

Київський національний університет будівництва і архітектури
Міністерство освіти і науки України

Кваліфікаційна наукова
Праця на правах рукопису

КІНАЙЛЮК МИХАЙЛО ВАСИЛЬОВИЧ

УДК 728.5

ДИСЕРТАЦІЯ

**Принципи архітектурно-планувальної організації
хостелів (на прикладі найкрупніших міст України)**

191 – Архітектура та містобудування

19 – Архітектура і будівництво

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ М.В. Кінайлюк

Науковий керівник: Брідня Лариса Юріївна, кандидат архітектури, доцент.

Київ – 2026

АНОТАЦІЯ

Кінайлюк Михайло Васильович. **Принципи архітектурно-планувальної організації хостелів (на прикладі найкрупніших міст України)** - кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з архітектури та містобудування за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування». - Київський Національний університет будівництва і архітектури, Київ, 2026.

У **вступі** представлена загальна характеристика дисертації: обґрунтовано її актуальність, зв'язок з науковими програмами, планами, темами; визначено: мету, завдання, методи, об'єкт та предмет дослідження; висвітлено наукову новизну і практичне значення отриманих результатів та їх впровадження.

У першому розділі **«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ»** досліджені містобудівні, функціональні, соціально-економічні та історико-архітектурні аспекти проєктування хостелів; опрацьована теоретична база за темою дослідження; проаналізований та систематизований світовий та вітчизняний практичний досвід проєктування та будівництва хостелів, виявлена його еволюція; розроблена класифікація хостелів за різними типологічними ознаками.

На основі узагальнення процесів виникнення та розвитку хостелів як окремої типологічної групи закладів тимчасового проживання визначено основні етапи їхньої еволюції: I етап (1910–1930-ті рр.) - *виникнення* перших молодіжних хостелів, орієнтованих на школярів і студентську молодь, з вираженою педагогічною, виховною та оздоровчою функцією; II етап (1950–1970-ті рр.) - *розповсюдження* моделі молодіжних хостелів; III етап (1970–1980-ті рр.) - *формування* бекпекерських (туристичних) хостелів і поступова трансформація традиційної молодіжної моделі; IV етап (з 2000-х рр.) -

розвиток туристичних хостелів, глобальне поширення та формування міжнародних мереж.

На основі аналізу світової практики проєктування хостелів визначені *основні типи їхньої архітектурно-планувальної організації*: окрема будівля чи група будівель (павільйонного типу); прибудова чи добудова до існуючої будівлі; інтеграція в існуючу будівлю без формування самостійного об'єму (частина існуючої будівлі). Саме останній тип – найбільш розповсюджений в Україні. Визначені *варіанти їхнього містобудівного розташування*: у центральній частині міст (близько 50%), у периферійній частині населених пунктів (33,5%), на околицях (16,5%) та *наближеність до транспортних вузлів* та комунікацій: на відстані 1-3 км від залізничних та автовокзалів, 5-8 км від аеропортів, вздовж автомагістралей та на відстані до 1 км від зупинок громадського транспорту.

За допомогою натурних обстежень, аналізу літератури, інтернет-сайтів та інших джерел було опрацьовано 437 хостелів в Україні. Визначені основні характеристики таких хостелів: розташування, тип будівлі чи приміщень, місткість, рівень комфортності, загальну структуру, склад приміщень, особливості меблювання та художньо-естетичну виразність. Виявлено найбільшу концентрацію хостелів на території України у великих містах та обласних центрах (224 -у Києві, 98 – у Львові, 62 – в Одесі, 31 – у Харкові, 22 – у Дніпрі, 21 – в Ужгороді, 12 – у Чернівцях, 11 – в Івано-Франківську).

У розділі I узагальнено та систематизовано *наукові дослідження* за темою дисертації. Виявлено відсутність комплексних досліджень, присвячених архітектурним аспектам проєктування хостелів, разом з тим, визначена їх необхідність для формування нормативних вимог та розробки рекомендацій з проєктування. На основі аналізу закордонних нормативних документів, встановлено, що у більшості західних країн *вимоги до проєктування хостелів* формуються через добровільні сертифікаційні та рейтингові системи та носять рекомендаційний характер. В Україні, у національних класифікаторах (НК018:2023) хостели виділяються в окрему

класифікаційну одиницю (клас 1212 «Інші будівлі для короткострокового проживання»). У дослідженні проведений аналіз та систематизація вимог до проєктування хостелів, як окремого типу закладів тимчасового проживання, що регламентується прийнятим у 2021 році ДСТУ 9106:2021 «Хостели».

Розроблено *класифікацію* хостелів за наступними типологічними ознаками: за *цільовою аудиторією* (молодіжні, туристичні, соціальні); *місткістю* (малої місткості — до 50 місць, середньої — 50–150 місць, великої — 150–500 місць, надвеликі — понад 500 місць); *рівнем комфортності* (базового (III), середнього (II) та підвищеного (I) рівнів комфорту); *місцем розташування* (центральна частина міста, середмістя, околиці міста, за містом, поблизу транспортних вузлів і комунікацій); *типом житлових одиниць* (багатомісні номери, приватні номери, житлові «капсули»); *архітектурно-планувальною структурою* (коридорні, галерейні, блокові, атріумні, капсульні та комбіновані рішення); *типом будівництва* (нове будівництво, реконструкція).

У другому розділі **«МЕТОДИКА АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ»** визначено загальну методику дослідження, що передбачає поєднання загальнонаукових та проєктно-аналітичних методів (історичні дослідження, методи аналізу наукових та нормативних джерел, комплексний функціонально-планувальний та порівняльний аналіз; графоаналітичні методи, натурні обстеження тощо). Виявлені *фактори впливу* на архітектурну організацію сучасних хостелів: містобудівні, соціально-економічні, функціонально-планувальні, кліматичні, ергономічні, нормативно-регуляторні, безпеково-експлуатаційні, національно-культурні. Досліджений та систематизований їх вплив на проєктування хостелів.

Виявлено основні функціональні зони хостелів: *вестибюльну, житлову, громадську, побутову, санітарно-гігієнічну та адміністративну*. Розроблено функціональні схеми хостелів великої та малої місткості різних категорій

комфортності. Визначено необхідність організації не менше ніж 10% житлових номерів для людей з особливими потребами та забезпечення умов для їхнього безпечного і безперешкодного проживання.

У II розділі висвітлені основні типи об'ємно-просторових рішень хостелів: *окрема новобудова* (монобудівля, модульна структура, павільйонна структура); *будівля, реконструйована під хостел*; *прибудова до існуючої будівлі* житлового чи громадського призначення; *вбудова між існуючими будівлями*; *частина існуючої будівлі без формування власного об'єму*. Розроблені основні схеми об'ємно-планувальних рішень для таких будівель та їх частин. Запропонована методика економічного оцінювання ефективності проєктних рішень.

Запропоновано підходи до економічного оцінювання ефективності архітектурно-планувальної організації хостелів на основі укрупнених просторово-планувальних, функціонально-експлуатаційних і фінансово-економічних показників. До них віднесено загальну та корисну площу об'єкта, частку площ номерного фонду й зон загального користування, кількість ліжко-місць, площу на одне місце, компактність комунікацій, організацію потоків, орієнтовну вартість будівництва, середній дохід з одного місця, заповнюваність та строк окупності.

У третьому розділі **«РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ»** сформульовані основні принципи архітектурної організації хостелів: *принцип містобудівної інтегрованості* (містобудівна цілісність, функціональна інтегрованість, транспортна наближеність); *економічної ефективності* (компактність та економічність планувальної організації, раціональність планувальної структури, забезпечення експлуатаційної ефективності, енергоефективні конструкції та матеріали); *безпечності та контрольованості* (просторова та візуальна передбачуваність, обмеженість транзиту, контрольовані та безпечні індивідуальні просторові осередки, відповідність нормативним вимогам); *ергономічності* (ергономічність та обґрунтована

щільність житлового середовища та зон громадського користування, компактність планувальної організації); *інклюзивності та універсальності дизайну* (безбар'єрність доступу, інклюзивність та універсальність організації житлових та громадських зон, інтуїтивно зрозуміла просторова структура).

Визначені прийоми архітектурно-планувальної організації хостелів, що забезпечують застосування визначених принципів: інтеграція у туристично-рекреаційну та транспортну мережу; озеленення та ландшафтний дизайн території; організація евакуаційних шляхів; безбар'єрний дизайн; планувальна адаптація санітарно-гігієнічних приміщень; формування контрольованих індивідуальних просторових осередків; ергономічна організація приміщень; мінімізація шляхів пересування; формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури; акустичне та візуальне розмежування в умовах щільного розміщення.

Визначені *прийоми архітектурно-планувальної організації хостелів*, що забезпечують застосування визначених принципів: інтеграція у туристично-рекреаційну та транспортну мережу; озеленення та ландшафтний дизайн території; організація евакуаційних шляхів; безбар'єрний дизайн; формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури; мінімізація шляхів пересування; ергономічна організація приміщень; планувальна адаптація санітарно-гігієнічних приміщень; формування контрольованих індивідуальних просторових осередків; акустичне та візуальне розмежування в умовах щільного розміщення.

На основі проведених графоаналітичних досліджень розроблені моделі архітектурно-просторових рішень хостелів різної місткості (великі, середні, малі) та комфортності (I, II, III категорії), з врахуванням розміщення, типу будівництва (нове будівництво, реконструкція, інтеграція в існуючу будівлю) та способу організації простору (окрема будівля, частина будівлі, модульні чарунки).

Виявлені *прийоми забезпечення естетично-образної привабливості хостелів*: виразна об'ємно-просторова композиція, пропорційна гармонія,

використання новітніх оздоблювальних матеріалів та конструкцій, сучасне освітлення, благоустрій і озеленення території, синтез мистецтв та архітектури, відповідність національним та регіональним традиціям.

На основі визначених принципів та прийомів - розроблені рекомендації щодо можливостей їх застосування при проектуванні сучасних хостелів. Рекомендації проілюстровані на прикладах авторських концептуальних проєктів: реконструкція непрацюючого готелю «Жуляни», зведеного у 1960-ті роки за типовим проєктом, у м. Києві під сучасний молодіжний хостел (2024 р.); реконструкція офісної будівлі у внутрішньоквартальному просторі у м. Києві під будівлю хостелу (2025 р.); розробка модульних житлових чарунок для «капсульного хостелу» у структурі Міжнародного аеропорту «Бориспіль» у м. Бориспіль Київської області (2025 р.). Визначено пропозиції щодо подальших наукових досліджень: перспективний розвиток моделі хостелів у спеціалізованих та гібридних формах (молодіжні, соціальні хостели), що поєднували б риси різних видів закладів тимчасового проживання (притулки, казарми, бази, «капсульні готелі» тощо).

Ключові слова: хостели, архітектура, архітектурно-планувальна організація, функціонально-планувальна структура, архітектурне проектування, методика проектування, заклади тимчасового проживання, реконструкція та реновація, тимчасове житло, апартаменти, готелі, туризм, сталий розвиток.

ABSTRACT

Kinailyuk Mykhailo Vasylovych. Principles of architectural and planning organisation of hostels (based on the example of the largest cities in Ukraine) - a qualifying scientific work in manuscript form.

Thesis for the degree of Doctor of Philosophy in Architecture and Urban Planning, specialising in 191 ‘Architecture and Urban Planning’. - Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv, 2026.

The introduction presents a general description of the dissertation: its relevance, connection with scientific programmes, plans and topics are substantiated; the purpose, objectives, methods, object and subject of the research are defined; the scientific novelty and practical significance of the results obtained and their implementation are highlighted.

The first chapter, “**CURRENT TRENDS IN THE ARCHITECTURAL DESIGN OF HOSTELS**”, examines the urban planning, functional, socio-economic, and historical-architectural aspects of hostel design; elaborates the theoretical basis of the research topic; analyzes and systematizes international and domestic practical experience in the design and construction of hostels and identifies its evolution; and develops a classification of hostels according to various typological features.

Based on the generalization of the processes of emergence and development of hostels as a separate typological group of temporary accommodation facilities, the main stages of their evolution have been identified: Stage I (1910s–1930s) — the emergence of the first youth hostels, oriented toward schoolchildren and students, with a pronounced pedagogical, educational, and health-improving function; Stage II (1950s–1970s) — the dissemination of the youth hostel model; Stage III (1970s–1980s) — the formation of backpacker hostels and the gradual transformation of the traditional youth hostel model; Stage IV (from the 2000s) —

the development of tourist hostels, their global spread, and the formation of international networks.

Based on the analysis of international hostel design practice, the main types of their architectural and planning organization have been identified: a separate building or a group of buildings of the pavilion type; an extension or addition to an existing building; and integration into an existing building without forming an independent volume, that is, as part of an existing building. The latter type is the most widespread in Ukraine. The variants of their urban location have been determined: in the central part of cities (about 50%), in the peripheral part of settlements (33.5%), on the outskirts (16.5%), as well as in proximity to transport hubs and communications: at a distance of 1–3 km from railway and bus stations, 5–8 km from airports, along highways, and within 1 km of public transport stops.

Using field surveys, literature analysis, websites, and other sources, 437 hostels in Ukraine were examined. The main characteristics of these hostels were identified: location, type of building or premises, capacity, comfort level, general structure, composition of premises, furnishing features, and artistic-aesthetic expressiveness. The highest concentration of hostels in Ukraine was found in large cities and regional centers: 224 in Kyiv, 98 in Lviv, 62 in Odesa, 31 in Kharkiv, 22 in Dnipro, 21 in Uzhhorod, 12 in Chernivtsi, and 11 in Ivano-Frankivsk.

Chapter I summarizes and systematizes scientific research on the dissertation topic. The absence of comprehensive studies devoted to the architectural aspects of hostel design has been identified; at the same time, the need for such studies has been established in order to form regulatory requirements and develop design recommendations. Based on the analysis of foreign regulatory documents, it has been established that in most Western countries, requirements for hostel design are formed through voluntary certification and rating systems and are advisory in nature. In Ukraine, according to the national classifiers (NK 018:2023), hostels are identified as a separate classification unit, class 1212 “Other buildings for short-term accommodation”. The study analyzes and systematizes the requirements for hostel

design as a separate type of temporary accommodation facility regulated by DSTU 9106:2021 “Hostels”, adopted in 2021.

A classification of hostels has been developed according to the following typological features: target audience (youth, tourist, social); capacity (small capacity — up to 50 places, medium — 50–150 places, large — 150–500 places, extra-large — over 500 places); comfort level (basic (III), medium (II), and increased (I) comfort levels); location (central part of the city, inner city, city outskirts, outside the city, near transport hubs and communications); type of accommodation units (multi-bed rooms, private rooms, residential “capsules”); architectural and planning structure (corridor, gallery, block, atrium, capsule, and combined solutions); type of construction (new construction, reconstruction).

The second chapter, “**METHODOLOGY OF THE ARCHITECTURAL AND PLANNING ORGANIZATION OF HOSTELS**”, defines the general research methodology, which involves a combination of general scientific and design-analytical methods, including historical research, methods of analyzing scientific and regulatory sources, comprehensive functional-planning and comparative analysis, graphic-analytical methods, field surveys, etc. The factors influencing the architectural organization of modern hostels have been identified: urban planning, socio-economic, functional-planning, climatic, ergonomic, regulatory, safety-operational, and national-cultural factors. Their influence on hostel design has been studied and systematized.

The main functional zones of hostels have been identified: entrance-lobby, residential, public, service, sanitary-hygienic, and administrative zones. Functional schemes of large- and small-capacity hostels of different comfort categories have been developed. The need to provide at least 10% of residential rooms for people with special needs and to ensure conditions for their safe and barrier-free accommodation has been determined.

Chapter II presents the main types of volumetric-spatial solutions for hostels: a separate new building (mono-building, modular structure, pavilion structure); a building reconstructed as a hostel; an extension to an existing residential or public

building; an infill structure between existing buildings; and part of an existing building without forming its own volume. The main schemes of volumetric-planning solutions for such buildings and their parts have been developed. A methodology for the economic assessment of the efficiency of design solutions has been proposed.

Approaches to the economic assessment of the efficiency of the architectural and planning organization of hostels are proposed on the basis of generalized spatial-planning, functional-operational, and financial-economic indicators. These include the total and usable area of the facility, the share of the room stock area and common-use areas, the number of bed places, area per bed place, compactness of communications, organization of flows, estimated construction cost, average income per bed place, occupancy rate, and payback period.

The third chapter, **“RECOMMENDATIONS FOR THE ARCHITECTURAL AND PLANNING ORGANIZATION OF HOSTELS IN UKRAINE”**, formulates the main principles of the architectural organization of hostels: the principle of urban integration (urban coherence, functional integration, transport proximity); economic efficiency (compactness and economy of the planning organization, rationality of the planning structure, ensuring operational efficiency, energy-efficient structures and materials); safety and controllability (spatial and visual predictability, limited transit, controlled and safe individual spatial units, compliance with regulatory requirements); ergonomics (ergonomic and justified density of the residential environment and public-use areas, compactness of the planning organization); inclusiveness and universal design (barrier-free access, inclusiveness and universality of the organization of residential and public zones, and an intuitively understandable spatial structure).

The techniques of the architectural and planning organization of hostels that ensure the application of the defined principles have been identified: integration into the tourist-recreational and transport network; landscaping and landscape design of the territory; organization of evacuation routes; barrier-free design; formation of an intuitively understandable spatial structure; minimization of movement routes; ergonomic organization of premises; planning adaptation of sanitary-hygienic

premises; formation of controlled individual spatial units; acoustic and visual separation in conditions of dense accommodation.

Based on the conducted graphic-analytical studies, models of architectural-spatial solutions for hostels of different capacities (large, medium, small) and comfort levels (categories I, II, III) have been developed, taking into account location, type of construction (new construction, reconstruction, integration into an existing building), and method of spatial organization (separate building, part of a building, modular units).

The techniques for ensuring the aesthetic and visual attractiveness of hostels have been identified: expressive volumetric-spatial composition, proportional harmony, use of modern finishing materials and structures, contemporary lighting, landscaping and greening of the territory, synthesis of arts and architecture, and correspondence to national and regional traditions.

Based on the defined principles and techniques, recommendations have been developed regarding the possibilities of their application in the design of modern hostels. The recommendations are illustrated by examples of the author's conceptual projects: reconstruction of the non-operating "Zhulyany" hotel, built in the 1960s according to a standard design, in Kyiv into a modern youth hostel (2024); reconstruction of an office building in an intra-block space in Kyiv into a hostel building (2025); development of modular residential units for a "capsule hostel" within the structure of Boryspil International Airport in the city of Boryspil, Kyiv region (2025). Proposals for further scientific research have been defined: the prospective development of the hostel model in specialized and hybrid forms, including youth and social hostels, which would combine the features of various types of temporary accommodation facilities, such as shelters, barracks, bases, "capsule hotels", etc.

Keywords: hostels, architecture, architectural and planning organization, functional and planning structure, architectural design, design methodology, temporary accommodation facilities, reconstruction and renovation, temporary housing, apartments, hotels, tourism, sustainable development.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Кінайлюк, М. (2024). ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ «КАПСУЛЬНИХ ГОТЕЛІВ» - СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (70), 222–235. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.70.222-235>

(фахове видання України категорії «Б»).

2. Кінайлюк, М. (2024). ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ БУДІВЕЛЬ ХОСТЕЛІВ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (68), 268–279. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.68.268-279>

(фахове видання України категорії «Б»).

3. Кінайлюк, М. (2023). ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МОДУЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА ПРИ ПРОЄКТУВАННІ БУДІВЕЛЬ ГОТЕЛІВ ТА ХОСТЕЛІВ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (67), 252–268. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.67.252-268>

(фахове видання України категорії «Б»).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

4. Кінайлюк, М. (2025). СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МОЛОДІЖНИХ ХОСТЕЛІВ У НІМЕЧЧИНІ У ПЕРІОД 1919–1932-Х РОКІВ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (72), 378–391. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.72.378-391>

(фахове видання України категорії «Б»).

5. Кінайлюк, М. (2025). СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ МОЛОДІЖНИХ ХОСТЕЛІВ У НІМЕЧЧИНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОРІЧЧЯ. *Сучасні проблеми Архітектури та*

Містобудування, (71), 525–538. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.71.525-538> (фахове видання України категорії «Б»).

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

1. Кінайлюк М.В. Брідня Л.Ю. Архітектурна організація закладів короткотривалого проживання при аеропортах – капсульні готелі// Сучасна архітектурна освіта. Архітектура – Дизайн -Мистецтво України: відновлення, реконструкція, реставрація: матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції 24 листопада 2022 р. – К.: КНУБА, 2024. – с. 56-57.

(Особистий внесок здобувача: текстова частина про архітектурно-планувальну організацію хостелів у структурі аеропортів).

2. Кінайлюк М.В. Сучасні нормативні основи архітектурно-планувальної організації хостелів// Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «БУД-МАЙСТЕР-КЛАС-2023» - 27-28 с.

3. Михайло Кінайлюк, Лариса Брідня Відмінності у структурній організації гуртожитків та комерційних хостелів (2024) BMC-2024 – International Scientific-Practical Conference of young scientists "Build-Master-Class-2024" November 2024, Kyiv, Ukraine. P.69-70 DOI: 10.59647/978-617-520-936-3/1

(Особистий внесок здобувача: текстова частина про структурну організацію комерційних хостелів).

4. Кінайлюк М.В. Тези доповіді на науковій конференції Кінайлюк М.В. Архітектурні та регуляторні особливості капсульних готелів та хостелів. Тези доповідей на науковій конференції («Архітектура, Будівництво, Дизайн: Технологія, Енергетика, Менеджмент»). Київ. КНУБА.2024. с.34

5. Кінайлюк М.В. (2025) Особливості інноваційних технологій у готелях та хостелах на прикладі капсульного готелю «The Millennials Kyoto». Сучасна архітектурна освіта. Архітектурна творчість та штучний інтелект:

матеріали XVI Всеукраїнської наукової конференції 7 листопада 2024 р. – К.: КНУБА, с.30-31.

6. Кінайлюк М.В ХОТЕЛИ ЛЬВОВА: АРХІТЕКТУРНИЙ, УРБАНІСТИЧНИЙ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ. The 12 th International scientific and practical conference “Perspectives of contemporary science: theory and practice”(January 13-15, 2025) SPC “Sci-conf. com. ua”, Lviv, Ukraine. 2025. 1429 p.

7. Михайло Кінайлюк, Лариса Брідня (2025). Універсальні санітарно-гігієнічні приміщення в системі архітектурно-планувальної організації хостелів. Conference Proceedings of the International Scientific and Practical Conference «Build Master Class 2025». Chief editor: V.I. Skochko, K.: KNUCA, 2025, с. 43-44. ISBN 978-617-8800-02-4

(Особистий внесок здобувача: текстова частина про архітектурно-планувальну організацію санвузлів у структурі хостелів, схеми, ілюстрації)

8. Кінайлюк М.В. (2025) Соціальні хостели як нова типологія тимчасового житла в умовах воєнного часу. XVII Всеукраїнська наукова конференція "Сучасна архітектурна освіта. Територіальні громади: архітектура у період відновлення" 20 листопада 2025 року. – К.: КНУБА.

ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ.....	18
ВСТУП	21
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ.....	29
1.1. Соціально-економічні передумови формування хостелів, історична еволюція.	29
1.2. Аналіз сучасного досвіду проєктування та реконструкції хостелів	49
1.3. Наукові дослідження та нормативні документи, присвячені питанням архітектурно-планувальної організації хостелів.....	79
1.4. Класифікація хостелів.....	91
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ:	101
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ.....	103
2.1. Загальна методика дослідження.	103
2.2. Методична оцінка факторів впливу на напрямки та прийоми архітектурного проєктування хостелів.	107
2.3. Моделювання функціонально-просторової організації хостелів.....	115
2.4. Об'ємно-просторова організація хостелів	124
2.5. Розрахунок економічної ефективності архітектурно-планувальної організації хостелів	133
ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ:	137
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ.....	139
3.1. Принципи і прийоми архітектурного проєктування хостелів в Україні.	139

3.2. Архітектурне проектування приміщень хостелів.	148
3.3. Прийоми естетично-образних рішень хостелів	168
3.4. Рекомендації щодо архітектурно-планувальної організації будівель хостелів.....	178
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ:	204
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:	207
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	210
ДОДАТКИ.....	231
ДОДАТОК А.....	232
ДОДАТОК Б.	235
ДОДАТОК В.....	238
ДОДАТОК Г	246
ДОДАТОК Д.....	268
ДОДАТОК Е	271

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Хостел - заклад тимчасового розміщення, у якому житло надають у багатомісних номерах, спальних кімнатах чи номерах інших типів разом із обмеженим вибором харчування та/або обладнанням для самостійного приготування їжі (За ДСТУ 9106:2021) [36].

Молодіжний хостел - тип хостелу, орієнтований переважно на молодь, у якому функція тимчасового проживання поєднується з освітніми та виховними практиками, соціальною та міжкультурною взаємодією. Історично цей тип хостелу набув найбільшого поширення у країнах Західної та Центральної Європи.

Дрифтери - попередники бекпекерів; рання категорія самостійних бюджетних мандрівників, характерна переважно для кінця 1960-х — 1970-х років, які подорожували гнучкими маршрутами поза усталеною системою масового туризму, користувалися дешевими місцевими засобами розміщення, місцями зустрічей і харчування [150].

«Freak hotels» - один із ранніх форматів бюджетного розміщення, орієнтований на дрифтерів. Ці заклади можуть розглядатися як попередники бекпекерських хостелів.

Бекпекер (*backpacker*; дослівно - «мандрівник/турист із рюкзаком») - мандрівник, який здійснює подорожі з обмеженим бюджетом та надає перевагу економічним формам розміщення, зокрема хостелам.

Флешпекер - сучасний тип самостійного мандрівника, близький до бекпекера, але з вищими вимогами до комфорту та сервісу.

Бекпекерський хостел - тип хостелу, орієнтований переважно на самостійних бюджетних мандрівників, для якого характерні багатомісні номери, спільні санітарно-гігієнічні приміщення та кухня самообслуговування.

Туристичний хостел — тип хостелу, близький до бекпекерського за походженням і базовою логікою бюджетного самостійного туризму, однак

ширший за нього за цільовою аудиторією, рівнем комфорту та форматами проживання.

Соціальний хостел - заклад тимчасового розміщення для осіб, які потребують соціальної допомоги (внутрішньо переміщенні особи, бездомні особи, вразливі групи населення, тощо).

Капсульний хостел - тип хостелу, у якому замість стандартних ліжок основною житловою одиницею є капсула або капсульне ліжко. Загальна модель організації проживання та сервісу – характерна для хостелу.

Капсульний готель - тип готелю, у якому основною одиницею проживання є капсула різних рівнів комфорту: від компактних до розширених, з додатковими рівнями зручності. Загальна модель організації проживання та сервісу – характерна для готелю.

Загальна кімната (*вітальня, спільна кімната, зона спільного перебування*) - приміщення хостелу, призначене для відпочинку, очікування, коворкінгу та соціальної взаємодії мешканців.

Кухня самообслуговування - приміщення хостелу, призначене самостійного приготування їжі мешканцями.

Student hostel - англomовний термін, що трапляється під час аналізу закордонного досвіду та позначає студентський гуртожиток при закладі освіти, а не хостел у туристичному розумінні. Проте поняття «*студентський хостел*» може використовуватися для позначення хостелу, орієнтованого на короткострокове розміщення студентів[74].

Гостьовий будинок - заклад тимчасового розміщення, переважно малої місткості. Аналогічний готелю засіб розміщення з умебльованими кімнатами та з мінімальними зручностями(За ДСТУ 4527:2006) [35]. Орієнтований на більш приватне проживання у порівнянні з хостелом.

Одноярусне ліжко – ліжко, спальне місце якого розміщено в одному рівні. Одноярусне ліжко може бути односпальним або двоспальним.

Односпальне ліжко – ліжко, призначене для розміщення однієї особи.

Двоярусне ліжко - ліжко, спальні місця якого розміщено в двох рівнях, одне над одним. Найчастіше таке ліжко складається з двох спальних місць, проте можливі варіанти розміщення двоспальних місць на кожному рівні, або комбінований варіант: двоспальне розміщення на першому рівні, односпальне розміщення на другому рівні.

Двоспальне ліжко - ліжко, призначене для розміщення двох осіб.

Готелі - заклади, що пропонують спеціально обладнані приміщення з обслуговуванням для тимчасового проживання з можливістю харчування, спілкування та здійснення ділової активності [8].

Гуртожиток - засіб розміщення до якого належать житлові кімнати, розташовані за коридорною або блочною системою, і має умови для самостійного готування їжі з надаванням кухонного обладнання у спільне користування на поверсі (За ДСТУ 4527:2006) [35]. Гуртожиток відрізняється від хостелу тривалістю проживання, найчастіше функціонує при закладах освіти, підприємствах та установах.

Індивідуальні засоби розміщування - засоби розміщення, в якому за плату або безоплатно надають обмежену кількість місць; у цьому випадку всі одиниці розміщення (кімната, житло) є незалежні і їх займають туристи або господарі, які використовують це житло протягом обмеженого проміжку часу як другий будинок для відпочинку (дачу) (див. також ДСТУ 4268) (За ДСТУ 4527:2006) [3535].

Колективні засоби розміщування - засоби розміщування, в яких надають місце для ночівлі в кімнаті чи іншому приміщенні, у яких число місць повинно перевищувати певний мінімум для груп осіб, більших ніж одна сім'я, а всі місця підлягають єдиному керівництву та оплаті відповідно до встановлених цін (За ДСТУ 4268:2003) [34].

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний соціально-економічний та просторовий розвиток України характеризується зростанням ролі мобільних форм проживання, активізацією внутрішнього туризму, освітніх і культурних обмінів, а також необхідністю адаптації існуючого будівельного фонду до нових функціональних потреб. У цьому контексті особливого значення набувають хостели як різновид засобів тимчасового розміщення, що поєднують доступність, економічну доцільність та високий рівень функціональної гнучкості та адаптованості. Водночас архітектурні принципи формування хостелів в Україні залишаються недостатньо вивченими, що зумовлює актуальність наукового дослідження у цій сфері.

Реалізація «Стратегії розвитку туризму та курортів України» передбачає розвиток інфраструктури гостинності та підвищення якості послуг розміщення, в тому числі, у сегменті доступного житла для молоді та туристів з обмеженим бюджетом. Хостели виступають важливим елементом туристичної інфраструктури, здатним забезпечити оптимальне співвідношення між місткістю, комфортом та економічною ефективністю. Для раціональної організації таких закладів виникає необхідність у науковому обґрунтуванні їхніх архітектурно-планувальних рішень. Також дослідження принципів архітектурної організації хостелів узгоджується з положеннями «Національної молодіжної стратегії до 2030 року» та «Державної цільової соціальної програми «Молодь України»», які акцентують увагу на розвитку мобільності, міжрегіональної комунікації та доступності соціальної інфраструктури. Хостели як просторове середовище тимчасового проживання молоді потребують особливого підходу до формування спільних та приватних зон, організації побутових і комунікативних просторів, що визначає необхідність розроблення відповідних архітектурних принципів.

Важливим аспектом актуальності дослідження є його відповідність завданням «Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки», яка передбачає раціональне використання існуючого будівельного фонду,

ревіталізацію міських територій та підтримку функціональної диверсифікації забудови. Хостели часто розміщуються у реконструйованих будівлях історичної або промислової забудови, що також потребує науково обґрунтованих рішень щодо адаптації їх просторової структури до вимог сучасного тимчасового проживання.

В умовах повномасштабної війни в Україні істотно зросла потреба у формуванні системи тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб, що зумовлено масштабними міграційними процесами та нерівномірним навантаженням на житлову інфраструктуру міст і регіонів. У цьому контексті хостели як тип об'єктів короткострокового проживання набувають важливої соціальної ролі, оскільки здатні оперативно забезпечувати базові житлові потреби населення за умов обмежених ресурсів, компактних площ і необхідності швидкої адаптації будівель. Їхня архітектурна організація передбачає поєднання індивідуальних та спільних просторів, що дозволяє формувати мінімально достатній рівень приватності при збереженні економічної ефективності та високої місткості. Хостели можуть розглядатися не лише як елемент туристичної інфраструктури, а й як соціально значущий тип архітектурного середовища, здатний реагувати на виклики надзвичайних ситуацій та потреби суспільства у кризовий період.

Таким чином, тема дисертаційного дослідження «Принципи архітектурної організації хостелів» є актуальною з огляду на сучасні потреби розвитку архітектури тимчасового житла в Україні, відповідає державним програмам і стратегіям у сферах туризму, молодіжної політики та регіонального розвитку, а також має практичне значення для проєктування й реконструкції будівель малих засобів розміщення.

Незважаючи на поширення хостелів як різновиду малих засобів тимчасового розміщення в Україні, архітектурно-планувальні принципи їх формування залишаються недостатньо дослідженими у вітчизняній науковій літературі. Наявні праці переважно зосереджені на економічних, управлінських або сервісних аспектах функціонування закладів розміщення,

тоді як питання просторової організації, типології, функціонально-планувальних схем, взаємозв'язку приватних і спільних зон, а також адаптації будівель до різних містобудівних умов висвітлені фрагментарно. Це зумовлює відсутність цілісної науково обґрунтованої системи архітектурних рішень для проєктування хостелів, що ускладнює їх практичну реалізацію та уніфікацію.

Проблемами організації хостелів серед зарубіжних науковців займалися: Kraus E.[129-130], Dubin E.[116], Metton B.[139], Nagy G.[140-142], Papadogiannis N.[152], Neufert E.[143-145], Park N.[154] Hory G.[122], De Miguel Pastor M. [109-111], та інші дослідники. В українських наукових дослідженнях проблематика хостелів розглядається у роботах Алдошиної М. В. [2], Назаренко І.А.[68], Назаренко О.М. [69], Булгакової Т.В. [13], Оніщук І.А. [13], Сафронової О.О. [87], Міщук М.С. [87], Давиденко І.В. [20,21] та інших вітчизняних дослідників. Хостели як складова частина закладів тимчасового проживання досліджуються у роботах Брідні Л.Ю. [4-12] Давидова А. М. [70,77,149], Ковальської Г.Л. [51,53], Ковальської О.Є. [54-56], Куцевича В.В. [58-60,62], Лисенської Ю.В. [64], Мержиєвської Н.Ю. [66], Приймака В. В. [79-81,83], Рогожнікової О.Є. [62,85-86], Смірнкової О. В. [84,89,170], Яновицького Є.Л. [94-96] та інших вітчизняних дослідників.

Особливої актуальності проблема архітектурної організації хостелів набуває у зв'язку з упровадженням державного стандарту України (ДСТУ) щодо засобів тимчасового розміщення, у тому числі хостелів, затвердженого у 2021 році, який регламентує загальні вимоги до послуг та умов проживання, проте не містить детальних архітектурно-планувальних положень. Відсутність спеціалізованих державних будівельних норм (ДБН), розроблених на основі цього стандарту та адаптованих до сучасних соціальних, містобудівних і експлуатаційних умов, створює нормативний вакуум у сфері проєктування хостелів. У цьому контексті наукове дослідження архітектурно-планувальної організації хостелів є необхідною передумовою для формування науково обґрунтованих рекомендацій і подальшого нормативного регулювання, зокрема розроблення відповідних ДБН.

Таким чином, **актуальність теми дослідження** визначається недостатнім рівнем наукової розробленості архітектурно-планувальних принципів організації хостелів в Україні, зростанням їхньої ролі у структурі тимчасового житла, а також необхідністю формування науково обґрунтованих положень для подальшого нормативного регулювання проєктування хостелів на рівні державних будівельних норм.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами:

Наукова робота базується на Законах України: «Про основи містобудування» (1992 р.), «Про регулювання містобудівної діяльності» (2011 р.). Дослідження також пов'язане з науковими та державними програмами: «Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» (КМУ №168-р від 16.03.2017), «Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки» (КМУ №695 від 05.08.2020; зміни 2024), «Національна молодіжна стратегія до 2030 року» (Указ Президента №94/2021), «Державна цільова соціальна програма “Молодь України” на 2021–2025 роки» (КМУ №579 від 02.06.2021), Закон “Про основні засади житлової політики” (13.01.2026), «Національна економічна стратегія до 2030 року» (КМУ №179 від 03.03.2021) та стосується багатьох інших державних програм України.

Дане дослідження відповідає напрямам наукової теми «Принципи формування сучасних типів цивільних будівель і споруд» (державний реєстраційний номер 0121U13086, зареєстрована 22.09.2021 р.) на кафедрі архітектурного проєктування цивільних будівель і споруд Київського Національного університету будівництва і архітектури. Науковий керівник - доктор архітектури, професор Куцевич Вадим Володимирович.

Метою дослідження є наукове обґрунтування принципів і прийомів архітектурної організації хостелів та розроблення практичних рекомендацій щодо їх архітектурного проєктування і реконструкції.

Завдання дослідження:

- систематизувати світовий досвід проєктування та будівництва хостелів, визначити основні етапи становлення та розвитку цього типу закладів;

- виявити основні особливості містобудівного розташування хостелів в Україні та визначити їхню транспортну доступність;
- узагальнити та систематизувати наукові дослідження й нормативні документи за темою дисертації, визначити стан вивченості проблеми архітектурно-планувальної організації хостелів;
- розробити класифікацію хостелів за основними типологічними ознаками;
- визначити фактори впливу на формування та архітектурно-планувальну організацію хостелів, розробити функціональні моделі хостелів різного рівня комфортності та місткості;
- встановити основні типи об'ємно-просторових рішень хостелів, визначити вимоги до приміщень різного призначення, їх меблів та устаткування, розробити схеми і моделі їх організації;
- удосконалити підходи до оцінювання економічної ефективності архітектурно-планувальної організації хостелів;
- сформулювати принципи архітектурної організації хостелів;
- визначити основні прийоми архітектурно-просторових рішень будівель та приміщень хостелів;
- розробити основні моделі хостелів у відповідності до містобудівного розміщення, типу будівництва, рівня комфортності та місткості, запропонувати рекомендації щодо раціональної архітектурної організації хостелів в умовах нового будівництва та реконструкції, визначити напрями подальших наукових досліджень.

Об'єкт дослідження: будівлі та приміщення хостелів.

Предмет дослідження: архітектурно-планувальна організація хостелів.

Межі дослідження: архітектурно-планувальна організація міських хостелів, що проєктуються в умовах найбільших міст України.

Методи дослідження: використовуються загальнонаукові методи дослідження: натурні обстеження; статистичний аналіз; комплексний аналіз факторів впливу; графоаналітичний аналіз; географічний аналіз місця

розташування; та *спеціальні методи дослідження*: функціонально-просторове моделювання; пошукове проєктування; аналіз літератури; експериментальний метод дослідження; економічний аналіз за критеріями доцільності та ефективності прийнятих рішень з точки зору подальшої експлуатації; естетично-образна оцінка архітектурних рішень.

Методами натурних обстежень, фотофіксації, статистичного аналізу інформаційних та літературних джерел - систематизуються дані про кількість, місце розташування та структуру хостелів в Україні та закордоном. За допомогою методів комплексного аналізу факторів впливу, функціонально-просторового планування та графоаналітичних методів – визначено функціональну та об'ємно-просторову структуру хостелів, номенклатуру приміщень та їх основні параметри.

Наукова новизна одержаних результатів:

Вперше:

- систематизовано та охарактеризовано світовий та вітчизняний досвід проєктування хостелів, визначена еволюція їх розвитку у структурі закладів тимчасового проживання, розроблено класифікацію;
- запропоновано моделі функціонально-просторової організації хостелів різних категорій комфортності та місткості;
- сформульовано принципи архітектурно-планувальної організації хостелів.

Удосконалено:

- прийоми містобудівного розміщення, архітектурно-планувальної організації хостелів, естетично-образної трансформації їх рішень;
- методику економічного оцінювання ефективності архітектурної організації хостелів;

Отримали подальший розвиток:

- рекомендації щодо практичного застосування методичних засад, принципів та прийомів архітектурно-планувальної організації хостелів.

Практичне значення одержаних результатів:

Практичне значення дисертаційного дослідження полягає у можливості використання його в архітектурно-містобудівній діяльності, пов'язаній з проєктуванням та реконструкцією закладів тимчасового проживання та, зокрема, будівель та приміщень хостелів в Україні та за її межами. Дане дослідження створює базис для створення та коригування нормативних документів щодо проєктування закладів тимчасового проживання.

Результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі при підготовці бакалаврів та магістрів архітектури за спеціальністю G17 «Архітектура та містобудування» за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами.

Результати дисертації також можуть бути корисними для інвесторів, спеціалістів у галузі туризму та інших зацікавлених сторін.

Особистий внесок здобувача. Усі результати дисертаційного дослідження, які виносяться на захист, одержані автором особисто, що засвідчується 5-ма одноосібними публікаціями у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 4 тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях. У співавторстві з науковим керівником кандидатом архітектури Бліднею Ларисою Юріївною - опубліковано 3 тези доповідей на наукових конференціях.

В опублікованих у співавторстві тезах доповідей автору належить розкриття питання архітектурно-планувальної організації хостелів, питання забезпечення санітарно-гігієнічними приміщеннями загального користування та особливостям проєктування капсульних житлових чарунок саме у форматі хостельних закладів тимчасового проживання.

Усього за результатами досліджень опубліковано 12 наукових праць (Додаток А).

Апробація матеріалів дисертації: Основні положення дисертації та наукові результати висвітлені у доповідях на 7 наукових конференціях, зокрема: Всеукраїнська наукова конференція «Сучасна архітектурна освіта.

Архітектура — дизайн — мистецтво України: відновлення, реконструкція», Київ, Україна, КНУБА, 24 листопада 2022 р.; Build-Master-Class-2023 — Міжнародна науково-практична конференція молодих учених, Київ, Україна, КНУБА, 2023; Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура, Будівництво, Дизайн : Технологія, Енергетика, Менеджмент», Київ, Україна, КНУБА, 16–17 жовтня 2024 р.; BMC-2024 — International Scientific-Practical Conference of Young Scientists “Build-Master-Class-2024”, Kyiv, Ukraine, KNUCA, November 2024; XVI Всеукраїнська наукова конференція «Сучасна архітектурна освіта: архітектурна творчість і штучний інтелект», Київ, Україна, КНУБА, 7 листопада 2024 р.; The 12th International Scientific and Practical Conference “Perspectives of Contemporary Science: Theory and Practice”, January 13–15, 2025, SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine; Build Master Class 2025: International Scientific-Practical Conference of Young Scientists, Kyiv, Ukraine, Kyiv National University of Construction and Architecture, November 26–28, 2025.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається з анотації, термінологічного словника, вступу, трьох розділів із висновками до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації 278 сторінок. Текстова частина включає 132 сторінки, графічна частина налічує 57 ілюстрацій, 21 сторінку списку використаних джерел (180 найменувань), додатки на 48 сторінках, Акти впровадження наведені на 3 сторінках.

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ

1.1. Соціально-економічні передумови формування хостелів, історична еволюція.

Заклади тимчасового проживання виникають та формуються у відповідь на попит щодо короткострокового перебування, який визначається соціально-економічними потребами суспільства певних історичних періодів. Їх розвиток, як правило, був пов'язаний з розвитком економічних процесів, транспортної інфраструктури та мобільності населення. Формування готелів як типу закладів тимчасового проживання було зумовлене індустріальною революцією, розвитком міжнародних економічних, торгівельних та культурних зв'язків, еволюцією транспортної інфраструктури (особливо залізничної), зростанням мобільності населення, та еволюцією туризму від його елітарного виду до масового [8, 11]. В свою чергу формування мотелів було наслідком розвитку автомобільного транспорту та розширенням мережі автомобільних магістралей [3, 16]. Хостели, як і інші заклади тимчасового проживання, формувалися під впливом соціально-економічних процесів, водночас слід враховувати важливу особливість: їх становлення відбувалося за двома різними соціально-економічними сценаріями, що беруть початок у різні історичні періоди. Це пов'язано з тим, що в ході розвитку моделей хостелів сформувалися два ключові типи закладів – *молодіжні хостели* та *бекпекерські хостели*.

Перший тип (*молодіжні хостели*) виник на початку XX століття. Такі заклади були орієнтовані на організацію пішохідних подорожей для молоді, що здійснювалися під впливом просвітницького та виховного контексту, пов'язаного з роллю таких колективних заходів у формуванні сучасної суспільно зацікавленої молоді. Такі подорожі груп школярів чи студентів у

супроводі старших керівників потребували спеціально облаштованих недорогих місць для тимчасового перебування.

Другий тип (*бекпекерські хостели*) сформувався у другій половині XX століття в умовах становлення масового туризму, зростання попиту на недороге тимчасове житло та розвитку авіасполучення. Доцільно розпочати розгляд соціально-економічних передумов формування хостелів із закладів молодіжного типу, оскільки саме з них починається історична еволюція хостелів.

Пропонується наступна періодизація формування та розвитку молодіжних хостелів (Рис.1.1.1.), яка дозволяє систематизувати ключові етапи становлення цього типу закладів тимчасового розміщення:

- Період формування передумов виникнення молодіжних хостелів (друга половина XIX століття – 1909 р.);
- Період виникнення та первинного розвитку молодіжних хостелів (1909 р. – 1918 р.);
- Період інституційного становлення молодіжних хостелів (1918 р. -1933 р.);
- Період міжнародної переорієнтації розвитку молодіжних хостелів (1933 р. - 1945 р.);
- Період післявоєнного відновлення та поступової модернізації молодіжних хостелів (1945 р. -1990 р.);
- Сучасний період розвитку молодіжних хостелів (1990 р. – дотепер).

Період формування передумов виникнення молодіжних хостелів - охоплює другу половину XIX - початок XX століття, переважно у Німеччині. Передумови, що сприяли виникненню молодіжних хостелів, сформувались під впливом соціальних, економічних, культурних та політичних процесів у Німеччині в другій половині XIX ст. Попри прогрес, економічний розвиток та створення нових робочих місць, індустріалізація економіки супроводжувалася негативними соціальними наслідками, зокрема такими як перенаселення міст, висока щільність розселення, незадовільні та антисанітарні умови проживання, брак природного освітлення та вентиляції [129, 141].

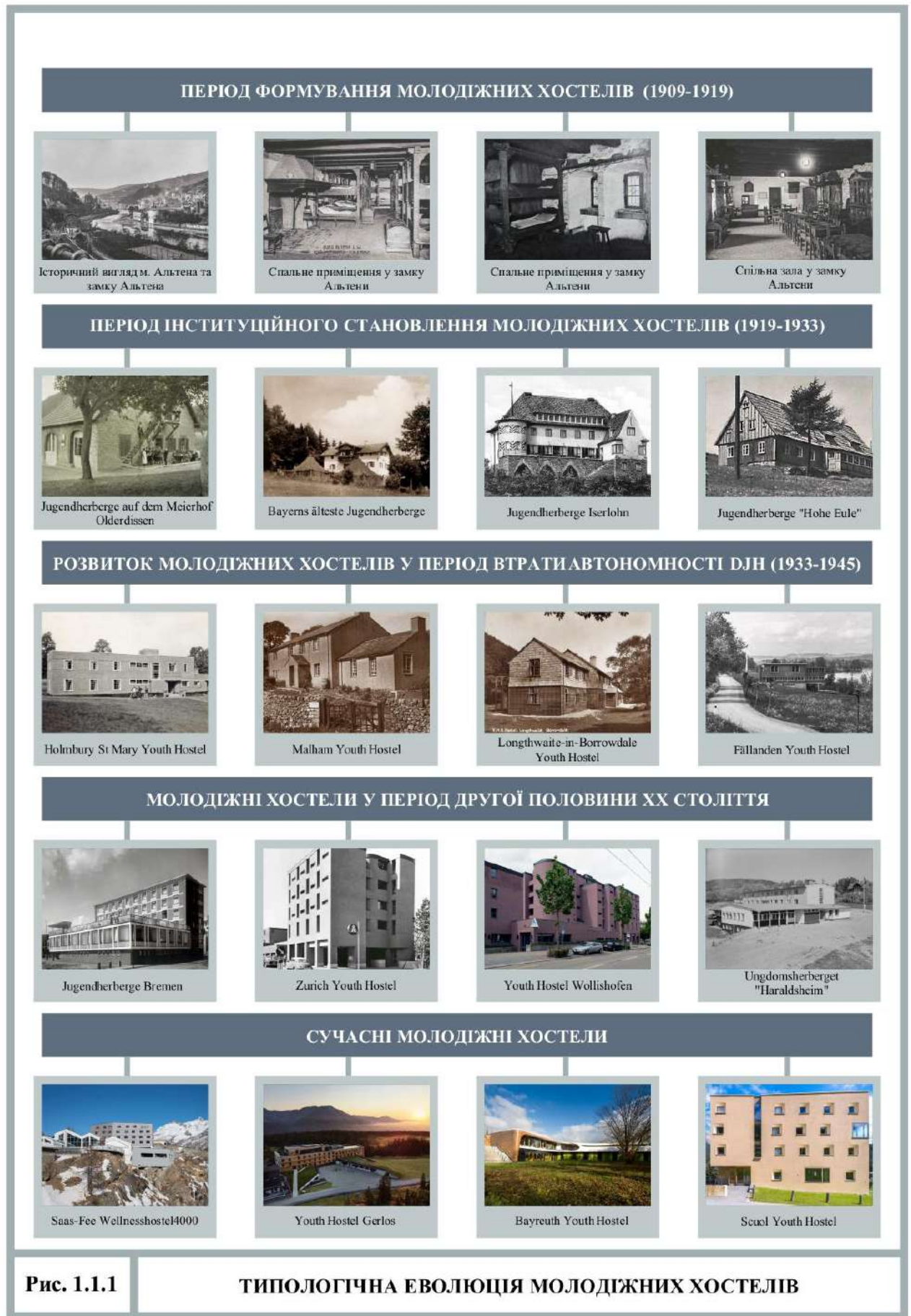

Рис. 1.1.1

ТИПОЛОГІЧНА ЕВОЛЮЦІЯ МОЛОДІЖНИХ ХОСТЕЛІВ

Перелічені негативні тенденції сприяли формуванню суспільного запиту на компенсацію негативного впливу промислового міського середовища через звернення до природного середовища як засобу психологічного відновлення. Додатковим фактором стали політичні процеси того періоду, які формували ідею сильного, фізично здорового та витривалого молодого покоління в контексті зростання міжнародної напруженості. Популяризуються перебування на природі та пішохідні подорожі, формуються туристичні та гірські об'єднання, організації та клуби. Проте, пов'язана з даними процесами, інфраструктура була орієнтована переважно на середній та вищий соціальні класи [129, 141]. У відповідь на обмежену доступність туристичної інфраструктури для широких верств населення виникають альтернативні організації, орієнтовані на робітничий клас, прикладом яких є товариство *Naturfreunde* (Друзі природи), засноване у 1895 році. Окрім здійснення туристичної та просвітницької діяльності, організація створювала власні будинки для тимчасового розміщення (*Naturfreunde Häuser*), де проживали члени організації під час подорожей.

Паралельно виникають заклади тимчасового розміщення для академічної молоді – учнівські та студентські притулки (*Schüler- und Studentenherbergen*). Такі притулки зазвичай розміщувалися у постійних дворах (*Gasthöfen*) і мали декілька ліжок, призначених для тимчасового розміщення учнівської та студентської молоді [129]. Через те що існуючі клуби та туристичні організації були орієнтовані переважно тільки на дорослих чоловіків, а учнівські та студентські притулки були доступні лише академічній молоді [141], - у 1901 році формується молодіжний рух *Wandervogel* (Перелітні птахи), спрямований на перебування на природі та організацію пішохідних подорожей. Учасники руху здійснювали ночівлю у будь-яких доступних місцях, зокрема у сільських поселеннях, заїжджих дворах, на сіновалах, наметах [Надь, 61 с.].

Таким чином, на початку ХХ століття сформувалися різні форми організації подорожей та перебування на природі. *Туристичні та гірські клуби*

були орієнтовані на представників забезпечених верств населення, *Naturfreunde* – на робітників, учнівські та студентські притулки – на академічну молодь, *Wandervogel* – ідеологічно відкриті для всієї молоді, проте залишалися обмеження згідно з соціальними нормами того періоду [129]. Значна частина молоді, яка не мала відповідних фінансових можливостей та не належала до академічних або робітничих середовищ, була обмежена у здійсненні організованих багатоденних пішохідних подорожей [141].

Період виникнення та первинного розвитку молодіжних хостелів пов'язаний з ім'ям німецького педагога Ріхарда Ширрмана, який займався організацією багатоденних учнівських пішохідних походів та керував притулком в Альтені. Його непокоїли елітарний характер та обмежена доступність учнівських та студентських притулків, яка виключала участь переважної більшості молоді [129]. Вважається, що поштовх до формування ідеї молодіжного хостелу виник 26 серпня 1909 року під час багатоденної подорожі, коли Ріхард Ширрман разом з учнями потрапив у штормову погоду в місцевості Брельталь та виникла необхідність в організації тимчасового прихистка [129, 141, 167], яким стало місцеве шкільне приміщення. Цей випадок спонукав до організації доступних молодіжних притулків на базі шкіл, що існували майже у кожному поселенні та не використовуються під час канікул. [129, 141]. Проте, новизна ідеї Ширрмана полягала не у створенні місць для ночівлі (подібні місця вже використовувалися описаними вище рухами та організаціями), а в наданні цього місця молоді незалежно від статі, статусу та освіти, а також економічній доступності для бідних мандрівників [129]. Ширрман розпочав активну діяльність, спрямовану на реалізацію своєї ідеї, облаштовуючи експериментальні молодіжні хостели у шкільних приміщеннях, клубних та селянських будинках, у спортивних та стрілецьких залах [129]. Концепція Ширрмана передбачала облаштування у приміщеннях шкіл найпростіших молодіжних притулків, а організаційне функціонування здійснювалося шкільним персоналом [129]. Проте, залучення шкільного та

педагогічного персоналу викликало опір викладачів [129, 141], що стало однією із причин подальшого розвитку моделі молодіжного хостелу.

Наступним етапом стало відкриття молодіжного хостелу у замку Альтена, який став першим постійно діючим молодіжним хостелом. Попередні експериментальні форми хостелів функціонували у певний період року, в той час як хостел у замку Альтена був цілорічного використання. У даному закладі простежуються перші базові принципи функціональної організації молодіжного хостелу: колективний характер розміщення (реалізувався через використання багатоярусних ліжок у багатомісних приміщеннях) [140, 141]; поділ спальних приміщень за статтю [129, 140]; передбачаються спільні кухні (на даному етапі - у межах спільного простору хостелу) [141]; формування базових санітарно-гігієнічних умов [140]; наявність загальної кімнати як місця комунікації та відпочинку [141].

До 1914 року ідея молодіжних хостелів починає поширюватися: формується рання мережа закладів, що охоплює сотні об'єктів, розташованих переважно у пристосованих будівлях по всій території Німецької імперії [129]. Початок Першої світової війни призвів до тимчасового призупинення розвитку мережі молодіжних хостелів.

Період інституційного становлення молодіжних хостелів (1918-1933) пов'язаний із завершенням Першої світової війни та зміною соціально-економічних передумов у тогочасній Німеччині. Цей процес почався з об'єднання руху молодіжних хостелів в організацію, що оформилася як Німецький союз молодіжних хостелів (DJH), і призвів до масового відкриття таких закладів по всій території країни. Молодіжні хостели розміщувалися у різноманітних існуючих будівлях: школах, спортивних залах, покинутих фабриках, госпісах, замках, амбарах, заміських приватних будинках [141]. У перші повоєнні роки замкові споруди починають відігравати помітну роль у розвитку мережі молодіжних хостелів: державні органи передавали DJH замки та історичні будівлі на пільгових умовах [129], через що у 1920-ті роки велика кількість молодіжних хостелів розташовувалася саме у замках.

Попри активне використання адаптованих споруд та приміщень, була очевидна незручність розміщення хостелів у спорудах, які не були початково призначені для таких закладів [166], що зумовило потребу у проєктуванні та будівництві хостелів як окремого типу будівель. Економічна криза початку 1920-х років значно ускладнювала процеси такого будівництва, хоча їх мережа продовжувала розширюватися. Після стабілізації економічної ситуації – рух продовжився.

Молодіжні хостели розглядалися не просто як місце для ночівлі, а як простори для просвітницької, виховної та культурної діяльності, спрямованої на розвиток молоді [129]. У середині 1920-х років Шеррманом було сформульовано *основні принципи архітектурно-планувальної та просторової організації молодіжного хостелу* як окремої будівлі:

- Гармонійне вписування будівлі у природне оточення, звернення до регіонального культурного контексту (по формах, матеріалах, особливостях проєктування).
- Формування одночасно раціонального та комфортного середовища: простота та функціональність простору у поєднанні комфортом та затишком (свіже повітря, природне освітлення).
- Функціонально-планувальна структура хостелу мала передбачати спальні, розділені за статтю (щонайменше дві); зону для самостійного приготування їжі; санітарно-гігієнічний блок (нім. Waschräume – умивальні приміщення, Fußbadebecken – ванна для ніг) та загальну кімнату [129]. Замість двох великих спалень можна було передбачати їх більшу кількість зменшуючи місткість (до 12-14 місць) [140].
- Розташування хостелів - на відстані *денного переходу* (30-35 км [129]) вздовж обраних пішохідних маршрутів.
- Орієнтовний розподіл молодіжних хостелів за місткістю (невеликі хостели, орієнтовані на розміщення шкільного класу (30-40 місць) та більші хостели (100 місць та більше) [129].

Таку модель молодіжного хостелу відображають проєкти, які розробив архітектор Ернст Шталь, на маршруті, що проходив через Альтенар – Аденау – Даршайд – Мандершайд у регіоні Айфель на території Рейнського відділення DJH. Попередні проєкти цього архітектора передбачали адаптацію під молодіжні хостели історичних будівель [101, 102] (Рис.1.1.2). Шталь та інші діячі хостельного руху працювали в умовах майже повної відсутності проєктних прикладів та встановлених нормативів [101]. Шталем була розроблена експериментальна модель зразкового (прототипного) молодіжного хостелу для виставки GeSoLei у 1926 році на основі дерев'яної каркасної конструкції, яку по завершенню виставки було перевезено до міста Аденау, встановлено на фундаменті та перетворено у постійно діючий молодіжний хостел. Паралельно архітектором був спроектуваний ще один молодіжний хостел у сусідньому місті Альтенар [101] (Рис.1.1.3).

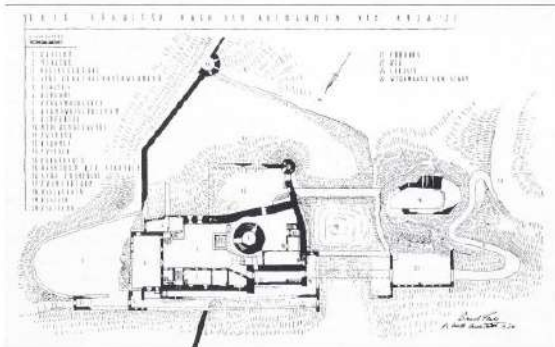
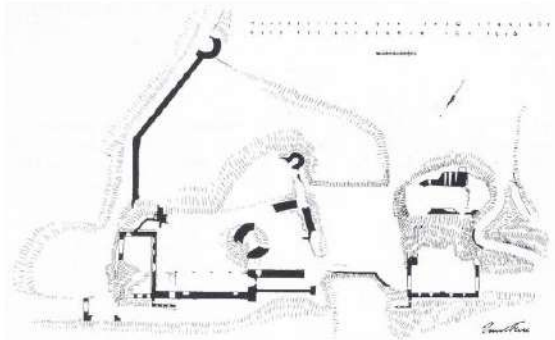
Обидва хостели були подібні за планувальною структурою, об'ємно-просторовою композицією та організацією інтер'єрів, а також відповідали сформульованим вище принципам. На основі описаних проєктів Шталя, у яких були закладені основні планувальні, функціональні та об'ємні принципи майбутніх рішень, у подальшій практиці склався характерний архітектурний образ молодіжного хостелу. В більшості випадків такі будівлі мали декілька поверхів із мансардою та виразну покрівлю. Планувальна структура найчастіше передбачала вхідний простір, мінімум два або більше спальних приміщення (для хлопців та дівчат), загальну кімнату, кухню, санітарно-гігієнічні приміщення та кімнату керівників (вихователів, «батьків хостелу» [142]). (Рис.1.1.3)

У багатьох хостелах, крім основних спальних місць, передбачалася можливість встановлення додаткових ліжок, матраців чи солом'яних мішків у зонах, де можливо було організувати їхнє розміщення, наприклад, у горищному просторі. Проєктуванням та реконструкцією молодіжних хостелів у Німеччині займалися такі архітектори як Георг Клатт-молодший, Макс Фляйснер та інші [151, 179]. В межах розвитку мережі молодіжних хотелів

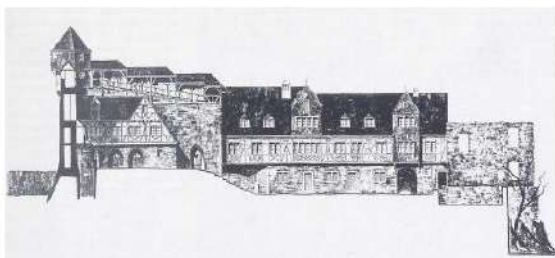
Замок Шталец (Burg Stahleck)

Замок Шталец. Загальний вигляд.

Плани замку Шталец до та після археологічних досліджень і реконструкції, 1926 р.

Розріз замку Шталец із корпусами молодіжного хостелу

Корпус для юнаків
молодіжного хостелу

Корпус для дівчат
молодіжного хостелу

Інші замки, підлаштовані під хостели, в реконструкції яких приймав участь Шталь:

Замок Бланкенхайм (Burg Blankenheim)

Замок Моншай (Burg Monschau)

Замок Фройсбург (Burg Freusburg)

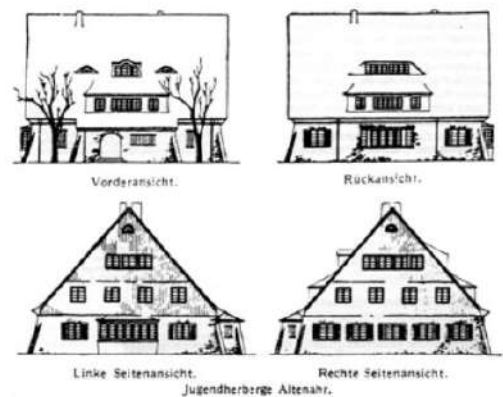
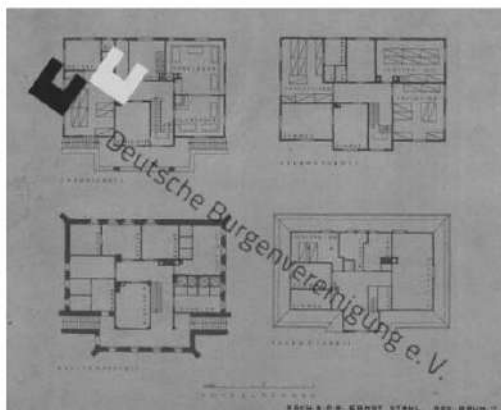

Jugendherberge Adenau
(Молодіжний хостел Аденау)

Jugendherberge Altenahr
Молодіжний хостел Альтенау

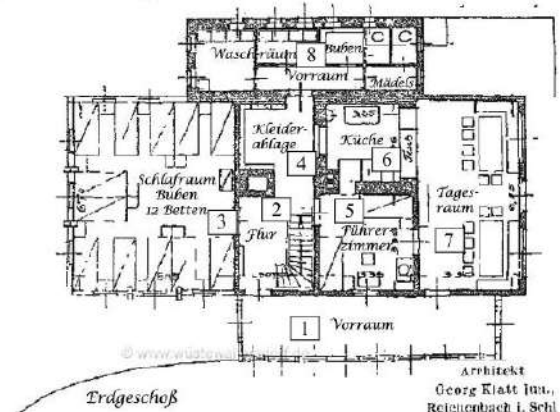

Архітектурно-планувальні рішення молодіжних хостелів 1920-х років на прикладі Jugendherberge "Hohe Eule"

Експлікація першого поверху хостелу Jugendherberge "Hohe Eule:

1. Переддень/тамбур
2. Коридор
3. Спальня кімната
4. Гардероб

5. Кімната вихователя
6. Кухня
7. Загальна кімната/столова
8. Санітарно-гігієнічні приміщення

сформувалася наступна динаміка: впродовж 1918–1928 років відбувається швидкий ріст мережі від приблизно 400 об'єктів у 1918 році до більше 2000 об'єктів у 1928 році[141]. Надалі, у зв'язку з економічно кризою 1920-х років темпи зростання сповільнюється і в наступні роки кількість об'єктів стабілізується в межах 2100-2200 об'єктів.

Успіх концепції молодіжних хостелів у Німеччині сприяв її швидкому поширенню за межі країни у 1920-х роках, зокрема до Швейцарії, Польщі, Великої Британії, Франції та інших країн. В результаті у 1932 році було створено Міжнародну федерацію молодіжних хостелів (IYHF), що означало перехід хостельного руху на міжнародний рівень.

Період міжнародної переорієнтації розвитку молодіжних хостелів розпочинається у 1933 році в контексті соціально-політичних змін у Німеччині та приходу до влади націонал-соціалістів. Оскільки DJH являло собою вже сформовану організаційну систему роботи з молоддю та розгалужену мережу молодіжних хостелів, у тому ж році керівництво гітлер'югенду розпочало процес його підпорядкування [129]. Опинившись перед необхідністю вибору між відставкою та збереженням посад більшість посадовців DJH погодилися на співпрацю з новим режимом [129, 152]. У період 1934-1939 років в межах будівельної програми було створено 300-400 нових молодіжних хостелів, частина з них була реконструкцією існуючих будівель, а частина – новобудовами [129, 140]. З точки зору особливостей архітектурного формування молодіжні хостели у період націонал-соціалізму загалом дотримувалися принципів сформульованих Ширрманом. Основною відмінністю було те, що нові будівлі тепер орієнтувалися на масову експлуатацію: сотні місць для ночівлі та великі спільні простори [129].

Молодіжні хостели паралельно продовжували розвиватися в інших країнах. У 1930 році у Великій Британії була створено власну організацію Youth Hostels Association (YHA). Вона базувалася на власному культурному контексті (пішохідні подорожі, рух на велосипеді, сільське дозвілля, відпочинок у природньому середовищі), проте формувалася також під

значним впливом DJH [108]. Молодіжні гостели поширювалися країною, незважаючи на світову економічну кризу, високий рівень безробіття або неповну зайнятість населення [166]. У період 1930-х років до проектування молодіжних гостелів у Великій Британії були залучені архітектори Патрік Аберкромбі, Клаф Вільямс-Елліс, Говард Лобб, Ф. Остін Чайлдс, Колвін Ффоулкс, Джон Довер, Джозеф Піскод та інші [135-137].

Спроектвані Говардом Лоббом молодіжні гостели у Холмбері-Сент-Мері (Holmbury St Mary Youth Hostel) та у Івгерст-Грін (Ewhurst Green Youth Hostel) - були більш сучасними, ніж більшість німецьких молодіжних гостелів, з характерним об'ємно-просторовим рішенням у модерністському стилі (Рис.1.1.4). Проте у Великій Британії дійшли до висновку, що проектувати та будувати молодіжні гостели – не раціонально з огляду на економічну доцільність [166], і було вирішено адаптувати під гостели вже існуючі будівлі. Всього до 1939 року організацією YHA було відкрито 297 гостелів [166]. Одним із останніх був молодіжний гостел у Лонгтвейті-ін-Борроудейлі (Longthwaite-in-Borrowdale Youth Hostel) спроектований Джозефом Піскодом. Після цього на території Великої Британії гостели не будувались до 1950-х років [166].

На початку 1930-х років, коли гостельний рух охопив більшість країн Європи, у Сполучених Штатах він був невідомим. Американське подружжя Ізабель і Монро Сміт, після перебування у Німеччині, у 1934 році перенесло гостельний рух до Сполучених Штатів під назвою «American Youth Hostels, Inc.» (AYH) [116]. До 1935 року було відкрито 35 молодіжних гостелів, до 1936 року – 76, а в 1937 почали формуватися маршрутні ланцюги гостелів [116]. Проте, частина населення сприймала гостели – як частину ідеології тогочасної Німеччини. Американський рух молодіжних гостелів сформував свої ідейні риси: пізнання американської культури через спілкування в умовах колективного проживання та збереження існуючих пам'яток архітектури шляхом їх адаптації під гостели [116].

Holmbury St Mary Youth Hostel

Ewhurst Green Youth Hostel

Malham Youth Hostel

Longthwaite-in-Borrowdale Youth Hostel

Рис. 1.1.4

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ МОЛОДІЖНИХ ХОСТЕЛІВ 1930-Х РОКІВ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Таким чином, у зазначений період динаміка розвитку молодіжних хостелів зміщується з Німеччини до Великої Британії, інших країн Європи (до початку Другої світової війни) та Сполучених Штатів Америки.

Підсумовуючи два початкових періоди, можна виділити два окремих підходи до організації молодіжних хостелів: у Німеччині - орієнтація на будівництво хостелів, як окремого типу будівель, у Великій Британії - швидка адаптація існуючих будівель під хостели. Загальні ж підходи залишалися незмінними: *раціональність, практичність, швидкість та економічна доцільність*.

Період післявоєнного відновлення та поступової трансформації молодіжних хостелів (1945-1990) пов'язаний з їх ідеологічним сприйняттям – як частини молодіжного руху націонал-соціалістичного спрямування. Після завершення Другої Світової війни союзники ставилися до хостельного руху у Німеччині як до скомпрометованої структури (через її колишній зв'язок з нацистами), і ті молодіжні хостели, які не були зруйновані внаслідок бойових дій, були реквізовані[167] під житло для переміщених осіб [108] та місця розташування військових підрозділів [101]. Міжнародний рух молодіжних хостелів припинив свою діяльність [116]. Врешті DJH було реформовано та відновлено у 1949 році. DJH було переорієнтовано на розвиток пішохідного туризму як засобу утвердження миру й міжнародної взаємодії; були впроваджені демократичні принципи управління, подолання залишків нацистського ідеологічного впливу та формування діяльності організації на засадах примирення і міжнародного порозуміння [152].

У 1950-ті роки розвивається період масового туризму [163, 8]: зростає кількість міжнародних авіаперельотів, стрімко збільшується кількість автомобілів, комунікація молоді між собою. DJH розуміючи загальні тенденції (демократизацію суспільства, збільшення прав та свобод), все ж прагнули зберегти свою традиційну модель: дисципліна, організованість, велика місткість, чіткий режим відпочинку. Акцент робився на піші прогулянки, організовані екскурсії, просвітницьку діяльність, заборону на алкоголь та

куріння [152]. Проте, вже у цей період поступово впроваджуються кімнати меншої місткості - на 8 місць [140].

У 1960-х та 1970-х роках структура та правила проживання у хостелах залишаються практично незмінними, хоча суперечність між світовими тенденціями та концепцією молодіжних хостелів стає все більш очевидною [152]. DJH пішли на незначні поступки: дозволу на вечірки у підземних кімнатах під наглядом персоналу та дозволу приїзду на мотоциклах [152]. Все більше відвідувачів починають надавати перевагу кімнатам на 4-6 місць [140], в той час, як у багатьох хостелах місткість залишалась значно більшою. DJH була змушена переглянути традиційну концепцію молодіжного хостелу. Хостели поступово почали орієнтуватися не лише на молодіжні групи, а й на індивідуальних мандрівників та сімейних туристів. З 1980-х років і до сьогодні стандартом стають кімнати на 3-4 місця з приватним санвузлом [140]. Проектуванням та реконструкцією під молодіжні хостели у Німеччині у цей період займалися Герман Шене (Jugendherberge Hamburg „Auf dem Stintfang“), Рудольф Шредер (Jugendherberge Kiel (Johannesstraße 1)), Ганс К. Мюллер та Георг Генріхс (Jugendherberge Berlin-International) та інші.

Сучасним періодом розвитку молодіжних хостелів можна вважати початок 1990-х років. Молодіжні хостели рухаються у напрямку наближення до ринкової моделі розміщення. В архітектурному аспекті це проявляється в осучасненні планувальної та просторової організації. Важливий вплив на формування сучасних хостелів справила пандемія COVID-19. У дослідженнях сучасних вчених розглядаються питання впливу пандемії на заклади тимчасового проживання. Зокрема, у роботі Yue Gong [120] було встановлено підвищення рівня відмови від проживання у хостелах через страх можливого інфікування (негативне ставлення до спільних приміщень, орієнтація на приватність), сумніву щодо безпечності проживання, зменшення рівня довіри до гігієнічних заходів та браку особистого простору [120]. Традиційна модель хостелу загалом залишається актуальною, проте пандемія спричинила зниження готовності частини користувачів обирати цей формат розміщення

[120]. Це свідчить про необхідність переосмислення окремих аспектів організації хостелів у відповідь на ключові перестороги подорожуючих: брак приватності, потребу в більшому індивідуальному просторі, шум, недовіру до заходів безпеки та страх інфікування.

Якщо молодіжні хостели розвивалися лінійно, організовано, мали фундамент у вигляді ідеології та особистостей які, фактично, контролювали та направляли вектор розвитку цього типу закладів, а історія їх розвитку задокументована у спогадах, звітах, матеріалах та листуванні учасників руху у різних країнах, то бекпекерські хостели виникали «знизу» – поступово, неорганізовано, децентралізовано, через окремих власників у різних частинах світу.

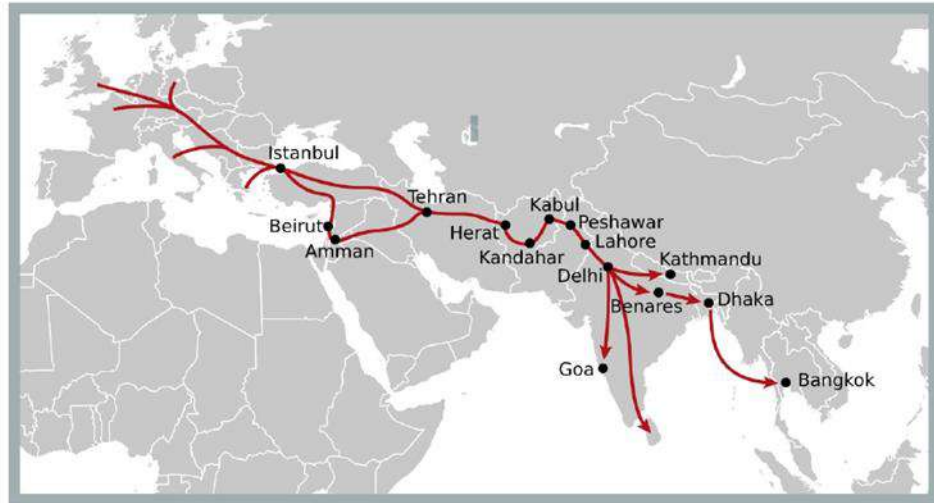
Період від появи перших молодіжних хостелів до середини XX століття збігся зі становленням масового туризму, а з 1950-х років - із його стрімким розвитком та другим «готельним бумом», коли готелі стали доступними для широких верств населення [163]. Проте готельний сектор орієнтувався переважно на індивідуальне проживання, тоді як молодіжні хостели залишалися спеціалізованими закладами освітньо-виховного спрямування для молоді й не могли повністю задовольнити потребу у дешевому колективному туристичному розміщенні. У результаті сформувався запит на новий тип бюджетного засобу розміщення, орієнтований на незалежних мандрівників і колективні форми проживання.

На тлі контркультурних настроїв 1960-х років, пов'язаних із прагненням частини молоді до свободи від усталених соціальних і моральних обмежень, поширюється маршрут «Hippie trail», що поєднував Європу з країнами Близького Сходу та Азії. У межах цього середовища формувалася культура незалежних бюджетних подорожей, серед учасників якої виокремлювалася група попередників майбутніх бекпекерів - «дрифтерів»[107]. Вони не були залучені до масового туризму, оскільки були неприйнятним явищем для інших туристів [150], та шукали дешеві заклади для тимчасового проживання, які називали «Freak hotels», які також виконували функції місць для харчування

та зустрічей [150]. Маршрут «Hippie trail» став одним із характерних просторів поширення подібних форм бюджетного розміщення (Рис.1.1.5). Такі заклади переважно організовувалося місцевими жителями, які використовували свої домівки як імпровізовані місця проживання для мандрівників, й ставали частиною глобальних процесів туристичної мобільності [150].

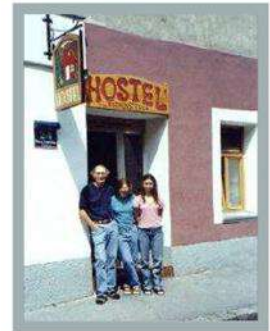
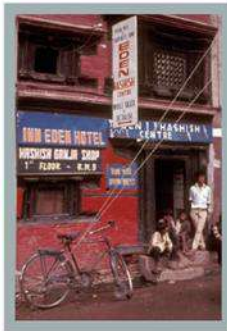
Дрифтери (як явище) зникли у середині 1970-х років, проте поведінкові моделі, культурні настанови та цінності збереглися й у середині 1980-х років відродилися у вигляді *бекпекінгу*, а неформальна саморозвинена модель бюджетного розміщення «Freak hotels» трансформувалася у *бекпекерські хостели* [150]. Поширення таких форм бюджетного розміщення супроводжувалося формуванням уздовж маршруту «Hippie trail» окремих анклавів — просторових осередків концентрації мандрівників [172]. До таких анклавів можна віднести Pudding Shop у Стамбулі, Amir Kabir у Тегерані, Modern Lodge у Калькутті та інші. Зі зростанням ролі альтернативних путівників і туристичних медіа такі заклади поступово включалися у широку мережу бюджетних закладів проживання [150], що сприяло їх поступовій стандартизації, інституціоналізації та комерціалізації бекпекерських хостелів, а також збільшенню привабливості даного сегменту для інвесторів та комерційних структур [150].

Бекпекерські хостели поступово сформувалися як стійкий тип бюджетного засобу розміщення, саме такий тип хостелів ліг в основу сучасного трактування більшості хостелів, зокрема в Україні. Аналіз історії формування хостелів дає підстави стверджувати, що молодіжні та бекпекерські хостели проходили шлях за різними сценаріями у порівнянні із загальним розвитком туристичної галузі та готельної індустрії (Рис.1.1.6). Молодіжні хостели ранніх етапів (1909-1950-ті рр.) розвивалися як некомерційні заклади молодіжного розміщення з освітньо-виховним спрямуванням і мінімально реагували на процеси масового туризму (1950-ті-1970-ті рр.), зберігаючи власну інституційну логіку до 1980-х років. Натомість «freak hotels» та бекпекерські хостели формувалися безпосередньо під

ФОРМУВАННЯ ЗАПИТУ НА БЮДЖЕТНИЙ ТУРИЗМ (1950-1960-ТІ), МАРШРУТ HIPPIE TRAIL

"FREAK HOTELS" (1970-ТІ), ФОРМУВАННЯ БЕКПЕКЕРСЬКИХ ХОСТЕЛІВ (1980-ТІ)

РОЗВИТОК ТА ГЛОБАЛЬНЕ ПОШИРЕННЯ (1990-СЬОГОДЕННЯ)

Рис. 1.1.5

ТИПОЛОГІЧНА ЕВОЛЮЦІЯ БЕКПЕКЕРСЬКИХ ХОСТЕЛІВ

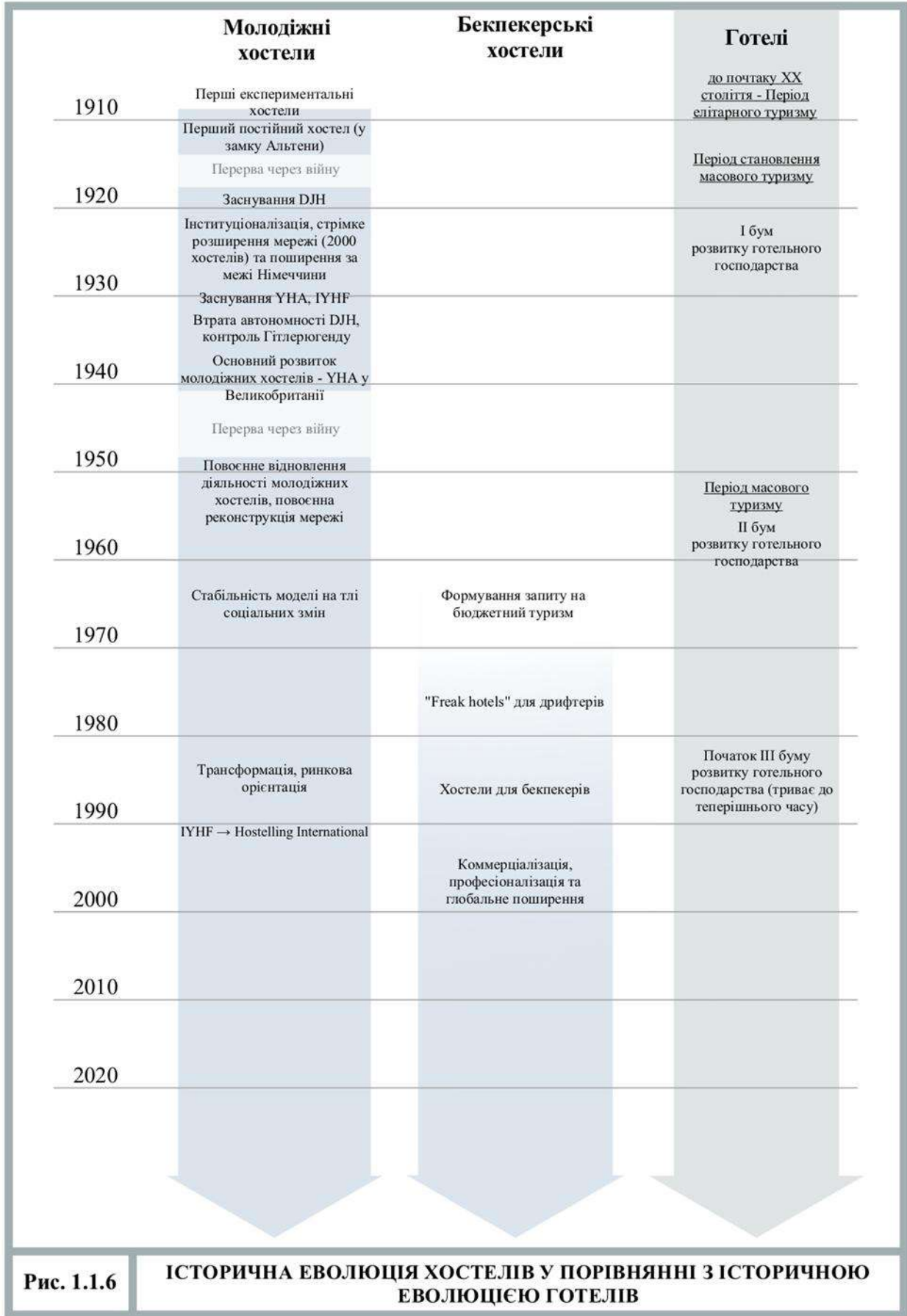

Рис. 1.1.6

ІСТОРИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ХОСТЕЛІВ У ПОРІВНЯННІ З ІСТОРИЧНОЮ ЕВОЛЮЦІЄЮ ГОТЕЛІВ

впливом зростання мобільності, розвитку авіаперевезень і демократизації туризму, формуючи модель бюджетного розміщення, орієнтовану на дрефтерів, згодом - бекпекерів, молодих людей та інших мандрівників, що шукали альтернативу традиційному готельному сектору. У підсумку з 1990-х років обидві лінії зближуються: молодіжні хостели ринково модернізуються, а бекпекерські - стандартизуються та професіоналізуються, однак визначальною ознакою хостелів залишається колективність і соціальний характер середовища.

Основні підходи до архітектурно-просторової організації молодіжних хостелів сформувалися вже на ранніх етапах їх розвитку у Німеччині: закладення базової схеми функціональної організації хостелу; раціональне використання площі та ефективна організація простору. Проте упродовж свого розвитку уявлення про раціональність простору у хостелах поступово змінювалося: якщо спочатку акцент робився на максимально ефективному використанні площі шляхом максимальної щільності розміщення, то згодом все більшого значення набував комфорт користувачів. У результаті відбувся поступовий перехід від великих колективних спалень до кімнат меншої місткості. Для сучасного проєктування це означає необхідність балансування між параметрами місткості, економічності та комфортності проживання.

Загалом, розвиток хостелів як економічної та компактної моделі проживання подорожуючих сприяє підвищенню доступності туризму, раціональному використанню просторових і матеріальних ресурсів, активізації соціальної взаємодії та формуванню передумов для сталого розвитку суспільства.

1.2. Аналіз сучасного досвіду проєктування та реконструкції хостелів

Сьогодні хостели набули значного поширення у світі, за даними ресурсу The Hostel Helper, станом на 2019 рік орієнтовна кількість хостелів у світі оцінювалася приблизно у 15,6 тис. об'єктів з яких близько 37% розташовано в Азії, 30% - у Європі, 16% - у Південній Америці, 9% - у Північній Америці, 5% - в Австралії та Океанії та 3% - в Африці [173].

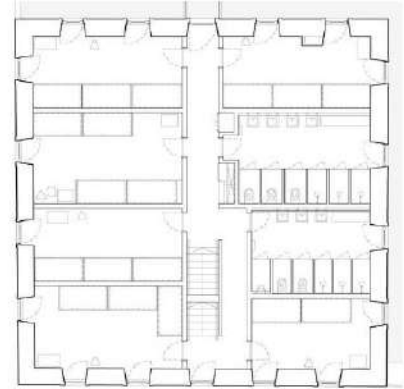
Сприйняття поняття *хостелу* суттєво відрізняється у різних країнах. За даними дослідження Réka Somlai, присвяченого аналізу уявлень про хостели у різних країнах, зафіксовано суттєві відмінності у трактуванні самого поняття «хостел». Більше половини респондентів Великої Британії, Німеччини, США та Угорщини визначають хостел - як тип молодіжного розміщення, в Іспанії (більше половини) - як бюджетний готель, у Венесуелі (третина) - як соціальний притулок [171]. При цьому, загалом, переважна більшість опитаних обрали формулювання, близьке до сучасного розуміння хостелу: «бюджетний заклад розміщення гуртожиткового типу, що приймає індивідуальних мандрівників у спільних кімнатах для короткострокового проживання та має зони загального користування і спільні приміщення» [171]. Тобто, попри відмінності у сприйнятті, уявлення про їх просторово-планувальну організацію є відносно узгодженим.

Для систематизації сучасного досвіду проєктування хостелів запропоновано розглядати їх насамперед за характером архітектурно-планувальної та об'ємно-просторової організації, що дасть змогу дослідити найбільш характерні типи їх архітектурного формотворення. Доцільно насамперед розглянути *монооб'ємну модель* та форми її реалізації. У практиці проєктування хостелів найбільш поширеною є *компактна просторова модель*, одним із найбільш характерних способів реалізації якої є реконструкція та адаптація існуючих будівель до формату хостелу (Рис. 1.2.1).

Hostel CONII (Квартейра, Португалія)

Hostel in Parede (Параде, Португалія)

Native Hostel (Окрін, США)

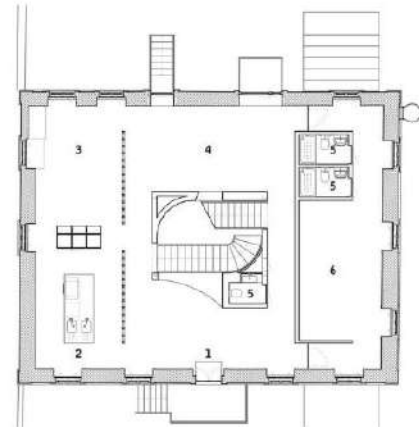

Рис. 1.2.1

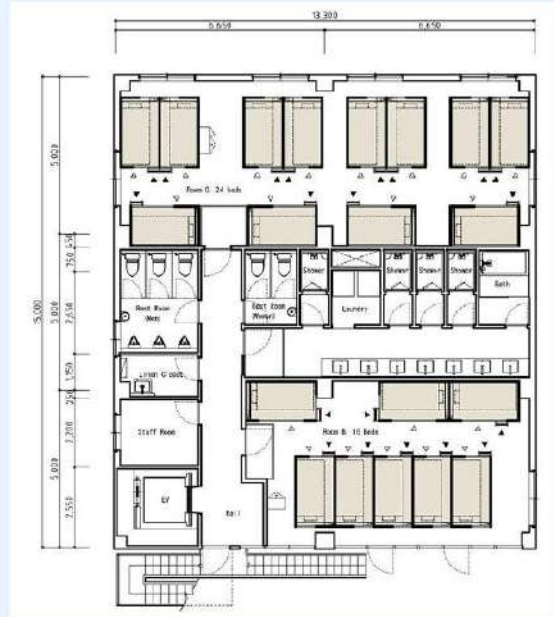
**ПРИКЛАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ НА ОСНОВІ
РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ**

Компактна просторова модель характеризується обмеженою площею та габаритами, що зумовлює високу щільність у компоновці приміщень. Можна навести характерні приклади реалізації такої концепції: «Hostel CONII» (Квартейра, Португалія), «Hostel in Parede» (Параде, Португалія), «Native Hostel» (Остін, США) та багато інших. Загалом - це компактна будівля малої чи середньої поверховості, квадратної чи прямокутної форми, з компактним розміщенням спальних приміщень та зон спільного використання, архітектурно-планувальна організація якої базується на адаптивній трансформації внутрішньої просторової структури, без порушення загальної структури існуючої (частіше – історичної) будівлі.

Компактні моделі хостелів можуть також формуватися шляхом нового будівництва. Загалом такий підхід у сучасній практиці трапляється рідше, ніж реконструкція чи адаптація існуючих будівель, що пов'язано з економічними чинниками бюджетно орієнтованої концепції хостелу. Водночас нове будівництво створює найбільш сприятливі умови для формування хостелів, оскільки його планувальна та об'ємно-просторова структура від початку проєктується відповідно до функції закладу тимчасового проживання. Прикладом таких моделей є «UNPLAN Kagurazaka» (Токіо, Японія) та «LoopINN Hostel Cartagena» (Картахена, Іспанія) (Рис. 1.2.2). «UNPLAN Kagurazaka» є прикладом новозбудованого хостелу капсульного типу, у якому більшість капсул розміщено вздовж заскленого фасаду, що дає доступ для природного освітлення та у вечірній час формує характерний архітектурний образ будівлі. «LoopINN Hostel Cartagena», навпаки, демонструє dormitory-орієнтовану модель нового будівництва з використанням двоярусних ліжок. Структура в обох хостелах залишається подібною: перший поверх – рецепція та спільні простори, наступні поверхи - житлові. У «LoopINN Hostel Cartagena» така структура додатково доповнюється терасою.

UNPLAN Kagurazaka (Токіо, Японія)

LoopINN Hostel Cartagena (Картахена, Іспанія)

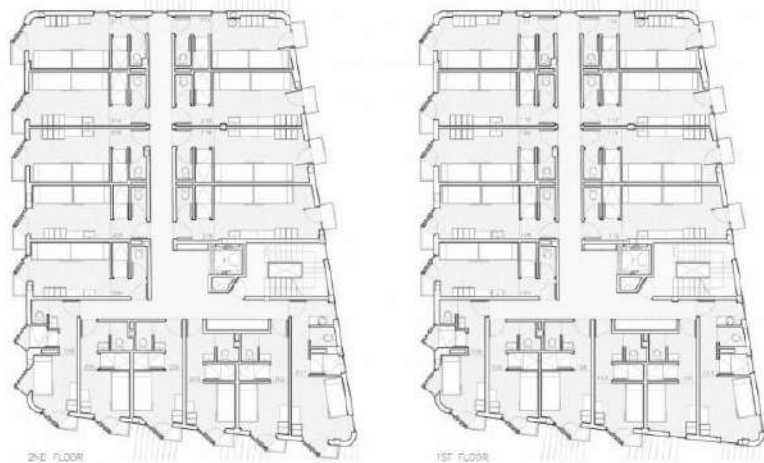

Рис. 1.2.2

**ТИПОВА МІСЬКА МОДЕЛЬ ХОСТЕЛІВ. ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД.
КОМПАКТНА ФОРМА ПЛАНУ**

Великоформатна модель хостелів характеризується значним об'ємом будівлі, багатоповерховістю та високою місткістю. На відміну від компактних моделей, цей тип передбачає чітку структурованість. Теоретично великоформатні хостели можуть бути як реконструкцією чи адаптацією існуючої будівлі під формат хостелу, так і окремо спроектованою будівлею як хостел. Проте у сучасній практиці в більшості випадків реконструкція домінує у формуванні таких моделей.

Великоформатна модель в організації хостелів зустрічається значно рідше за інші типи. Це пов'язане з тим що сама концепція хостелу, орієнтована на колективне проживання та економічну доцільність, погано поєднується з великоформатними будівлями, які передбачають високі експлуатаційні витрати. Це зумовлює часте використання гібридної моделі, яка поєднує хостел та готель. Такі моделі характерні тільки для великих міст, що характеризуються високим рівнем масового туризму та високою щільністю розміщення. Можна навести приклади застосування такого формату хостелів у Копенгагені (Додаток Д.1). «Danhostel», який називають найвищим хостелом в Європі (на основі реконструкції колишнього готелю) та також великоформатний «Next House Copenhagen». Великоформатна модель є поки мало розповсюдженим типом серед архітектури хостелів, проте вона займає певне місце у їх структурі та відображає потенціал розвитку хостельного формату тимчасового розміщення.

Поряд з компактними рішеннями у зарубіжній практиці проєктування хостелів поширеними є моделі L-подібної (Рис. 1.2.3) П-подібної форми (Рис. 1.2.4). L-подібні – використовуються при розташуванні на кутових ділянках, а П-подібні – відносяться до великоформатних будівель.

Однією з найбільш поширених форм реалізації хостельної функції є інтеграція хостелу в частину існуючої будівлі, без формування самостійного об'єму. До прикладів такої моделі можна віднести інтегровано в історичну забудову у центрі Будапешту «FLOW Hostel» та «Avenue Hostel» в Будапешті (Рис. 1.2.5).

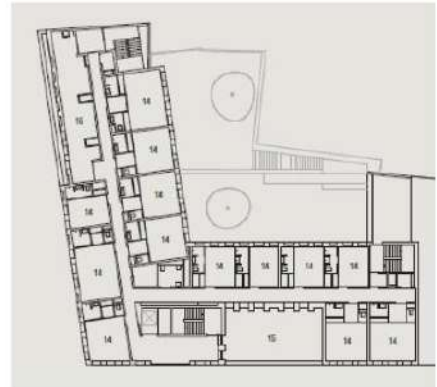
Pulcinella Youth Hostel (Антверпен, Бельгія)

L - ПОДІБНА МОДЕЛЬ

Room00 Lisboa Hostel (Лісабон, Португалія)

**Generator Amsterdam
(Амстердам, Нідерланди)**

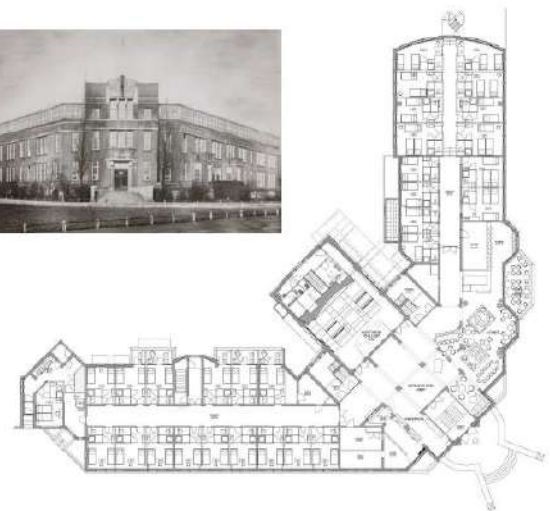
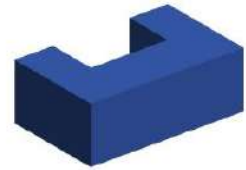

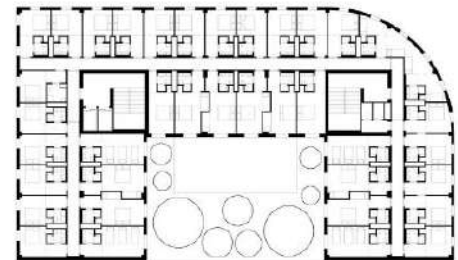
Рис. 1.2.3

**БУДІВЛІ ХОСТЕЛІВ ЗІ СКЛАДНОЮ ФОРМОЮ ПЛАНУ.
КУТОВІ РІШЕННЯ**

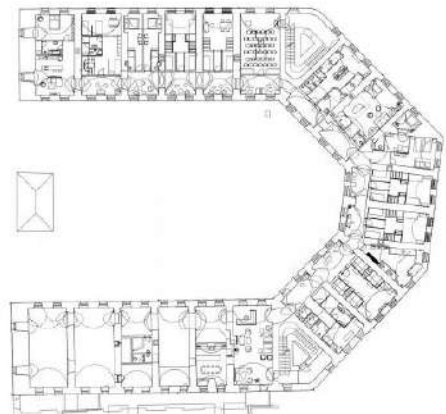
A&O hostel in Mestre-Venice (Местре, Італія)

П - ПОДІБНА МОДЕЛЬ

Long Story Short Hostel (Оломоуц, Чехія)

JO&JOE Paris Gentilly (Жантій, Франція)

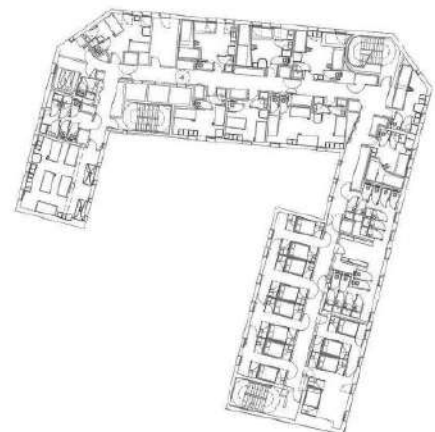

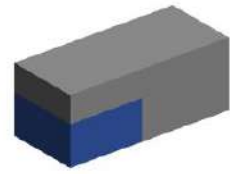
Рис. 1.2.4

**БУДІВЛІ ХОСТЕЛІВ З «П»-ПОДІБНИМИ
ПЛАНАМИ ЖИТЛОВИХ ПОВЕРХІВ**

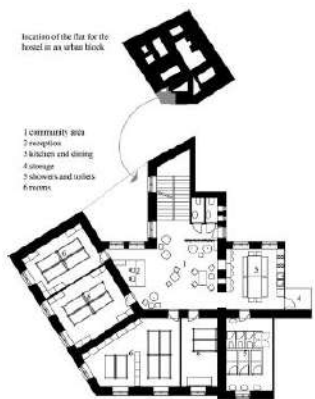
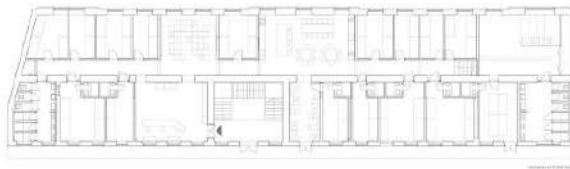
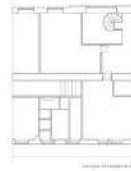
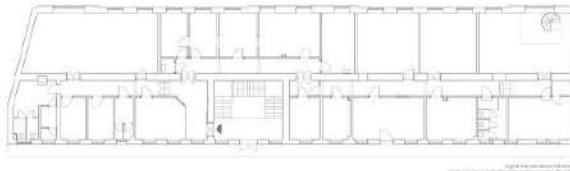
FLOW Hostel (Будапешт, Угорщина)

FLOW Hostel

ВСТАВКА В ІСНУЮЧУ ЗАБУДОВУ

Avenue Hostel (Будапешт, Угорщина)

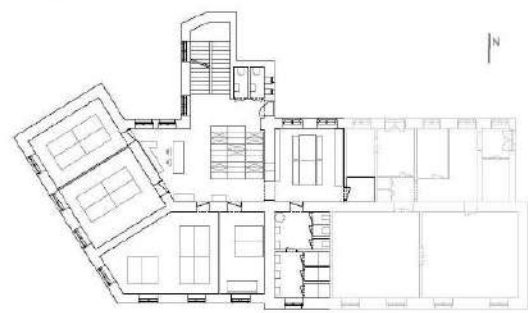
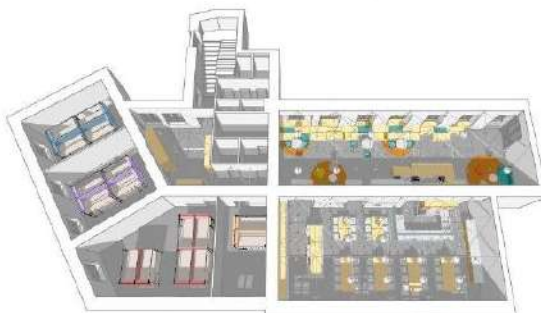

Рис. 1.2.5

ХОСТЕЛИ, ІНТЕГРОВАНІ В ЧАСТИНУ БУДІВЛІ

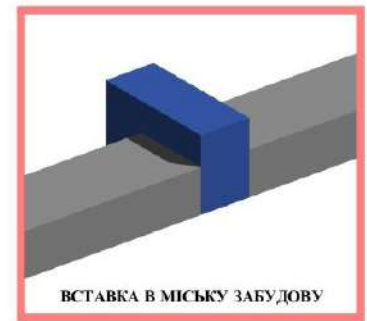
Дослідження просторової організації хостелів у центральних районах європейських міст показують, що значна частина таких закладів розміщується у реконструйованих квартирах історичних житлових будинків [122]. Подібні історичні будівлі характеризуються значною висотою приміщень (3,5–4 м), що забезпечує можливість розміщення двоярусних ліжок без відчуття перевантаження простору та формує більший повітряний об'єм приміщення. [122]. Іншим варіантом інтеграції хостелу в існуючу будівлю є поєднання реконструкції з формуванням додаткового об'єму. У такому випадку адаптація наявної будівельної структури доповнюється прибудовою або надбудовою. Прикладом можуть бути міні-готель Бункер та Botanic Globus Hostel у Києві, у яких вхідна група винесена в додатковий об'єм у вигляді прибудови.

Якщо брати до уваги модель прибудови, яка полягає у новому будівництві споруди, дотичної до існуючої будівлі іншого призначення, то слід виділити в окрему групу хостели, вбудовані в щільну міську забудову, просторову структуру яких формує принцип вставки. Такі варіанти вставки можуть мати особливу конфігурацію. Зокрема, «Ora hostel» та «Bed One Block Hostel» (Рис. 1.2.6) - мають вузьку та витягнуту форму, зумовлену обмеженою шириною ділянки в умовах щільної міської забудови (12-16 метрів у довжину та близько 4 метрів у ширину). Це зумовлює логіку внутрішньої організації, за якої сходи займають помітну частину простору, а комунікації розвиваються переважно лінійно. Інші варіанти хостелів-вставок у щільній міській забудові можуть мати іншу, більш індивідуалізовану просторову конфігурацію. (Додаток Д.2.)

У межах модульної системи проектування хостелів виокремлюється модель хостелів, які формуються з модульних блоків, де кожен модуль має пропорційний об'єм подібний до хостельного номеру, має певну кількість спальних місць та може передбачати наявність додаткових функцій, наприклад душової чи кухні. Ці модулі є формоутворюючим елементом будівлі. Часто такі хостели створені на основі контейнерної концепції (Рис.1.2.7).

Ora hostel (Бангкок, Таїланд)

ВСТАВКА В МІСЬКУ ЗАБУДОВУ

Bed One Block Hostel
(Бангкок, Таїланд)

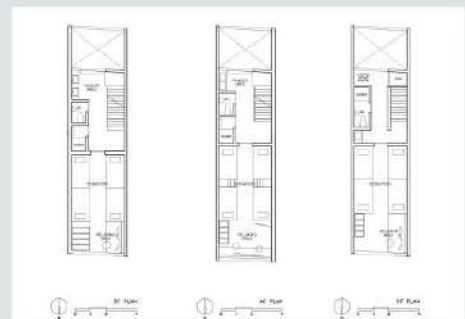
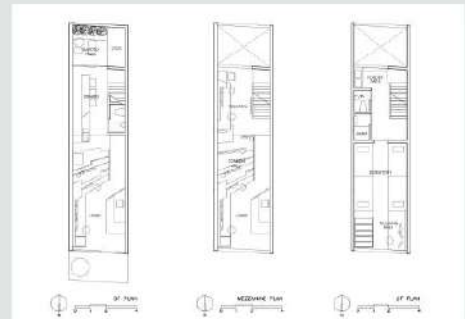
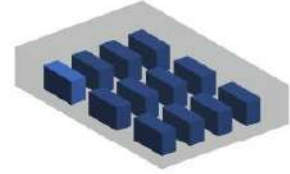

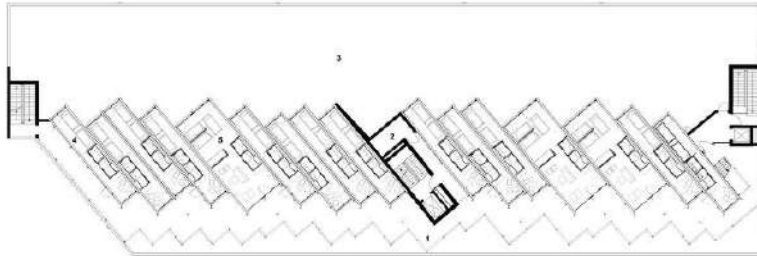
Рис. 1.2.6

ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ-ВСТАВОК У ЩІЛЬНУ МІСЬКУ ЗАБУДОВУ. ТИП.1

**Dock Inn Hostel in Warnemünde
(Варнемюнде, Німеччина)**

МОДУЛЬНА МОДЕЛЬ

Scasa hostel (Нячанг, В'єтнам)

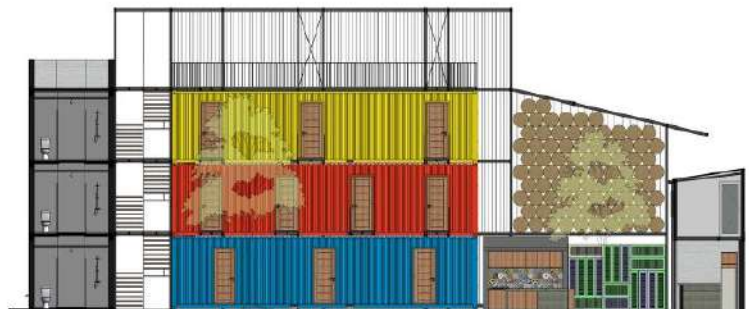

Рис. 1.2.7

ХОСТЕЛИ, СФОРМОВАНІ З МОДУЛЬНИХ БЛОКІВ

До *павільйонної моделі* відносяться хостели, об'ємно-просторову структуру яких формує певна кількість окремих об'ємів, розміщених в межах однієї ділянки. Характерним прикладом таких хостелів є «Hostel in Kyonan» в Японії, «Zermatt Youth Hostel» та «Youth Hostel Bern» у Швейцарії. Павільйонна модель може виявлятися у поєднанні існуючої історичної будівлі з новими окремими об'ємами у межах однієї ділянки (Рис. 1.2.8).

Для хостелів з атріумною або подвірною планувальною організацією характерним є наявність внутрішнього відкритого або напіввідкритого простору. В більшості випадків атріум або внутрішній двір відіграють роль композиційного ядра. Приклади демонструють різні варіанти втілення цієї моделі (Рис. 1.2.9): «Auberge de Jeunesse HI Cahors» — хостел із замкненим внутрішнім двором, «Hostel VietNam» - із компактним атріумом, «Hidden Garden Hostel» - з двором-садом.

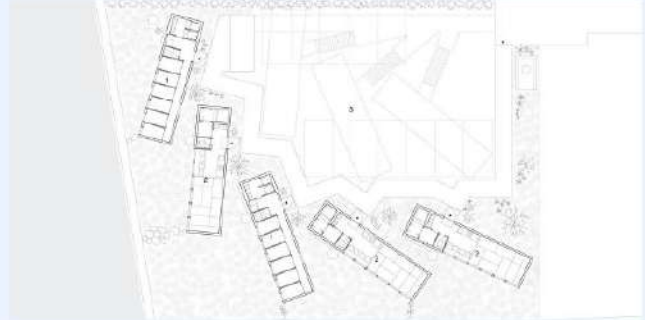
Вказані об'ємно-просторові моделі можуть поєднуватися у різних варіаціях, утворюючи складні комбіновані структури. Наприклад у хостелах «New Shelter in Ruavieja» та «Double B Hostel» інтеграція в існуючу забудову доповнюється наявністю атріуму (Додаток Д.3).

Транзитні хостели, що інтегруються в об'єкти транспортної інфраструктури, формуються як різновид закладів тимчасового проживання, пов'язаний із потребами транзитного обслуговування пасажирів. До таких хостелів можна віднести «Kyivpasservis HOSTEL», що інтегрований у структуру будівлі київського автовокзалу.

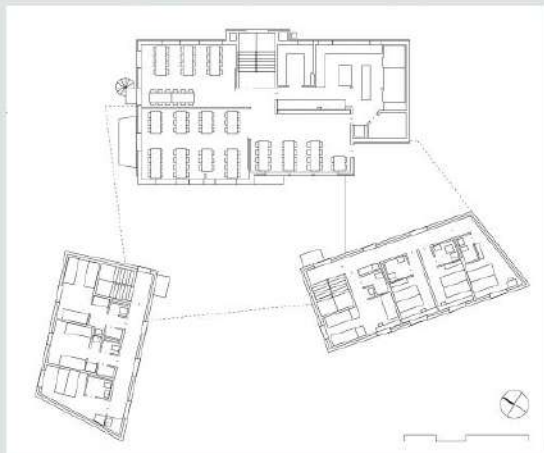
З метою виявлення особливостей формування хостелів у сучасній українській практиці було проведено аналіз існуючих закладів у найбільших містах України. Для подальшого дослідження було сформовано базу даних існуючих хостелів на основі відкритих електронних ресурсів, зокрема платформ Booking.com, Hotels of Ukraine, agoda.com planetofhotels, hotels24.ua.

Hostel in Kyonan (Кьонан, Японія)

**Zermatt Youth Hostel
(Церматт, Швейцарія)**

Youth Hostel Bern (Берн, Швейцарія)

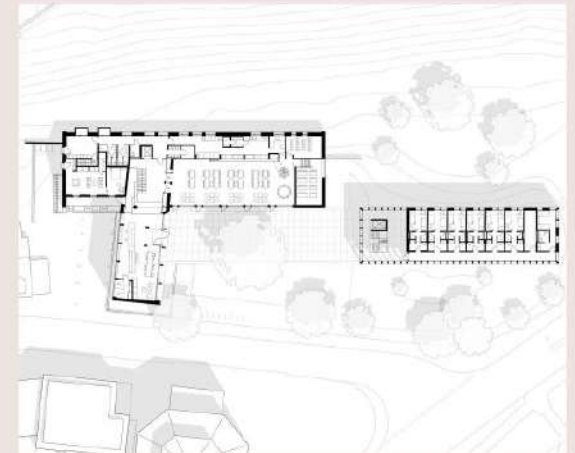
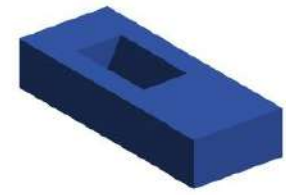

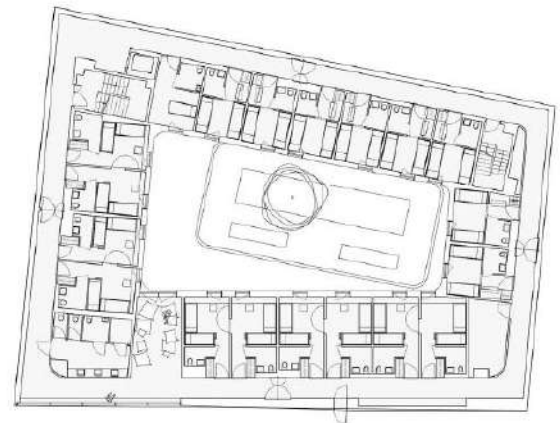
Рис. 1.2.8

ХОСТЕЛИ ПАВІЛЬЙОННОГО ТИПУ

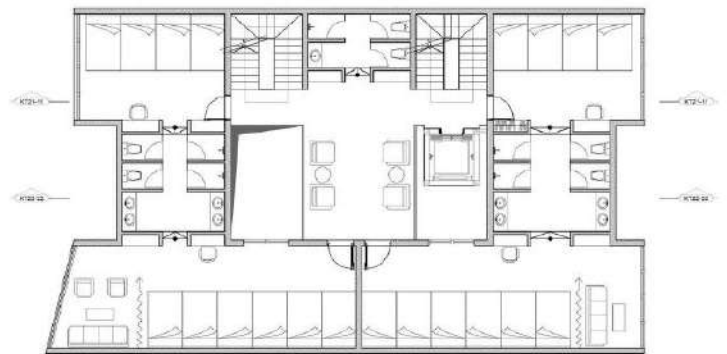

АТРИУМНА / ДВОРОВА МОДЕЛЬ

Auberge de Jeunesse HI Cahors (Каор, Франція)

Hostel VietNam (Дананг, В'єтнам)

Hidden Garden Hostel (Чіангмай, Таїланд)

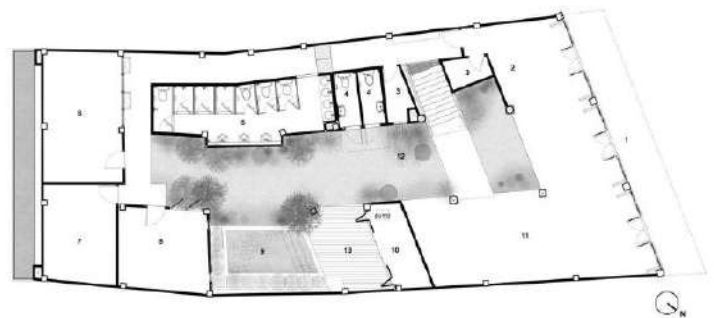

Рис. 1.2.9

ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ З АТРИУМНИМ ПРОСТОРОМ

Серед досліджених міст найбільшу кількість хостелів виявлено у Києві - 224 об'єкти, у Львові - 98, Одесі - 62, Харкові - 31 та Дніпрі - 22. В інших обласних центрах кількість хостелів є суттєво меншою: в Ужгороді виявлено 21 заклад, у Чернівцях - 12, Івано-Франківську - 11, Вінниці - 9, Запоріжжі, Миколаєві, Хмельницькому та Тернополі — по 6, у Луцьку та Рівному - по 5, у Чернігові, Житомирі та Сумах - по 4, у Черкасах - 3, у Кропивницькому - 1. Зупинимося детальніше на особливостях архітектурної організації хостелів у Києві, Харкові, Дніпрі, Одесі та Львові.

Для виявлення особливостей формування хостелів у сучасній українській практиці аналіз існуючих закладів проводився за *такими критеріями*: розташування у структурі міста, відношення до транспортних комунікацій, тип планувальної організації, тип спальних місць у багатомісних номерах, місткість номерів, тип розміщення хостелу у будівельній структурі, кількість номерів і місць, типи вертикальних комунікацій, склад послуг, а також окремі додаткові характеристики (тип будівлі, наявність чоловічих/жіночих номерів, поєднання хостелу з готельною функцією або форматом гостьового будинку).

Київ (224 заклади) (Рис. 1.2.10). Для аналізу просторового розміщення хостелів у межах міської структури найбільших міст України було запропоновано умовний поділ території на три зони відносно центральної точки міста: *центральну, серединну* (периферійну) та *зону околиць*. У межах дослідження міста Києва за таку точку прийнято Майдан Незалежності. В Києві центральна зона охоплює територію в радіусі до 3 км, серединна - від 3 до 8 км, зона околиць - понад 8 км від умовного центру міста. Результати аналізу свідчать що у межах центральної зони розташовано 112 хостелів, у серединній зоні - 75, у зоні околиць - 37. Простежується орієнтація хостелів на центральні райони міста.

Важливим чинником є розташування хостелів відносно основних транспортних вузлів міста (залізничних вокзалів та аеропортів).

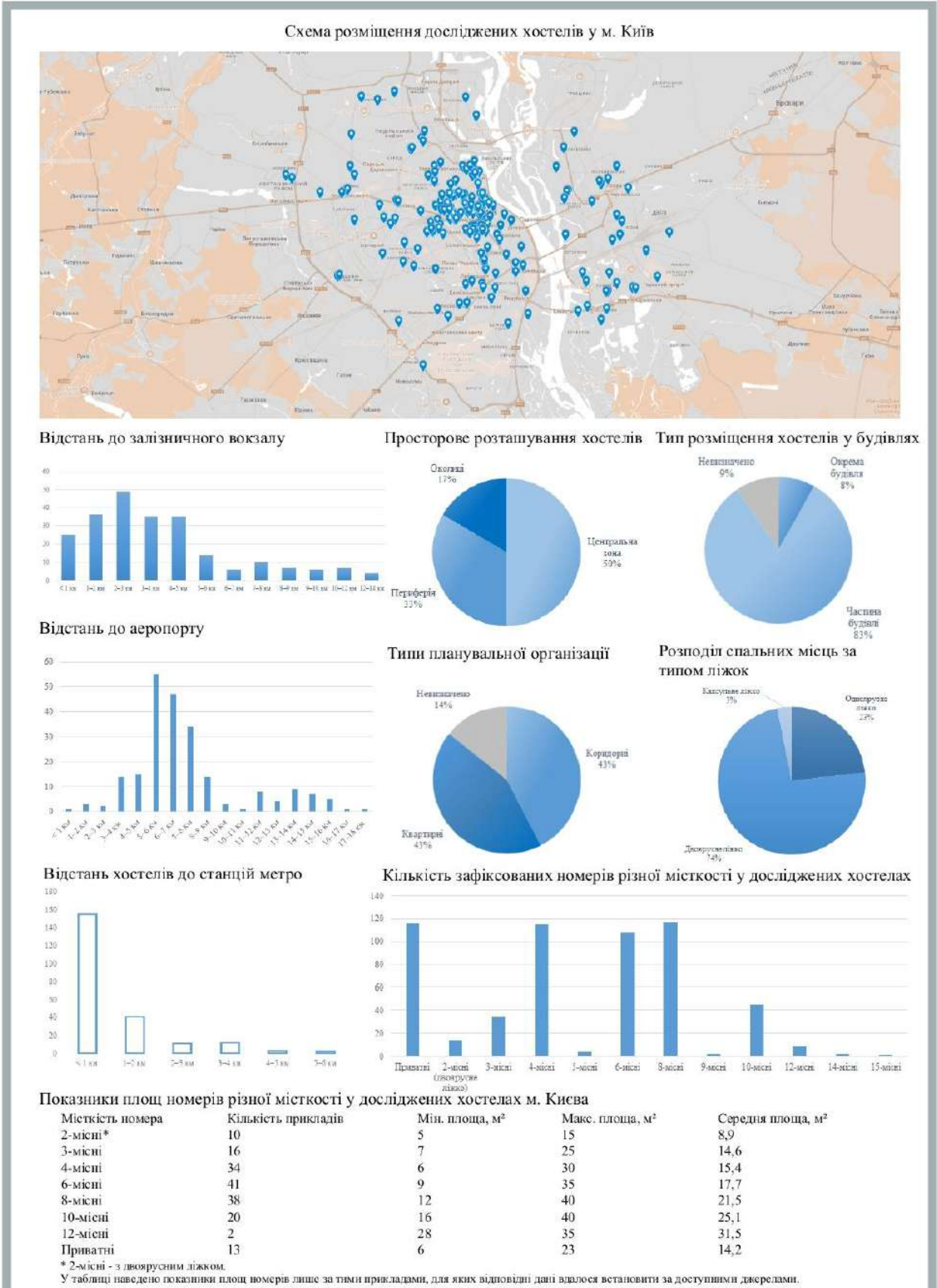

Рис. 1.2.10 **АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ У М. КИЇВ. СТАТИСТИЧНІ ДАНІ**

Головним пасажирським залізничним вузлом Києва є станція Київ-Пасажирський, у межах дослідження було проаналізовано розташування хостелів відносно Центрального та Південного вокзалів. Встановлено, що найбільша концентрація хостелів припадає на зону 2–3 км від вокзалу, де розташовано 49 об'єктів, або 23,2%, а загалом, у межах до 4 км зосереджено 145 хостелів, (68,7% усіх досліджених об'єктів). Усі досліджені хостели Києва розташовані ближче до аеропорту «Жуляни», ніж до аеропорту «Бориспіль». Найбільшу концентрацію зафіксовано на відстані 5–6 км від аеропорту - 55 об'єктів. Загалом у межах 5–8 км розміщено близько 60% хостелів. У контексті транспортної доступності було проаналізовано розподіл хостелів Києва за відстанню до станцій метро. Встановлено, що 155 хостелів, тобто 69%, розташовані в межах 1 км від станцій метрополітену.

У Києві переважають хостели, розміщені в частині будівлі - 185 випадків (82,2%). Хостели в окремих будівлях зафіксовано у 18 випадках (8%), для 21 об'єкта (9,3%) тип розміщення не визначено.

Серед основних типів планувальної організації можна виділити: коридорну, блочну, галерейну, секційну, анфіладну та інші схеми. Також, саме у межах даного дослідження пропонується також виокремлювати квартирну планувальну організацію, що зумовлено значною кількістю хостелів, розміщених у межах квартир житлових будинків. Такі об'єкти не доцільно повністю ототожнювати з класичною коридорною системою. У Києві серед хостелів, для яких вдалося визначити тип планувальної організації, коридорну схему зафіксовано у 95 випадках (50%), квартирну - у 97 випадках (50%). Для 32 хостелів (14% від загальної кількості) тип планувальної організації визначити не вдалося.

У хостелах можуть використовуватися одноярусні, двоярусні та капсульні спальні місця, при чому в межах одного закладу можливе їх комбінування. У хостелах Києва найбільш поширеними є двоярусні ліжка - 191 випадок (74%), одноярусні ліжка - у 60 випадках (23%), капсульні місця - у 8 випадках (3%).

Аналіз номерів за місткістю в хостелах Києва показав переважання кількох основних категорій розміщення. Найчастіше виявлено 8-місні номери - 117 випадків (21%), окремі номери - 116 випадків (20%), 4-місні - 115 випадків (20%) та 6-місні - 108 випадків (19%). Менш поширеними є 10-місні номери - 45 випадків (8%) та 3-місні - 35 випадків (6%). Інші типи номерів за місткістю трапляються рідше. Для тих випадків, у яких вдалося встановити площу номерів, було сформовано таблицю з узагальненням мінімальних, максимальних і середніх площ номерів різної місткості; при цьому середню площу визначено як відношення суми площ усіх виявлених прикладів певної категорії до кількості цих прикладів.

Рецепція присутня у 102 хостелах (46 %), загальні санвузли та душові - у 219 закладах (98%), у 17 - санвузли при номерах (8 %). У 158 (71 %) хостелах розміщені пральна машина або пропонуються послуги пральної, кухні - у 111 закладах (50 %), у 14 (6 %) хостелах є кафе/ресторан/бар.

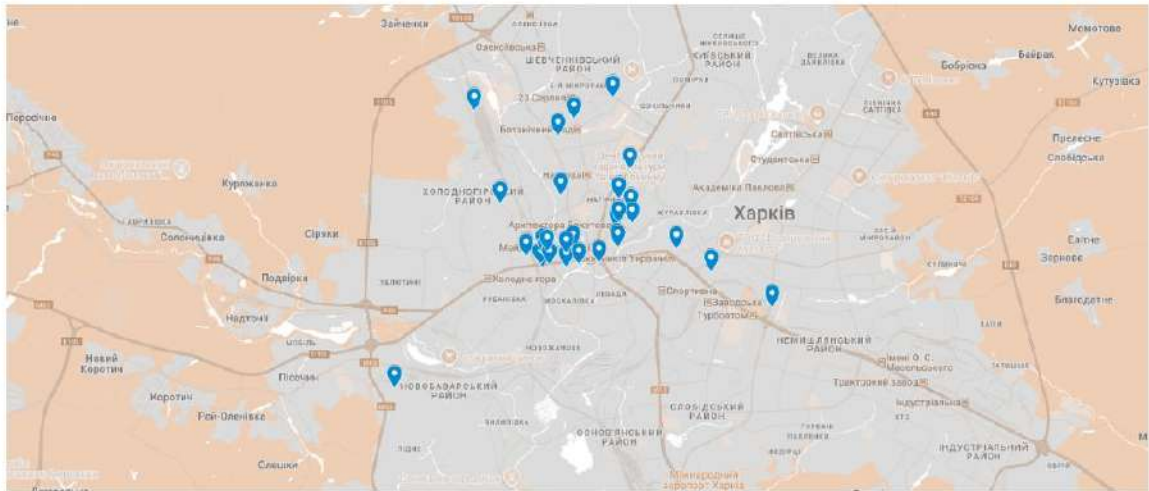
Серед загальної кількості хостелів у Києві тільки 18 (8 %) закладів віришені у вигляді окремої будівлі. В основному це одно- та двоповерхові споруди, зустрічаються випадки й 3-4-поверхових. Серед вбудованих хостелів: 77 (34%) закладів знаходиться в історичних будівлях (житлових та громадських), 85 (8%) у житлових будівлях, 10 (5%) у громадських, 4 (2%) у комерційних (торговельні центри), 2 (1%) у гуртожитках, у транспортно-пересадкових комплексах.

У м. Харків виявлено 31 хостел (Рис. 1.2.11). У Харкові за умовну центральну містобудівну точку прийнято Майдан Конституції. Територію міста поділено на три умовні зони: центральну (радіус до 2 км), серединну або периферійну (від 2 до 6 км) та зону околиць (понад 6 км).

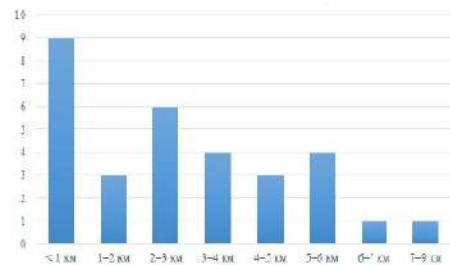
Більшість закладів зосереджена в центральній частині міста - 18 хостелів, у серединній зоні - 11, тоді як у зоні околиць - 2.

У Харкові переважають хостели, розміщені у частині будівлі - 26 випадків (84%). Хостели в окремих будівлях зафіксовано у 5 випадках (16%).

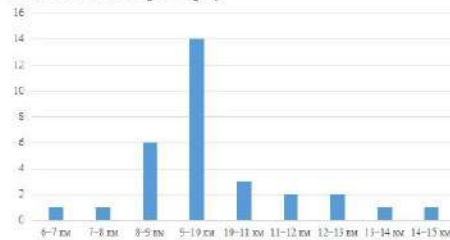
Схема розміщення досліджених хостелів у м. Харків

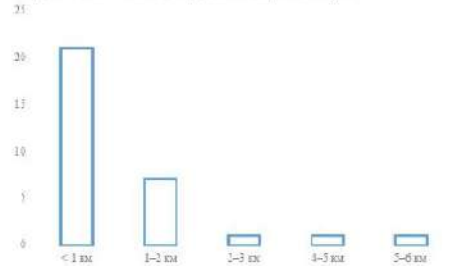
Відстань до залізничного вокзалу

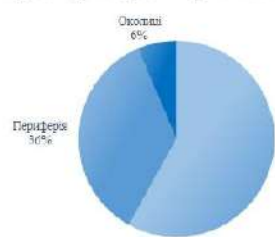
Відстань до аеропорту

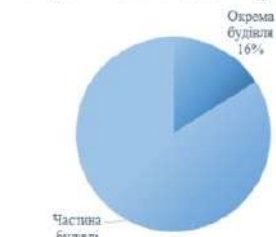
Відстань хостелів до станцій метро

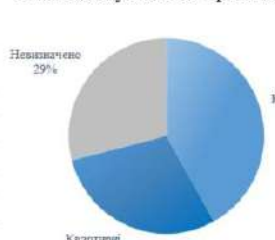
Просторове розташування хостелів

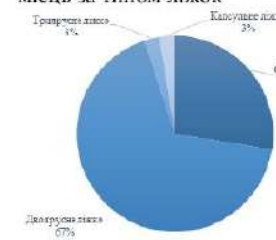
Тип розміщення хостелів у будівлях

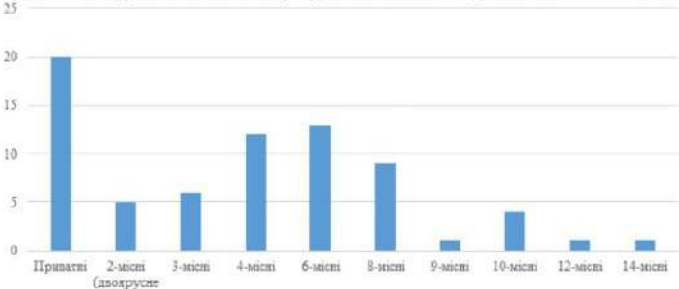
Типи планувальної організації

Розподіл спальних місць за типом ліжок

Кількість зафіксованих номерів різної місткості у досліджених хостелах

Показники площ номерів різної місткості у досліджених хостелах м. Харкова

Місткість номера	Кількість прикладів	Мін. площа, м ²	Макс. площа, м ²	Середня площа, м ²
2-місн*	2	8	9	8,5
3-місн	2	13	15	14,0
4-місн	4	10	17	14,3
6-місн	7	16	24	19,4
10-місн	2	25	40	32,5
12-місн	1	40	40	40,0
14-місн	1	35	35	35,0

* 2-місн - з двохрусним ліжком.

У таблиці наведено показники площ номерів лише за тими прикладами, для яких відповідні дані вдалося встановити за доступними джерелами.

Рис. 1.2.11

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ У М. ХАРКІВ.
СТАТИСТИЧНІ ДАНІ

Аналіз відстаней показав, що істотна частка хостелів (18 об'єктів, тобто 58%) розташована в радіусі до 3 км від вокзалу, а 9 хостелів (29%) розташовані в межах до 1 кілометра до залізничного вокзалу, що вказує на суттєвий вплив залізничного вокзалу на їх розміщення. Відносно міжнародного аеропорту - хостели Харкова розміщені на значних відстанях, переважно в діапазоні 8–10 км. До 68% харківських хостелів (21) знаходяться на відстані менше 1 кілометра до станцій метрополітену.

У Харкові серед хостелів, для яких вдалося визначити тип планувальної організації, коридорну схему зафіксовано у 13 випадках (59%), квартирну - у 9 випадках (41%). Для 9 хостелів (29%) тип планувальної організації визначити не вдалося.

При розміщенні у Харкові переважають двоярусні спальні місця - 27 випадків (67%), одноярусні ліжка становлять 11 випадків (27%), зафіксовано поодинокий випадок використання триярусних спальних місць - 1 (3%); капсульний формат також представлений лише в 1 випадку (3%).

Аналіз номерів у хостелах Харкова показав переважання кількох основних категорій. Найчастіше виявлено розміщення у вигляді окремих номерів - 20 випадків (28%), 6-місні - 13 випадків (18%), 4-місні - 12 випадків (17 %) та 8-місні - 9 випадків (13 %). Менш поширеними є 3-місні номери - 6 випадків (8%), 2-місні - 5 випадків (7%), 10-місні - 4 випадки (6%) та інші.

Розміщені на першому поверсі - тільки 8 (26%) хостелів, проте ліфт присутній лише в 3 (13%) будівлях із 23. У представленні, поруч із назвою «хостел», зустрічається назва «апартаменти» (у 3 (10%)), а 5 (16 %) хостелів називаються паралельно «хостелами» та 2* готелями.

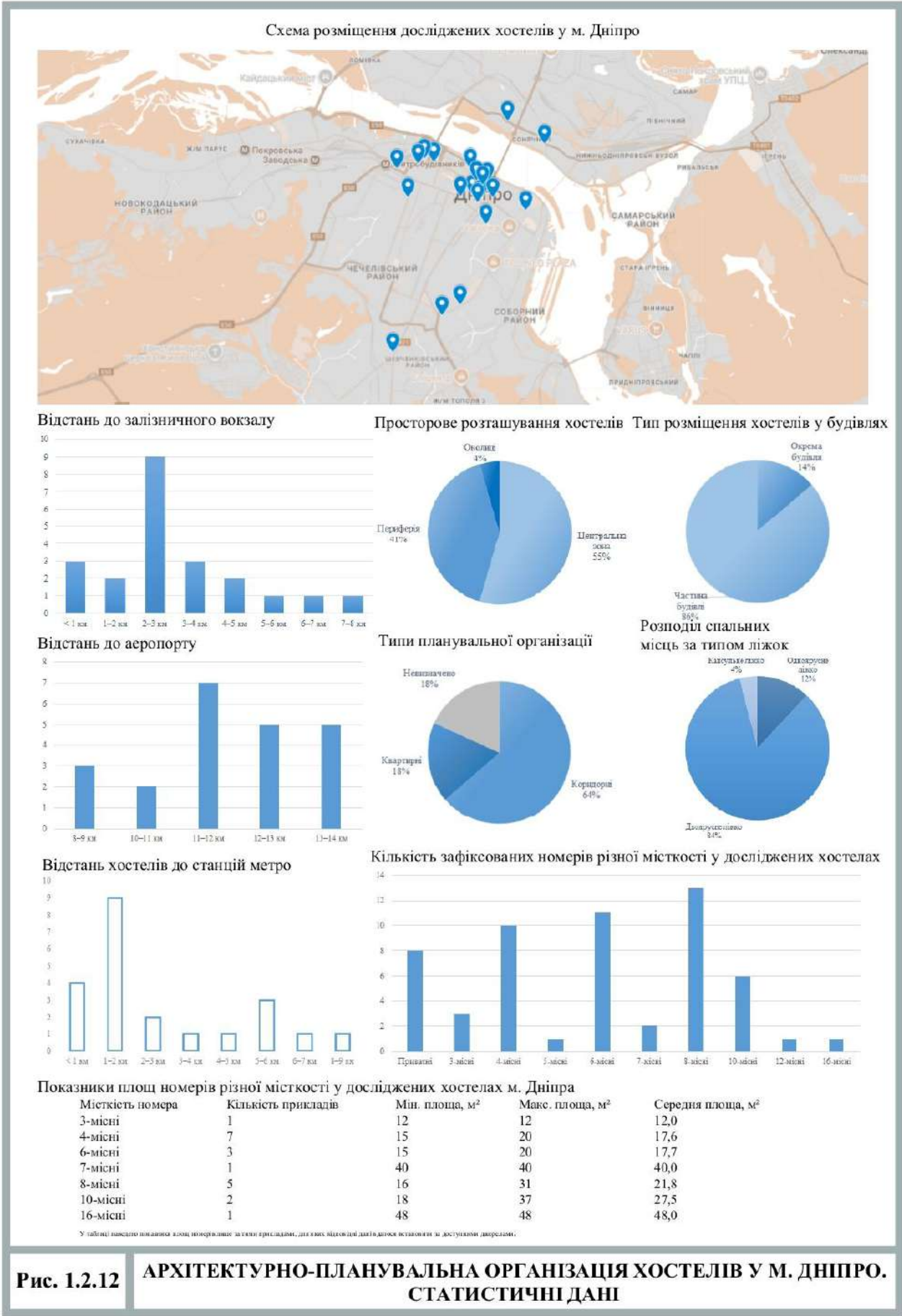
Дніпро (22 заклади) (Рис. 1.2.12). В міста Дніпро за центральну точку взято Площу Героїв Майдану, запропонований радіус центральної зони - до 2 км, серединної - від 2 до 6 км, зони околиць - понад 6 км. У центральній зоні розташовано 12 хостелів, серединній – 9, зоні околиць - 1. Переважна концентрація по відношенню до залізничного вокзалу знаходиться у межах 2-3 км – 9 закладів (41%), що відрізняє Дніпро від Києва та Харкова, де

переважає більш безпосередня близькість до вокзалу. Це свідчить про те, що в Дніпрі розташування хостелів більшою мірою визначається орієнтацією на центральну частину міста, хоча окремі заклади все ж виразно орієнтовані на близькість до залізничного вокзалу. Всі хостели розташовані на значній відстані від аеропорту - в межах 8–14 км. Помірною є доступність до метрополітену: в межах менше одного кілометра до станцій метро розміщено лише 4 хостели, на відстані в межах 1-2 - км розміщено 9 закладів (41%). Це пов'язано з тим, що метрополітен Дніпра має обмежену протяжність і не охоплює центральну частину міста, оскільки його наявна лінія проходить від вокзалу у напрямку західних районів міста.

У Дніпрі переважають хостели, розміщені в частині будівлі - 19 випадків (86%). Хостели в окремих будівлях зафіксовано у 3 випадках (14%). Серед хостелів, для яких вдалося визначити тип планувальної організації, коридорну схему зафіксовано у 14 випадках (78%), квартирну - у 4 випадках (22%). Для 4 хостелів (18% від загальної кількості) тип планувальної організації визначити не вдалося.

Аналіз номерів за місткістю в хостелах Дніпра показав переважання кількох основних категорій. Найчастіше виявлено 8-місні номери - 13 випадків (24%), 6-місні - 11 випадків (20%), 4-місні - 10 випадків (18%) та окремі номери - 8 випадків (15%). Менш поширеними є 10-місні номери - 6 випадків (11%), 3-місні - 3 випадки (5,5 %) та інші. Переважають двоярусні спальні місця - 21 випадок (84%), одноярусні ліжка становлять 3 випадки (12%), капсульні спальні місця - 1 випадок (4 %).

Рецепцію, загальні санвузол та душова та кухню має кожен з досліджених хостелів. Окремі санвузол та душову при номерах мають чотири хостели . (18%) Пральну машину/послуги пральної мають 14 хостелів (64%). Окремі кафе/ресторан/бар розташовані у 2 хостелах (9%).

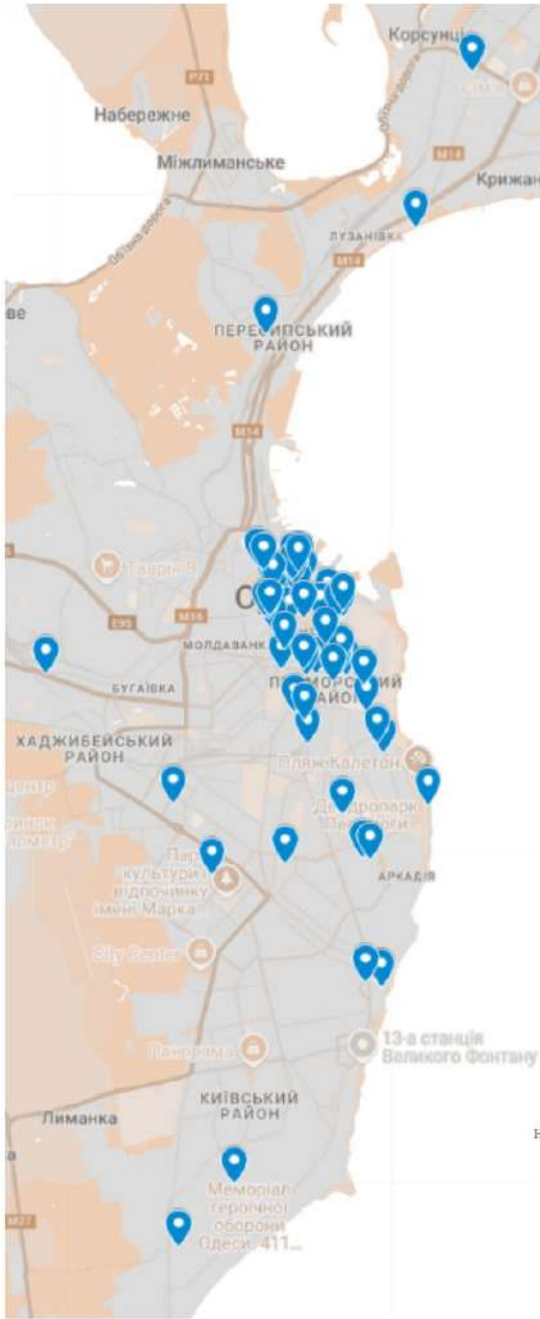
Одеса (62 заклади) (Рис. 1.2.13). У межах аналізу міста Одеси за умовну центральну містобудівну точку прийнято перехрестя вулиць Дерибасівської та Європейської. В центральній частині міста (до 2 км) розташовано 40 хостелів, у периферійній зоні (від 2 до 6 км) – 15 хостелів, у зоні околиць міста (більше 6 км) – 7 хостелів. Загалом на відстані до 3 км від вокзалу розташовано 47 хостелів із 62, тобто 76%. Розташування хостелів відносно одеського аеропорту характеризується концентрацією об'єктів у межах 5–7 км: у цій зоні розташовано 46 хостелів, що становить 74% від загальної кількості.

В Одесі переважають хостели, розміщені в частині будівлі - 42 випадки (68%). Хостели в окремих будівлях зафіксовано у 12 випадках (19%), для 8 об'єктів (13%) тип розміщення не визначено.

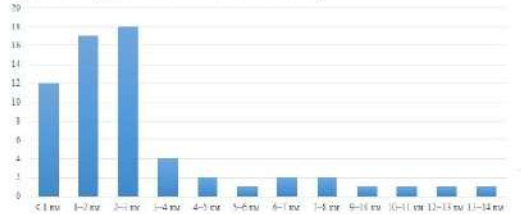
В Одесі серед хостелів, для яких вдалося визначити тип планувальної організації, коридорну схему зафіксовано у 41 випадку (76%), квартирну - у 12 випадках (22%), павільйонну - в 1 випадку (2 %). Для 8 хостелів (13% від загальної кількості) тип планувальної організації визначити не вдалося.

В місті переважають двоярусні спальні місця - 54 випадки (76%), одноярусні ліжка зафіксовано у 15 випадках (21%), триярусні спальні місця виявлено в 1 випадку (1%), капсульні спальні місця також представлені в 1 випадку (1%). Аналіз номерів за місткістю в хостелах Одеси показав переважання кількох основних категорій. Найчастіше виявлено окремі номери - 31 випадок (22%), 4-місні та 6-місні - по 27 випадків (по 19%), 8-місні - 21 випадок (15%). Менш поширеними є 10-місні номери - 14 випадків (10 %), 3-місні - 11 випадків (8%) та інші. Рецепція або реєстраційний стіл є щонайменше у 50 (81%) хостелах. Загальні санвузли та душові є в усіх хостелах, окремі при номерах – у 19 (31%) хостелах. Пральна машина або послуги пральної є у 39 (63%) хостелах. Кухня є в 61 (98%) хостелі. В хостелі в якому вона відсутня присутня барна зона. Ще у одному хостелі розміщене кафе. В 10 (16%) хостелів зустріається класифікація як 2-зірковий готель. Частина хостелів позиціонується також як гест-хаус, апартаменти, поєднання готелю та хостелу.

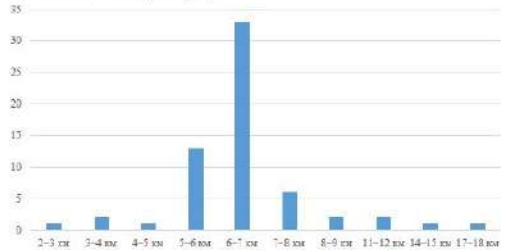
Схема розміщення досліджених хостелів у м. Одеса

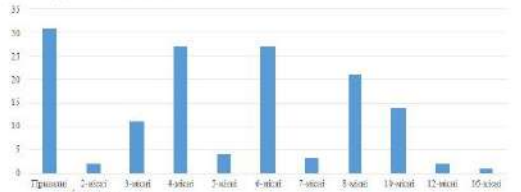
Відстань до залізничного вокзалу

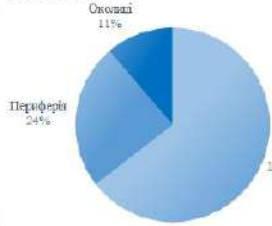
Відстань до аеропорту

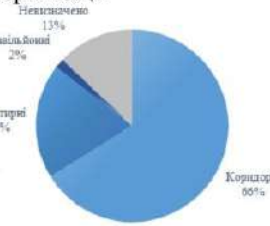
Кількість зафіксованих номерів різної місткості у досліджених хостелах

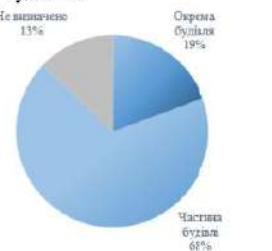
Просторове розташування хостелів

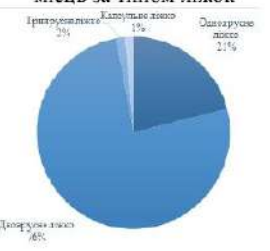
Типи планувальної організації

Тип розміщення хостелів у будівлях

Розподіл спальних місць за типом ліжок

Показники площ номерів різної місткості у досліджених хостелах м. Одеси

Місткість номера	Кількість прикладів	Мін. площа, м ²	Макс. площа, м ²	Середня площа, м ²
3-місн.	2	18	19	18,5
4-місн.	7	12	25	15,9
5-місн.	1	15	15	15,0
6-місн.	5	13	36	23,6
7-місн.	1	26	26	26,0
8-місн.	3	20	40	27,7
10-місн.	1	24	24	24,0

У таблиці наведено показники площ номерів лише за тими прикладами, для яких відповідні дані вдалося встановити за доступними джерелами.

Рис. 1.2.13 АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ У М. ОДЕСА. СТАТИСТИЧНІ ДАНІ

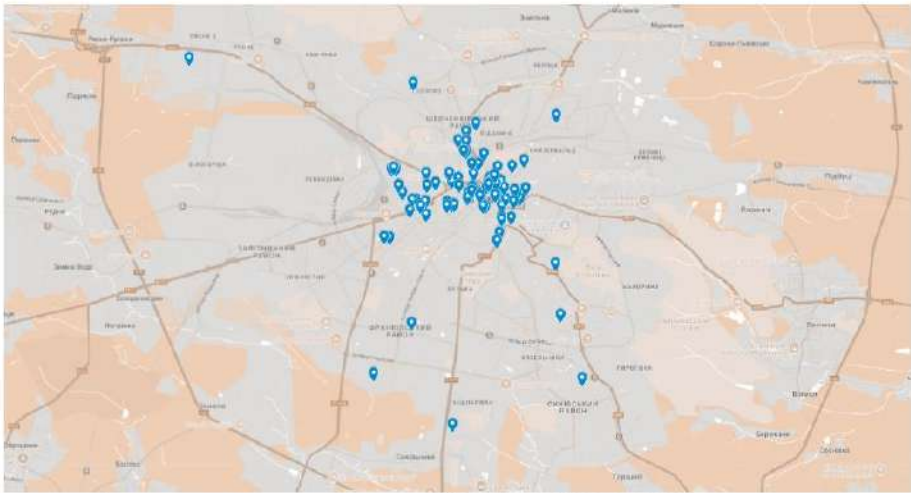
Львів (98 закладів) (Рис. 1.2.14). Для аналізу міста Львова за центральну містобудівну точку прийнято площу Ринок. Територію міста поділено на три умовні зони: центральну (до 2 км), серединну (2–4 км) та зону околиць (понад 4 км). Виявлено високу концентрацію хостелів у межах центральної зони: у радіусі до 2 км від центру зафіксовано 80 об'єктів, у серединній зоні - 14, а на околицях - 4. Для Львова характерна концентрація хостелів у зоні 2–4 км від вокзалу, де розміщено 64 об'єкти, 65% - від загальної кількості. Найбільша кількість хостелів припадає на відстань 2–3 км - 45 об'єктів (46%). Відносно аеропорту хостели Львова переважно розміщені в діапазоні 5–8 км, де зосереджено 84 об'єкти (86 %).

У Львові переважають хостели, розміщені в частині будівлі - 86 випадків (88%). Хостели в окремих будівлях зафіксовано у 9 випадках (9%), для 3 об'єктів (3%) тип розміщення не визначено. У Львові серед хостелів, для яких вдалося визначити тип планувальної організації, коридорну схему зафіксовано у 49 випадках (67%), квартирну - у 24 випадках (33%). Для 25 хостелів (26% від загальної кількості) тип планувальної організації визначити не вдалося. У Львові переважають двоярусні спальні місця - 79 випадків (67%), одноярусні ліжка зафіксовано у 31 випадку (26%), троярусні спальні місця виявлено в 1 випадку (1%), капсульні спальні місця представлені у 7 випадках (6%).

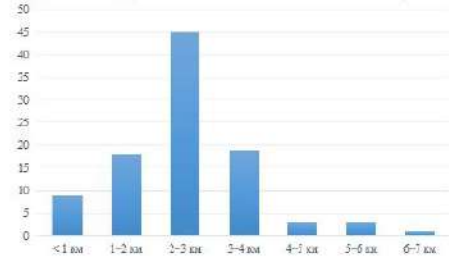
Аналіз номерів за місткістю в хостелах Львова показав переважання кількох основних категорій. Найчастіше виявлено окремі номери - 65 випадків (27%), 8-місні - 44 випадки (18%), 4-місні - 35 випадків (14%) та 6-місні - 31 випадок (13%). Менш поширеними є 10-місні номери - 24 випадки (10%), 3-місні - 16 випадків (7%) та інші.

Щонайменше у 59 (60%) хостелах присутня рецепція. В усіх хостелах є загальні санвузол та душова, у 22 (22%) – окремі при номерах. У 58 (59%) хостелах є пральна машина або надаються послуги пральної. Кухня є у 97 (99%) хостелах, кафе/ресторан/бар – у чотирьох(4%). У 6 хостелів (6%) зустрічається визначення як готель, міні-готель, апарт-готель, апартаменти, гостьовий будинок.

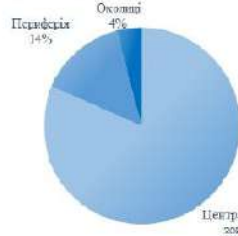
Схема розміщення досліджених хостелів у м. Львів

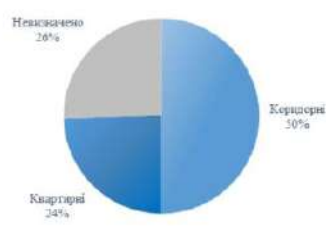
Відстань до залізничного вокзалу

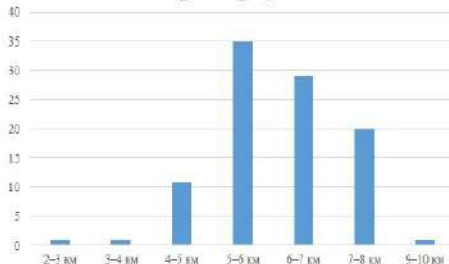
Просторове розташування хостелів

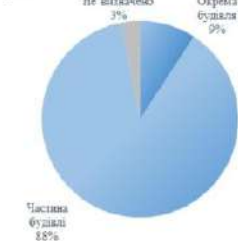
Типи планувальної організації

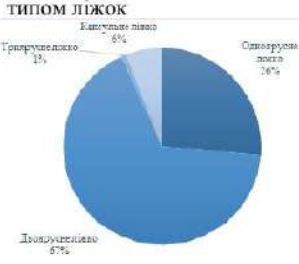
Відстань до аеропорту

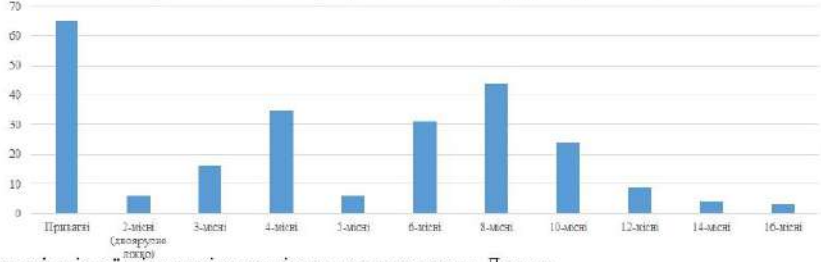
Тип розміщення хостелів у будівлях

Розподіл спальних місць за типом ліжок

Кількість зафіксованих номерів різної місткості у досліджених хостелах

Показники площ номерів різної місткості у досліджених хостелах м. Львова

Місткість номера	Кількість прикладів	Мін. площа, м ²	Макс. площа, м ²	Середня площа, м ²
2-місний*	1	10	10	10,0
4-місний	5	15	35	20,6
6-місний	4	15	23	17,3
8-місний	8	18	28	22,3
10-місний	7	20	40	28,3
14-місний	1	28	28	28,0
16-місний	1	50	50	50,0
Приватні	1	18	18	18,0

* 2-місний - з двоюрідним ліжком.
У таблиці наведено показники площ номерів лише за тими прикладами, для яких відповідні дані вдалося встановити за доступними джерелами.

Рис. 1.2.14

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ У М. ЛЬВІВ.
СТАТИСТИЧНІ ДАНІ

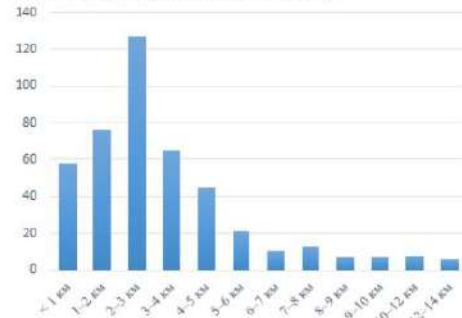
Загалом (Рис. 1.2.15). Узагальнений аналіз хостелів найкрупніших міст України показав, що їх розташування має виразну орієнтацію на центральні частини міста. Із 437 проаналізованих об'єктів 262 хостели (60 %) розміщені в центральній зоні, 124 (28%) - у серединній, 51 (12%) - у зоні околиць. Відносно залізничних вокзалів для хостелів характерна достатньо виражена концентрація на близьких відстанях: у межах до 3 км зосереджено 261 об'єкт (60%). Найбільша кількість припадає на зону 2–3 км -127 хостелів (29%). Такий розподіл, імовірно, пов'язаний із тим, що в досліджених містах залізничні вокзали переважно розташовані на відстані близько 2–3 км від історичного центру, тоді як хостели насамперед концентруються саме в центральній частині міста. Це дає підстави вважати, що для більшості хостелів пріоритетним чинником розташування є центр міста. Проте залізничні вокзали також відіграють важливу роль у локалізації хостелів: межах до 1 км від вокзалів розміщено 58 хостелів (13%). На відміну від залізничних вокзалів, аеропорти не виступають осередками безпосередньої концентрації хостелів.

Найбільша кількість об'єктів розташована в межах 5–8 км від аеропортів, де зосереджено 276 хостелів (63 % від загальної кількості). Пікове значення припадає на відстань 6–7 км - 111 хостелів (25 %). На відстані до 3 км від аеропортів розташовано лише 9 об'єктів, всього 2 % від загальної кількості. Це свідчить про те, що хостели практично не орієнтуються на прив'язку до аеропортів. Можна припустити, що зони аеропортів частково перехоплюються іншими типами засобів тимчасового розміщення - готелями, капсульними готелями, можливо, неофіційними хостелами. Проте, статистичний розподіл засвідчує відсутність концентрації хостелів поблизу аеропортів на сьогоднішній день. Щодо доступності метрополітену, яка аналізувалась для Києва, Харкова та Дніпра, встановлено, що в межах до 1 км від станцій метро розміщено 180 хостелів (69%) Метрополітен є важливим фактором розміщення хостелів, загальний показник частково знижений через розташування лінії метро у Дніпрі.

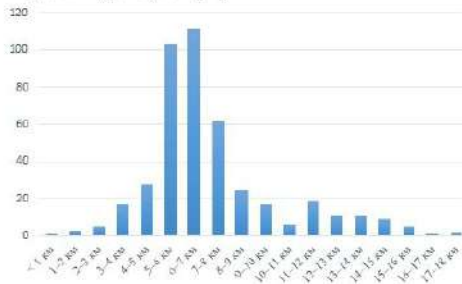
Показники площ номерів різної місткості у досліджених хостелах

Місткість номера	Кількість зафіксованих прикладів	Мін. площа, м ²	Макс. площа, м ²	Середня площа, м ²
2-міснi*	13	5	15	8,9
3-міснi	21	7	25	14,8
4-міснi	57	6	35	16,1
5-міснi	1	15	15	15,0
6-міснi	60	9	36	18,4
7-міснi	2	26	40	33,0
8-міснi	54	12	40	22,0
10-міснi	32	16	40	26,3
12-міснi	3	28	40	34,3
14-міснi	2	28	35	31,5
16-міснi	2	48	50	49,0
Приватні	14	6	23	14,5

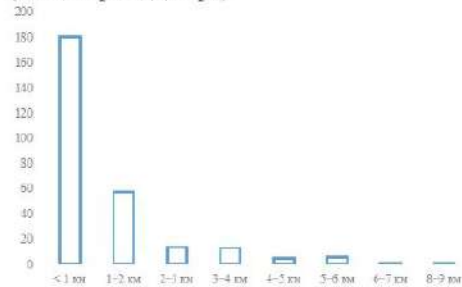
Відстань до залізничного вокзалу

Відстань до аеропорту

Відстань хостелів до станцій метро (Київ, Харків, Дніпро)

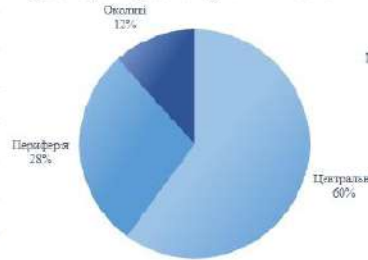
Середня площа на 1 місце

Місткість номера	Середня площа на 1 місце, м ²
2-міснi*	4,46
3-міснi	4,92
4-міснi	4,03
5-міснi	3,00
6-міснi	3,06
7-міснi	4,71
8-міснi	2,75
10-міснi	2,63
12-міснi	2,86
14-міснi	2,25
16-міснi	3,06

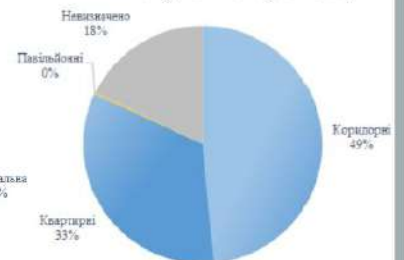
* 2-міснi - з двоюрисним ліжком.

У таблиці наведено показники площ номерів лише за тими прикладами, для яких відповідні дані вдалося встановити за доступними джерелами.

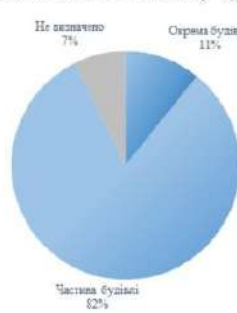
Просторове розташування хостелів

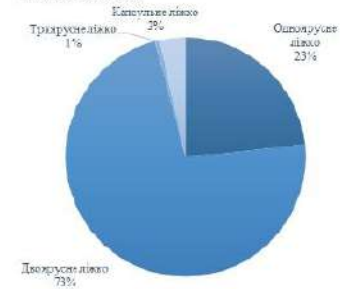
Типи планувальної організації

Тип розміщення хостелів у будівлях

Розподіл спальних місць за типом ліжок

Кількість зафіксованих номерів різної місткості у досліджених хостелах

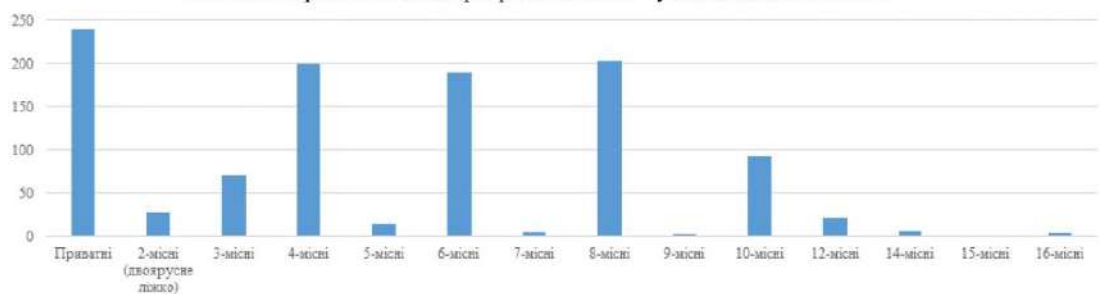

Рис. 1.2.15

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ.
СТАТИСТИЧНІ ДАНІ

Узагальнений аналіз типів розміщення хостелів у будівлях п'яти найбільших міст України показав явне переважання хостелів, розміщених у частині будівлі - 358 випадків (82%), в окремих будівлях зафіксовано у 47 випадках (11%), для 32 об'єктів (7%) тип розміщення не визначено.

Узагальнений аналіз типів планувальної організації хостелів п'яти найбільших міст України показав переважання коридорної схеми - 212 випадків (59% - серед визначених). Квартирну схему зафіксовано у 146 випадках (41%), блочну - у 2 випадках (1 %), павільйонну - в 1 випадку (1 %). Для 78 хостелів (18% від загальної кількості) тип планувальної організації визначити не вдалося. У структурі хостелів п'яти найбільших міст України переважають двоярусні спальні місця - 372 випадки (73%). Одноярусні ліжка становлять 120 випадків (23%), капсульні - 18 (4%), триярусні - 3 випадки (1%). Узагальнений аналіз номерів за місткістю в хостелах п'яти найбільших міст України показав переважання кількох основних категорій. У хостелах поширені окремі номери - вони зустрічались у 240 випадках (22%), з багатомісних номерів переважають 8-місні - 204 випадки (19%), 4-місні - 199 випадків (18%), 6-місні - 190 випадків (18%) та 10-місні номери - 93 випадки (9%). Також на основі отриманих даних про середню площу номерів було визначено середню площу на одне місце для номерів різної місткості.

На основі інформації, наведеної на сайтах хостелів і платформах бронювання, а також частково на основі аналізу фото, було здійснено спробу встановити кількість номерів у структурі окремих хостелів. Проте такі дані виявилися доступними лише для обмеженої кількості прикладів, унаслідок чого до таблиці включено лише об'єкти, для яких відповідну інформацію вдалося виявити (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1.

Кількість номерів у хостелах найбільших міст України

Місто	Кількість зафіксованих об'єктів	Мін. к-ть номерів	Макс. к-ть номерів	Середня к-ть номерів
Київ	130	2	34	5,6
Харків	14	3	9	4,7
Дніпро	9	2	12	6,3
Одеса	14	3	14	7,1
Львів	37	2	32	6,8

Аналогічно, показники загальної місткості хостелів узагальнено лише для тих об'єктів, щодо яких вдалося встановити відповідні дані (Таблиця 1.2).

Таблиця 1.2.

Кількість місць у хостелах найбільших міст України

Місто	Кількість зафіксованих об'єктів	Мін. місткість	Макс. місткість	Середня місткість
Київ	26	12	310	65
Харків	3	10	32	18
Одеса	5	14	52	28
Львів	10	20	70	40

1.3. Наукові дослідження та нормативні документи, присвячені питанням архітектурно-планувальної організації хостелів.

Проблеми організації молодіжних хостелів у різних аспектах досліджувалася у працях багатьох зарубіжних науковців. Еволюція молодіжних хостелів у історичному та соціальному контексті розглядалася у роботах Kraus E.[129-130], Dubin E.[116], Metton B.[139], Nagy G.[140-142], Papadogiannis N.[152], Cunningham M.[108], Constantine S.[108], Simpson D.[166-167], Mahood L.[134] та інших авторів. Соціально-економічні та туристичні процеси у контексті молодіжних хостелів аналізувалися у роботах, Papis J.[153] Tran N.[175] та інших. Більша частина цих досліджень присвячена питанням, не пов'язаним прямо саме з архітектурно-планувальною організацією хостелів. Окремі аспекти планувальної організації висвітлювалися у дослідженнях Neufert E.[143-145], Liberalesso T.[132], Zhu J.[180], Babazadeh Asbagh N.[98] та інших. Тема бекпекерських хостелів висвітлюється у працях різних науковців, основний акцент у яких робиться на історичних, соціально-економічних та, меншою мірою, - архітектурно-планувальних аспектах. Історичні аспекти становлення явища бекпекерських хостелів представлені фрагментарно у межах досліджень явища бекпекерського туризму у роботах O'Regan M.[150], Firth T.[119], Hing N.[119], Szuveges G.[172], Park N.[154] та інших. Теоретичні, туристичні та соціально-економічні аспекти розглядалися у роботах R. Bates[100], G. Butler[105], K. Hannam [105], G. Siriwardena [169], Richards G.[160-161], King B.[161], Martins M.[138], Costa R.[138], Astruc S.[97], Nurjani N. [147-148] та ін. Архітектурно-планувальні аспекти бекпекерських хостелів висвітлювалися у роботах Hory G.[122], Major Z.[122], Müllner P.[122], Benkő M.[122], De Miguel Pastor M. [109-111], Tuteja J.[176], Sharma R.[176], Park N.[154] Nik Ibrahim N. [146] та інших. Соціальні хостели розглядалися у працях Busch-Geertsema V.[104], Sahlin I.[104], Rodríguez-Guzmán G. [162146], Binfield M. [162146], Anderson R. [162146], Sinclair I. [168] та інших

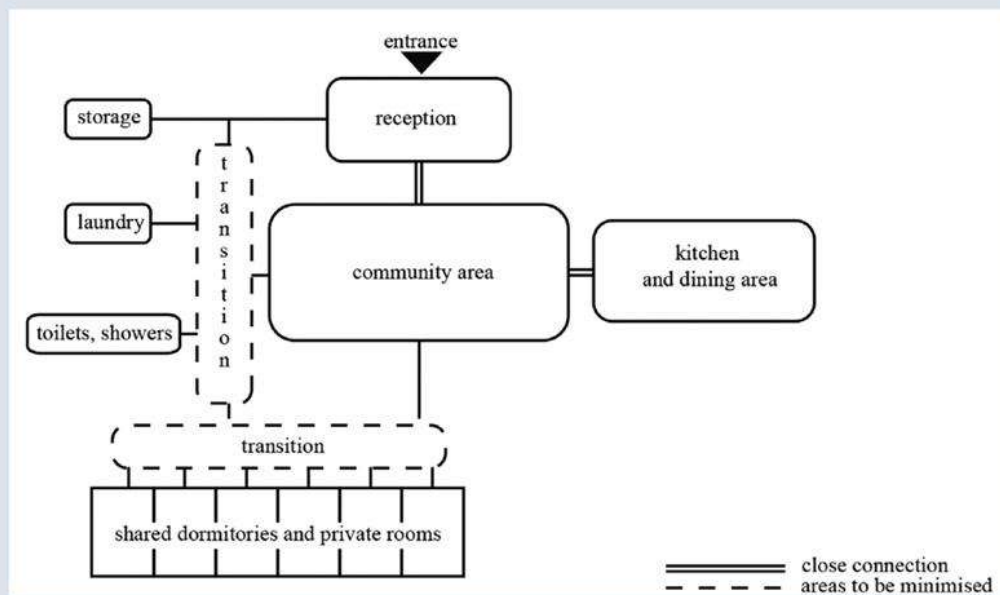
дослідників. Окрему групу становлять загальні та концептуальні дослідження хостелів, до таких праць належать дослідження Somlai R.[171], . Ramgade A. [156], Kumar A.[156], Bahls Á. [99], Pereira J.[155] Rashid-Radha J. [157-159] López Díaz J. [133] та інших.

Дослідження Єви Краус «Німецька асоціація молодіжних хостелів та її синхронізація Гітлерюгендом (1909–1933)» є фундаментальною працею, присвяченою вивченню ранньої історії формування молодіжних хостелів, що спирається на листування, документацію, публікації та архівні матеріали. Робота дає змогу зрозуміти внутрішню логіку ранньої концепції хостелу та виявити її *основні засади: мінімальні необхідні функціональні елементи* (окремі спальні приміщення, місця для вмивання та приготування їжі), *уявлення про раціональну організацію простору* (компактне й доцільне розміщення обладнання, використання спеціальних елементів для економії місця), *архітектурна форма* тогочасної молодіжної хостельної установи (орієнтація на місцеві будівельні традиції, регіональні матеріали та характер середовища), *визначні просторово-естетичні якості* (простота, доцільність, світлість, провітрюваність, теплота й затишок) [129].

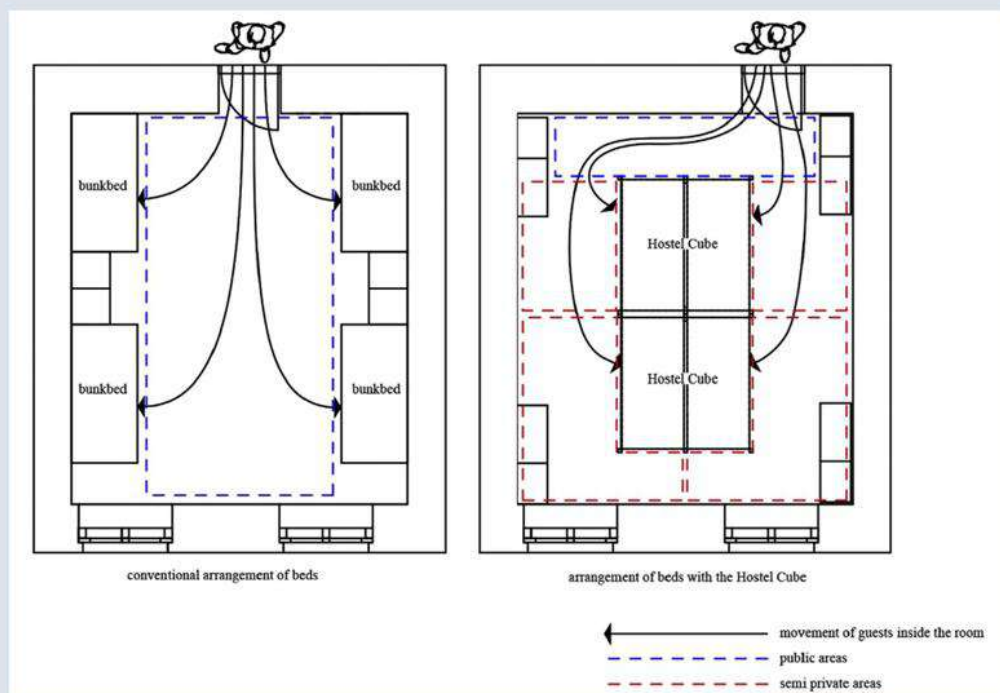
Необхідно окремо виділити дослідження Гергея Горі, Золтана Майора, Петера Мюльнера та Мелінди Бенко «Дослідження просторових аспектів проєктування бекпекерських хостелів в історичному центрі Будапешта: неформальність, щільність та адаптивність» [122]. Автори спираються на безпосередній досвід проєктування хостелів у Будапешті та на цій основі формулюють висновки, важливі для наукового осмислення архітектурно-планувальної організації хостелів. У статті виразно окреслено коло проблем, з якими доводиться стикатися у процесі проєктування хостелів: труднощі їх чіткого визначення, визначення частки окремих номерів чи їх повної відсутності, розуміння необхідності забезпечення певної приватності в умовах колективного проживання. Примітно, що аналізу хостелів у 2015 році в центрі Будапешту показав повну відсутність хостелів-новобудов, більшість же існуючих закладів: квартири або реконструкції існуючих будівель.

Автори пояснюють це фінансово-правовими особливостями: на відміну від окремих країн, де такі заклади підтримуються державою в межах стратегій розвитку, в Угорщині – хостели є територією здебільшого приватних інвесторів. Бюджетні заклади тимчасового проживання, такі як хостели, не здатні залучати великі суми інвестицій, а тому проєктанти змушені працювати у рамках обмеженого бюджету. Схожа ситуація проглядається й в Україні та більшості країн світу. У статті підкреслюється адаптивність – як визначна риса хостелів, що зумовлює потребу у гнучких, розбірних, трансформативних та мобільних архітектурно-планувальних рішеннях. Авторами пропонується функціональну схему архітектурно-планувальної структури хостелів (Рис.1.3.1), що передбачає три блоки: *громадські* (рецепція, кухня та їдальня, зона спілкування), *обслуговуючі* (санітарно-гігієнічні приміщення, пральня, приміщення зберігання) та *приватні* (спільні та індивідуальні житлові приміщення). У статті підкреслюється доцільність просторового взаємозв'язку громадських приміщень хостелів, оскільки вони формують основне середовище соціальної взаємодії. Зазначається, що працівники рецепції виконують не лише адміністративні завдання, а й формують соціальну атмосферу хостелу, у зв'язку з чим зону рецепції доцільно розміщувати так, щоб вона була пов'язана з громадськими зонами. Кухня визначається як один із найбільш активно використовуваних просторів хостелу - фактичним центром соціальної взаємодії між мешканцями, що зумовлює її тісний просторовий зв'язок з іншими громадськими зонами. Зазначається, що у спільних спальнях приватність *зміщується з рівня приміщення - на рівень ліжка - як окремої житлової одиниці*. У цьому контексті розроблена авторами експериментальна структура «Hostel Cube» виступає як відповідь на вирішення проблеми приватності. Її концепція полягає у відході від традиційного розташування ліжок уздовж стін та формуванні центрально розміщених модулів, що організовують рух не через центр кімнати, а вздовж її країв. У результаті простір диференціюється за рівнем приватності: зони, віддалені від входу (зокрема біля вікон), набувають

G. Hory, Z. Major, P. Müllner, M. Benkő “Exploration of spatial design issues at backpacker hostels in Budapest’s historic center: Informality, density, and adaptability” (2017)

reception — рецепція; storage — камера/зона зберігання багажу; laundry — пральня; toilets, showers — туалети, душові; transition — транзитна зона; community area — зона спільного користування (громадський простір); kitchen and dining area — кухня та обідня зона; shared dormitories and private rooms — багатомісні кімнати та приватні номери.

Ліворуч - традиційного розташування ліжок уздовж стін; праворуч - запропонована авторами статті структура «Hostel Cube» формуванні розміщення спальних місць в центрі кімнати, з метою підвищення рівня приватності в умовах багатомісного розміщення.

Рис. 1.3.1

Результати дослідження хостелів за матеріалами статті G. Hory, Z. Major, P. Müllner, M. Benkő

більш ізольованого характеру, а кожне ліжко набуває ознак окремого індивідуалізованого осередку.

В українських наукових дослідженнях проблематика хостелів розглядається переважно у соціально-економічному контексті та як складова частина закладів тимчасового проживання. Тема хостелів досліджується у роботах Алдошиної М. В. [2], Бондаренко Н. А. [2], Поворознюк І. М. [78], Кирилюк І. М. [78], Перевозової І. В. [76], Даляк Н. А. [76], Назаренко І.А.[68], Никифорова Р.П. [68], Іващук І.В. [68], Назаренко О.М. [69], Щемелєва М.В. [69], Белоусової П.В. [69], Булгакової Т.В. [13], Оніщук І.А. [13], Вовчанської О.М. [15], Іванової Л.О. [15], Чугай С. [92], Мартинюк У.А. [65], Чумакова К.І. [65], Альбещенко О.С. [65], Скріль І.В. [88], Лукаша А.Ю. [88], Сафронової О.О. [87], Міщук М.С. [87], Давиденко І.В. [20,21], Єгупової І.М. [20], Бортник Л.В. [20], Пандяк І. [75], Галасюк С.С. [16,17], Орленко О.В. [73,74] та інших. Хостели як складова частина закладів тимчасового проживання досліджуються у роботах Брідні Л.Ю. [4-12] Давидова А. М. [70,77,149], Ковальської Г.Л. [51,53], Ковальської О.Є. [54-56], Куцевича В.В. [58-60,62], Лисенської Ю.В. [64], Мержиєвської Н.Ю. [66], Приймака В. В. [79-81,83], Рогожнікової О.Є. [62,85-86], Смірновій О. В. [84,89,170], Яновицького Є.Л. [94-96] та інших вітчизняних дослідників. Тема капсульних готелів та хостелів досліджувалися у роботах Dereznichenko V. [112-114], Kurokawa K.[131], Šenk P.[164-165], Москаленко Д. М.[67], Д'яконової А. К.[37], Кушнірук Г. [63], Жидкової Т. [38] та інших дослідників.

У більшості робіт хостели розглядаються переважно як узагальнений тип економічних закладів тимчасового проживання, орієнтований на бюджетних мандрівників та молодь, без чіткого розмежування між молодіжними та бекпекерськими моделями. Окремі дослідження присвячені історії формування хостелів, зокрема питанням кліматично орієнтованого проєктування таких будівель (Назаренко І.А. Щемелєв М.В., Белоусова П.В. та ін.) та організації їхніх інтер'єрів (Булгакова ІТ.В., Оніщук І.А. Сафронова О.О., Міщук М.С. та ін.). Усі роботи наведених вище авторів

допомагають краще зрозуміти ситуацію з хостелами в Україні та взаємодоповнюють одне одного.

Ключові положення з роботи 2013-го року Давиденко І.В., Єгупової І.М., Бортник Л.В. «Можливості розвитку хостелів в Україні» [20] неодноразово цитуються в дослідженнях подальших років. Дана робота написана ще за відсутності формування достатньої нормативної бази, а тому в ній закономірно порушувалися актуальні на той час проблеми становлення й розвитку хостелів в Україні. З огляду на це, наступним етапом доцільно розглянути власне нормативну базу.

Нормативні підходи до регулювання питань проєктування хостелів також зазнали суттєвих коригувань. У попередній версії класифікатора – ДК 018:2000 – хостели не були виокремлені як окремий тип будівель. Натомість у новій редакції – НК 018:2023 хостели були виділені як окрема класифікаційна одиниця [33]. Причому, акцентується, що хостели не належать до готельних будівель (1211), їх віднесено до класу 1212 «Інші будівлі для короткострокового проживання», разом з дитячими та сімейними таборами відпочинку, гірськими притулками, рекреаційними будинками [71] у межах ДСТУ 4268, ДСТУ 4527, які визначають загальні вимоги до засобів розміщення.

У нормативних документах України визначення терміну «хостел» змінювалось. У ДСТУ 4268:2003 та ДСТУ 4527:2006 дається наступне визначення хостелу: «Готель, у якому номери, розташовані зазвичай за коридорною або блочною системою, і має умови для самостійного готування їжі та санітарно-технічні зручності на поверсі або у блоці; може організовувати харчування у закладі ресторанного господарства» [34, 35]. Отже, певний проміжок часу хостел визначався як різновид готелю. ДСТУ 9106:2021 «Хостели» - є першим в Україні спеціалізованим нормативним документом, що комплексно регламентує вимоги до хостелів - як окремого типу закладів тимчасового проживання. У третьому розділі ДСТУ 9106:2021. надається визначення хостелу: «Заклад тимчасового розміщення, у якому

житло надають у багатомісних номерах, спальних кімнатах чи номерах інших типів разом із обмеженим вибором харчування та/або обладнанням для самостійного приготування їжі» [36].

У стандарті встановлюються вимоги щодо функціональної відокремлюваності хостелу у структуру будівлі - через необхідність розмежування потоків постійних мешканців будинку і користувачів хостелу; задається базова планувальна структура, що передбачає формування житлової, загальної та допоміжної функціональних зон. ДСТУ 9106:2021 також передбачає дотримання вимог інклюзивності та безпеки, що зумовлює необхідність врахування нормативів доступності та протипожежного захисту при проектуванні хостелів.

У стандарті запроваджується класифікація хостелів відповідно до рівня комфортності, оснащення та переліку послуг. Визначено три категорії - перша (комфорт), друга (стандарт) та третя (економ), для кожної з яких встановлюється різний рівень вимог, що формує їх архітектурно-планувальну організацію.

Хостели проектуються з урахуванням загальних будівельних норм. Рішення мають опиратися на положення ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення»[25]. Необхідно враховувати нормативні вимоги інклюзивності та безбар'єрності Положення ДБН В.2.2-40:2018 (зі Зміною №2) [27] визначають умови забезпечення доступності функціональних зон, які поширюються на хостели. Проектування хостелів, як закладів тимчасового колективного проживання, має здійснюватися з урахуванням нормативних вимог до пожежної безпеки та організації евакуації, регламентованих у ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги» [23], ДБН В.1.2-7:2021[24] та ДБН В.2.5-56:2014[30]. Державні санітарні правила і норми визначають основні вимоги до санітарно-гігієнічних приміщень, кухонь та допоміжних приміщень хостелу; також проектування хостелів передбачає дотримання нормативних вимог щодо їхнього інженерного забезпечення. ДБН В.2.5-64:2012 визначає

вимоги до систем внутрішнього водопостачання та водовідведення [31]; ДБН В.2.5-67:2013 - нормативні параметри опалення[32], вентиляції та кондиціювання; ДБН В.2.5-23:2010 - вимоги до електропостачання та електротехнічного оснащення будівель[29]; ДБН В.2.5-20:2018 - умови проєктування систем газопостачання, за наявності відповідного обладнання у хостелах[28]. Перелічені документи можна об'єднати у загальну систему нормативних документів для проєктування хостелів в Україні (Рис. 1.3.2).

Необхідно враховувати положення ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення», відповідно до яких не допускається розміщення готелів та хостелів у житлових будинках[26].

У містобудівних нормативних документах також наводяться укрупнені показники площі на одне місце для різних типів закладів розміщення, зокрема для хостелів — у межах 6–10 м², що використовується на етапі планування територій і попередніх розрахунків [22].

У межах дослідження було проаналізовано окремі закордонні документи з регулювання хостелів, виявлені за результатами проведеного пошуку. Серед них — Registration and Renewal of Registration Regulations for Holiday Hostels 2007/Youth Hostels 2007 (Ірландія) [118], Guide to Houses in Multiple Occupation: Hostels & Staff Accommodation (Велика Британія) [106], стандарти International Youth Hostel Federation (IYHF) [90], Hostel Kriterienkatalog 2025–2030 (Швейцарія) [123], Grading Criteria and Minimum Requirements: Backpackers and Hosteling (Південно-Африканська Республіка) [174], VisitEngland (Велика Британія) [177] та Visit Wales (Велика Британія) [178]. Подальший аналіз зазначених документів був зосереджений на виявленні та виокремленні тих положень, що містять безпосередньо або опосередковано архітектурно-планувальні вимоги до хостелів, а саме: площа та місткість, санітарне забезпечення, кухня, ергономіка та функціональна структура.

Guide to Houses in Multiple Occupation: Hostels & Staff Accommodation. Площа та місткість. Мінімальна площа спальних приміщень визначається залежно від кількості осіб: для 1 особи - 6.51 м², 2 - 10.22 м², 3 - 13.40 м², 4 –

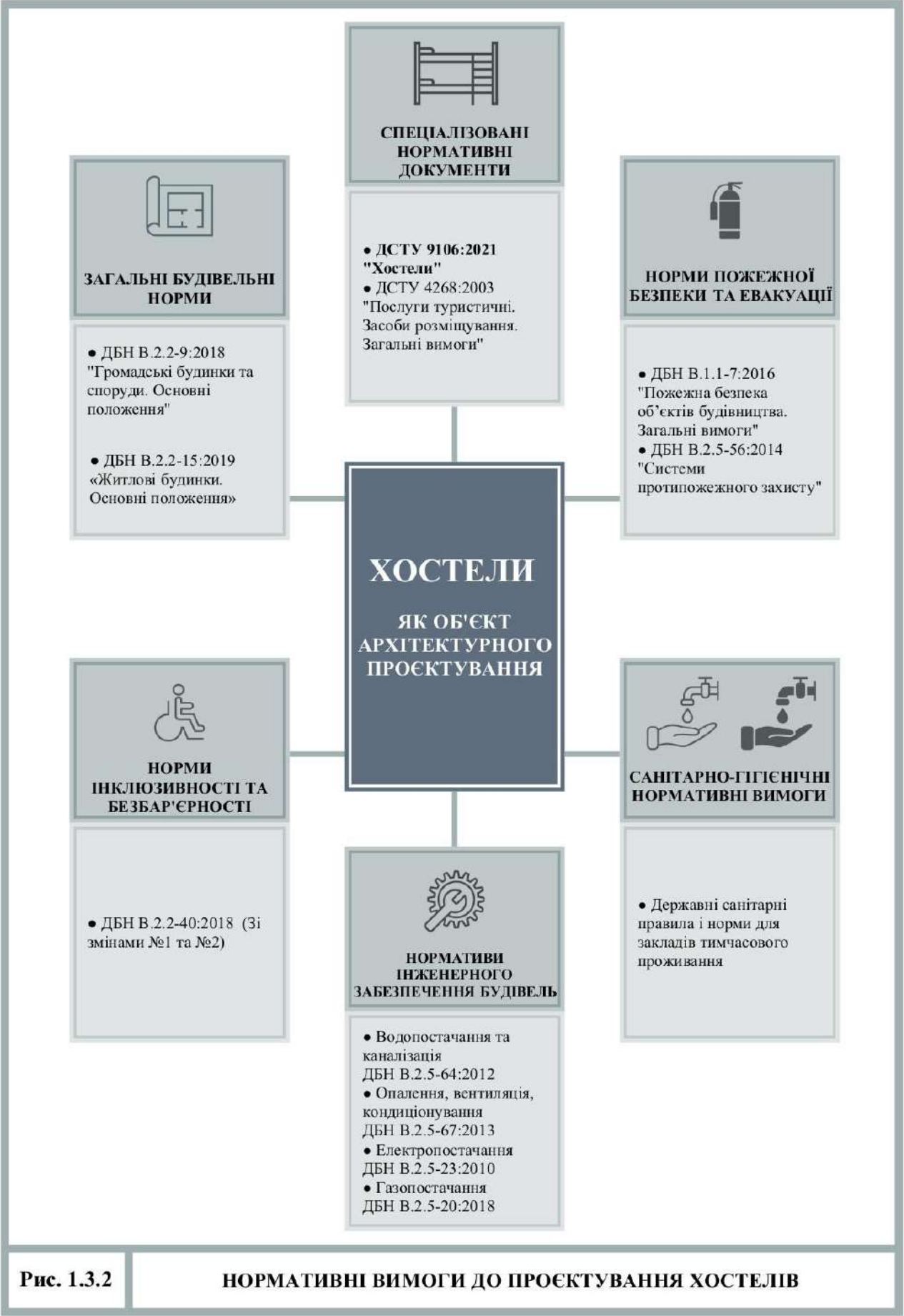

Рис. 1.3.2

НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ДО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ

16.50 м², 5 - 19.60 м², 6 - 22.70 м²; для кожної наступної особи додається 3.1 м²[106]. Для розрахунку враховується лише корисна площа. Приміщення менше 6.51 м² не допускаються. *Санітарне забезпечення*. Має бути передбачено не менше одного унітаза та однієї ванни або душу на кожні 5 осіб. *Кухня*. Мінімальна площа кухні — 5.5 м²[106]. Виходячи з вимог щодо забезпечення спільних кухонь комплектами засобів для підготовки, приготування та зберігання їжі з розрахунку щонайменше 1 комплект на 5 мешканців, але не більше 2 комплектів у межах однієї кухні) можна зробити висновок, що кількість користувачів однієї кухні фактично обмежується приблизно 10 особами[106].

Стандарти International Youth Hostel Federation (IYHF). Площа / місткість. Мінімальна площа 4 м² на одне спальне місце, мінімальний об'єм простору - 5 м³ на особу[90]. Для хостелів вищого класу кількість місць у кімнаті не повинна перевищувати 6, при цьому рекомендованим є розміщення до 4 осіб. *Санітарне забезпечення*. 1 унітаз на 12 осіб (щонайменше по одному для кожної статі), 1 умивальник на 6 осіб, 1 душ або ванна на 15 осіб; передбачається розділення санітарних і спальних приміщень за статтю. *Ергономіка*. відстань між ліжками - не менше 75 см (за відсутності перегородок); відстань від верхнього ярусу до стелі - не менше 75 см[90]. *Функціональна структура*. У документі згадуються спальні приміщення, санітарні приміщення (toilets, wash basins, showers), загальна кімната (common room) або відкритий простір, а також кухня для самообслуговування. Приміщення визначаються як dormitory – від 11 осіб, тоді як 4–10 осіб - визначаються як багатомісні номери[90].

HostellerieSuisse (Hostel Kriterienkatalog 2025–2030). Країна: Швейцарія. Площа / місткість. У багатомісних кімнатах мінімальна площа становить 4 м² на одне спальне місце або 5 м³ на одне місце. Типологія номерів визначається за кількістю місць: 1–3 - приватні кімнати, 4–10 - багатомісні, від 11 - dormitory; при цьому не менше 50% місць мають бути розміщені у багатомісних кімнатах або dormitory[123]. *Санітарне забезпечення*. Для

нового будівництва - 1 душ на 10 місць і 1 унітаз на 8 місць; для реконструкції - 1 душ і 1 унітаз на 12 місць (з розрахунку на загальну кількість місць у багатомісних кімнатах і dormitory). *Ергономіка спальних місць*. Мінімальну відстань між ліжками не менше 75 см; мінімальна відстань від верхнього ліжка до стелі – також не менше 75 см[123]. *Функціональна структура*. В документі згадуються: багатомісні кімнати або dormitory (в них має розміщуватися не менше половини спальних місць), загальнодоступний простір перебування, кухня з додатковою обідньою зоною та санітарно-гігієнічні приміщення.

Tourism Grading Council of South Africa (Backpackers & Hostelling). Країна: Південно-Африканська Республіка. Площа/місткість. Площа спальних приміщень визначається з розрахунку 6 м² на одне ліжко або двоярусне ліжко; для dormitory для хостелів вищої категорії (5-зіркові у системі TGCSA, ПАР) - 9 м² на одне спальне місце[174]. *Санітарне забезпечення*. Щонайменше одна ванна або душ на кожні 12 осіб, один унітаз на кожні 10 осіб та один умивальник на кожні 10 осіб; у хостелах вищої категорії відповідні показники становлять один на 8 осіб[174]. *Ергономіка*. Мінімальну ширину простору для переміщення користувача - не менше 90 см між стінами, меблями та обладнанням[174]. *Функціональна структура*. Передбачається наявність щонайменше одного багатомісного номера (dormitory), спільної кухні для самостійного приготування їжі (communal self-catering kitchen), санітарних приміщень, зони відпочинку (lounge). Додатково в документі фігурують обідня зона (dining area), пральні та сушильні приміщення й зовнішні зони відпочинку, якщо вони передбачені структурою закладу.

VisitEngland. Країна: Велика Британія. В багатьох аспектах положення схожі з Visit Wales. Площа / місткість. Мінімум 4 м² на одне спальне місце; розрахунок здійснюється як співвідношення площі приміщення до кількості спальних місць (односпальне та двоярусне ліжко - 1 місце, двоспальне - 2 місця) [177]. *Санітарне забезпечення*. Співвідношення санітарних приладів до кількості місць диференціюється залежно від зірковості об'єкта (за системою

класифікації документа); для душів - 1 на 8 осіб, 1 на 6 осіб та 1 на 4 особи[177]. *Кухня*. Мінімум 4 конфорки на 32 місця, при подальшому збільшенні місткості - по одній конфорці на кожні 8 місць; додатково передбачається 1 духова шафа або мікрохвильова піч (з грилем) на 50 осіб[177]. *Ергономіка*. Мінімальні параметри спальних місць: розмір ліжка не менше $1,9 \times 0,76$ м; вертикальна відстань між ярусами - не менше 0,75 м. Мінімальна висота приміщення 2 м[177]. *Функціональна структура*. До функціональних зон відносяться житлові приміщення (bedrooms), санітарно-гігієнічні приміщення, кухні та громадські простори. Як додаткові складові розглядаються пральні та сушильні приміщення.

Holiday Hostels / Youth Hostels Regulations, 2007. Країна: Ірландія. Площа /місткість. Площа приміщень становить не менше 5 м² для кімнат на одну особу, 3,5 м² на особу для кімнат на двох осіб і 3 м² на особу для кімнат, розрахованих більш ніж на двох осіб[118]. Мінімальна загальна місткість хостелу -20 осіб. *Санітарне забезпечення*. Санітарне забезпечення. Встановлено такі співвідношення: 1 душ або ванна на перші 10 осіб із подальшим додаванням по одному на кожні наступні 10 осіб; 2 унітази на перші 10 осіб із подальшим додаванням по одному на кожні наступні 10 осіб; 1 умивальник на перші 5 осіб із подальшим додаванням по одному на кожні наступні 5 осіб[118]. *Ергономіка (висота)*. Мінімальна висота від підлоги до стелі не менше 2.4 м. *Функціональна структура*. Документ визначає необхідний склад приміщень: вхідні зони, обідні приміщення, кухню та службові приміщення, спільні кімнати, санітарні приміщення, спальні приміщення, приміщення для персоналу, зони зберігання, а також достатню кількість коридорів і сходів. *Громадські простори (загальні кімнати)*. щонайменше один спільний простір (common room), площа якого нормується залежно від місткості: 17 м² для до 20 осіб та 0,5 м² на кожну наступну особу[118].

1.4. Класифікація хостелів

Відмінності сприйняття поняття «хостел» у різних країнах, зафіксовані у міжнародних дослідженнях [171], підтверджують необхідність чіткої типологічної класифікації закладів. Узагальнення історичного розвитку хостелів, аналіз архітектурно-планувальних рішень у світовій та українській практиці, врахування нормативних і функціональних підходів дозволили сформулювати критерії класифікації хостелів, відповідно до яких запропоновано класифікацію хостелів (Рис.1.4.1) за цільовою аудиторією, способом розміщення у будівельній структурі, планувально-просторовою структурою, типом житлової одиниці, рівнем комфорту, місцем розташування та місткістю.

За цільовою аудиторією хостели класифікуються залежно від мотивації тимчасового проживання. *Молодіжні хостели* – історично первинна форма хостельного проживання, сформована у освітньо-виховному контексті з метою підсилення соціалізації молоді та розширення їх уявлень про національні та регіональні особливості країн, яка передбачала комунікацію, колективне проживання та міжкультурний обмін. Станом на сьогодні молодіжні хостели в Україні не сформувалися як масовий тип хостельного формату.

У західній літературі наступний тип здебільшого позначається як *backpacker hostels*, в українському контексті доцільніше використовувати ширше визначення - *туристичні або туристично-орієнтовані хостели*, основний сучасний тип хостелів, що реалізує модель економічного розміщення через функціонально доцільну організацію проживання зі спільним використанням житлового простору та приміщень загального користування. Цей формат фактично визначає усталене уявлення про хостел як тип закладу тимчасового проживання. Історично формування цього типу безпосередньо пов'язане з розвитком бекпекерських хостелів, які стали підґрунтям сучасного масового хостельного формату. Бекпекерів можна описати як освічену та економно орієнтовану групу мандрівників, для якої характерним є прагнення до активного досвіду подорожування та соціальної

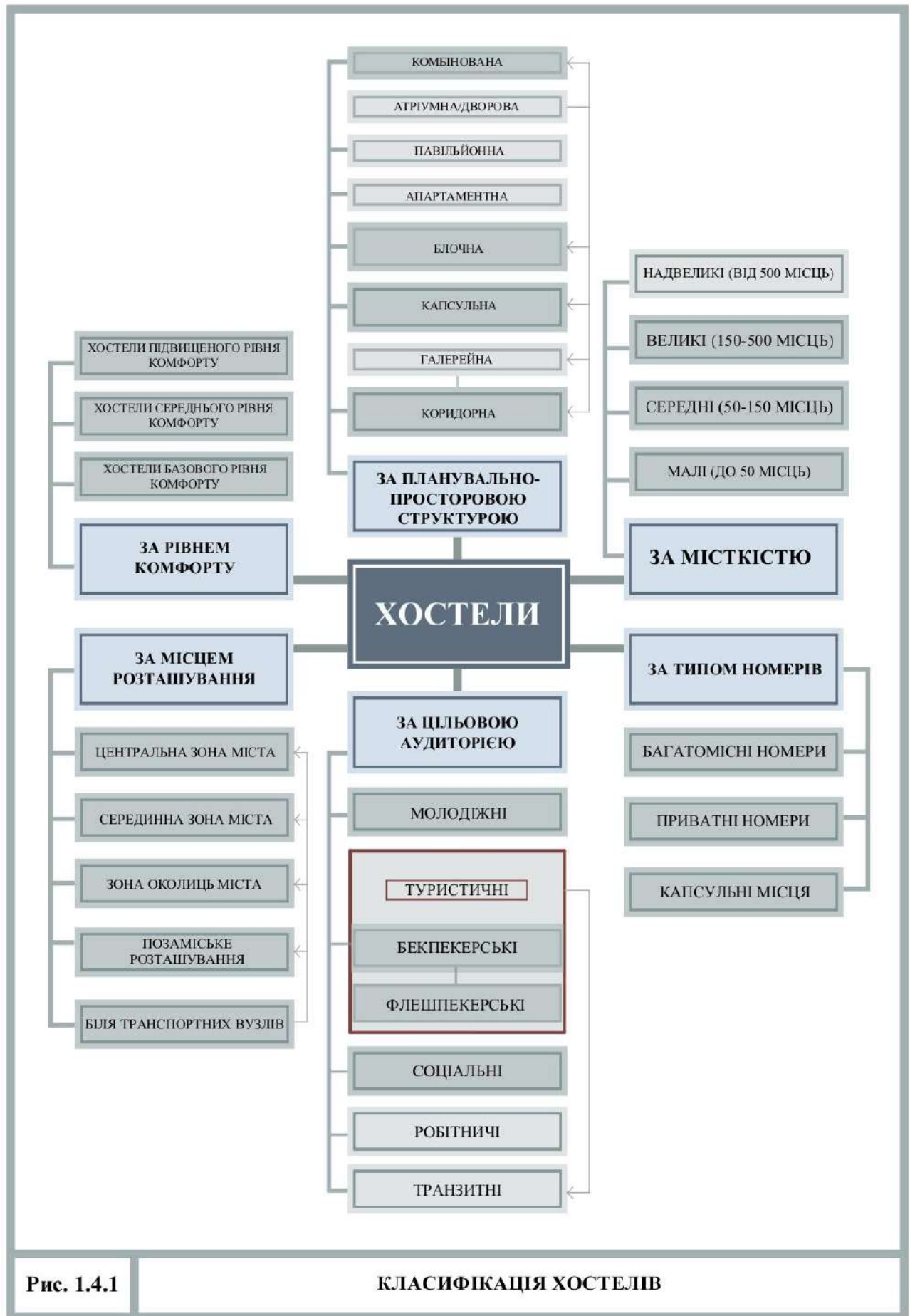

Рис. 1.4.1

КЛАСИФІКАЦІЯ ХОСТЕЛІВ

комунікації з іншими мандрівниками і місцевим населенням [154]. Так звані *флешпекери* є підсегментом у бекпекерській категорії, які орієнтовані на комфорт та технологічну оснащеність, проте вони дотримуються ключових цінностей *бекпекінгу* [154]. Відповідно хостели для *флешпекерів* розглядаються як підтип *бекпекерських* хостелів, що орієнтовані на користувачів із підвищеними вимогами до комфорту, але зі збереженням базових принципів хостельного формату.

У подальшому саме бекпекерський тип хостелів ліг в основу сучасного трактування більшості хостелів. Проте, зараз не всі заклади такого типу доцільно визначати саме як *бекпекерські*, оскільки, поряд із автентичними *бекпекерськими хостелами*, орієнтованими переважно на самостійних бюджетних мандрівників із виразною культурою мобільності та соціальної комунікації, - найбільшого розповсюдження набули хостели, розраховані на масовий сегмент бюджетного туризму. З огляду на це, для позначення основного масиву сучасних хостелів більш коректним видається термін «туристично-орієнтовані хостели», або скорочено – *туристичні хостели*.

Такий термін є ширшим за поняття *бекпекерських хостелів* та дозволяє охопити не лише класичних мандрівників із рюкзаками, а й інших користувачів бюджетного тимчасового проживання (зокрема, осіб, що подорожують із пізнавальною, діловою чи іншою метою, але певним чином, обмежені у бюджеті). Водночас, зустрічаються є й інші варіанти найменування таких закладів: *туристичні*, *комерційні*, *пост-бекпекерські*, *універсальні* та інші. Кожен з термінів може мати певні особливості. Так, термін *туристичні* - звужує коло користувачів переважно до туристів; термін *комерційні* - акцентує увагу на формі функціонування закладу, терміни *пост-бекпекерські* та *універсальні хостели* - є менш усталеними й не мають достатньої термінологічної визначеності. У даному дослідженні для означення поняття хостелу, розрахованого на широке використання подорожуючими, без вікового обмеження, соціального та педагогічно-виховного спрямування (*молодіжні хостели*) пропонується визначення - *туристичний хостел*.

Соціальні хостели орієнтовані на виконання функції короткотривалого притулку для осіб що потребують соціальної підтримки, мають характер перехідного житла, функціонують у межах системи соціальної підтримки та, як правило, є некомерційними. Спираючись на дослідження Busch-Geertsema та Sahlin [104], у міжнародному середовищі заклади такого типу визначаються як *homeless hostels* (хостели/гуртожитки для бездомних), однак їх розмежування з іншими формами тимчасового розміщення, такими як *shelters* (притулки), *supported housing* або *transitional housing* (підтримуване чи перехідне житло) залишається дискусійним через наявність перехресних та неоднозначних визначень [104]. Такі заклади мають всі ознаки хостелів, хоча не носять характеру короткотривалого тимчасового проживання: тимчасове розміщення; обмежений приватний простір; у більшості випадків – мають спільні простори для приготування та прийому їжі та санітарно-гігієнічні приміщення спільного використання [104].

У межах цієї групи можуть існувати спеціалізовані хостели, орієнтовані на окремі категорії населення (молодь без підтримки; осіб, що постраждали від домашнього насильства; сімей без житла; самотніх матерів; осіб із залежностями, тощо) [104]. Як і у випадку з *молодіжними хостелами*, у *соціальних хостелах* простежується тенденція до підвищення рівня приватності та зменшення місткості житлових приміщень, а також - зменшення масштабу окремого закладу загалом [104].

В Україні, внаслідок повномасштабної війни та масового внутрішнього переміщення населення, термін *соціальний хостел* набув поширення для позначення об'єктів тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення [1,93].

Робітничі хостели орієнтовані на тимчасове проживання працівників, які потребують практичного та економічного розміщення у зв'язку з трудовою діяльністю. При цьому такий тип хостелів доцільно відрізняти від *робітничих гуртожитків*, що є окремим видом колективного проживання та характеризується іншою організацією житлового середовища [42,124-

125,128]. Межа між *гуртожитками* для робітників та *хостелами* для робітників залишається нечіткою не лише через відмінності у правовому статусі та термінах проживання, але й у зв'язку з варіативністю моделей управління, корпоративними вимогами роботодавців, локальним нормативним контекстом та відсутністю уніфікованих критеріїв визначення. У зв'язку з цим питання їх типологічного відокремлення потребує окремого дослідження та у межах даної роботи не деталізується.

Транзитні хостели орієнтовані на короточасне проживання користувачів, які потребують тимчасової зупинки під час подорожі, у зв'язку з чим такі заклади найчастіше розміщуватися у межах транспортних вузлів [52] або у безпосередній близькості до них. Оскільки саме перебування у стані транзитного переміщення є визначальним для організації таких засобів розміщення, доцільним видається виділити їх в окрему типологічну підгрупу за цільовою аудиторією.

За *планувально-просторовою структурою* хостели поділяються на окремі типи за структурою житлових поверхів та житлових чарунок. *Коридорна структура* передбачає лінійне розміщення житлових кімнат уздовж коридору та має широке розповсюдження серед хостелів. *Галерейна структура* є певним різновидом коридорної та передбачає однорядне розміщення житлових чарунок вздовж однієї сторони відкритої чи заскленої галереї. *Блокова структура* передбачає групування житлових одиниць у функціональні блоки, об'єднані спільними санітарними приміщеннями. *Капсульна структура* характеризується модульним розміщенням індивідуальних житлових одиниць у спільному просторі. *Апартаментна або квартирна структура* формується в умовах адаптації житлових будівель до функцій хостелу (даний тип виокремлюється з огляду на його значне поширення в українській та світовій практиці). *Павільйонна структура* передбачає формування хостелу з окремих об'ємів, об'єднаних спільною територією. *Атріумна* організація внутрішнього простору може інтегруватися

у різні планувальні структури хостелів. *Комбінована структура* - пропонує поєднання різних планувальних рішень.

Класифікація хостелів за типом номерів передбачає виокремлення багатомісних і приватних номерів, а також капсульних спальних місць як окремого різновиду організації проживання. *Багатомісний номер* має спільну компакту організацію спальних місць з мінімальним рівнем приватності та характеризується частим використанням двоярусних ліжок. *Приватні номери або кімнати* — маломісні житлові одиниці з підвищеним рівнем приватності, розраховані переважно на 1–3 особи. Окремий санвузол може бути передбачений або відсутній у таких номерах. *Капсула (капсульне ліжко)* — індивідуальна житлова одиниця, що надає ізольований мінімальний простір для сну. Такі елементи можуть розміщуватися як у межах невеликих кімнат, так і у великих спільних просторах, формуючи різні варіанти організації (у вигляді лінійних рядів, двостороннього розміщення або компактних блоків).

У світовій практиці широко використовується термін *dormitory* - для позначення спільної спальні з великою кількістю спальних місць і мінімальним рівнем приватності. За своєю суттю він відповідає поняттю *багатомісного номера* та не має жорстко фіксованої місткості (починає застосовуватись для приміщень на 4 ліжка і більше). Разом з тим, відповідно до класифікації *HotellerieSuisse*: приміщення на 1–3 особи відносяться до *приватних*, на 4–10 - до *багатомісних*, приміщення від 11 осіб - визначаються як *massenlager* (масового розміщення), в англomовній практиці - *великомісткі dormitory*. З огляду на це, для України можна розглядати великі спальні приміщення у хостелах (місткістю понад 10 осіб) - як окремих підтип хостельних номерів з підвищеною щільністю та низьким рівнем приватності – під назвою *дорміторій*.

Рівень комфортності готелів найчастіше визначається за п'ятизірковою системою. *Класифікація хостелів за рівнем комфортності* має певні особливості. В Україні з 2010 року існував неофіційний стандарт «Вимоги відповідно міжнародних стандартів: Засоби розміщення. Хостели» [14], де

хостели класифікувалися за 5-зірковою системою та була представлена відповідна таблиця з вимогами. Після прийняття державного стандарту ДСТУ 9106:2021 “Хостели. Загальні вимоги та класифікація” класифікація рівня комфортності визначена за *трьома категоріями (комфорт, стандарт, економ)*. У різних країнах зустрічаються різні варіанти класифікації хостелів (за кількістю зірок – як готелі та за рівнем чи категорією – прийнятою саме для хостелів (*simple, standard, higher standard* та інші). У рекомендаціях *IYHF* рівень комфортності хостелів визначається відповідно до трьох градацій, у стандартах *VisitEngland* – у межах 3–5 *, у «*Grading Criteria and Minimum Requirements: Backpackers and Hostelling*» (ПАР) – відповідно до повної 5-зіркової системи. На відміну від готелів, які мають складнішу функціональну структуру та набагато ширший набір послуг, застосування п’яти рівнів категоризації до хостелів - видається недоцільним. Тому пропонується трирівнева система: *хостели базового (III), середнього (II) та підвищеного (I) рівнів комфорту*.

Однією з кваліфікаційних ознак закладів тимчасового проживання є місце розташування. У дисертації Брідні Л.Ю., присвяченій готелям, воно розглядається як структурована ієрархічно класифікаційна ознака з поділом на окремі напрями (природно-географічним розташування, територіальна приналежність, транспортно-магістральна наближеність та відповідні їм спеціалізовані підтипи [8]. Для хостелів доцільним є узагальнений підхід до класифікації за місцем розташування: *у центральній частині міста, у серединній частині міста (периферійній зоні, спальних районах) та у зоні околиць міста*. Також можливе *позаміське розташування* (особливо актуальне для молодіжних хостелів) у природних, рекреаційних і сільських місцевостях, а також уздовж транспортних шляхів.

У межах класифікації за місцем розташування доцільно окремо виділити хостели, *розташовані поблизу транспортних вузлів*. У ході аналізу містобудівної ситуації встановлено, що хостели найбільше тяжіють до

залізничних вокзалів, однак характерним є й розміщення поблизу аеропортів, автовокзалів та автостанцій.

У науковій літературі можна зустріти орієнтовний поділ молодіжних хостелів за місткістю: *малі* (30–50 місць), *середні* чи *стандартні* (40–100 місць), *великі* (100–250 місць) та *дуже великі* (250–600 місць) [98]. Однак, на сучасному етапі прослідковуються особливості використання хостелів, що дозволяють запропонувати певні коригування такої шкали.

Аналіз вітчизняної практики експлуатації хостелів показує, що значна частина хостелів має місткість менше 50 місць, причому, більшість - організована на базі житлових квартир. Така тенденція існує як в Україні, так і закордоном. Хостели, що розміщуються у житлових квартирах (найчастіше - у межах 2–3 кімнат), є найпоширенішою групою хостелів малої місткості. Такий тип хостелів не можна ігнорувати при класифікації, з огляду на його поширення, хоча він не відповідає чинним нормативним вимогам, що забороняють розміщення хостелів у житлових будинках без їх відокремлення й забезпечення окремого входу, горизонтальних і вертикальних комунікацій.

Важливим є також *співвідношення місткості та щільності розміщення*. Один і той самий показник у 50 місць по-різному проявляється в готелях та хостелах: для готелю це може означати близько 25 двомісних номерів, тоді як для хостелу - кілька багатомісних кімнат (наприклад, п'ять 8-місних номерів і декілька приватних кімнат). Тому хостел на 50 місць може залишатися відносно компактним об'єктом і розміщуватися навіть у межах індивідуального або садибного будинку. З цих причин існуючі хостели, розташовані у квартирах та приватних будинках, пропонується розглядати як нижню межу місткості (до 30 місць) та визначати як окремий підтип - *міні-хостели*.

Хостели місткістю від 50 до 150 визначаються як об'єкти *середньої місткості* (що потенційно можуть формуватися в межах компактної окремої будівлі на 3–4 поверхи). До *великих хостелів* пропонується віднести заклади - до 500 місць (на відміну від готелів, така місткість, за рахунок компактності

розміщення, передбачає використання близько 50 спальних приміщень). У міжнародній практиці існують окремі приклади хостелів значно більшої місткості (зокрема розглянуті об'єкти у Копенгагені місткістю понад 1000 місць). Такі об'єкти доцільно відносити до *надвеликих хостелів* і розглядати як виняткові випадки.

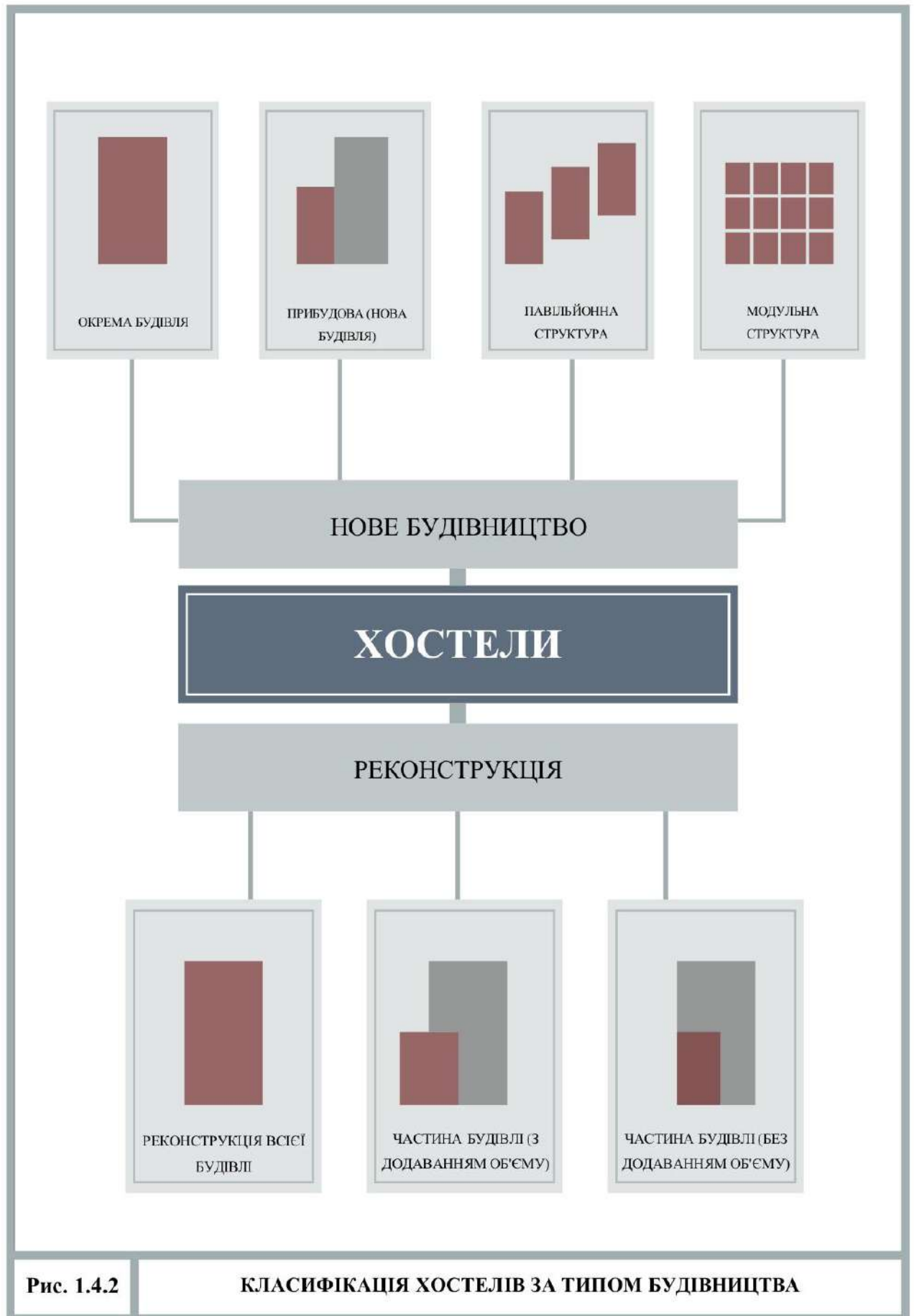
Отже, пропонується наступна класифікація хостелів за місткістю: *малі* (до 50 місць), *середні* (50–150 місць), *великі* (150–500 місць), *надвеликі* (понад 500 місць).

За типом будівництва хостели класифікуються залежно від способу формування їхньої будівельної структури: *нове будівництво* чи *реконструкція або пристосування* (Рис.1.4.2).

До хостелів нового будівництва належать об'єкти, що проєктуються саме як хостели. У межах цього напрямку можна виокремити організацію хостелів у вигляді: *окремої будівлі* (нова самостійна будівля), *прибудови* (новий самостійний об'єм, що примикає до існуючої будівлі, однак функціонально відокремлений від неї); *павільйонної структури* (сукупність кількох окремих об'ємів у межах однієї ділянки); *модульної будівлі* (створена шляхом використання задалегідь виготовлених об'ємних або блочно-модульних елементів [18, 45]).

Хостели, сформовані шляхом реконструкції, виникають у результаті адаптації існуючих будівель або їхніх частин до хостельного формату. У межах цього напрямку можна виокремити *реконструкцію всієї будівлі* (будівля повністю пристосовується під хостел); *розміщення у частині будівлі з додаванням об'єму* (за рахунок розширення існуючої структури (добудова, надбудова)); *розміщення у частині будівлі без додавання об'єму* (хостел формується в межах наявної будівельної оболонки (вбудова)).

Запропонована класифікація за різними типологічними ознаками дозволяє систематизувати досвід сучасного проєктування й експлуатації хостелів та особливості їх архітектурно-просторової організації.

ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ:

1. На основі проведеного історичного аналізу встановлено, що формування поняття та розвиток архітектурно-планувальної моделі хостелів розпочалися на початку XX ст. у Німеччині. Було визначено *основні етапи еволюції хостелів*: 1) 1910-1930-ті рр. – виникнення перших молодіжних хостелів (для школярів та студентів), що мали виражену педагогічно-виховну та оздоровчу функцію; 2) 1950-1970-ті рр. – розповсюдження моделі молодіжних хостелів; 3) 1970-1980-ті – формування туристичних комерційних хостелів та трансформація моделі молодіжних хостелів; 4) з 2000-тих рр. – широкий розвиток туристичних хостелів, їх комерціалізація та глобальне поширення, формування міжнародних мереж.
2. На основі комплексного аналізу світового досвіду проектування хостелів узагальнено і систематизовано *основні типи їхньої архітектурно-планувальної організації*: окрема будівля чи група будівель (павільйонного типу); прибудова чи добудова до існуючої будівлі; інтеграція в існуючу будівлю без формування самостійного об'єму (частина існуючої будівлі).
3. Визначені *варіанти містобудівного розташування хостелів в Україні*: у центральній частині міст (близько 50%), у периферійній частині населених пунктів (33,5%), на околицях (16,5%) та *наближеність до транспортних вузлів* та комунікацій: на відстані 1-3 км від залізничних та автовокзалів, 5-8 км від аеропортів, вздовж автомагістралей та на відстані до 1 км від зупинок громадського транспорту. Аналіз розміщення хостелів на території України виявив найбільшу їх концентрацію у найбільших містах України та обласних центрах (224 - у Києві, 98 – у Львові, 62 – в Одесі, 31 – у Харкові, 22 – у Дніпрі, 21 - в Ужгороді, 12 – у Чернівцях, 11 – в Івано-Франківську, 9 – у Вінниці, Хмельницькому та Тернополі).
4. Узагальнено та систематизовано *наукові дослідження* за темою проектування хостелів. Виявлено відсутність комплексних досліджень,

присвячених архітектурним аспектам проєктування хостелів, визначена необхідність проведення такого дослідження з метою формування нормативних вимог та рекомендацій для даного актуального та розповсюдженого типу закладів тимчасового проживання.

5. На основі аналізу закордонних нормативних документів, систематизовані *вимоги та рекомендації до проєктування хостелів* (у вигляді державних норм, добровільних сертифікаційних та рейтингових систем; обов'язкові та рекомендовані). Проведений аналіз та систематизація вимог до проєктування хостелів в Україні (відповідно до ДСТУ 9106:2021 «Хостели», ДБН та інших нормативних документів).

6. Розроблена *класифікація хостелів* за окремими типологічними ознаками: за цільовою аудиторією, місцем розташування, місткістю, рівнем комфортності, типом житлових одиниць, архітектурно-планувальною структурою, типом будівництва. *За цільовою аудиторією*: молодіжні, туристичні, соціальні (для короткотривалого проживання осіб, що потребують соціальної підтримки). *За місцем розташування*: у центральній частині міста, у середмісті (прилеглий до центру, периферійній зоні, спальних районах), на околицях міста, за містом та поблизу транспортних вузлів і комунікацій. *За місткістю*: малої місткості (до 50 місць); середньої місткості (50-150 місць), великої місткості (150-500 місць), надвеликі (понад 500 місць). *За рівнем комфортності* пропонується трирівнева система категорій: хостели базового (III), середнього (II) та підвищеного (I) рівнів комфорту. *За архітектурно-планувальною структурою* житлових поверхів: коридорні, галерейні, блочні, атріумні, капсульні та комбіновані рішення. *За типом житлових одиниць*: багатомісні номери (дорміторії), приватні номери, житлові «капсули». *За типом будівництва*: нове будівництво чи реконструкція (окрема будівля; група будівель; частина будівлі; прибудовані чи вбудовані об'єкти).

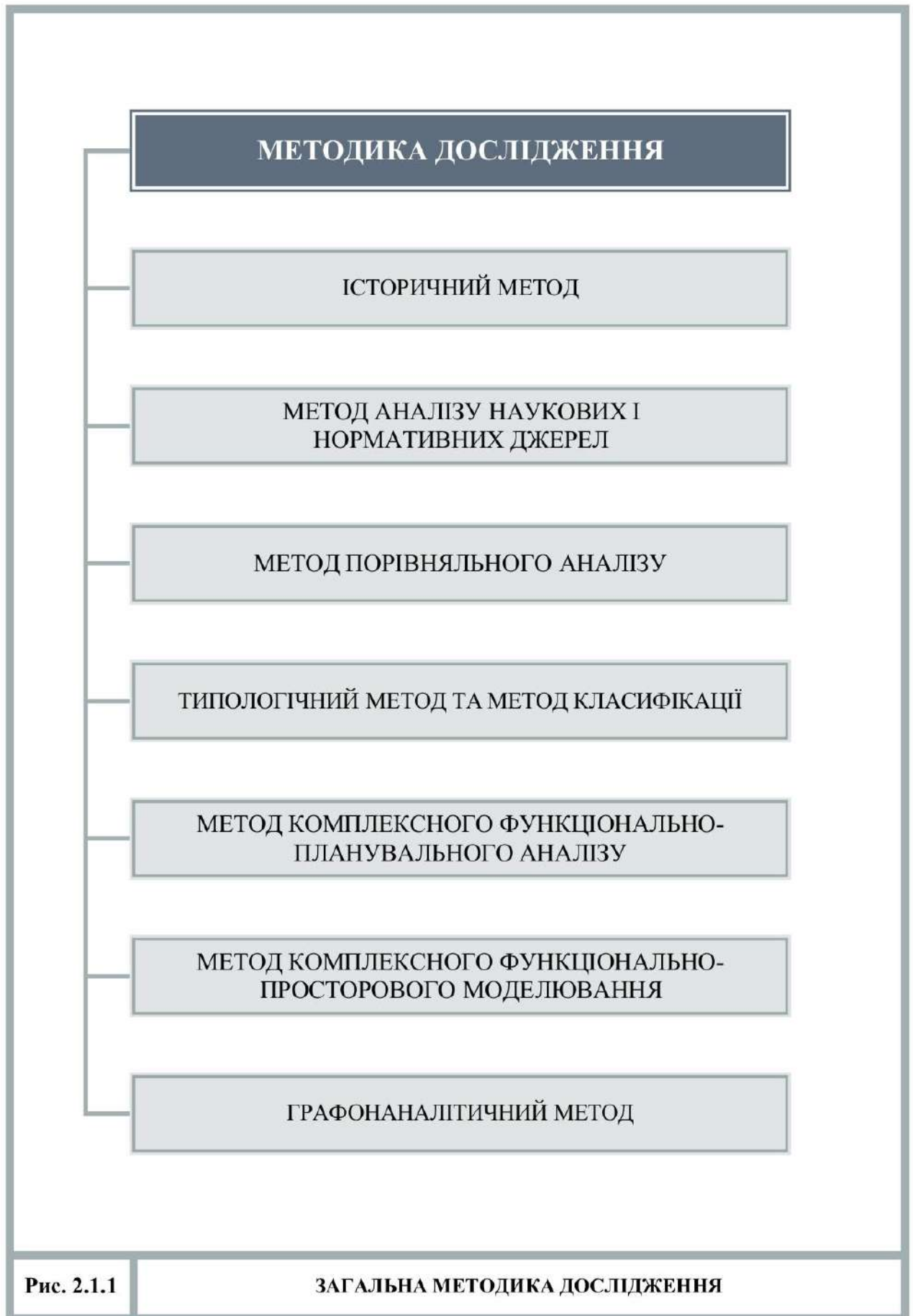
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ

2.1. Загальна методика дослідження.

Загальна методика дослідження передбачає застосування комплексного поєднання загальнонаукових та проєктно-аналітичних методів, що забезпечують вивчення хостелів як закладів тимчасового колективного проживання (Рис. 2.1.1).

З метою виявлення соціально-економічних передумов формування хостелів та простеження еволюції цього типу закладів тимчасового проживання було застосовано історичні методи дослідження, що дало змогу відстежити зв'язок між соціальними, економічними, політичними та культурними процесами й формуванням та розвитком хостелів - як типу закладів тимчасового проживання. Це дозволило виявити закономірності формування хостелів, виявити два різних сценарії їхнього формування: у вигляді молодіжних та туристичних закладів. Було визначено основні етапи розвитку молодіжних хостелів. Історичний аналіз також дозволив простежити формування базової архітектурно-планувальної та об'ємно-просторової структури хостелів. Отримані результати було використано для подальшого формування підходів до архітектурного проєктування таких закладів.

Метод аналізу наукових і нормативних джерел застосовано для дослідження стану наукового вивчення архітектурних та інших аспектів проєктування хостелів та стану сучасних нормативних вимог, пов'язаних з даною проблематикою. Аналіз наукових праць зарубіжних дослідників дозволив систематизувати існуючу зарубіжну наукову літературу, виокремити основні напрями вивчення молодіжних та туристичних (бекпекерських) хостелів (історичний, соціально-економічний та архітектурно-планувальний аспекти) та оцінити ступінь дослідженості кожного з них. Аналіз українських

наукових праць показав, що у вітчизняних дослідженнях проблематика хостелів розглядається переважно у соціально-економічному контексті.

Аналіз українських нормативних документів дозволив визначити основні нормативні межі та вимоги до проєктування хостелів в Україні, виокремивши, поряд із ДСТУ 9106:2021, загальні будівельні, санітарно-гігієнічні, протипожежні та інженерні норми, які є значущими для хостелів як об'єктів архітектурного проєктування. Окремо були досліджені нормативи та вимоги, пов'язані з вирішенням проблеми забезпечення безбар'єрності та інклюзивності їх внутрішніх просторів та території. Аналіз відповідних зарубіжних нормативів показав переважно рекомендаційний характер таких документів, більшу варіативність, а відповідно – ширші можливості для порівняльного аналізу.

Метод порівняльного аналізу використано для зіставлення архітектурно-планувальних рішень хостелів, простеження закономірностей, спільних рис та відмінностей, виявлення ефективних рішень у практиці проєктування хостелів. За допомогою методів економічного оцінювання було виявлені прийоми та підходи у планувальній структурі, що забезпечують найбільш економічно обґрунтовані рішення. Порівняння здійснювалися на основі аналізу закордонних та українських прикладів архітектурно-планувальної організації хостелів.

Типологічні методи та методи класифікації об'єктів за різними типологічними ознаками було використано для впорядкування та систематизації існуючих різноманітних моделей хостелів за низкою характеристик: *цільовою аудиторією, місткістю, типом житлової одиниці, планувально-просторовою структурою, місцем розташування, рівнем комфорту та типом організації*. Застосування цих методів дозволило сформувати типологію хостелів і визначити основні типологічні моделі їх архітектурно-планувальної організації.

Метод комплексного функціонально-планувального аналізу застосовано для дослідження структури хостелів різної місткості та рівня комфортності,

визначення складу основних приміщень, їх функціонального призначення, планувальної організації та взаємозв'язків між ними. Застосування методу дозволило сформувати функціонально-просторові моделі хостелів різних категорій.

Метод комплексного функціонально-просторого моделювання застосовано для формування функціонально-просторових моделей хостелів. Цей метод передбачає організацію функціональних блоків у просторову модель, забезпечуючи раціональне та ефективне взаємо розміщення.

Графоаналітичний метод застосовано для візуалізації, систематизації та узагальнення результатів дослідження. За допомогою схем, функціональних моделей, аналітичних діаграм, графіків та картосхем відображено та узагальнено результати проведеного дослідження. Велике значення мало також авторське архітектурне проєктування хостелів різної місткості та рівня комфортності, а також розробка пропозицій по реконструкції та адаптації під хостели існуючих будівель. Таке проєктування дало змогу перевірити визначені принципи, виокремити прийоми їх реалізації, запропонувати моделі хостелів та їх окремих функціональних зон та приміщень, сформулювати пропозиції по їх архітектурно-планувальній організації.

Запропонована система методів дослідження забезпечує комплексне вивчення архітектурно-планувальної організації хостелів, виявлення закономірностей їх формування та розроблення науково обґрунтованих підходів до їх архітектурного проєктування.

2.2. Методична оцінка факторів впливу на напрямки та прийоми архітектурного проєктування хостелів.

Архітектурно-планувальна організація хостелів формується під впливом комплексу чинників. Дослідження тенденцій у проєктуванні хостелів сприяє виявленню факторів впливу на напрями архітектурного проєктування хостелів. Зокрема, пропонується виділити наступні *фактори*, що найбільше впливають на їх формування: *містобудівні; соціально-економічні; функціонально-планувальні; кліматичні; ергономічні; нормативно-регуляторні; безпеково-експлуатаційні; національно-культурні*; вимоги щодо *інклюзивності просторів* та застосування *принципів універсального дизайну*. (Рис.2.2.1).

Містобудівні фактори визначають умови розміщення хостелу у структурі населеного пункту, тип вихідної містобудівної ситуації, спосіб розміщення у будівлі, характер вирішення містобудівного середовища. Так, *розташування у структурі населеного пункту* може бути: у *центральной* його частині; *периферійній зоні*; у *спальних районах*; зоні *околиць населеного пункту* або *поза його межами*. Кожен з цих варіантів розміщення буде впливати на структуру приміщень хостелів та особливості їх архітектурно-планувальної організації. У центральній, історичній частині міст буде підвищена концентрація таких закладів тимчасового проживання, крім того, хостели, розташовані у центральній частині міст, – орієнтовані, загалом, на більш вибагливих та менш економічно залежних відвідувачів. Як показують дослідження, хостели, розташовані у такій зоні, загалом характеризуються більш високими показниками комфортності. Серед таких закладів частіше зустрічаються «гібридні форми» - перехідні між готелями та хостелами, у яких зустрічається більший відсоток окремих номерів на 2-4 особи з власними санітарно-гігієнічними приміщеннями та блочний тип організації планів житлових поверхів (де санвузли та міні-кухні розраховані на декілька житлових номерів).

В той же час, хостели, розташовані на околицях міст (зазвичай поряд з транспортно-пересадочними вузлами, вокзалами, автовокзалами і т.п.) – характеризуються низькими показниками комфортності, передбачають більш економічні рішення – як з точки зору розміщення, так і з точки зору вирішення санітарно-гігієнічних приміщень, можливостей приготування їжі та організації приміщень громадського використання. Хостели, розташовані у позаміських зонах, особливо у курортних місцевостях, загалом, розраховані на довші терміни перебування, характеризуються більш розширеними площами загального користування, великими зонами для відпочинку та спілкування. Часто такі хостели використовуються у ролі своєрідних таборів відпочинку чи спеціалізованих молодіжних чи клубних закладів. Саме таке розміщення (особливо на шляхах історико-туристичних маршрутів) є характерним для молодіжних хостелів.

При адаптації існуючих будівель або при новому будівництві - вихідна містобудівна ситуація визначає початкові обмеження та можливості трансформації. Залежно від містобудівної ситуації та інших особливостей проєктування хостели можуть організовуватися у вигляді: *окремої будівлі* (спеціально запроектованої під хостел чи одержаної в результаті реконструкції існуючої будівлі); використання *частини існуючої будівлі*; *прибудови* до існуючої будівлі.

Характер оточуючого середовища (історична забудова; житлова забудова; громадська, промислова або складська забудова; природне середовище) – справляють значний вплив не тільки на функціональну, та архітектурно-планувальну структуру, а також на загальне формоутворення хостелів, їх композиційні та естетично-образні рішення. Це може стосуватися: пластики фасадів, колористичної гами, конструктивних рішень, використання матеріалів, вирішення питань освітлення та благоустрою.

У контексті містобудівного розташування будівель хостелів необхідно підкреслити їхню орієнтацію на *транспортну доступність*. Оскільки хостели користуються найбільшим попитом у подорожуючих, які зацікавлені у

бюджетному тимчасовому проживанні та найменших витратах на пересування, необхідно враховувати близькість таких закладів до залізничних вокзалів, автовокзалів, зупинок громадського транспорту (метро, трамваїв, маршрутних таксі, автобусів та тролейбусів).

Соціально-економічні фактори визначають тип користувачів хостелів, особливості їх перебування та загальну економічну модель використання простору. До основних типів користувачів можуть відноситися туристи, орієнтовані на бюджетні заклади тимчасового проживання; транзитні туристи; сезонні економічно орієнтовані користувачі; робітники; переселенці; молодь. Характер і тривалість перебування формують структуру попиту на проживання, наприклад, можливість сезонного економічного розміщення, особливо, якщо хостели знаходяться у курортній зоні. Економічні чинники формату проживання, купівельна спроможність користувачів визначають рівень комфорту, щільність розміщення, співвідношення багатомісних та приватних номерів.

Загалом, соціально-економічні чинники суттєво впливають на архітектурно-планувальну організацію хостелів, оскільки саме економічні фактори зумовлюють попит на такі заклади, а соціально незахищена частина населення – становить значну частину користувачів хостелів (соціальні хостели, хостели-притулки, хостели-табори та інші).

Функціонально-планувальні фактори розміщення визначають структуру функціональних зон хостелу. До основних функціональних зон хостелів належать: *житлова зона* (номери різної місткості), *санітарно-гігієнічні приміщення*, *приміщення спільного користування* (кухні, вітальні, загальні кімнати), *адміністративна зона* (ресепшн, службові приміщення), а також *допоміжні та технічні приміщення*. Функціональний склад хостелів може бути оптимізований в залежності від оточення. Якщо в безпосередній близькості або у межах багатофункціональної будівлі, де розміщено хостели, присутні заклади для харчування, - доцільність розміщення кафе чи інших типів громадського харчування у самому хостелі суттєво зменшується.

В цілому, функціональна інтегрованість будівель та приміщень хостелів у загальну функціональну структуру оточення суттєво впливає на їх внутрішню функціонально-планувальну організацію.

Кліматичні та географічні фактори визначають природні умови формування архітектурно-планувальних рішень хостелів та включають: *кліматичні характеристики території, температурний режим, інсоляційні вимоги, вітрові та опадові умови*. Вони впливають на орієнтацію будівлі, формування об'ємно-планувальної структури, розміщення та параметри приміщень, а також на організацію природного освітлення й вентиляції. Врахування природно-кліматичних умов є необхідним незалежно від типу розміщення хостелів, оскільки вони визначають умови інсоляції, теплового режиму та повітрообміну приміщень як у випадку нового будівництва, так і при реконструкції чи адаптації під хостели частини існуючих будівель (вбудовані хостели).

Ергономічні фактори - є вагомими для хостелів з огляду на їх спрямування на колективне та щільне проживання. Ергономіка визначає *параметри проходів, доступ до спальних місць у житлових номерах та санітарно-гігієнічних приміщеннях, відстань між елементами меблювання*. Правильна організація просторів, з врахуванням ергономіки, визначає доцільність використання двоярусних ліжок у житлових приміщеннях, формує підходи до проектування місць зберігання особистих речей (шаф, локерів, вбудованих елементів меблювання) та безпосередньо впливає на комфорт та безпеку користування простором. Водночас, ергономічні фактори у хостелах виходять за межі базових габаритних розмірів і охоплюють питання антропометричних параметрів середовища (зорового та акустичного комфорту, а також психологічної зручності в умовах щільного проживання). Зокрема, важливим є забезпечення достатнього особистого простору для кожного користувача, що забезпечується зонуванням, організацією напівприватних осередків (за допомогою використання штор, ніш,

перегородок, продуманим розміщенням елементів освітлення та індивідуальних функціональних елементів).

Ергономічні фактори мають детально вивчатися при вирішенні приміщень загального користування (кухонь, лаунж-зон, коворкінгів, санітарних вузлів), де інтенсивність використання є максимальною. Це передбачає оптимізацію вертикальних та горизонтальних комунікацій, потоків руху, достатніх радіусів обслуговування та використання обладнання.

Таким чином, ергономіка виступає не лише інструментом оптимізації площ та параметрів функціональної структури хостелів, але й одним з ключових чинників формування якості архітектурного середовища хостелів, визначаючи його комфортність, безпечність та адаптивність просторів для потреб різних користувачів.

Нормативно-регуляторні фактори визначають обов'язкові рамкові умови для проєктування хостелів. Профільний для хостелів ДСТУ 9106:2021 - регламентує допустимі варіанти розміщення хостелів у будівельній структурі міст: особливості їх організації у вигляді окремої будівлі або відокремленої частина існуючих будівель, автономність входів та потоків, у тому числі у житловій забудові. Нормативи задають просторові параметри житлових та спільних приміщень (визначаються мінімальні показники площі, висоти, відстані між вертикальними комунікаціями, максимальної місткості та мінімальних показників об'єму), відповідно до вимог встановлюються категорії комфортності хостелів. Додаткові вимоги та обмеження встановлюються нормативними документами у сфері пожежної безпеки та інклюзивності просторів; державні будівельні норми встановлюють вимоги до архітектурно-планувальної організації хостелів як громадських закладів, а також регламентують їх розміщення у структурі житлових будівель.

Безпекові фактори мають важливе значення для архітектурно-планувальної організації хостелів та їх територій. Враховуючи значну щільність розміщення, питання пожежної безпеки та правильної організації шляхів евакуації потребують особливої уваги під час формування

планувальної структури хостелів, вирішення вертикальних та горизонтальних комунікацій, організації евакуаційних виходів.

Суттєвим фактором є також можливість адаптації хостелів до кризових ситуацій, таких як пандемії, стихійні лиха або військові дії. Останнім часом (у зв'язку з пандемією Covid-2019 та воєнними ризиками) намітилася тенденція до проектування хостелів з орієнтацією на зменшення надмірної кількості мешканців в одному номері, перегляду організації житлових зон та місць загального користування, санітарно-гігієнічну безпеку, наявність укриття тощо. Крім того, дослідження показують, що безпечність перебування у хостелах (з точки зору криміногенної обстановки, санітарно-гігієнічної безпечності та організації протипожежної безпеки й укриття від можливих воєнних загроз) – є надзвичайно вагомим фактором, що значно впливає на рішення потенційних користувачів вибирати саме такий заклад тимчасового проживання.

Окремо слід відзначити вплив *національно-культурних чинників*. Культурні особливості країни, регіону та населеного пункту де знаходиться хостел, їх сумісність з культурно-поведінковими особливостями користувачів – впливають на об'ємно-просторову та функціонально-планувальну організацію хостелів, їх інтер'єри та прилеглу територію. Можлива естетична адаптація просторів або навіть самої концепції вирішення хостелів відповідно до національних та культурних особливостей. Зокрема, можна відзначити, що, наприклад, у Японії, де на тлі національних особливостей моделі розміщення, власне й виникло капсульне житло, капсульний формат розміщення у хостелах є дуже розповсюдженим. Також мають враховуватися особливості розміщення хостелів в історичних будівлях, де національні естетично-образні, архітектурно-планувальні та об'ємно-просторові рішення можуть суттєво впливати на організацію хостелів.

Фактори світової тенденції у проектуванні на *забезпечення інклюзивності* та *застосування принципів універсального дизайну* здійснюють значний вплив на організацію приміщень та території хостелів. Фізична

доступність передбачає безбар'єрний доступ для будівлі та окремих приміщень хостелів, організацію відповідних вертикальних та горизонтальних комунікацій (пандусів, ліфтів, проходів), облаштування адаптованих санвузлів, місць зберігання, спальних місць, шляхів евакуації тощо. Сенсорна доступність забезпечується з через зрозумілу навігацію, використання тактильних поверхонь, контрастних кольорів та інших подібних заходів.

Питання *інклюзивності* передбачають не лише фізичну доступність. Мовна доступність забезпечується через використання багатомовних інформаційних елементів та вимог до знання іноземних мов обслуговуючим персоналом, використання засобів візуальної інформації (умовних графічних позначень, інтерактивних засобів роз'яснення за допомогою QR-кодів з можливістю перекладу та інших). Важливою є емоційна безпека для людей з підвищеною тривожністю, тому забезпечення власних приватних просторів в умовах колективного проживання сприяє формування психологічно-комфортного середовища.

Колективне розміщення також передбачає забезпечення рівноправних умов для людей різних національностей (з різними національно-культурними вподобаннями, зокрема в організації побуту, харчування, спілкування тощо), різного вікового статусу (організація дитячих кімнат, виділення окремих спальних місць для людей похилого віку, забезпечення дитячими меблями, спеціальне обладнання для приготування їжі для дітей та людей з дієтичними обмеженнями і т.п.).

Загалом архітектурно-планувальна організація хостелів формується під впливом комплексу містобудівних, соціально-економічних, функціонально-планувальних, природно-кліматичних, ергономічних, нормативних, безпекових, інклюзивних та національно-культурних факторів. Їх урахування визначає розміщення хостелів у міському середовищі, формування генерального плану, просторової структури та параметрів приміщень. Систематизація цих факторів створює методичну основу формування функціонально-планувальних та об'ємно-просторових рішень хостелів.

2.3. Моделювання функціонально-просторової організації хостелів.

Функціонально-планувальна схема хостелів вже моделювалася у деяких зарубіжних джерелах. У Нойфорта надається функціональна модель молодіжного хостелу. Цю модель можна поділити на декілька ключових зон: вхідну зону (вхід, вестибюль, рецепція, санвузол при вестибюлі, частоково office - адміністративне приміщення), зону харчування (кухня, столова), житлова зона (житлові кімнати, санвузли, душові, учбові приміщення) громадська або рекреаційна зона (загальна кімната, читальна кімната, музикальна кімната, тощо), зона персоналу (staff – приміщення для پرسоналу, living - житлове приміщення для پرسоналу) та службова зона (пральня, кімнати прибирального інвентаря, технічні приміщення, котельня, склади, майстерні). Вестибюль, загальна кімната, столова та кухня знаходяться одним блоком у центрі функціональної схеми, акцентується, що вони мають розташовуватися на «основному» поверху. Хоча загальна кімната зараз була віднесена до рекреаційної зони, вона теоретично може разом з кухнею та їдальнею утворювати окремий блок - зона спільного користування та харчування. На планах молодіжних хостелів загальна кімната як «day room» відсутня, проте у житлових зонах присутні декілька group room, що певно, відіграють роль універсальної загальної кімнати, яка може використовуватися і для навчання. На прикладі молодіжних хостелів Великої Британії підкреслюється, що в контексті реконструкції існуючих будівель під хостели ЮНА не вводить жорсткі архітектурні настанови, окрім принципово важливих (вимоги пожежної безпеки, площа на одне спальне місце), що є підтвердженням того, що функціональна схема, наприклад, хостелу як вбудови може містити лише найбільш ключові елементи.

Якщо прибрати низку приміщень, характерних тільки для молодіжного типу хостелів, таких як учбові приміщення, майстерні, бібліотеку, кімнати для хоббі, музики та інші, а такі зони як кафе та кухня (саме для кафе), спортивні приміщення, конференц-зали враховувати як не обов'язкові, але потенційні,

то дані схеми можна використовувати як орієнтир для формування функціональної схеми туристичного хостелу в Україні.

У першому розділі вже розглядалася функціональна схема бекпекерського (туристичного) хостелу у статті Нору, там розроблено взаємозв'язок з основними приміщеннями. Також там було процитовано ключові положення з закордонних документів, які допоможуть у функціонально-планувальній організації. ДСТУ 9106:2021 пропонується проаналізувати безпосередньо в цьому підрозділі як нормативну основу для функціонального моделювання та виокремити необхідні положення, що допоможуть у створенні функціональної моделі хостелу.

Хостели необхідно розташовувати в окремому будинку, окремій частині будинку, окремій секції чи окремому під'їзді [36]. Така вимога допомагає уникнути перетину потоків постійних мешканців і користувачів хостелу. Хостел має бути облаштований відповідно до вимог ДБН В.2.2-40. Необхідна наявність на першому поверсі номеру та санвузлу, які спеціально облаштовані для маломобільних груп населення.

У будинках, що мають більше п'яти поверхів необхідна наявність ліфту.

Рекомендовано у підвальних та цокольних поверхах розміщувати санітарно-гігієнічні приміщення, приміщення для надання комерційних послуг, приміщення для персоналу та підсобні приміщення, паркування.

Вказується на необхідність загальної зони для спілкування, причому зазначається, що вона може бути як окремим приміщенням (загальна кімната, вітальня), так і бути об'єднана з рецепцією.

Має бути кухня для самостійного приготування та приймання їжі.

Серед встановлених загальних вимог до послуг вказані такі послуги як прибирання загальних та житлових приміщень, надання та заміна білизни і рушників, надання послуг з прального обслуговування та надання місця для зберігання багажу [36]. Це передбачає можливу наявність відповідних приміщень.

Надається класифікація хостелів, яка складається з трьох категорій: першої (комфорт), другої (стандарт) та третьої (економ) [36].

Хостел першої категорії може розміщуватися виключно в окремій будівлі або відокремленій частині будівлі. Хостел другої категорії окрім окремої будівлі чи відокремленої частини будівлі може розміщуватися також в окремій її секції або під'їзді. Хостел третьої категорії має найбільший гнучкий варіант розміщення: він може знаходитись як в окремій будівлі, її відокремленій частині, секції, під'їзді, так і у вигляді тимчасового сезонного використання інтернатів, гуртожитків чи подібних будівель [36].

У хостелі третьої категорії рецепція має бути розташована у вітальні. Перша і друга категорія мають мати окремі рецепції з мінімальної площею: друга – 10 м², перша – 20 м². У рецепціях хостелів першої та другої категорії мають бути передбачені зони для очікування та відпочинку з відповідними меблями. В усіх категоріях має бути передбачений сейф та інформаційні матеріали. Також вказані три категорії мають мати місце для зберігання багажу; приміщення для прання та сушіння одягу; вітальня. У хостелі першої категорії має бути місце для зберігання велосипедів. Також у ньому передбачено наявність рекреаційних приміщень, щонайменше одне з можливих: спортивний зал, басейн, тренажери, ігровий майданчик, сауна, масаж тощо [36].

Приміщення для приймання їжі в хостелах другої і третьої категорії можуть бути як окремими приміщеннями, так і об'єднані з кухнею або вітальнею. В хостелі першої категорії має бути окреме приміщення для приймання їжі та/або їдальня/кафе тощо, які можуть бути як в хостелі, так і безпосередньо біля нього.

Наведені вище положення ДСТУ є пріоритетними для визначення базових вимог до хостелів і задають нормативні межі. Водночас необхідно враховувати і наукову літературу, документацію та результати вітчизняних та закордонних прикладів. У першому підрозділі було запропоновано класифікацію хостелів за рівнем комфорту та місткістю. Якщо класифікація за

рівнем комфорту в цілому узгоджується з ДСТУ 9106:2021 та низкою закордонних документів через градацію з трьох рівнів, то класифікація за місткістю додатково ускладнює варіативність функціонально-планувальних рішень. Наприклад, хостел великої місткості може належати до третьої категорії (економ) за ДСТУ, однак сама кількість користувачів потребує розширення складу приміщень та посилення сервісної структури. І навпаки, хостел першої категорії (комфорт) не завжди може потребувати її надмірного розширення.

Через це пропонується взяти за основу дві протилежні моделі – хостел базового рівня комфорту з невеликою місткістю (до 50 осіб) та великий хостел підвищеного рівня комфорту (до 500 місць) та розробити для них функціональні схеми. Враховується логіка формування цих моделей: у першому варіанті передбачається прагнення до максимально ефективного використання площі, компактного поєднання функцій та мінімізації необов'язкових приміщень і просторів. У другому варіанті, навпаки, вихідною є можливість розширення функціональної структури за рахунок більшої місткості та підвищеного рівня комфорту, що дозволяє передбачити ширший склад приміщень.

Малий хостел базового рівня комфорту може бути розміщений в окремій невеликій будівлі, однак частіше така модель передбачає використання окремої частини вже існуючої будівлі. Тому у функціональній схемі не виділяються такі елементи, як паркінг або укриття: у цьому випадку хостел переважно адаптується до наявної будівлі.

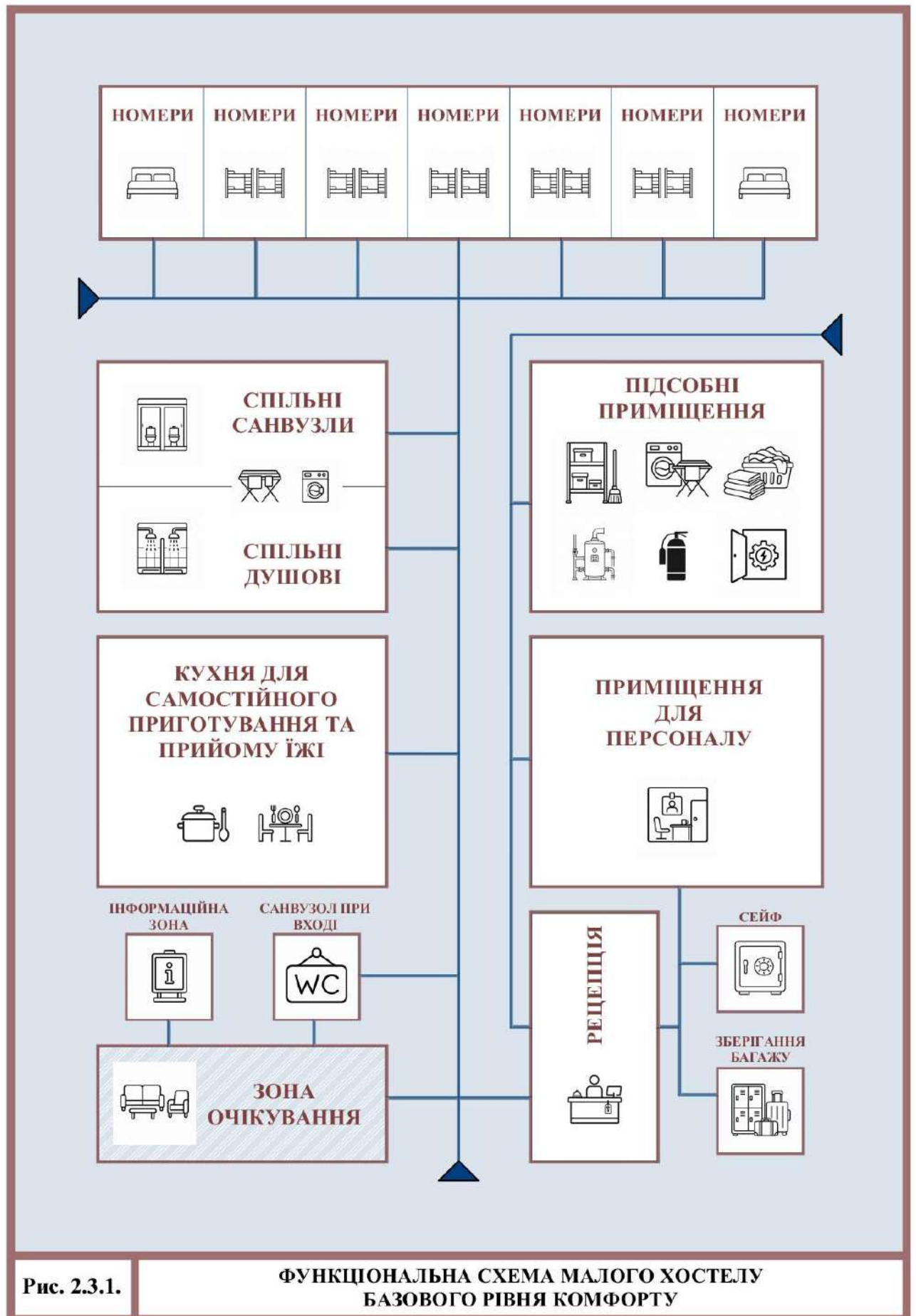
При вході важливим об'єктом є рецепція, в ДСТУ зазначалося що зона очікування необхідною для категорій комфорт та стандарт, не для аналогічної категорії економ. Проте пропонується виділити невеликий простір як відповідну зону для очікування та відпочинку, але за умови відсутності окремої вітальні та компактного характеру кухні. У багатьох проаналізованих випадках вітчизняного досвіду у малих хостелах простежується тенденція відсутності вітальні, функція зони спілкування може виконуватися на кухні

або при вході, оскільки ці місця є найбільш активними. Біля рецепції передбачено сейф та місце для тимчасового зберігання багажу, для персоналу необхідну виділити окреме приміщення для перебування. Далі у структурі хостелу передбачаються підсобні приміщення (господарсько-технічний блок): пральня та сушіння, зона обслуговування чистої і брудної білизни, інвентарна, а також технічні приміщення та елементи (бойлер, електрощитова та інше). Кухню для самостійного приготування та приймання їжі доцільно розміщувати так, щоб мінімізувати вплив шуму та запахів на житлові приміщення, особливо якщо вона одночасно виконує функцію місця спілкування. Передбачається санітарно-гігієнічний блок загального користування, до якого входять спільні санвузли та душові. У цій зоні або можуть розташовуватися пральні машини та місця для сушіння особистих речей. Житлові приміщення доцільно розміщувати у менш транзитній частині планувальної структури. Передбачено евакуаційні виходи (Рис. 2.3.1).

Хостел середнього рівня комфорту може розглядатися як проміжна модель між двома запропонованими варіантами: він зберігає базовий склад необхідних приміщень, однак передбачає більш виражену вхідно-приймальну зону, наявність зони очікування та окремої вітальні або загальної кімнати.

У великому хостелі підвищеного рівня комфорту при головному вході користувач потрапляє в окремий вестибюль. У його структурі передбачається окрема зона рецепції, а також, за потреби, місце або приміщення для охорони та зона зберігання велосипедів. При вестибюлі також доцільно розміщувати зону очікування, інформаційну зону, санвузол та дитячу кімнату (якщо хостел передбачає сімейні номери). Від рецепції має забезпечуватися контрольований зв'язок із сейфовою зоною та місцем тимчасового зберігання багажу. Крім того, у структурі великого хостелу передбачається адміністративно-службова зона, до якої можуть входити приміщення адміністрації, персоналу та інші службові приміщення.

Окремий простір у вигляді вітальні або загальної кімнати може бути передбачений після вестибюлю, проте він не є обов'язковим: функцію такої

загальної зони можуть частково виконувати горизонтальні комунікації, рекреаційні простори на житлових поверхах, а також зона очікування при вестибюлі. Звідси має бути забезпечений зручний доступ до закладу харчування (кафе, ресторану, бару), якщо він передбачений у складі хостелу [19]. Для такого закладу доцільно також передбачати окремий вхід.

У готелях часто зустрічається конференц-зона. З огляду на бюджетний формат хостелу передбачення такої функції може розглядатися як необов'язкове. Проте конференц-зали чи зали для заходів зустрічаються не тільки в закордонних, а і в українських хостелах (наприклад у Campus Community A-Hotel та інших). Крім того, наявність приватних номерів і підвищений рівень комфорту дозволяють передбачити у великому хостелі невелику конференц-залу або приміщення для зустрічей.

У функціональній схемі слід прагнути до того, щоб маломобільні групи населення мали доступ до номерів на всіх житлових поверхах. У цьому контексті доцільним є передбачення ліфта у будівлях меншої поверховості ніж п'ять рівнів. Проте, незалежно від цього, доцільно передбачити кілька доступних номерів саме на першому поверсі, оскільки це є зручнішим для користування, евакуації та ситуацій, пов'язаних із перебоями електропостачання або роботи ліфтів.

Службово-господарські та технічні приміщення великого хостелу можуть розміщуватися як на першому, так і на підвальному або цокольному поверсі. До них належать складські приміщення, пральня та сушіння, зони чистої і брудної білизни, інвентарна та технічні приміщення. На цих самих рівнях можуть також розташовуватися додаткові приміщення підвищеного рівня комфорту: спортивні та тренажерні зали, басейн, сауна, масажний кабінет, ігрова й рекреаційна зона (більярд, настільний теніс тощо), а також комерційно-сервісна зона з магазинами, перукарнею та іншими послугами.

Необхідна наявність укриття, з нормативною кількістю евакуаційних виходів, доступом сходами та ліфтом. Укриття може мати подвійне

використання та поєднуватися з підземним паркінгом і зоною зберігання велосипедів.

На житлових поверхах розміщуються номери, найчастіше організовані за коридорною системою. Номери можуть бути як багатомісними, так і окремими приватними; за потреби різні типи номерів можуть групуватися або розподілятися за поверхами. Приміщення вітальні або загальної кімнати можуть як бути окремими, так і поєднуватися з горизонтальними комунікаціями, утворюючи рекреаційні простори. Передбачається наявність спільних санвузлів та душових (чоловічих та жіночих), при номерах можуть бути власні санвузли. У більшості випадків передбачаються простори для прання та сушіння особистих речей проживаючих. Також на кожному поверсі мають бути присутні кухні для самостійного приготування їжі з просторами для прийому їжі (Рис.2.3.2).

Загальний каркас функціональної структури складається з необхідних приміщень: житлових номерів, кухні для самообслуговування, спільних санітарно-гігієнічних приміщень, місць або приміщень для прання і сушіння одягу мешканців, кімнат для персоналу, службових, підсобних та технічних приміщень. У хостелах підвищеного комфорту цей каркас зберігається, проте набуває більш розгорнутого вигляду, додаються варіативні приміщення: заклади харчування (кафе, ресторан, бар), дитячі кімнати, конференц-зала, ігрова зона, рекреаційна або лаунж-зона, спортивні та тренажерні приміщення, басейн, сауна, масаж тощо.

В хостелах підвищеного комфорту вітальня або загальна кімната є окремим компонентом функціональної схеми, може відігравати рекреаційну роль, виконувати функцію зони коворкінгу або дублюватися на різних рівнях будівлі. У невеликих хостелах функцію вітальні може частково перебирати на себе зона кухні або зона біля рецепції. У великих хостелах їдальня може бути окремим приміщенням або ж об'єднуватися з кухнею.

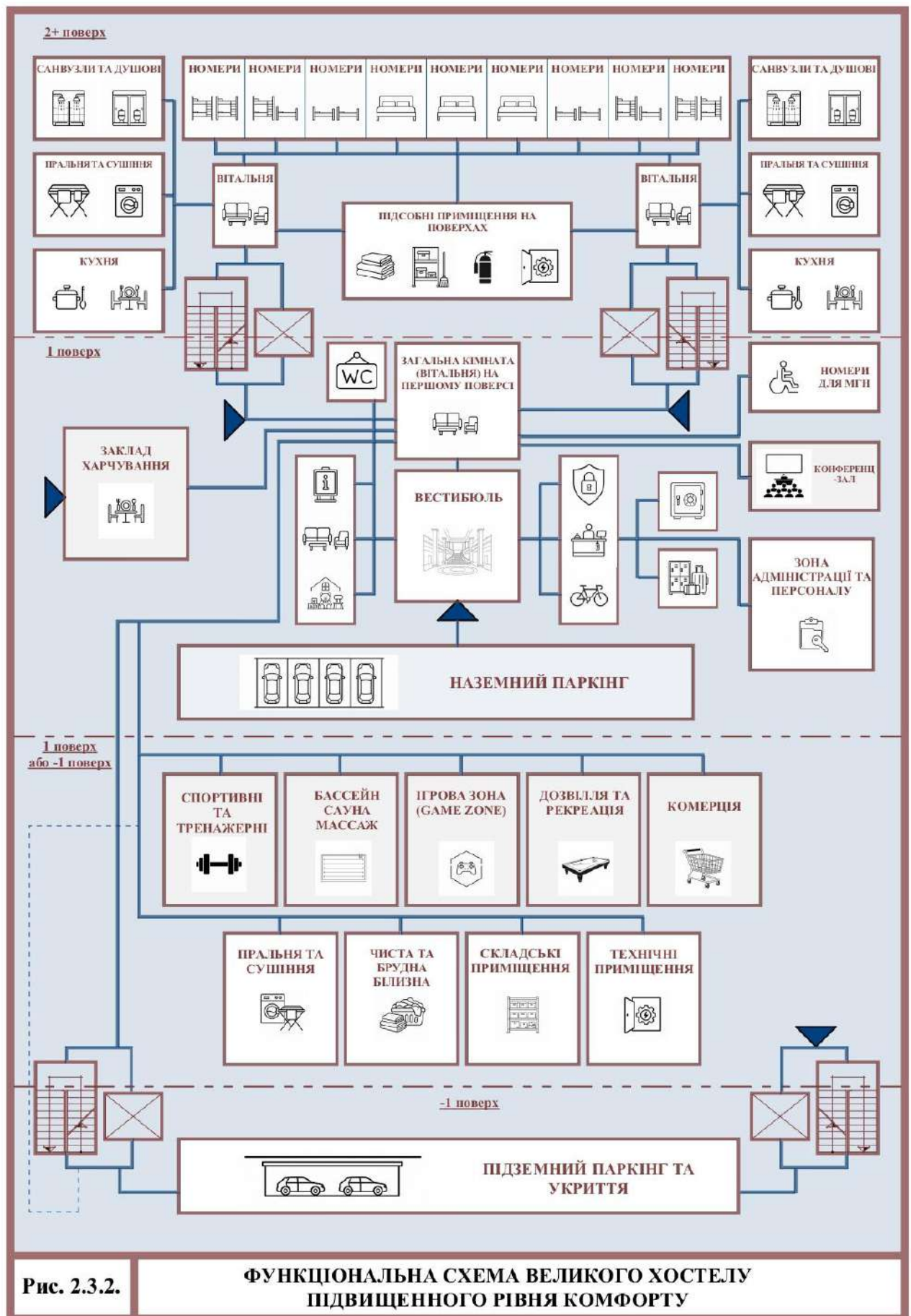

Рис. 2.3.2.

**ФУНКЦІОНАЛЬНА СХЕМА ВЕЛИКОГО ХОСТЕЛУ
ПІДВИЩЕНОГО РІВНЯ КОМФОРТУ**

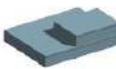
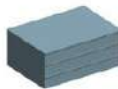
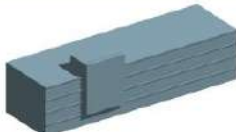
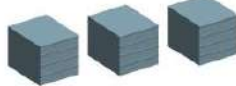
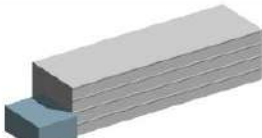
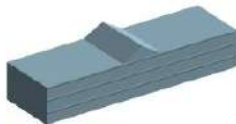
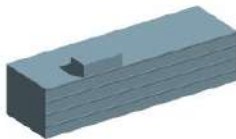
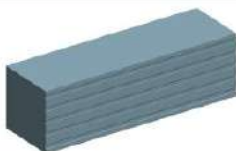
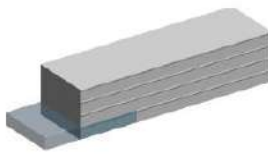
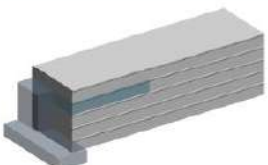
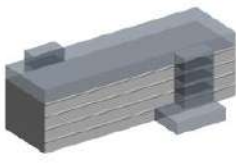
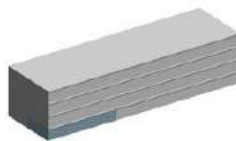
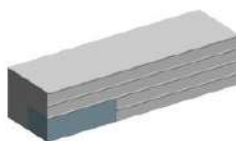
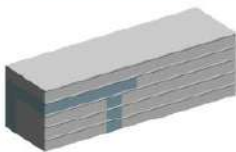
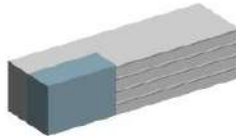
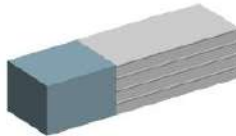
2.4. Об'ємно-просторова організація хостелів

Під час аналізу закордонного та вітчизняного досвіду було виявлено характерні моделі об'ємно-просторової організації хостелів, які були систематизовані та узагальнені за відповідними типологічними ознаками. У найбільш узагальненому вигляді пропонується виділити: *монооб'ємну модель* (у вигляді окремої будівлі, одержаної в результаті нового будівництва, реконструкції чи адаптації); *групу будівель* (павільйонні рішення); *будівлю з окремих модульних елементів*; *прибудовані чи вбудовані простори* (на рівні перших поверхів; на рівні верхніх поверхів (за умови організації окремого входу та окремих вертикальних комунікацій); у межах окремого під'їзду чи окремої секції; у межах багатофункціональної будівлі) (Рис.2.4.1).

Монооб'ємна модель хостелу може реалізовуватися у вигляді окремої будівлі малого, середнього або великого розміру. Водночас, така модель може вирішуватися тільки у формі компактного прямокутника, а може набувати й інших конфігурацій (кутової, L-, T- та П-подібної форми, атріумної, тощо).

Павільйонну структуру хостелів (тобто вирішену у вигляді групи окремих будівель на загальній території генерального плану) доцільно розглядати як окрему об'ємно-просторову модель, оскільки вона формується не одним, а кількома взаємопов'язаними об'ємами. Така модель є універсальною у застосуванні, однак особливо доцільною вона може бути на ділянках зі складним рельєфом, а також у природному чи парковому оточенні, що підтверджують і розглянуті раніше закордонні приклади (Zermatt Youth Hostel та інші).

Окремо пропонується виділити *модульну модель*, що складається з окремих модульних елементів. Хоча вона також передбачає формування єдиного об'єму, її принципова відмінність від звичайної монооб'ємної будівлі полягає у самій концепції модульності, що передбачає формування архітектурної структури з окремих елементів (модулів), їх збірність, простоту монтажу та, у багатьох випадках, можливість трансформації.

НОВЕ БУДІВНИЦТВО					
					
		МАЛА ОКРЕМА БУДІВЛЯ	СЕРЕДНЯ ОКРЕМА БУДІВЛЯ	ВЕЛИКА ОКРЕМА БУДІВЛЯ	
ІНШІ МОДЕЛІ НОВОГО БУДІВНИЦТВА					
		ПАВІЛЬЙОННА МОДЕЛЬ	МОДУЛЬНА МОДЕЛЬ	ПРИБУДОВА ЯК НОВА БУДІВЛЯ	
ПОВНА РЕКОНСТРУКЦІЯ ІСНУЮЧОЇ БУДІВЛІ ПІД ХОСТЕЛ					
		ІСТОРИЧНА БУДІВЛЯ	КОЛИШНІЙ ГОТЕЛЬ, ГУРТОЖИТОК	КОЛИШНЯ ГРОМАДСЬКА БУДІВЛЯ	
ЧАСТИНА ІСНУЮЧОЇ БУДІВЛІ З ФОРМУВАННЯМ ВЛАСНОГО ОБ'ЄМУ					
		ДОБУДОВА В МЕЖАХ ПЕРШОГО ПОВЕРХУ	ДОБУДОВА ДЛЯ ДОСТУПУ ДО ВЕРХНЬОГО ПОВЕРХУ	РЕКОНСТРУКЦІЯ З НАДБУДОВОЮ	
ЧАСТИНА ІСНУЮЧОЇ БУДІВЛІ БЕЗ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО ОБ'ЄМУ					
		ВБУДОВА В МЕЖАХ ПЕРШОГО ПОВЕРХУ	ВБУДОВА З РОЗМІЩЕННЯМ У МЕЖАХ КІЛЬКОХ ПОВЕРХІВ	ВБУДОВА НА ОДНОМУ З ВЕРХНІХ ПОВЕРХІВ ІЗ ВЕРТИКАЛЬНИМ ДОСТУПОМ	
					
		ВБУДОВА В МЕЖАХ ОКРЕМОГО ПІД'ЇЗДУ	ВБУДОВА В МЕЖАХ ОКРЕМОЇ СЕКЦІЇ	ВБУДОВА В МЕЖАХ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ БУДІВЛІ	
Рис. 2.4.1.		ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВІ МОДЕЛІ ХОСТЕЛІВ			

Також пропонується окремо виділити прибудову, коли в результаті нового будівництва до існуючої будівлі додається новий об'єм. Такий об'єм має бути спроектований належним чином: з врахуванням можливості під'їзду та об'їзду пожежного транспорту, умов евакуації, за яких прибудова не порушує безпечне функціонування основної будівлі, не ускладнює доступ до неї та не перешкоджає її повноцінній експлуатації. Важливим є також урахування інженерно-геологічних умов ділянки, навантаження на ґрунт, належне інженерне забезпечення та зв'язок прибудови з існуючою будівлею. Новий об'єм має бути також узгоджений з архітектурою існуючої будівлі, не порушуючи її естетичні властивості.

Повна реконструкція існуючої будівлі під хостел може здійснюватися на основі різних типів об'єктів (громадських чи житлових будівель), за умови забезпечення відповідності нормативним, містобудівним, конструктивним та іншим умовам. тощо). На основі проведеного аналізу існуючих прикладів такої реконструкції та з урахуванням потреб подальшого архітектурного проєктування, виділені найбільш характерні типи таких існуючих будівель: історичні будівлі; житлові будинки; заклади тимчасового колективного проживання (готелі та гуртожитки); громадські та виробничі будівлі.

Виділення історичних будівель в окрему типологічну групу при реконструкції під хостели є доцільним з огляду на специфіку їх адаптації та тяжіння хостелів до центральних частин міст, де історична забудова є особливо поширеною. Історичні будівлі при цьому можуть мати різне первісне функціональне призначення - житлове, громадське, адміністративне тощо.

Іншу важливу групу формують колишні заклади тимчасового колективного проживання, насамперед готелі та гуртожитки. Колишній готель є зручним для адаптації під хостел завдяки тому, що його первісна функціонально-планувальна структура вже відповідає логіці закладу тимчасового проживання. У таких будівлях зазвичай наявні житлові номери (готова структура для хостельних номерів), які можуть мати чи не мати власні санвузли; є вестибюльна група, сервісні приміщення, розраховані на прийом,

розміщення та обслуговування значної кількості користувачів. У багатьох випадках у них передбачені приміщення харчування, рекреації, побутового обслуговування, що дає змогу адаптувати такі будівлі під хостели без суттєвого переформатування їх структури. Планувальна організація таких будівель орієнтована на рух і тимчасове перебування значної кількості користувачів, що може полегшувати вирішення питань доступу та евакуації. У зв'язку з цим, колишні готелі можуть бути зручною основою для формування хостелів вищих категорій комфортності.

Будівлі гуртожитків також є придатною основою для реконструкції, оскільки їх структура орієнтована на масове проживання, передбачає коридорну чи блочну систему з уже сформованими житловими приміщеннями кухнями, санітарно-гігієнічними приміщеннями, приміщеннями загального користування, обслуговуючими та адміністративними приміщеннями. Їхня структура – найбільш близька до хостелів середньої та низької категорії комфортності.

Будівлі громадського призначення (наприклад, адміністративні, офісні та сервісні об'єкти), а також колишні житлові будівлі, за наявності відповідних передумов, можуть бути адаптованими під хостели, проте зазвичай потребують глибшої функціонально-планувальної перебудови.

Колишні виробничі та промислові будівлі також можуть бути реконструйовані під хостели, але така реновація, поряд із загальними складнощами в архітектурно-планувальній організації (пов'язаній з відмінною початковою функціональною та об'ємно-просторовою структурою), передбачає також вирішення низки екологічних питань (можливе використання небезпечних для житла матеріалів та конструкцій, значна перебудова з суттєвими вуглецевими викидами тощо). Така реконструкція може бути напрямком окремих наукових досліджень.

Усі наведені вище моделі передбачають формування самостійного будівельного об'єму (у тому числі й у випадку прибудови, яка, незважаючи на безпосередній зв'язок з існуючою будівлею, формує власний функціонально

відокремлений простір), який проєктується відповідно до комплексу нормативних вимог.

За умови розташування у частині будівлі - хостели зазвичай влаштовується у квартирах, окремих приміщеннях або частинах будівель, що початково не були призначені для перебування та проживання значної кількості осіб (дослідження практики експлуатації хостелів в Україні та інших країнах свідчать, що більша частина таких включень припадає на розташування у колишніх житлових квартирах). Відповідно до ДСТУ 9106:2021 хостели можуть розташовуватися не лише в окремому будинку, а й у частині будинку, секції або під'їзді, за умови їх функціонального відокремлення в межах існуючої будівельної структури. Водночас положення ДБН В.2.2-15:2019 встановлюють, що розміщення готелів та хостелів у житлових будинках не допускається.

Така логіка є обґрунтованою в контексті того, що заклад тимчасового проживання передбачає підвищену щільність проживання, а відповідно - особливі умови забезпечення пожежної безпеки, умов евакуації, організації самостійного доступу. Крім того, перетин потоків мешканців житлового будинку та користувачів хостелів може створювати певні конфліктні ситуації, пов'язані з шумом, великою кількістю проживаючих, що постійно змінюються тощо. При формуванні об'ємних рішень, що передбачають влаштування хостелів у структурі будівель, доцільно розміщувати їх насамперед у межах відокремлених нежитлових приміщень. Особливо важливим видається вивчення особливостей архітектурно-планувальної організації таких закладів з огляду на широке розповсюдження саме такого розміщення хостелів (за даними дослідження на вбудовані хостели припадає близько 70%).

Хостел - як частина існуючої будівлі може формувати власний об'єм (у вигляді добудов, надбудов) або не мати власного відокремленого об'єму (вбудовані хостели). У випадку добудови хостели частково розміщується у межах існуючої будівлі, частково у приєднаному новому об'ємі. Аналіз практики проєктування хостелів вказує, що такі добудови найчастіше

характеризуються компактними рішеннями та використовуються для організації окремої вхідної групи (тамбуру, вестибюля, сходів, тощо), основна ж група житлових і громадських приміщень влаштовується у межах існуючої будівлі. Такі рішення відзначаються економічністю, компактністю та відносною простотою у реалізації.

Існує кілька основних варіантів організації вбудованих та вбудовано-прибудованих хостелів (Рис.2.4.1).

Перший варіант передбачає добудову в межах першого поверху, при якій хостел (разом із прибудованим об'ємом) займає значну частину фронту фасаду будівлі. У такому випадку добудова використовується не лише для організації входу, а й для часткового розширення функціонально-планувальної структури хостелу в межах першого поверху. *Другий варіант* передбачає розміщення хостелу на одному з верхніх поверхів існуючої будівлі. В такому варіанті – необхідно вирішити питання незалежного доступу до нього користувачів. За таких умов - пропонується рішення, коли на першому поверсі формується прибудова, у межах якої розміщується вхідна група (та деякі супутні приміщення), а також формуються вертикальні комунікації у вигляді прибудованого об'єму. *Третій варіант* стосується ситуацій, коли хостел формується у надбудові над існуючою будівлею. У такому випадку існуючі комунікації не забезпечують його належного функціонального відокремлення і виникає необхідність у прибудові окремих добудованих об'ємів для розташування незалежних вертикальних комунікацій.

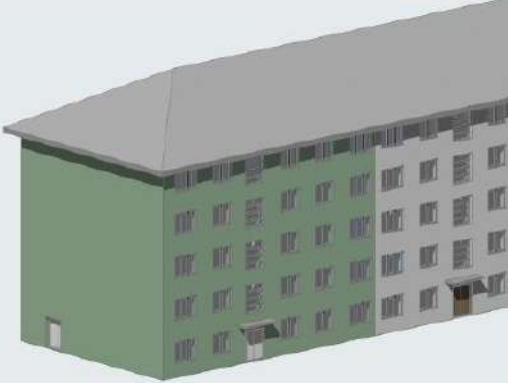
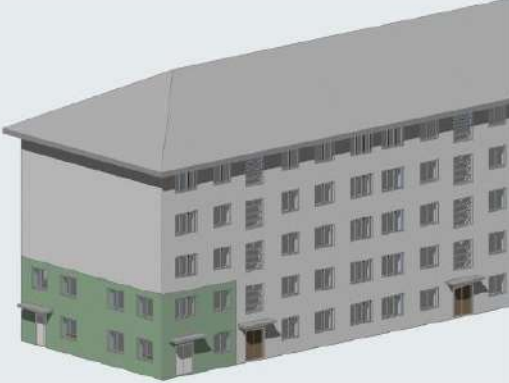
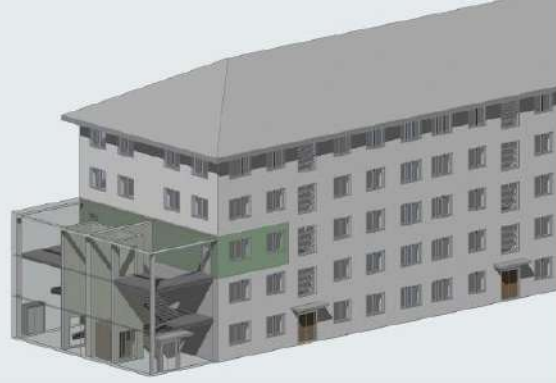
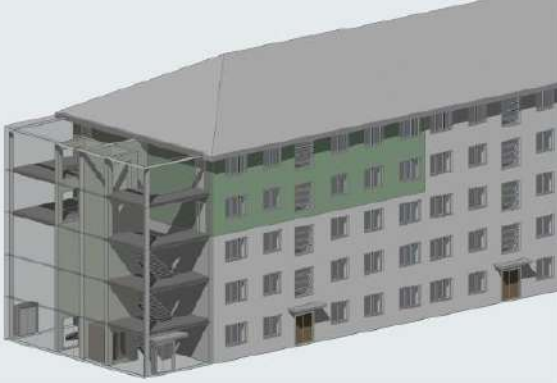
За умови організації хостелів у межах існуючої будівлі без прибудови додаткових об'ємів (як свідчить дослідження, найбільший відсоток існуючих хостелів у світовій практиці припадає саме на такі заклади) – найефективнішим рішенням видається їх розміщення у межах першого поверху. Таке рішення є найбільш зручним у контексті доступності, умов евакуації та організації окремої вхідної групи. Вбудова може здійснюватися і у межах кількох нижніх поверхів, однак, у такому випадку необхідно передбачати організацію незалежних вертикальних комунікацій, що важко

здійснити у межах існуючого об'єму будівлі. Якщо ж хостел розміщується не на перших, а, наприклад, на одному з верхніх поверхів (що також є досить поширеним у практиці явищем), то організація окремих вертикальних комунікацій та входної групи без прибудови об'ємів видається ще проблематичнішою.

Можна запропонувати варіанти *вбудови хостелів у межах окремого під'їзду або окремої секції житлової будівлі*. При цьому може використовуватися існуюча входна група, а також існуючі вертикальні та горизонтальні комунікації, оскільки такий хостел буде існувати відокремлено, без перетину з потоками проживаючих. У такому випадку мають здійснюватися також заходи для забезпечення додаткової звукоізоляції та посилені заходи протипожежної безпеки (з огляду на високу щільність розселення та змінний контингент відвідувачів). Однак, хостели – є закладами громадського призначення, для яких діє вимога організації не менше двох евакуаційних виходів. Отже, перед проєктувальниками все ж постає питання організації другого евакуаційного виходу з кожного поверху (зазвичай у вигляді другої сходової клітки).

За умови розміщення хостелів у межах багатофункціональних громадських будівель – зберігаються базові вимоги до функціонального відокремлення, організації незалежних вертикальних та горизонтальних комунікацій та евакуаційних виходів. Організація хостелів у межах багатофункціональних будівель відрізняється варіативністю проєктних рішень, однак саме питання вирішення відокремлених комунікаційних та евакуаційних шляхів залишається також найбільш складним завданням при таких рішеннях.

Для більш детального розгляду варіантів вбудови доцільно перейти від узагальнених об'ємно-просторових моделей до схем розміщення хостелів у межах існуючих будівель (Рис. 2.4.2). Слід зазначити, що за основу у поданих схемах умовно взято житлові будинки, що наочніше демонструють особливості такої вбудови, насамперед у межах під'їзду, секції або окремої

	
Перший варіант. Недопустиме розміщення хостелу в межах частини під'їзду. За такого рішення користувачі хостелу (1-2 поверх) і мешканці верхніх поверхів змушені користуватися одним під'їздом, що унеможливує належне функціональне відокремлення хостелу.	Другий варіант. Недопустиме розміщення хостелу в межах окремої квартири / частини поверху. У такому випадку користувачі хостелу змушені користуватися спільними комунікаціями будівлі, що також призводить до перетину потоків.
	
Третій варіант. Допустиме розміщення хостелу в межах відокремленої секції будівлі. Окремий під'їзд такого типу обслуговує всю секцію по вертикалі. Це означає, що всі поверхи, пов'язані з ним, повинні використовуватися в межах функції хостелу.	Четвертий варіант. Допустиме розміщення хостелу в межах частини будівлі (першого і другого поверхів) за умови, що існуючий під'їзд обслуговує іншу частину об'єкта. Хостел має окремий вхід і власні вертикальні комунікації.
	
П'ятий варіант. Моделюється ситуація, коли хостел розміщується на верхньому поверсі будівлі, а доступ до нього первісно можливий лише через загальні комунікації. Розглядається сценарій прибудови окремих сходів і другого евакуаційного виходу.	Шостий варіант. Моделюється аналогічна ситуація, розглядається сценарій формування окремих комунікаційних вузлів з ліфтами. Додатковим зв'язок між четвертим і п'ятим поверхами може забезпечуватися внутрішніми вертикальними комунікаціями в межах основної будівлі.
Рис. 2.4.2	ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ СЦЕНАРІЇ РОЗМІЩЕННЯ ХОСТЕЛІВ У БУДІВЕЛЬНІЙ СТРУКТУРІ

частини будівлі. Водночас, подібні сценарії можуть розглядатися й для використання у громадських чи багатофункціональних будівлях.

Перший варіант демонструє неправильне рішення, при якому хостел займає перші два поверхи у межах одного під'їзду житлового будинку, тоді як верхні житлові поверхи (не пов'язані з хостелом) – не мають окремих вертикальних комунікацій. У такому випадку мешканці верхніх поверхів і користувачі хостелу змушені користуватися спільним входом та спільними комунікаціями, хостел не є функціонально відокремленим. *Другий варіант* демонструє ситуацію, коли хостел займає лише невелику частину одного з верхніх поверхів, наприклад в межах колишньої квартири. Такий варіант є неправильним з такої ж логіки, як і попередній. *У третьому варіанті* хостел займає окрему секцію будівлі. З таких умов – вхідна група та вертикальні комунікації використовуються виключно хостелом, а, відповідно, забезпечується його функціональна автономія. *Четвертий варіант* передбачає розміщення хостелу у частині будівлі з організацією окремого входу, запасного виходу та власних вертикальних комунікацій (у межах самої будівлі). Функціональна відокремленість хостелу у такому випадку забезпечується. *П'ятий варіант* передбачає розміщення хостелу на одному з верхніх поверхів, при цьому реалізується окремий прибудований об'єм для ізолюваного доступу до його приміщень через основну сходову клітку та ліфти, а також влаштовуються додаткові евакуаційні сходи. *Шостий варіант* демонструє ситуацію, коли хостел займає два останні поверхи будівлі та є подібним до попереднього варіанту. Додатковий зв'язок між четвертим і п'ятим поверхами може забезпечуватися внутрішніми вертикальними комунікаціями в межах основної будівлі.

Теоретично такі рішення є можливими, однак на практиці вони залишаються ресурсомісткими й зазвичай не є виправданими для невеликих економних хостелів, що функціонують як частина існуючої будівлі. Реалізація окремого комунікаційного вузла потребує значних витрат та вирішення цілого кола інших питань – нормативних, конструктивних, тощо.

2.5. Розрахунок економічної ефективності архітектурно-планувальної організації хостелів

Економічна ефективність рішень є надзвичайно важливою для архітектурно-планувальної організації хостелів, які є одними з найбільш економічно чутливих закладів тимчасового проживання. Для типових користувачів хостелів питання вартості є дуже вагомими, а часто й пріоритетними. Економічна ефективність архітектурно-планувальної організації хостелів визначається не лише обсягом інвестицій або рівнем доходів, а передусім тим, наскільки раціонально сформована просторово-функціональна структура об'єкта.

Архітектурно-планувальні рішення хостелів безпосередньо впливають на місткість, комфортність, інтенсивність використання площ, експлуатаційні витрати та, загалом, конкурентоспроможність закладу. Для оцінки економічної ефективності хостелів потрібно спиратися на цілу систему архітектурно-економічних показників, які не зводяться лише до фінансових розрахунків. Пропонується виділити наступні групи показників, які можуть застосовуватися при такій оцінці: *просторово-планувальні; функціонально-експлуатаційні і фінансово-економічні.*

До *просторово-планувальних* можна віднести: загальну площу об'єкту (м^2); *корисну площу* (якою безпосередньо користуються відвідувачі) (м^2); відсоток площ: номерного фонду (%), зон загального користування (%), допоміжних та технічних приміщень (%); кількість ліжко-місць (шт.); площа на 1 місце ($\text{м}^2/\text{місце}$). Серед цих показників *найважливішими є: частка корисної площі та площа на 1 місце.* Чим більшою є частка площі, що використовується відвідувачем та, відповідно, оплачується – тим ефективнішою є планувальна структура. Разом з тим, важливо, яка саме площа припадає на 1 місце проживаючого: занадто мала площа знижує комфортність проживання, занадто велика – зменшує кількість місць у закладів, а,

відповідно, і його дохідність. Оптимальне співвідношення цих двох показників є *ключовим фактором економічної ефективності закладу*.

До *функціонально-експлуатаційних показників* можна віднести: зручну організацію потоків (проживаючих, персоналу, сервісу); компактність вертикальних та горизонтальних комунікацій; кількість та розташування санвузлів; трансформативність просторів; енергоефективність об'ємно-просторових рішень, матеріалів та інженерного обладнання; зручність обслуговування (прибирання, інженерного оснащення). Ці характеристики безпосередньо впливають на витрати на експлуатацію об'єкту, комунальні платежі, потреби у персоналі, зношуваність матеріалів тощо. *Фінансово-економічні показники включають*: орієнтовну вартість створення хостелу (дозволи, проєктування, будівництво, введення в експлуатацію, інші організаційні витрати), а також цей показник у розрахунку на 1 місце; орієнтовний середній дохід з 1 місця; заповнюваність (%); орієнтовний строк окупності. Загалом, світовий досвід експлуатації закладів тимчасового проживання показує, що, якщо дохід від такого закладу дозволяє компенсувати інвестиції за 5-10 років, такий проєкт можна вважати економічно доцільним.

Раціональні архітектурні рішення можуть суттєво впливати на економічні показники закладів. Планувальна компактність дозволяє зменшити довжину коридорів та інших комунікацій, скоротити витрати на освітлення та опалення, збільшити кількість спальних місць. Правильний розрахунок кількості та оснащення санвузлів, їх раціональне планування дозволяє підтримувати належний рівень комфортності проживання не підвищуючи, разом з тим, вартість будівництва та витрати на експлуатацію.

Збільшення частки зон громадського призначення (коворкінгів, кухонь, лаунж-зон, віталень) – дозволяє збільшити тарифи на проживання та загалом підвищує привабливість закладів, але зменшує показник кількості місць проживання у співвідношенні із загальною площею об'єкту. Відповідно, перед проєктувальником постає питання знаходження оптимального

співвідношення приватних зон та зон громадського призначення. Загалом - при проєктуванні хостелів надзвичайно важливим є баланс між комфортністю та економічною доцільністю.

Трансформативність приміщень хостелів, можливість їх перепланування та зміни функціонального призначення окремих приміщень – дозволяє значно підвищити довгострокову економічну стійкість таких закладів та зменшити ризики падіння попиту. Крім того, економічні розрахунки залежать і від місця розташування: у найбільших містах України (Київ, Львів, Одеса, Дніпро, Харків) суттєво відрізняються: рівні туристичних потоків, сезонність використання, платоспроможність потенційних клієнтів, вартість оренди, витрати на комунальні послуги та вартість будівельних робіт. Тому для розрахунків важливо використовувати середні тарифи по місту та середню заповнюваність подібних закладів, середню вартість будівництва та реконструкції (на 1 м²), орієнтовний строк окупності.

Загалом: економічна ефективність хостелів є похідною від економічної ефективності архітектурно-планувальних рішень, їх раціональної просторово-функціональної організації та місцевого ринку. При цьому універсальним залишається принцип оптимального співвідношення комфортності та щільності розміщення.

Для економічних розрахунків ефективності архітектурно-планувальної організації хостелів можна взяти наступні ключові показники, які реально контролюються саме планувальними рішеннями: місткість відносно площі, частка корисної площі, вартість 1 місця (при його організації та у процесі експлуатації) та приблизний термін окупності (за який час повернуться інвестиції).

Для розрахунку *орієнтовного терміну окупності* (у роках) можна застосувати формулу:

$$T \approx \frac{I_H}{(M \cdot 365 \cdot C_3 \cdot T_M) \cdot (1 - k_{\text{еф}})}$$

, де:

I_n — інвестиції (грн)

M - кількість місць

C_3 - середня заповнюваність (0–1)

T_m - середній тариф за місце на добу (грн)

k_{ef} - частка витрат у доході (0–1).

Для розрахунку впливу планування на *потенціальну дохідність* необхідно визначити:

- частку корисної площі:

$$k_{use} = \frac{S_{кор}}{S_{заг}}$$

де: $S_{кор}$ – корисна площа, $S_{заг}$ – загальна площа.

- щільність розміщення:

$$D = \frac{M}{S_{заг}} \cdot 100$$

де: D – щільність розміщення, M – кількість місць, $S_{заг}$ – загальна площа.

Тоді *формула потенційної дохідності*:

$$P \approx D \cdot k_{use} \cdot C_3 \cdot T_m$$

де: P – потенційна дохідність, D – щільність розміщення, k_{use} – частка корисної площі, C_3 — середня заповнюваність (0–1), T_m — середній тариф за місце на добу (грн).

А вартісна ефективність планування (E):

$$E \approx \frac{P}{C_{m2}}$$

де C_{m2} — орієнтовна вартість створення чи реконструкції 1 м² площі (грн/м²), P – потенційна дохідність. Можна зробити висновок, що чим більше передбачено місць на одиницю площі (щільність D) та більша частка корисної площі (k_{use}) – тим вище потенційна дохідність (P). Разом з тим, якщо об'єкт дорогий у реалізації (C_{m2}), ефективність падає.

Звичайно, такі розрахунки є досить узагальненими, але можуть допомогти проєктувальнику зрозуміти наскільки близьким є його архітектурно-планувальне рішення близьким до оптимальних показників.

ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ:

1. Визначена *загальна методика дослідження* (поєднання загальнонаукових та проєктно-аналітичних методів). *Історичні дослідження* застосовуються для виявлення передумов формування хостелів та їхньої типологічної еволюції. *Метод аналізу наукових та нормативних джерел* – для встановлення стану наукових досліджень та аналізу нормативних вимог (українських та закордонних); *метод комплексного функціонально-планувального аналізу* – для дослідження функціональної та архітектурно-планувальної структури хостелів; *метод порівняльного аналізу* – для співставлення архітектурно-просторової структури хостелів; *типологічний метод та метод класифікації* – для систематизації різноманітних моделей хостелів; *графоаналітичний метод* – для дослідження існуючих та моделювання сучасних та перспективних типів хостелів.
2. Проведена *методична оцінка факторів впливу* (містобудівних, соціально-економічних, функціонально-планувальних, кліматичних, ергономічних, нормативно-регуляторних, безпеково-експлуатаційних, національно-культурних), а також сучасних вимог до забезпечення інклюзивності та доступності просторів, на архітектурно-просторову організацію хостелів.
3. Виявлені *основні функціональні зони хостелів* (вестибюльна, житлова, громадська, побутова, санітарно-гігієнічна та адміністративна). *Розроблені функціональні схеми* хостелів залежно від місткості та категорій комфортності, що включають вхідну та житлову зони, приміщення громадського призначення, санітарно-гігієнічні приміщення, адміністративно-господарські зони.
4. Сформульована вимога до організації не менше, ніж 10% від загальної кількості житлових номерів для людей з особливими потребами, необхідність передбачення умов для їхнього безпечного та безперешкодного проживання (забезпечення відповідних санітарно-гігієнічних приміщень, організації зон

зберігання особистих речей місць у приміщеннях загального користування, спальних місць тощо).

5. *Визначені основні об'ємно-просторові моделі хостелів*, одержані на основі нового будівництва та реконструкції: окрема будівля; прибудовані, вбудовані та надбудовані об'єми; павільонна та модульна структура; реновація існуючих будівель та їх частин. Виявлені особливості їх архітектурної організації, розроблені основні схеми об'ємно-просторових рішень для таких будівель та їхніх частин.

6. Проведені *розрахунки економічної ефективності* архітектурно-планувальної організації хостелів на основі укрупнених показників (*просторово-планувальних; функціонально-експлуатаційних і фінансово-економічних*). До *просторово-планувальних* віднесено: загальну та корисну площу об'єктів; відсоток площ номерного фонду, зон загального користування, допоміжних та технічних приміщень; кількість ліжко-місць (шт.); площа на 1 місце ($\text{м}^2/\text{місце}$). Ключовим фактором, що забезпечує економічну ефективність закладів є оптимальне співвідношення частки корисної та загальної площі на 1 проживаючого - комфортність та щільність розміщення.

7. Прослідковано вплив *функціонально-експлуатаційних та фінансово-економічних показників* (раціональна організація потоків; компактність вертикальних та горизонтальних комунікацій; кількість та розміщення санвузлів; енергоефективність об'ємно-просторових рішень, матеріалів та інженерного обладнання; зручність їх обслуговування), які безпосередньо впливають на експлуатаційні витрати хостелів.

8. Виявлено значення *фінансово-економічних показників*, що включають: орієнтовну вартість будівництва хостелів, а також цей показник у розрахунку на 1 місце; орієнтовний середній дохід з 1 місця; заповнюваність (%); орієнтовний строк окупності.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО АРХІТЕКТУРНО-ПАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ

3.1. Принципи і прийоми архітектурного проєктування хостелів в Україні.

На основі вивчення та узагальнення практики проєктування хостелів, моделювання архітектурно-планувальних рішень, аналізу вимог нормативних документів, сформульовано систему принципів архітектурної організації хостелів, що формують логіку їх архітектурно-планувального вирішення (Рис.3.1.1). До таких принципів належать: *принцип містобудівної інтегрованості, принцип економічної ефективності, принцип безпечності та контрольованості, принцип ергономічності та принцип інклюзивності й універсальності дизайну*. Реалізація зазначених принципів у практиці архітектурного проєктування здійснюється через систему відповідних архітектурно-планувальних прийомів, що формують просторову організацію хостелів (Рис.3.1.2). До *ключових прийомів* можна віднести: інтеграцію у туристично-рекреаційну та транспортну мережу; озеленення та ландшафтний дизайн території; організація евакуаційних шляхів; безбар'єрний дизайн; планувальна адаптація санітарно-гігієнічних приміщень; формування контрольованих індивідуальних просторових осередків; ергономічна організація приміщень; мінімізація шляхів пересування; формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури; акустичне та візуальне розмежування в умовах щільного розміщення.

Принцип містобудівної інтегрованості передбачає органічне включення хостелів у сформовану структуру міста з урахуванням його розташування, характеру навколишнього містобудівного середовища, функціональних зв'язків та транспортної доступності. Його реалізація передбачає гармонійне включення у архітектурний та функціональний контекст середовища. У більшості випадків специфіка хостелу як закладу короткострокового

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ

ПРИНЦИП МІСТОБУДІВНОЇ ІНТЕГРОВАНОСТІ

- розташування у структурі міста;
- врахування характеру містобудівного середовища;
- функціональне включення у систему міських зв'язків і обслуговування;
- транспортна наближеність.

ПРИНЦИП ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

- компактність та економічність планувальної організації;
- раціональність використання існуючої планувальної структури (при реконструкції та реновації);
- забезпечення експлуатаційної ефективності;
- використання енергоефективних планувальних рішень, конструкцій, матеріалів та обладнання.

ПРИНЦИП БЕЗПЕЧНОСТІ ТА КОНТРОЛЬОВАНОСТІ

- забезпечення протипожежної безпеки та інших нормативних вимог;
- розмежування доступу та відокремлення житлових зон
- контрольовані та безпечні індивідуальні просторові осередки.

ПРИНЦИП ЕРГОНОМІЧНОСТІ

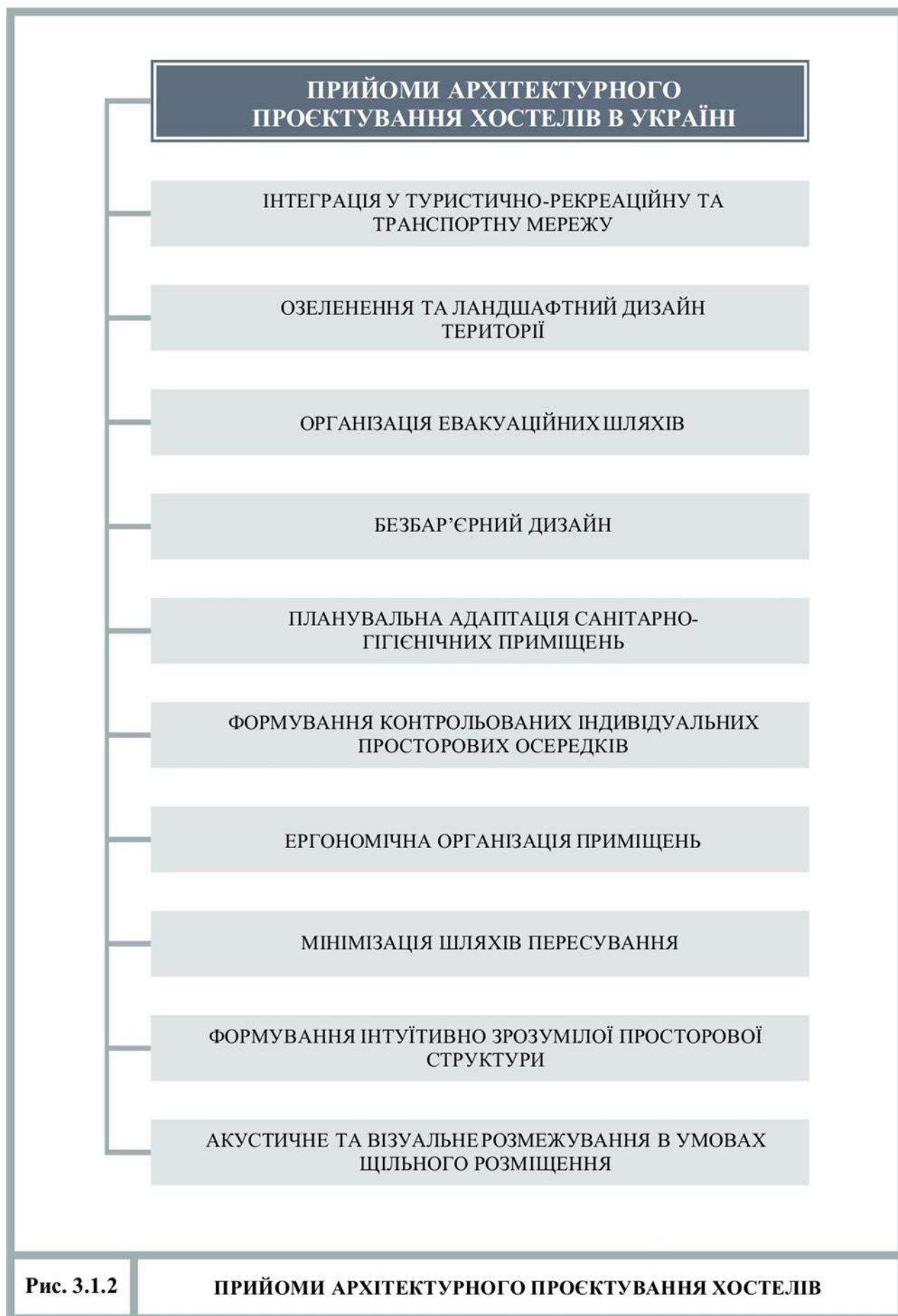
- ергономічність та обґрунтована щільність житлового середовища та спільних зон,
- зручність планувальної організації та користування простором

ПРИНЦИП ІНКЛЮЗИВНОСТІ ТА УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ

- безбар'єрність доступу, інклюзивність та універсальність організації житлових та громадських зон,
- інтуїтивно зрозуміла просторова структура,
- універсальність рішень санітарно-гігієнічних приміщень

Рис. 3.1.1

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ

проживання зумовлює доцільність його розміщення у тих частинах міста, що створюють сприятливі умови для тимчасового перебування завдяки близькості до об'єктів обслуговування і транспортних комунікацій.

У цьому контексті найбільш придатними є центральні зони міст та інші території з високим рівнем міської активності. Однак можливим є і розміщення хостелів у периферійних зонах міської забудови - за умови належної транспортної та загальної інфраструктурної забезпеченості. Важливим при цьому також є включення хостелів у функціональну структуру міст, зокрема близькість до закладів харчування, торговельних об'єктів, аптек, перукарень та інших об'єктів побутового обслуговування.

При розташуванні хостелів необхідно враховувати масштаб забудови, поверховість, щільність, а також композиційні й просторові особливості оточення[39,82]. Це дозволяє уникнути композиційного дисонансу та гармонійно включати хостели у сформоване середовище.

Транспортна доступність хостелу передбачає його зручне включення у систему транспортних зв'язків. Йдеться про близькість до зупинок громадського транспорту, станцій метрополітену, вокзалів, автовокзалів, автостанцій та інших об'єктів. Це забезпечує зручність для мешканців, дозволяє скоротити витрати, пов'язані з транспортом, що є важливим для більшості користувачів хостелів.

Реалізація принципу містобудівної інтегрованості у практиці архітектурного проектування здійснюється через застосування відповідних прийомів: інтеграція хостелів у туристично-рекреаційну та транспортну мережу міста, організація зручних пішохідних підходів до будівлі та доступних входів, озеленення та ландшафтний дизайн території.

Принцип економічної ефективності орієнтує на прийняття таких проектних рішень, які забезпечують необхідний рівень функціональної якості хостелу без невинновданого збільшення будівельних та експлуатаційних витрат. Це пов'язано з тим, що економічна життєздатність хостелу значною мірою визначається обґрунтованістю закладених у проєкт рішень. У зв'язку з

чим специфіка функціонування хостелів, орієнтованих переважно на відносно доступний формат проживання, зумовлює необхідність оптимізації планувальної структури та ефективного використання площі будівлі.

Компактність та раціональність планувальної організації хостелу є важливим проявом принципу економічної ефективності. Він полягає у формуванні структури, в межах якої основні групи приміщень поєднуються найбільш доцільним чином, а непродуктивні площі зводяться до мінімуму. Це передбачає не лише компактність плану, а й логічну організацію внутрішніх зв'язків. При реконструкції та реновації такий підхід набуває особливого значення, оскільки пристосування будівлі під хостел здійснюється в умовах наявних просторових і конструктивних обмежень. Це вимагає такого перепланування, яке забезпечує нову функціональну організацію без невиправданого втручання в існуючу будівельну структуру.

Експлуатаційна ефективність хостелів передбачає таку організацію будівлі, за якої забезпечуються простота утримання приміщень, зручність їх обслуговування та зменшення витрат у процесі повсякденної експлуатації. У цьому контексті принцип економічної ефективності безпосередньо пов'язаний із засадами сталого розвитку. *Енергоефективність* організації хостелів досягається завдяки раціональному використанню природного освітлення, зменшенню тепловтрат і застосуванню енергоефективних матеріалів та обладнання[41,72].

Реалізація *принципу економічної ефективності* у практиці архітектурного проектування здійснюється через застосування відповідних прийомів: компактна планувальна організація, мінімізація шляхів пересування, раціональне використання існуючої планувальної структури будівлі при реконструкції та реновації, а також застосування енергоефективних архітектурно-планувальних, конструктивних та інженерних рішень.

Важливим принципом архітектурної організації хостелів є *принцип безпечності та контрольованості*, який передбачає формування такого

середовища, у якому забезпечуються безпека користувачів, безпечні умови перебування, організація безпечної евакуації та захищеність житлових зон. Колективний характер проживання у хостелах, поєднаний із підвищеною щільністю користування приміщеннями, потребує особливої уваги до питань безпеки. У зв'язку з цим планувальна організація повинна забезпечувати чіткі шляхи евакуації, зрозумілу логіку пересування та належний рівень захищеності житлових зон, що зменшує ризик стороннього проникнення, порушення приватності, конфліктних ситуацій і майнових втрат мешканців.

Першочерговим аспектом реалізації принципу безпечності та контрольованості є забезпечення протипожежної безпеки та інших нормативних вимог. Це має особливе значення для хостелів, у зв'язку з передбаченим у них колективним характером проживання, а відповідно значною кількістю людей, що перебувають у межах будівлі. У зв'язку з цим архітектурно-планувальні рішення повинні забезпечувати мінімізацію ризиків у разі надзвичайних ситуацій, нормативну відповідність будівлі та організацію безпечної евакуації за чітко визначеними евакуаційними шляхами. У випадках, коли хостел розміщується не в окремій будівлі, а в частині будівлі, особливого значення набуває чітка та відокремлена організація входу, шляхів руху й евакуації. Це дозволяє забезпечити нормативну безпеку хостелу та уникнути небажаного перетину з іншими частинами будівлі.

Розмежування доступу та відокремлення житлових зон є важливим аспектом принципу безпечності та контрольованості, оскільки він передбачає таку планувальну організацію хостелу, за якої житлові приміщення залишаються відокремленими від стороннього доступу, що сприяє більшій захищеності житлової зони. Контрольовані та безпечні індивідуальні просторові осередки спрямовані на те, щоб навіть у межах колективного проживання, користувач мав власну, хоча б частково відокремлену зону. Це важливо не лише для психологічного комфорту, а й для зручного користування місцем проживання, збереження особистих речей і зменшення ризику небажаного доступу до них.

Реалізація принципу безпечності та контрольованості у практиці архітектурного проєктування здійснюється через застосування відповідних прийомів: організація евакуаційних шляхів, обмеження транзитного доступу до житлових зон, формування контрольованих індивідуальних просторових осередків, акустичне та візуальне розмежування простору, а також створення інтуїтивно зрозумілої просторової структури.

Принцип ергономічності передбачає формування просторового середовища, параметри якого відповідають антропометричним характеристикам людини та забезпечують зручність повсякденного користування, з огляду на те, що приміщення хостелу функціонують в умовах підвищеної щільності розміщення людей. Його реалізація спрямована на формування такого середовища, у якому забезпечуються зручність користування та відповідність простору потребам тимчасових мешканців.

Ергономічність житлового середовища та спільних зон у хостелі передбачає відповідність кількості місць параметрам простору, тобто раціональне співвідношення площі приміщення, кількості місць і меблювання та, відповідно, забезпечення зручного користування простором користувачами. Це дозволяє організувати простір таким чином, щоб у житлових номерах мешканці могли вільно пересуватися і користуватися меблями, не заважаючи один одному, а у спільних зонах - забезпечити зручне перебування більшої кількості людей без надмірного скупчення.

Реалізація принципу ергономічності у практиці архітектурного проєктування здійснюється через застосування відповідних прийомів: ергономічна організація житлових і спільних приміщень, формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури, забезпечення обґрунтованої щільності житлового середовища та зон спільного користування, а також мінімізація зайвих шляхів пересування у межах будівлі.

Принцип інклюзивності та універсального дизайну передбачає таку організацію хостелів, за якої забезпечуються доступність, зручність і зрозумілість користування його простором для різних груп мешканців. Його

реалізація охоплює безбар'єрну організацію доступу, зрозумілу просторову структуру та універсальність рішень житлових, громадських і санітарно-гігієнічних зон.

Безбар'єрність доступу, інклюзивність та універсальність організації житлових і громадських зон передбачають доступність підходів та входу до будівлі, вертикальних комунікацій, житлових і зон спільного користування, санітарно-гігієнічних приміщень та забезпечення зручності пересування, маневрування та користування простором [57,61,126]. Інтуїтивно зрозуміла просторова структура передбачає організацію хостелів, за якої користувач може без ускладнень орієнтуватися у розміщенні основних приміщень і напрямків руху.

Універсальність рішень санітарно-гігієнічних приміщень передбачає їх організацію з урахуванням можливості зручного користування різними категоріями мешканців: можливості безпечного доступу і маневрування, зручного розташування обладнання.

Реалізація принципу інклюзивності та універсального дизайну у практиці архітектурного проектування здійснюється через застосування відповідних прийомів: безбар'єрний дизайн, формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури, планувальна адаптація житлових і громадських зон до потреб різних категорій користувачів, а також універсальна організація санітарно-гігієнічних приміщень[40].

Сформульована система принципів і прийомів (Рис.3.1.3) може бути використана як методична основа архітектурного проектування хостелів. Такий підхід дозволяє комплексно враховувати містобудівні, функціональні, ергономічні, інклюзивні та безпекові вимоги.

Рис. 3.1.3

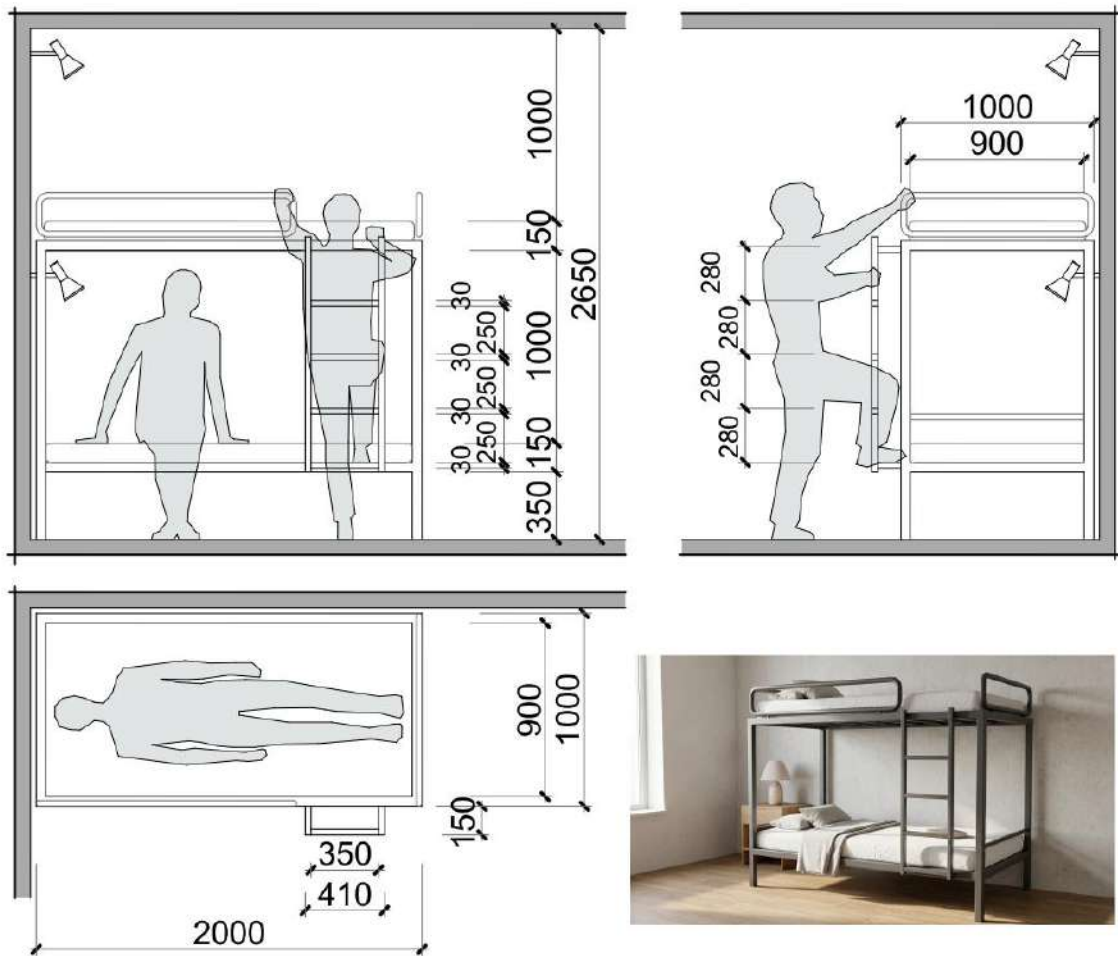
ПРИНЦИПИ І ПРИЙОМИ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ХОСТЕЛІВ

3.2. Архітектурне проєктування приміщень хостелів.

До приміщень, які є необхідними для хостелів, можна віднести житлові номери, санітарно-гігієнічні приміщення та приміщення для приготування та приймання їжі. Ключову роль відіграють житлові номери (кімнати, простори), центральними елементом яких є ліжко або капсула – невеликий індивідуальний осередок для тимчасового розміщення користувача. Тому доцільно розпочати планувальний аналіз саме з місць розміщення.

Вимоги ДСТУ 9106:2021 як профільного документа для хостелів в Україні приймаються до першочергового розгляду, закордонні документи використовуються для порівняння, після чого параметри спальних місць уточнюються на основі ергономічного аналізу та моделювання. Параметри односпальних (однорусних або дворусних) ліжок за ДСТУ – для категорій «економ» та «стандарт» – 80 на 190 см, «комфорт» – 90 на 190 см. Мінімальна висота приміщення за ДСТУ – не менше 2,5 м, що є більш доцільним показником ніж в закордонних документах (Visit England – не менше 2 м, Holiday Hostels/Youth Hostels Regulations в Ірландії – не менше 2,4 м). Відстань від нижнього до верхнього ярусу ліжка або від верхнього ярусу ліжка до стелі повинна бути не менше 0,75 м. На цю цифру також опираються і переважна більшість проаналізованих закордонних документів. В усіх документах підкреслюється що це мінімальне значення, проте аналіз прикладів інтер'єрів закордонних хостелів показує, що на практиці часто використовуються ліжка, де орієнтовно висота від ярусу до ярусу є приблизно 0,75 м або незначно більше.

Пропонується розглянути двоярусне ліжко з ергономічної та антропометричної точки зору (Рис.3.2.1). Мінімальна товщина матрацу – 10 см, може досягати 20 см. Антропометричні параметри людини можуть відрізнятися, проте під час експериментальної перевірки людина із середнім зростом 176 см в сидячому положенні від матрацу має висоту 88 см. Тобто для людини середнього зросту недостатньо відстані 750 мм між поверхнею

Двојрусне ліжко з висувною тумбою

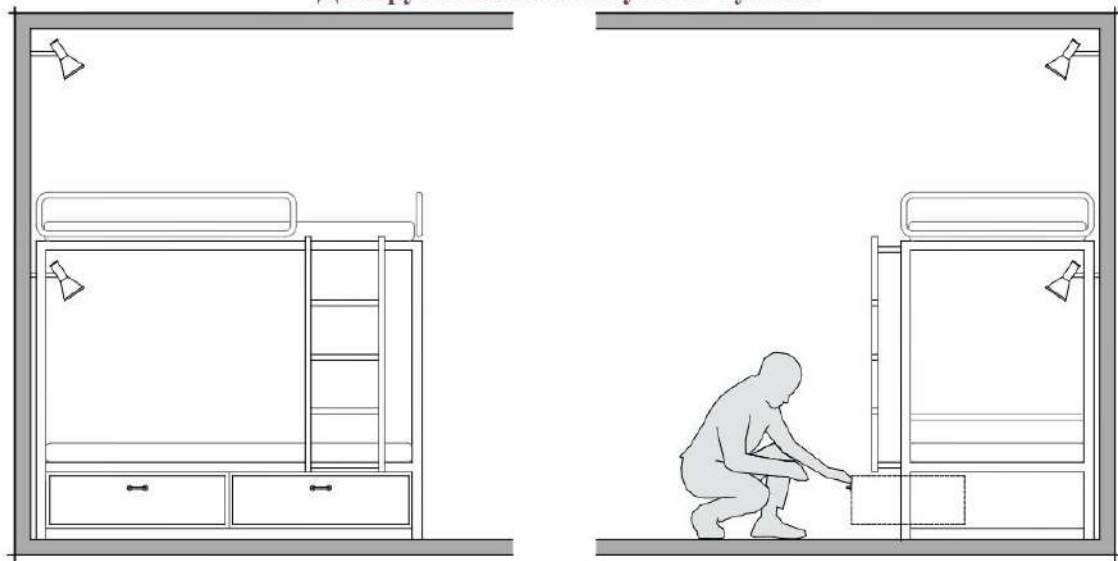

Рис. 3.2.1

АНТРОПОМЕТРИЧНІ ТА ЕРГОНОМІЧНІ ПАРАМЕТРИ СПАЛЬНИХ МІСЦЬ
(ДВУХЯРУСНЕ ЛІЖКО)

матрацу та верхнім ярусом для сидіння, безперешкодного підйому та користування місцем загалом, - необхідна мінімальна відстань 900 мм від матрацу до верхнього ярусу. А для людини з високим зростом цей параметр відповідно ще зростає. Користувач зі зростом 192 см в сидячому положенні має висоту від поверхні матраца 92 см (невелика різниця із середнім зростом у сидячому положенні пояснюється врахуванням довжини ніг). Тому пропонується враховувати мінімум 1000 мм від поверхні матрацу до нижньої частини верхнього ярусу. Отже відстань від нижнього до верхнього ярусу, та від верхнього ярусу до стелі – 1100-1200 мм. Таким чином, доцільною мінімальною висотою приміщення у хостелі для розміщення двоярусного ліжка пропонується вважати 2650 мм. Ширину матрацу для категорій середнього або підвищеного комфорту у пропонується брати не менше 1900х900 мм, а враховуючи огороження для верхнього ярусу та самі опори, – загальні параметри ліжка доцільно приймати 2000 на 1000 мм.

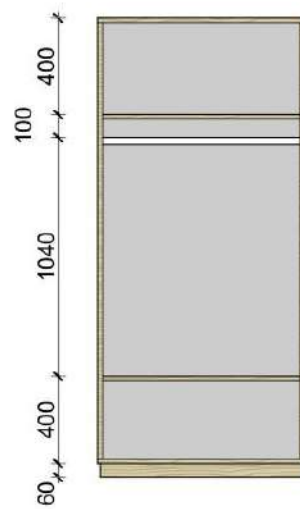
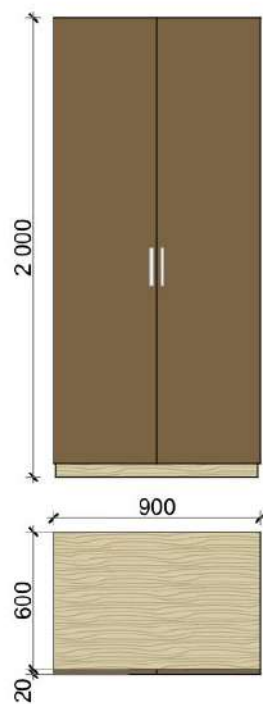
Визначивши орієнтовані параметри ліжка, перейдемо до розміщення ліжок у номері. У ДСТУ 9106:2021 у положенні 4.8 зазначено: «Площу житлових кімнат/номерів в хостелах визначають з розрахунку не менше ніж 4 м² на одне ліжко, одноярусне чи двоярусне, включно з площею, зайнятою ліжком (для категорії стандарт – 4,5 м², для категорії комфорт – 6 м²)» [36]. Тобто фіксується площа не на особу, а на саме ліжко, таким чином при одноярусному ліжку на одну особу зберігаються ці 4 м², а при двоярусному у перерахунку на одну особу фактично припадає 2 м². Таким чином, для української нормативної бази ключовим є показник площі на ліжко, а не безпосередньо на особу. Це підкреслюється, щоб не допустити помилкового трактування, ніби для двох осіб, які користуються двоярусним ліжком, мінімальна площа має становити 8 м²; натомість ідеться про 4 м² на все двоярусне ліжко. У низці закордонних документів простежується подібний підхід: International Youth Hostel Federation, Hostel Kriterienkatalog 2025–2030 та Visit England - 4 м² на одне спальне місце (в останньому уточнюється, що одним місцем можна вважати односпальне та двоярусне ліжко); за 96. City of

Westminster – мінімум 6,51 м²; TGCSA у Південній Африці – від 6 до 9 м²; Holiday Hostels/Youth Hostels Regulations в Ірландії - 5 м² для одномісної, 3.5 м² на особу для двомісної, 3 м² на особу для кімнат, які розраховані більше, ніж на 2 проживаючих.

Пропонується змоделювати сценарії проєктування та облаштування хостельних номерів, які поєднують раціональне використання площі з забезпеченням базового рівня комфорту незалежно від категорії хостелу. Тобто йдеться про спробу сформувані мінімальні параметри номера, у яких враховано необхідні положення будівельних норм і логіку облаштування житлових номерів за категоризацією ДСТУ 9106:2021, однак конкретні габарити та планувальні рішення уточнюються на основі ергономічного аналізу та власного моделювання.

Окрім однарусних або двоярусних ліжок у номері за ДСТУ передбачаються: гачки для одягу (у категорії «економ» та стандарт»; шафи для одягу (у категорії «комфорт), на кожную особу; поличку для індивідуальних речей, на кожную особу; шафку, для індивідуальних речей, що закривається, на кожную особу; стіл та місця для сидіння (у категорії «комфорт»)) (Рис.3.2.2). На схемах не деталізуються, проте мають бути передбачені дзеркало (його можна розмістити на дверях), загальне освітлення та індивідуальні світильники біля ліжок, розетки, тощо. Теоретично шафки можуть бути інтегровані у структуру ліжка і розміщуватися під нижнім ярусом, проте, у межах моделювання прийнято більш базову ситуацію – окрему шафку біля ліжка.

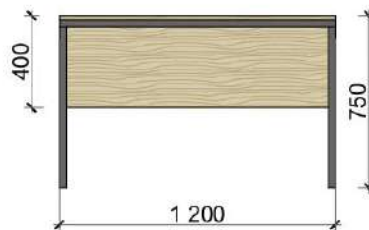
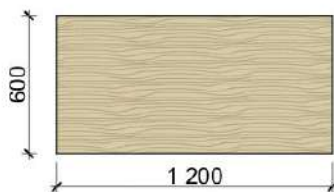
З огляду на прагнення власників хостелів до раціонального використання площі та підвищення місткості, - доцільним базовим варіантом є номер на 8 місць із чотирма двоярусними ліжками. Така схема відповідає логіці побудови житлового номеру середнього розміру, де без надмірного збільшення площі можна розмістити чотири ліжка. Це відповідає і аналізу хостелів у найкрупніших містах України, де переважають саме 8-місні номери. Аналогічно буде формуватися і номер на чотири місця з чотирма однарусними ліжками. Мінімальна площа, необхідна для розміщення

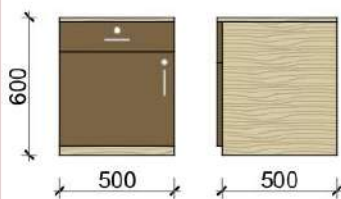
**Шафа для
одягу**

Робочий стіл

**Тумба для
особистих речей**

Індивідуальні шафи-локери

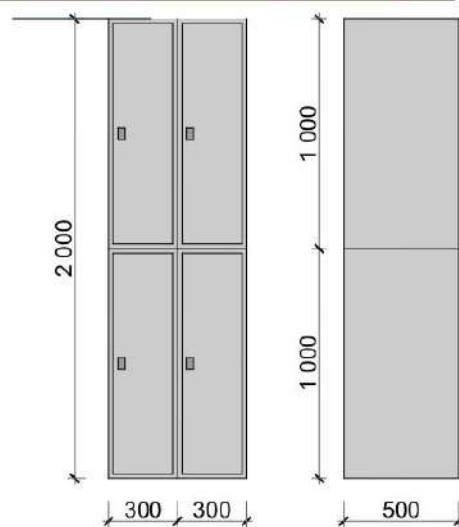

Рис. 3.2.2

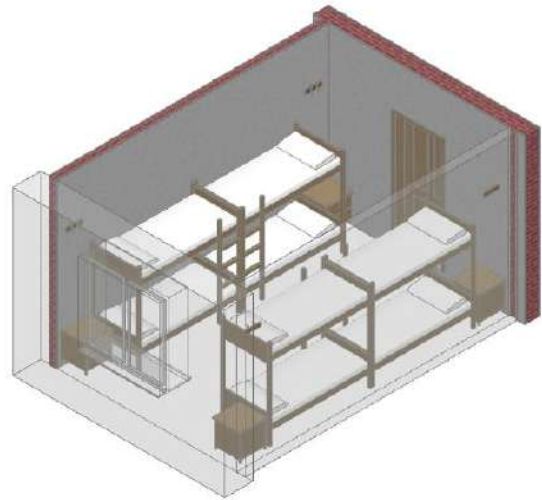
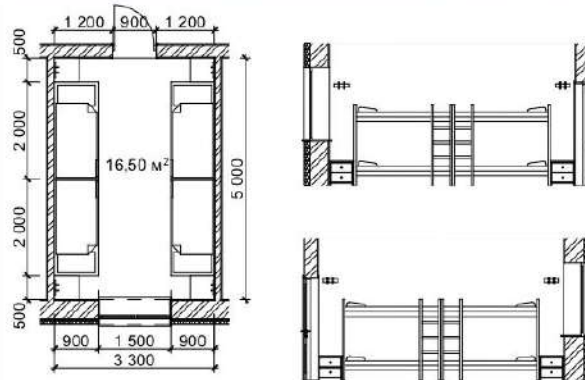
МЕБЛЕВЕ ОБЛАДНАННЯ ЖИТЛОВИХ НОМЕРІВ ХОСТЕЛУ

чотирьох двоярусних або чотирьох одноярусних ліжок в номері категорії «економ», має становити 16 м². Згідно з вимогами інклюзивності простір між ліжками приймається не менше 1500 мм для забезпечення можливості маневрування користувача крісла колісного. Чітких обмежень щодо відступу ліжок від зовнішньої стіни для закладів тимчасового проживання не виявлено, проте для хостелів цей параметр доцільно враховувати та відсувати ліжко від зовнішньої стіни щонайменше на 300 мм, а за можливості - на більшу відстань, ефективно використовуючи цей простір, наприклад, для розміщення тумби або шафки для індивідуальних речей. Розташування ліжок може бути варіативним, проте найчастішим є наступне розташування ліжок: поздовжнє двобічне розміщення, поздовжнє одnobічне розміщення, поперечне одnobічне розміщення та кутове розміщення ліжок.

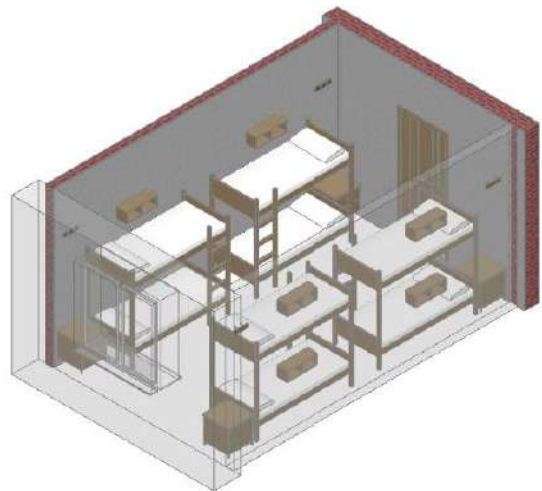
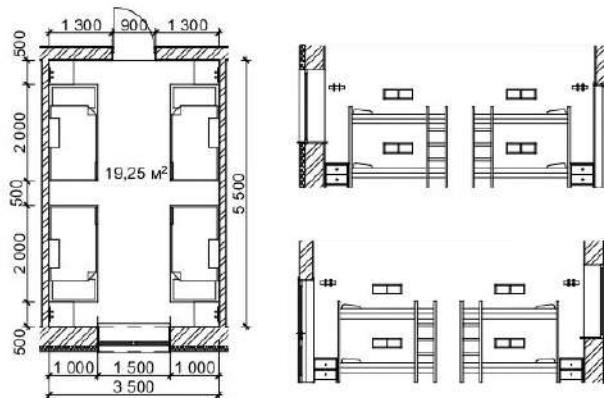
Поздовжнє двобічне розміщення чотирьох ліжок є стандартним варіантом вирішення хостельного номеру на чотири одноярусних або двоярусних ліжка. Відповідно утворюються моделі базового, середнього та підвищеного рівня комфортності на основі вимог категорій «економ», «стандарт» та «комфорт». Ліжка приймаються: 2000x1000 мм - для середнього та підвищеного рівня, 2000x900 мм - для базового рівня. Вони розміщуються вздовж бокових стін із простором між ними не менше 1500 мм. Спальні місця не влаштовуються безпосередньо впритул до зовнішньої стіни, а вимоги ДСТУ щодо предметного наповнення номерів певних категорій - зберігається. Гачки розміщуються над шафками біля кожного двоярусного ліжка, що сприяє концентрації одягу біля конкретних осіб. На цій основі запропоновано такі варіанти планувального рішення: поздовжнє двобічне розміщення двоярусних ліжок - 8 місць (Рис.3.2.3); поздовжнє двобічне розміщення одноярусних ліжок - 4 місця (Рис.3.2.4).

Таким чином, отримано моделі житлових номерів базового рівня комфорту з параметрами 3300x5000 мм, середнього рівня комфорту – 3300x5500 мм, та підвищеного рівня комфорту – 4000x6000 мм.

Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

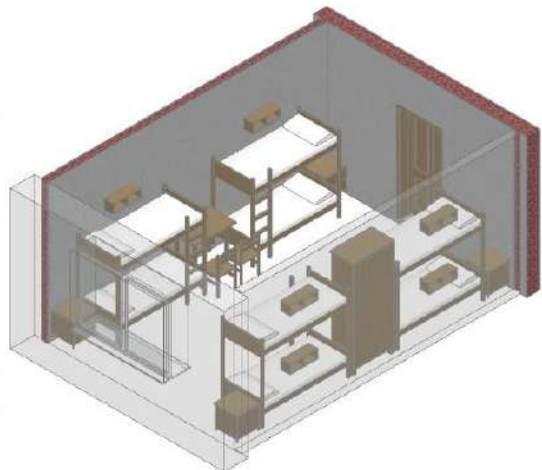
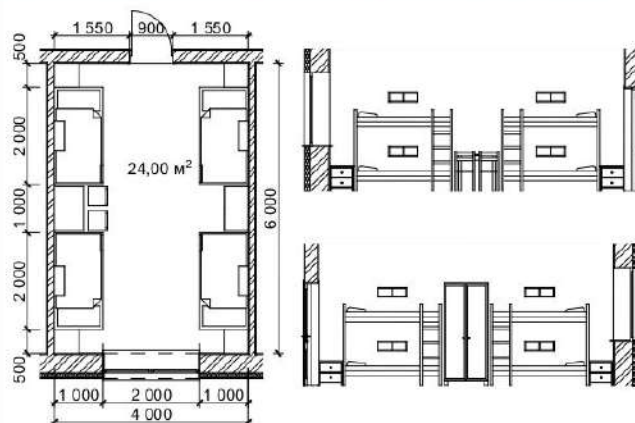
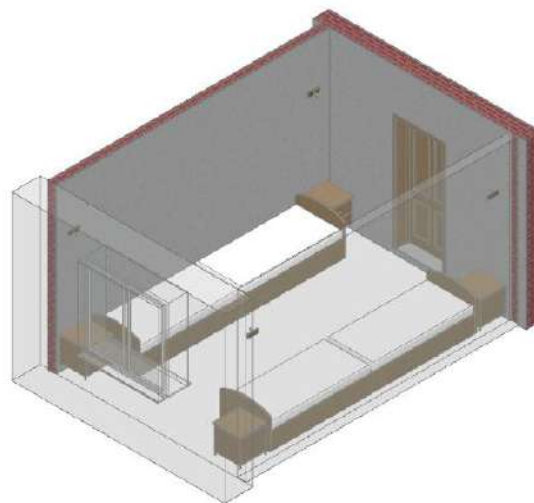
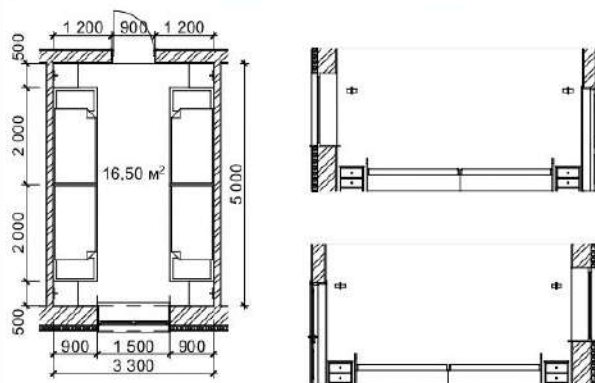

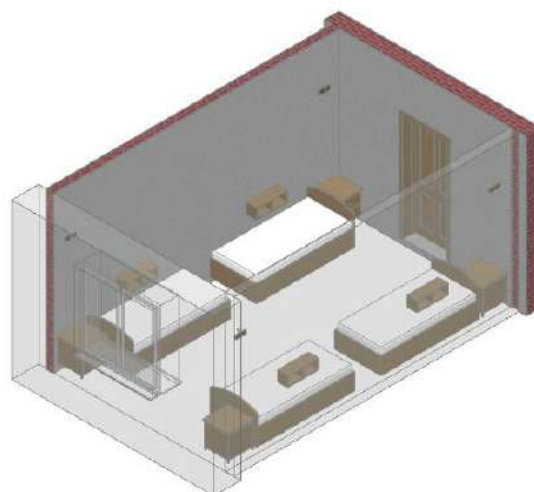
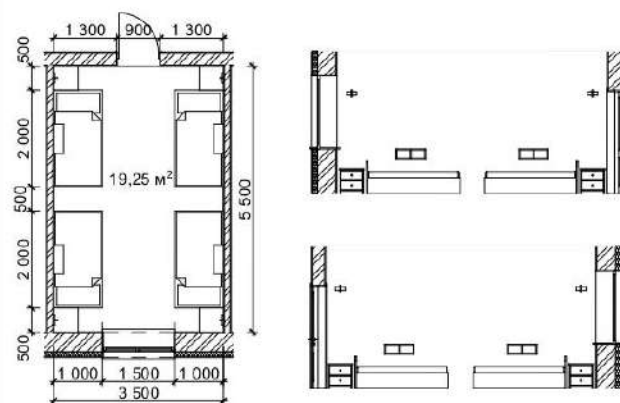
Рис. 3.2.3

ПОЗДОВЖНЄ ДВОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ ДВОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 8 МІСЦЬ

Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

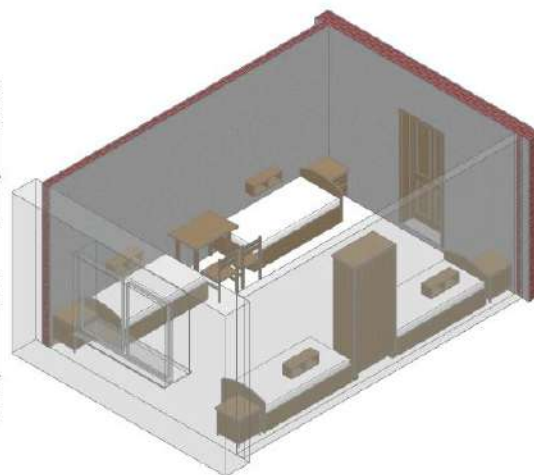
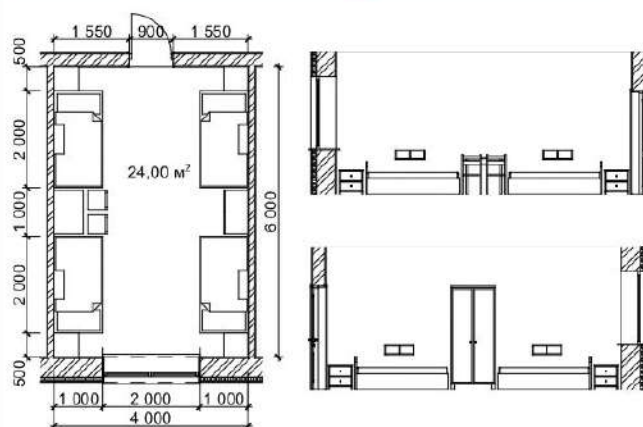

Рис. 3.2.4 ПОЗДОВЖНЕ ДВОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ ОДНОРУСНИХ ЛІЖОК - 4 МІСЦЯ

Іншим варіантом облаштування номеру з чотирма одноярусними або двоярусними ліжками є *поперечне однобічне розміщення ліжок*. В цьому випадку ліжка розташовуються поперечно відносно однієї з бокових стін. До протилежної стіни мінімальна відстань – 1500 мм. Мінімальний прохід між ліжками – 600 мм. Для варіативності в цьому варіанті передбачено не окрему шафу для одягу, а секційні індивідуальні шафки шириною 500 мм, де можна розмістити верхній одяг. Запропоновано наступні варіанти: поперечне однобічне розміщення двоярусних ліжок - 8 місць (Рис.3.2.5); поперечне однобічне розміщення одноярусних ліжок - 4 місця (Рис.3.2.6).

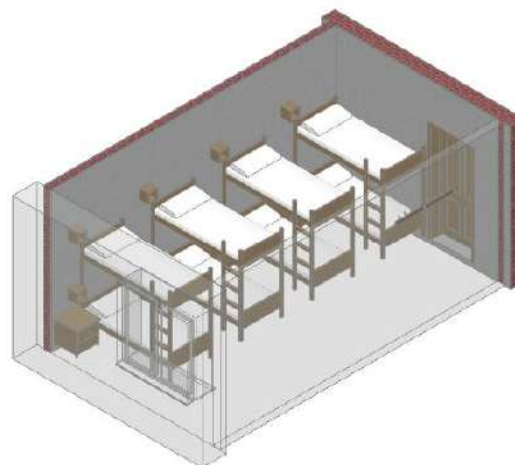
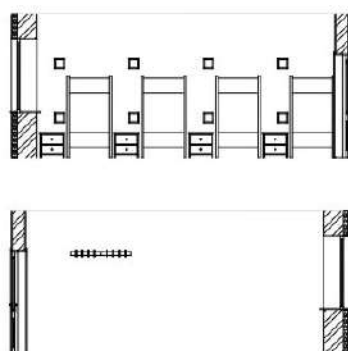
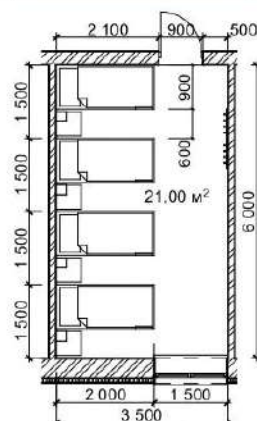
Проте, у цьому випадку, площа номеру підвищеного комфорту майже співпадає з відповідним варіантом у поздовжньому двобічному розміщенні, а площа номеру базового рівня комфорту (через особливості структури та наведені вище обмеження) значно перевищує площу аналогічного варіанту з поздовжнім двобічним розміщенням і становить 21 м² (з габаритними розмірами - 3500 × 6000 мм).

Номери на 6 місць (3 двоярусних ліжка) також поширені у хостелах. Відповідно можливе облаштування з тримісного номеру з трьома одноярусними ліжками: поздовжнє двобічне розміщення двоярусних ліжок - 6 місць (Додаток Е.1); поздовжнє двобічне розміщення одноярусних ліжок - 3 місця (Додаток Е.2).

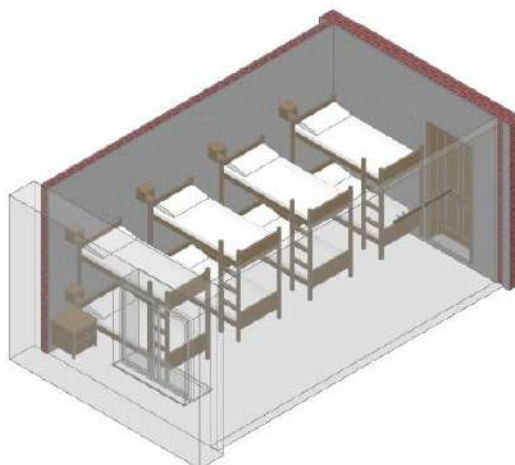
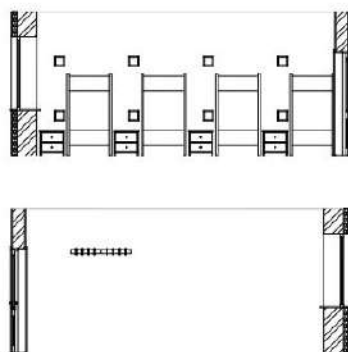
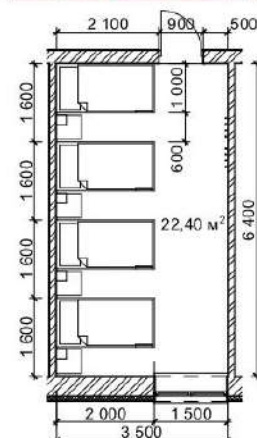
За умови наявності компактних приміщень пропонується варіанти облаштування чотиримісних або двомісних номерів, в залежності від типу ліжка: поздовжнє однобічне розміщення двоярусних ліжок - 4 місця (Додаток Е.3); поздовжнє однобічне розміщення одnorусних ліжок - 2 місця (Додаток Е.4); поздовжнє двобічне розміщення двоярусних ліжок - 4 місця (Додаток Е.5); поздовжнє двобічне розміщення одноярусних ліжок - 2 місця (Додаток Е.6); кутове розміщення двоярусних ліжок - 4 місця (Додаток Е.7); кутове розміщення одноярусних ліжок - 2 місця (Додаток Е.8).

Організація спальних місць у хостелах у вигляді капсул (капсульне розміщення) також виглядає перспективним варіантом. Для визначення

Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

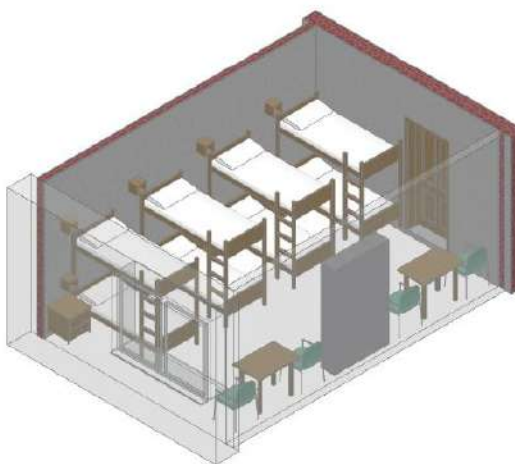
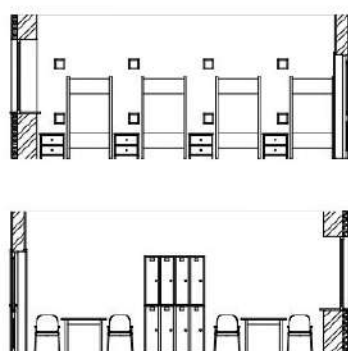
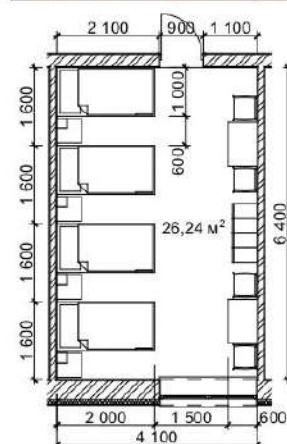
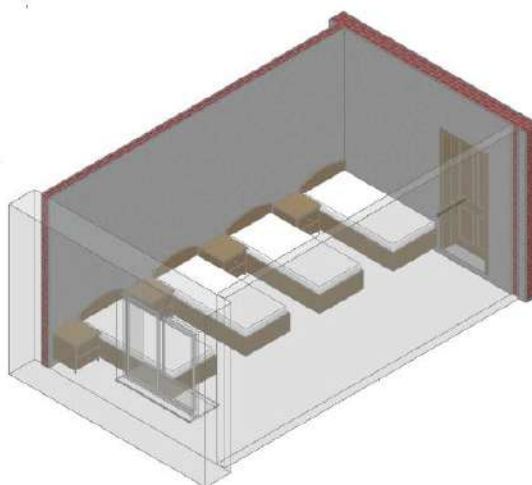
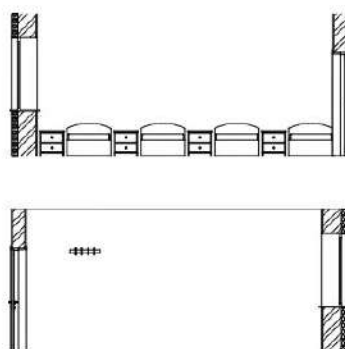
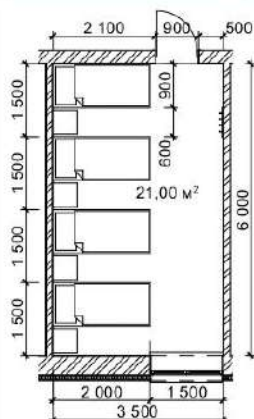

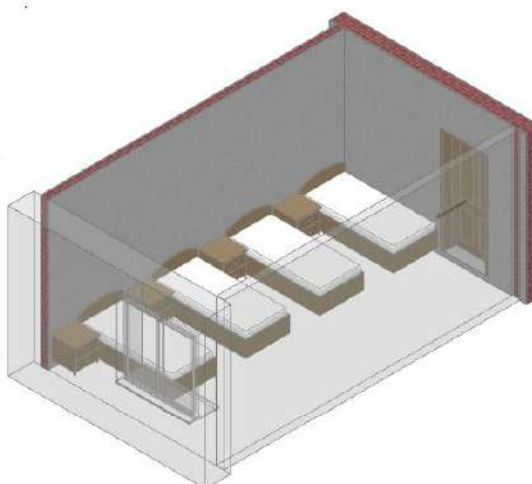
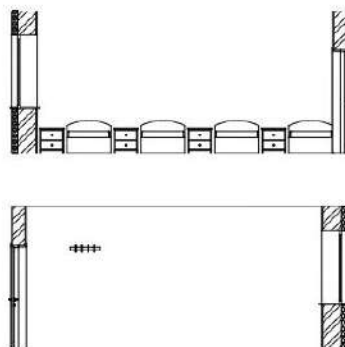
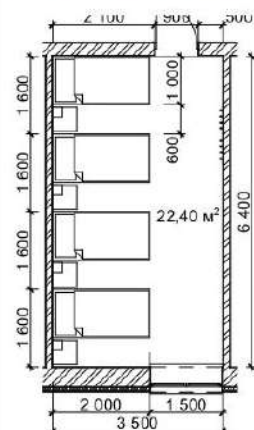
Рис. 3.2.5

ПОПЕРЕЧНЕ ОДНОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ДВОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 8 МІСЦЬ

Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

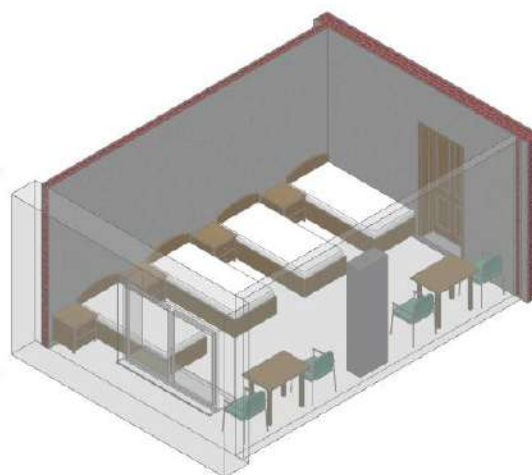
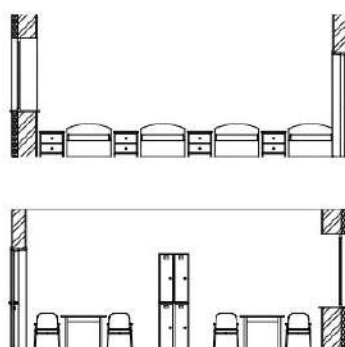
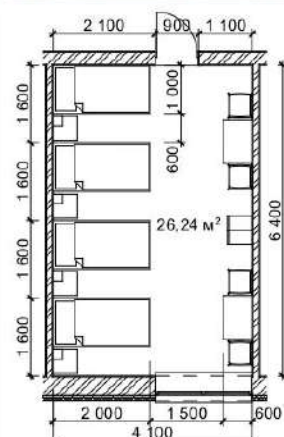

Рис. 3.2.6

ПОПЕРЕЧНЕ ОДНОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ОДНОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 4 МІСЦЯ

основних параметрів капсули та створення планувальної схеми аналізувалися: технічна документація капсульних спальних модулів «Kotobuki Sleep Capsule» [127]; закордонний та вітчизняний досвід розміщення капсул у хостелах та капсульних готелях, де надаються креслення капсул цього закладу (зокрема матеріали японського капсульного хостелу UNPLAN Kagurazaka). На основі опрацьованих матеріалів можна виокремити наступні варіанти однобічного двоярусного розміщення капсул (Рис. 3.2.7):

- фронтальне двоярусне рядове розміщення капсул;
- фронтальне двоярусне розміщення капсул у «шаховому порядку»;
- фронтальне двоярусне розміщення капсул із боковими входами

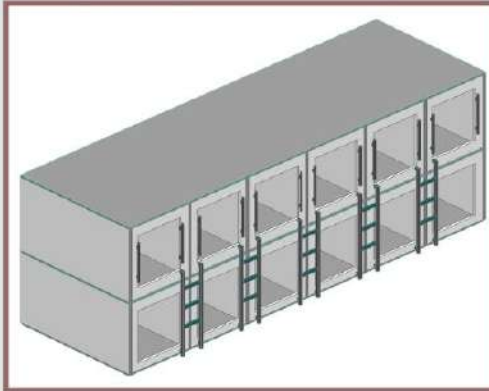
протилежних сторін;

- поздовжнє двоярусне розміщення відкритих капсул;
- поздовжнє двоярусне розміщення частково закритих капсул;
- поздовжнє двоярусне розміщення капсул із боковими входами з протилежних сторін.

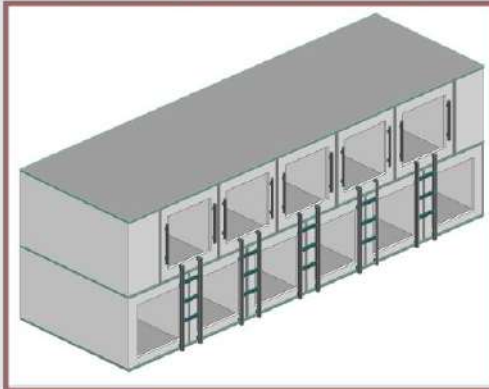
Серед існуючих хостелів найчастіше зустрічається варіант фронтального двоярусного розміщення капсул із боковими входами з протилежних сторін. Цей варіант можна також вважати одним з найбільш доцільних, оскільки він забезпечує найвищий рівень приватності. Фронтальна сторона блоку частково закрита, входи до капсул верхнього та нижнього ярусів розміщені з протилежних боків блоку, а зона підйому до верхньої капсули припадає на закриту частину нижнього рівня. Драбина на другий ярус знаходиться перед закритою частиною першого ярусу. Таким чином, коли користувач верхнього ярусу підіймається по драбині, він не порушує приватність користувача першого ярусу. Пропонується змодельовати схему описаного блоку (Рис. 3.2.8). Внутрішня висота однієї капсули – 1100 мм, внутрішня довжина – 2000 мм, ширина основного спального простору - 1000 мм, загальна внутрішня ширина капсули з врахуванням полиць та місцем для розміщення особистих речей – 1300 мм, ширина вхідного отвору - 600 мм, закритої частини – 400 мм.

ФРОНТАЛЬНЕ РОЗМІЩЕННЯ

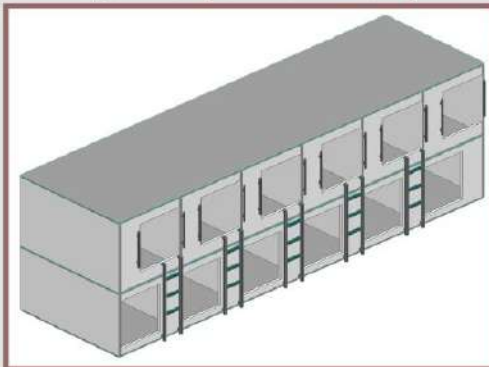
Фронтальне двоярусне
рядове розміщення капсул

Фронтальне двоярусне шахове
(зміщене) розміщення капсул

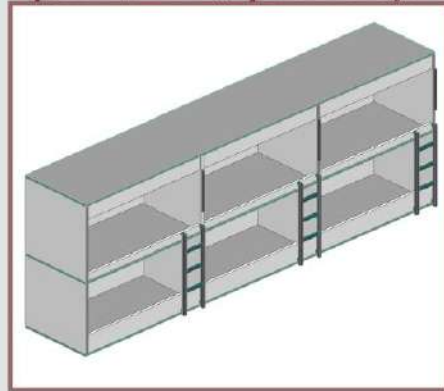

Фронтальне двоярусне
розміщення капсул із боковими
входами з протилежних сторін

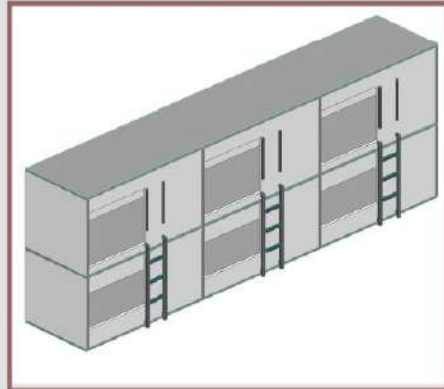

ПОЗДОВЖНЄ РОЗМІЩЕННЯ

Поздовжнє двоярусне
розміщення відкритих капсул

Поздовжнє двоярусне розміщення
частково закритих капсул

Поздовжнє двоярусне
розміщення капсул із боковими
входами з протилежних сторін

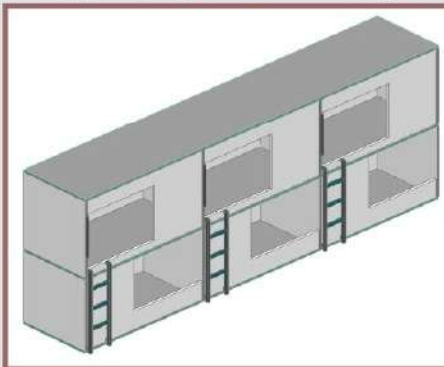
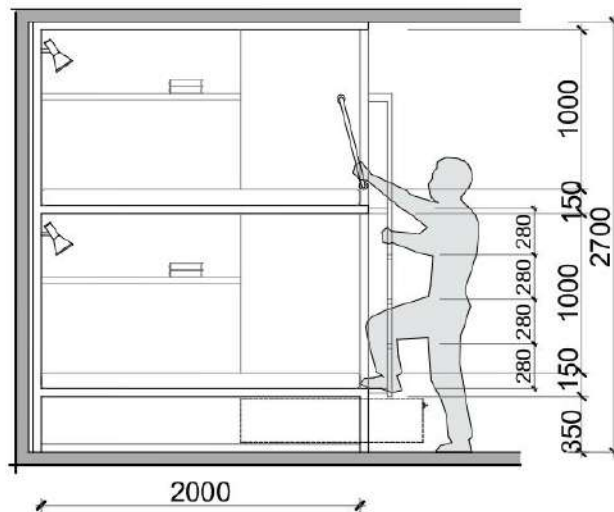

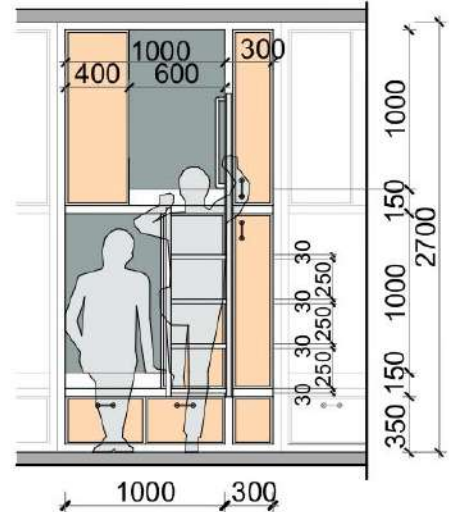
Рис. 3.2.7

ВАРІАНТИ ОДНОБІЧНОГО ДВОЯРУСНОГО РОЗМІЩЕННЯ КАПСУЛ

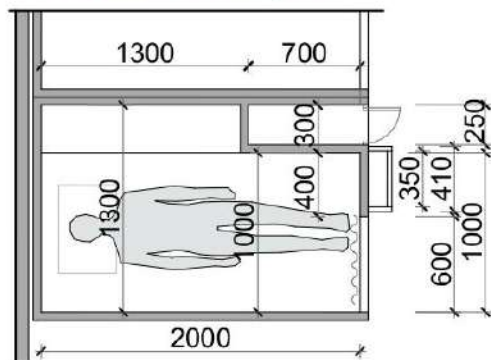
Розріз

Фронтальний вигляд

План нижньої капсули

Візуалізація

План верхньої капсули

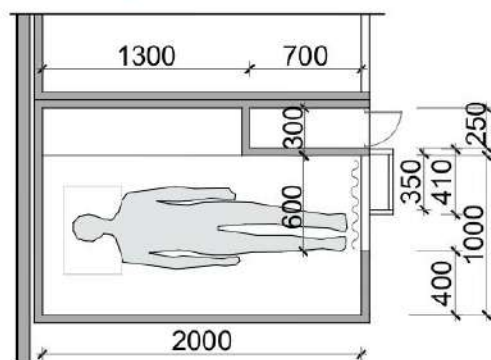

Рис. 3.2.8

АНТРОПОМЕТРИЧНІ ТА ЕРГОНОМІЧНІ ПАРАМЕТРИ СПАЛЬНИХ МІСЦЬ
(КАПСУЛИ, ФРОНТАЛЬНЕ РОЗМІЩЕННЯ)

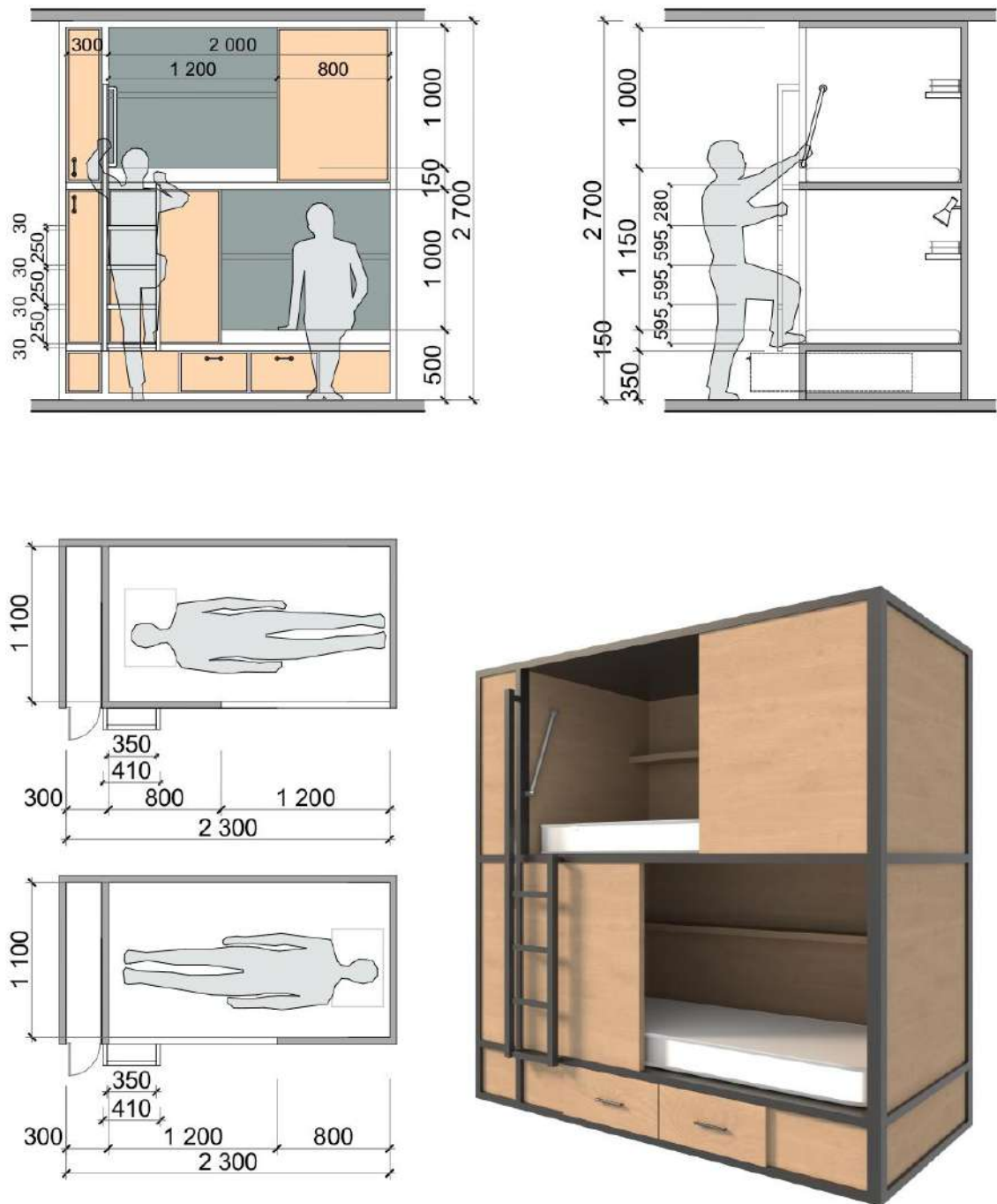

Рис. 3.2.9

АНТРОПОМЕТРИЧНІ ТА ЕРГОНОМІЧНІ ПАРАМЕТРИ СПАЛЬНИХ МІСЦЬ
(КАПСУЛИ. ПОЗДОВЖНЕ РОЗМІЩЕННЯ)

Пропонується передбачувати інтегровані у капсули вузькі вертикальні індивідуальні відсіки довжиною 700 мм та шириною 300 мм, які виконують роль місця зберігання верхнього одягу, через що доступ до них забезпечується ззовні. Також передбачається інтеграція двох горизонтальних шаф у нижню частину блоку для зберігання взуття та особистих речей. Для капсульного розміщення такий варіант часто може бути більш доцільним, ніж окремі закриті шафки для індивідуальних речей ззовні. Капсули часто розміщуються щільно, у великій кількості та у просторах приміщеннях, тому зручніше, щоб ці шафи були інтегровані до самого блоку. Аналогічно виконана схема поздовжнього двоярусного розміщення капсул (Рис. 3.2.9).

Безпосередня площа житлової чарунки капсули складає близько 2 м² на одне місце. З урахуванням площ загального користування в межах житлового приміщення, які розподіляються відповідно до кількості місць у номері, на основі аналізу досвіду експлуатації хостелів та експериментального проєктування, розрахована орієнтовна загальна житлова площа на одного проживаючого (з урахуванням двоярусного розміщення), - близько 3 м².

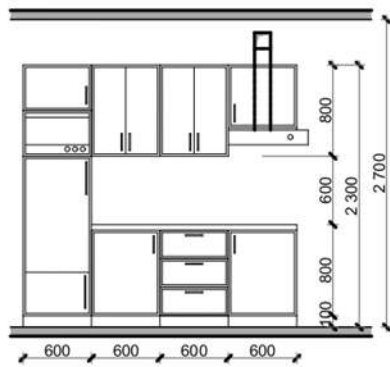
Санітарні вузли можуть бути спільними для великої кількості проживаючих, або організовані безпосередньо при номерах. Пропонуються варіанти інтеграції універсальної kabіни до системи колективних санітарно-гігієнічних приміщень (Рис. 3.2.10). Першим варіантом є *груповий санітарно-гігієнічний блок із розміщенням універсальних kabін у віддаленій частині блоку*. Санітарно-гігієнічний блок поділено на чоловічу та жіночу зони, у яких виокремлені туалетні та душові блоки. Найкращим варіантом можна вважати розміщення універсальних санвузлів або душових kabін у торцевій частині санітарних вузлів. Однак, таке розміщення викликає необхідність людині у кріслі колісному проходити через всю зону спільного користування щоб дістатися універсальної kabіни. Тому, у якості альтернативи, пропонується

варіант вирішення санвузла загального користування із розміщенням універсальної kabіни біля входу. Також представлено варіант групового санітарного блоку із центральним розміщенням універсальної kabіни (між чоловічою та жіночою зонами).

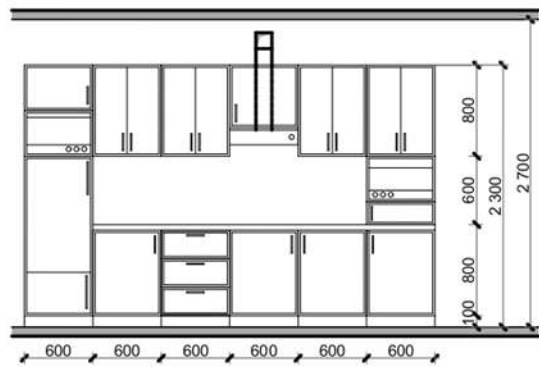
При моделюванні кухні було прийнято за основу *меблевий модуль 600 мм*. На схемі пропонуються варіанти мінімально достатніх моделей кухонь – для базового та середніх рівнів комфорту та для підвищеного рівня комфорту (Рис. 3.2.11). До кухонного блоку додано прямокутні столи – у найбільш компактному рішенні для першого варіанту та більш просторому для другого. Також змодельовані варіанти круглих столів з діаметром 900, 1200 та 1800 мм та на їх основі вказується відстань між столами – 1200 – 1800 мм.

В хостелах важливим елементом є *загальна кімната або вітальня*, її планувальна структура може бути більш адаптивною. Вона може виконувати функцію рекреації або лаунж-зони (зони для пасивного відпочинку), місця для коворкінгу, виконувати соціалізуючу функцію, а у частині випадків – поєднуватися з зоною для приймання їжі або транзитною зоною. Для організації рекреаційної зони можуть передбачатися м'які дивани, для коворкінгу - столи та крісла. Подібні групи меблів можуть розміщуватися також у зоні очікування при рецепції. Запропоновано варіант рецепції (Рис. 3.2.12)

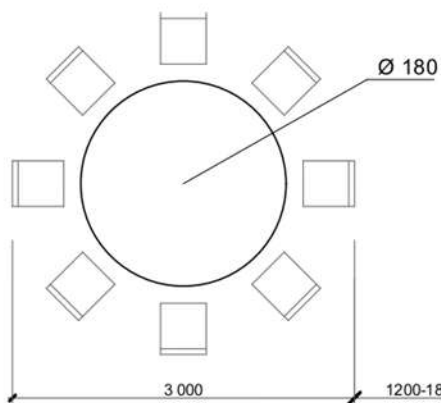
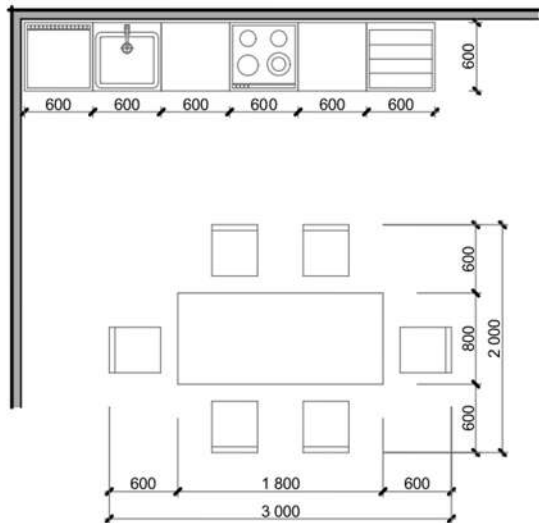
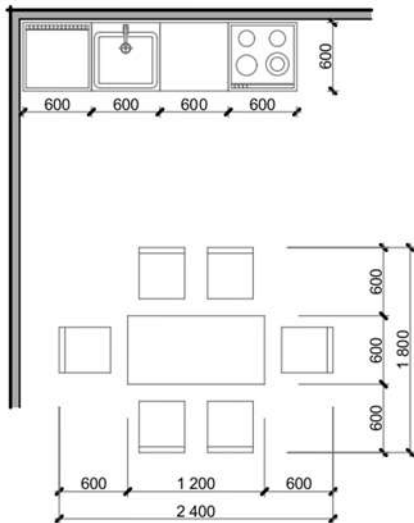
Застосування графоаналітичного методу при моделюванні окремих приміщень та зон у хостелах дозволило зробити висновок, що більша частина вимог ДСТУ може застосовуватися у якості базової основи при архітектурному проектуванні хостелів. Проте, не зважаючи на принцип економічності, що передбачає прагнення до максимальної економії просторів та раціоналізації, - мінімальні габарити місць для проживання (зокрема, габарити ліжок, відстань між ярусами та між ярусом та стелею) - потребують уточнення у бік їх збільшення. Також видається необхідним нормувати відстань від ліжок до зовнішніх стін, а також рівень повітрообміну у багатомісних житлових кімнатах.

Компактний варіант кухні та зони приймання їжі

Розширений варіант кухні та зони приймання їжі

Відстань між столами на прикладі круглих столів різного діаметру

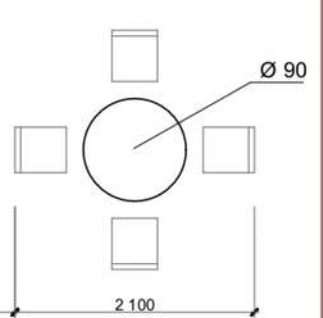
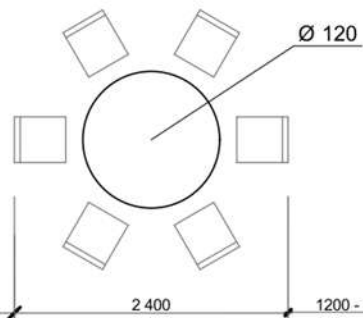

Рис. 3.2.11

МІСЦЯ ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ТА ПРИЙМАННЯ ЇЖІ

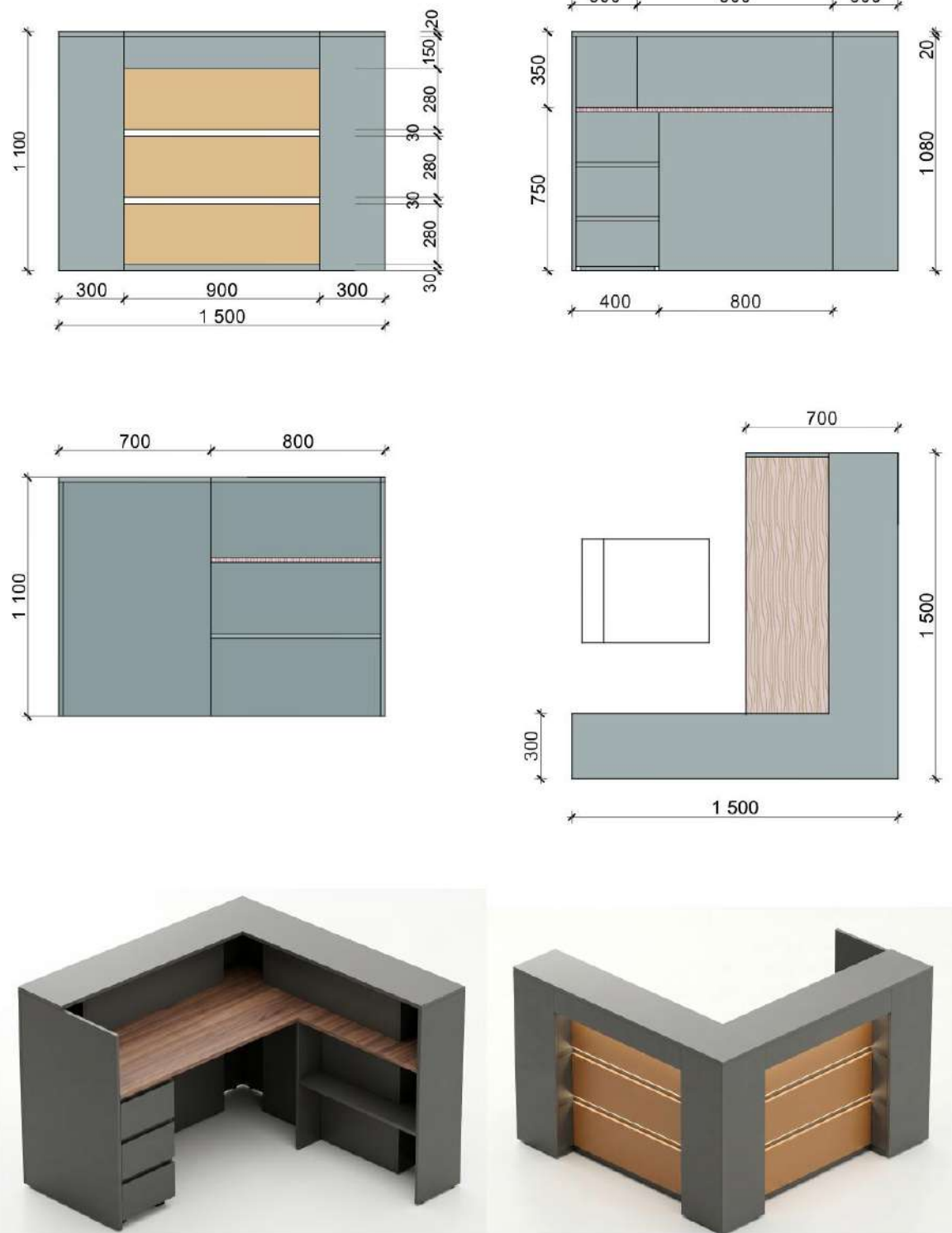

Рис. 3.2.12

ВАРІАНТ СТІЙКИ РЕЦЕПЦІЇ ХОСТЕЛУ

3.3. Прийоми естетично-образних рішень хостелів

Естетично-образне вирішення хостелів відіграє важливу роль у формуванні їх архітектурної ідентичності, комфортного середовища та привабливості для користувачів. Архітектурний образ таких об'єктів формується через поєднання функціональних, композиційних, художніх і середовищних засобів, що забезпечують цілісність та виразність архітектурного рішення.

Сформульовано систему прийомів естетично-образних рішень, які застосовуються у процесі архітектурного формування хостелів. До цих прийомів можна віднести: формування виразної об'ємно-просторової композиції; гармонізація пропорційного співвідношення планувальних елементів; пластика фасадів; використання новітніх оздоблювальних матеріалів та конструкцій; сучасне освітлення; благоустрій і озеленення території; синтез мистецтв та архітектури; відповідність національним та регіональним традиціям (Рис.3.3.1).

Формування виразної об'ємно-просторової композиції передбачає є застосування архітектурних акцентів і композиційних засобів, що забезпечують цілісність об'ємно-просторового вирішення та сприяють формуванню впізнаваного образу хостелу. Реалізація цього прийому залежить від способу розміщення хостелу у структурі будівлі. У випадках нового будівництва або повної реконструкції будівлі хостел може формувати власну об'ємно-просторову композицію. Натомість при розміщенні у складі існуючої забудови або при частковій реконструкції цей прийом реалізується переважно через акцентування вхідної групи та фасадних елементів шляхом застосування колористичних прийомів, графічного та інформаційного оформлення, архітектурного освітлення, а також використання інформаційно-навігаційних елементів.

Рис. 3.3.1

**ПРИЙОМИ ЕСТЕТИЧНО-ОБРАЗНИХ РІШЕНЬ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ
ХОСТЕЛІВ**

Гармонізація пропорційного співвідношення планувальних елементів передбачає узгодження розмірів основних приміщень зон хостелу, що сприяє раціональній організації внутрішнього простору, зручності експлуатації та ефективному використанню площі.

Пластика фасадів полягає у формуванні виразності фасадної поверхні шляхом використання архітектурних елементів, ритму, членування, виступів, заглиблень та пластичних акцентів. В окремо розташованих хостелах пластика може охоплювати весь фасад, у вбудованих - переважно через опрацювання вхідної зони або окремих фасадних елементів.

Використання новітніх оздоблювальних матеріалів та конструктивних рішень передбачає застосування сучасних матеріалів і конструктивних прийомів, що формують виразність архітектурних та інтер'єрних рішень хостелу,

Сучасне освітлення передбачає використання світлових рішень у екстер'єрному та інтер'єрному середовищах з метою підкреслення виразності архітектури та інтер'єру.

Благоустрій і озеленення просторів хостелу передбачає організацію прилеглих або рекреаційних зон шляхом використання елементів озеленення, благоустрою та зон відпочинку. Реалізація цього прийому також залежить від способу розміщення хостелу у будівельній структурі. В окремо розташованих хостелах він може охоплювати благоустрій прилеглої території, а також організацію експлуатованих відкритих просторів у структурі будівлі — терас, дахів і внутрішніх двориків. У вбудованих хостелах цей прийом зазвичай реалізується більш обмежено - через озеленення інтер'єрних просторів або використання наявних рекреаційних ділянок.

Синтез мистецтв та архітектури передбачає використання художніх засобів у формуванні архітектури хостелу з метою надання йому індивідуальності.

Відповідність національним та регіональним традиціям передбачає відображення у архітектурі хостелу культурних особливостей регіону,

використання характерних для певної місцевості матеріалів, декорацій, кольорів і композиційних прийомів. Цей прийом простежувався ще на ранньому етапі розвитку молодіжних хостелів у 1920-ті роки, коли Ріхард Ширрман наголошував на доцільності використання у хостельному будівництві характерних для конкретного регіону архітектурних форм і традиційних матеріалів. Такий підхід відповідав освітньо-виховній логіці, адже архітектура хостелів мала знайомити молодь із своєрідністю німецьких регіонів, культурної спадщиною та традиціями[Краус]. У сучасних хостелах цей прийом використовується не лише для передачі місцевого культурного контексту, а й для створення затишного і візуально привабливого середовища, що не сприймається як безликий простір тимчасового проживання.

У структурі архітектурного середовища хостелу перелічені прийоми можуть бути умовно розподілені на ті, що проявляються переважно у зовнішньому вирішенні будівлі, і ті, що пов'язані насамперед з організацією її внутрішнього середовища.

До прийомів зовнішнього архітектурного вирішення будівель хостелів можна віднести такі (Рис.3.3.2):

Формування об'ємно-просторової композиції передбачає узгодження силуету, об'ємів та загальної зовнішньої форми будівлі, що забезпечує композиційну цілісність архітектурного образу. Як приклад цілісної об'ємно-просторової композиції можна навести Youth Hostel Bayreuth, у якому протяжний об'єм, плавна покрівля та загальний силует будівлі узгоджені між собою.

Пластика фасадів полягає у використанні пластичних засобів, що формують характер фасадної поверхні та підсилюють її архітектурну виразність[91]. У хостелі Loop Inn пластика фасаду проявляється у просторовому ускладненні фасадної поверхні, що підсилює композиційну виразність будівлі.

Пропорціонування фасадних елементів передбачає узгодження параметрів основних складових фасаду, що забезпечує композиційну впорядкованість. У хостелах Pulcinella Youth Hostel та Youth Hostel Bern композиційна впорядкованість фасадів досягається завдяки узгодженню ритму, масштабу та пропорцій основних фасадних елементів.

Колористичне вирішення передбачає добір кольорової гами, що формує візуальний характер фасаду та сприяє створенню індивідуального архітектурного образу хостелу [50]. Залежно від задуму та характеру архітектурного образу, колористичне рішення може бути стриманим, контрастним, нюансним, акцентним.

Оздоблювальні матеріали передбачають формування фактурного вирішення фасаду, яке визначає візуальний характер будівлі [103]. У хостелах можуть використовуватися як традиційні, так і сучасні оздоблювальні матеріали, які відрізняються фактурою, кольоровою гамою, способом опрацювання та візуальним ефектом.

Архітектурне освітлення передбачає використання світлових засобів для підкреслення фасадної виразності та окремих важливих елементів будівлі. Виділення вхідної групи є важливим прийомом архітектурного освітлення, особливо у випадках, коли хостел розміщується у структурі існуючої будівлі або не має самотійно вираженого об'єму на рівні вулиці. У таких умовах освітлення та світлова ідентифікація допомагають візуально позначити вхід, підвищити впізнаваність закладу та полегшити орієнтацію користувачів.

Озеленення відкритих і напіввідкритих просторів хостелу передбачає використання рослинних елементів на фасаді, терасах або інших ділянках з метою пом'якшення та підвищення привабливості архітектурного образу. Озеленення в архітектурі хостелів може охоплювати фасадні зони, балкони, тераси, внутрішні двори, галереї, вхідні простори та покрівлі. У таких хостелах як, наприклад, Tamni Hostel, Hidden Garden Hostel та The Vietnam Hostel простежується комплексна інтеграція озеленення у архітектуру будівель. У Tamni Hostel та The Vietnam Hostel озеленення виступає виразним елементом

зовнішнього архітектурного образу, оскільки охоплює фасади та балкони, натомість для Hidden Garden Hostel озеленення у першу чергу пов'язане з організацією внутрішнього двору. Озеленення у хостелах може реалізовуватися не лише у фасадних зонах, а й на терасах та експлуатованих покрівлях. Прикладом такого підходу є великоформатні хостели Next House Copenhagen та Generator Madrid, у яких покрівля використовується як активний рекреаційний простір для відпочинку, спілкування та дозвілля, а рослинні елементи беруть участь у його просторовому та естетичному формуванні. Водночас у хостелах Tamni, Hidden Garden та The Vietnam Hostel озеленення також частково інтегрується у тераси й верхні відкриті рівні будівлі, доповнюючи архітектурний образ і підвищуючи комфортність середовища.

Художні акценти передбачають введення у зовнішнє вирішення будівлі символічних, графічних або декоративних елементів, що формують її виразність, впізнаваність і естетичну своєрідність.

Поряд із зовнішнім архітектурним вирішенням важливу роль у формуванні образу хостелу відіграє і його внутрішнє середовище (Рис.3.3.3). До основних прийомів, що проявляються в інтер'єрі, можна віднести такі:

Пропорціонування приміщень передбачає таке співвідношення основних приміщень та функціональних зон хостелу, яке забезпечує раціональну організацію та ефективне використання простору, поєднує функціональну доцільність та зручність користування.

Колористика інтер'єру передбачає використання кольору як засобу формування атмосфери простору, надання йому індивідуальності, створення цілісного образу, а також зонування та акцентування окремих елементів.

Освітлення передбачає використання світла як засобу формування комфортного середовища, зонування, акцентування окремих зон та візуальної організації інтер'єру. У структурі інтер'єру хостелу можуть використовуватися природне освітлення, а також різні види штучного освітлення: за функцією - загальне, локальне (наприклад біля ліжка), акцентне

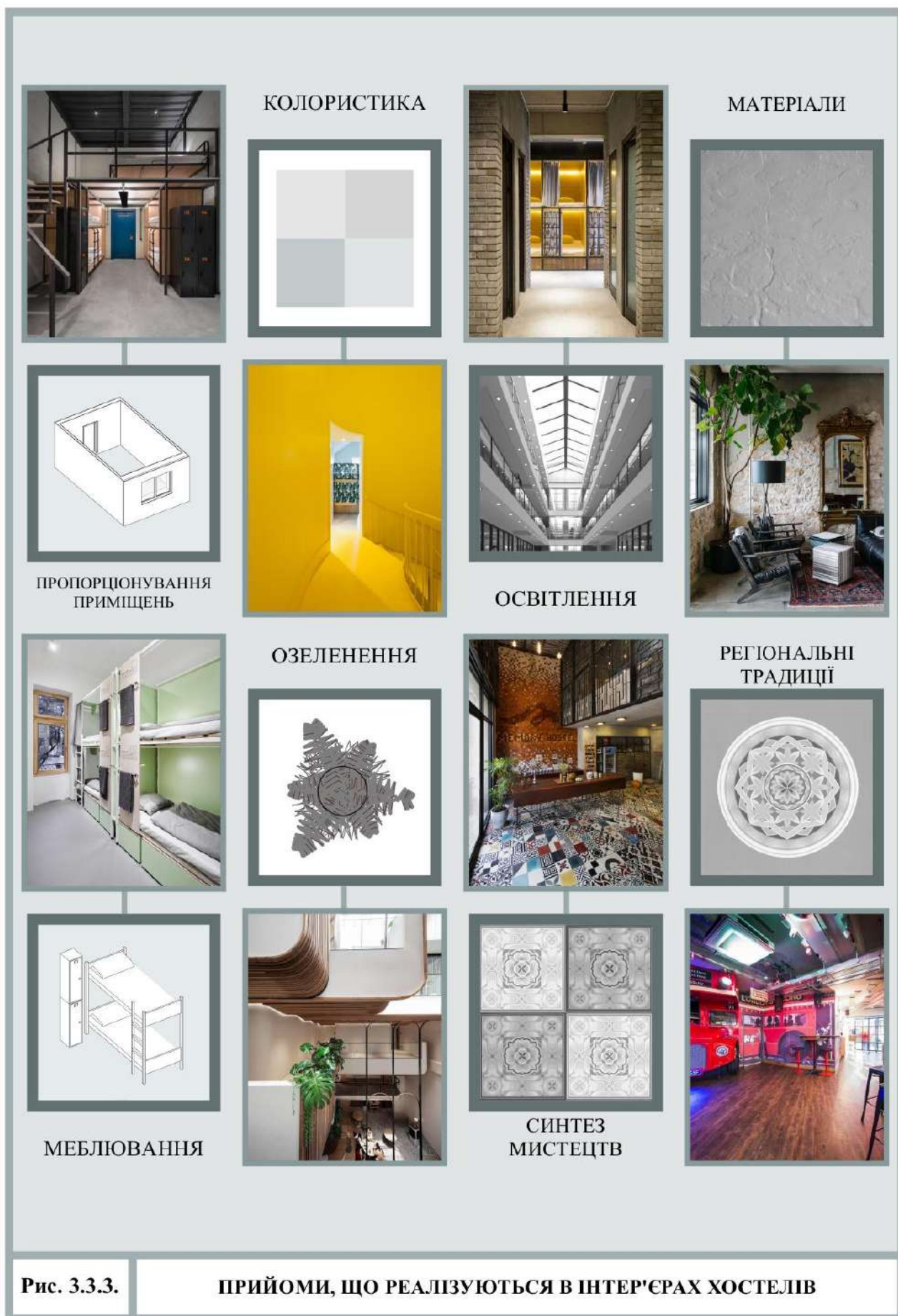

Рис. 3.3.3.

ПРИЙОМИ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ В ІНТЕР'ЄРАХ ХОСТЕЛІВ

та декоративне, за способом виконання – лінійне та точкове. Зазначені види освітлення можуть поєднуватися залежно від особливостей інтер'єру. У готелі UNPLAN Kagurazaka освітлення спальних осередків змінює характер їх сприйняття залежно від часу доби. У денний час простір освітлюється природним світлом через віконні прорізи, інтенсивність якого може регулюватися шторами, вечірній період провідну роль починає відігравати поєднання загального точкового освітлення у проходах та вбудованого лінійного освітлення у межах самих осередків. Подібний принцип поєднання природного та вбудованого штучного освітлення простежується і в готелі Weflow Hostel, де круглі віконні прорізи та лінійна підсвітка також формують комфортний характер спального осередка. У громадських просторах готелів освітлення може набувати виразного декоративного характеру та брати участь у формуванні впізнаваного образу інтер'єру. Це простежується, наприклад, у готелях COO Boutique Hostel & Sociatel та Generator Paris, де світло використовується для акцентування барних, рецептивних і комунікаційних зон та підкреслення декоративних елементів.

Оздоблювальні матеріали та фактури передбачають застосування матеріалів і текстур як засобів формування образу інтер'єру, його виразності та індивідуальності.

Меблювання передбачає розміщення меблів як елементів просторової організації інтер'єру, що сприяє формуванню комфортного внутрішнього середовища, пристосованого до потреб проживання та відпочинку. Меблювання житлових приміщень готелю передбачає використання ліжок, шаф або ніш для одягу, полиць, шафок та інших вбудованих або компактних елементів зберігання для індивідуальних речей, а також в окремих випадках столів, стільців та інших меблів. У спільних просторах готелю можуть застосовуватися дивани, крісла, стільці, столи та інші меблі для сидіння та відпочинку.

Озеленення інтер'єрних просторів готелю передбачає введення рослин як композиційного засобу, що урізноманітнює та пом'якшує характер

інтер'єру, сприяє психологічному комфорту створюючи затишну атмосферу. Озеленення в інтер'єрі хостелу Tamni має насичений характер і охоплює різні зони будівлі, формуючи більш живе середовище. У Double B Hostel озеленення не є рівномірно поширеним, а концентрується у певних точках простору. Завдяки цьому рослини підсилюють композиційну виразність багаторівневого інтер'єру.

Синтез мистецтв передбачає використання художніх і декоративних засобів для підкреслення індивідуальності інтер'єру хостелу. У хостелі Memory Hostel синтез мистецтв проявляється у художньому оформленні торцевої стіни в зоні рецепції та орнаментованому підлоговому покритті.

Відповідність національним та регіональним традиціям передбачає використання в інтер'єрі хостелу характерних для певної культури або регіону матеріалів, кольорів, мотивів, прийомів та декоративних елементів, а також через включення впізнаваних образів і символів, пов'язаних з локальною міською культурою. Прикладом може бути використання в інтер'єрі хостелу Generator London образу лондонського автобусу, який є впізнаваним символом міста.

Попри вимоги до максимальної економічності хостелів, їх естетично-образні рішення відіграють значну роль у подальшому успішному функціонуванні таких закладів, оскільки візуальна виразність, цілісність зовнішнього та внутрішнього середовища, індивідуальність архітектурного образу робить їх привабливими для користувачів. Завдяки використанню низки запропонованих естетично-образних прийомів хостели можуть формувати індивідуальний, впізнаваний і комфортний образ, у якому поєднуються практичність, візуальна привабливість, локальна ідентичність та зручність користування.

3.4. Рекомендації щодо архітектурно-планувальної організації будівель хостелів.

На попередніх етапах роботи було досліджено проектування основних функціональних елементів хостелу та особливості їх планувальної організації. У даному підрозділі пропонуються варіанти їх об'єднання у цілісні архітектурно-планувальні структури, з урахуванням визначених принципів архітектурно-планувальної організації.

На основі аналізу вітчизняної та закордонної практики проектування хостелів, вивчення українських і закордонних нормативних документів щодо проектування хостелів, наукових джерел, а також окремих вимог до інших закладів тимчасового розміщення, запропонована узагальнена номенклатура приміщень хостелів та визначені площі їх основних приміщень, залежно від класу комфортності та загальної місткості закладів (Таб. 3.4.1).

Виділені три групи хостелів: малої (6-50 місць), середньої (51-150 місць) та великої (151-500 місць) місткості – I (комфорт), II (стандарт) та III (економ) рівнів комфортності проживання. Для даних груп розраховані показники площі основних приміщень у складі наступних функціональних груп: житлової, громадської, адміністративно-службової.

До складу житлової групи відносяться: житлові номери, приміщення поверхового обслуговування, санітарно-гігієнічні приміщення для проживаючих. До громадських приміщень: приймально-вестибюльна група, приміщення для спілкування та харчування; спортивно-оздоровчі зони; приміщення для відпочинку та рекреації; приміщення побутового призначення; приміщення для коворкінгу. До адміністративно-службової групи приміщень віднесені: адміністративні приміщення, приміщення для персоналу, службові санітарні вузли, інженерно-технічні приміщення, склади та комори.

Таблиця 3.4.1.

Номенклатура приміщень хостелів. Частина 1.

№	П Р И М І Щ Е Н Н Я	ХОСТЕЛИ								
		малої місткості (6-50 місць)			середньої місткості (51-150 місць)			великої місткості (151-500 місць)		
		ІІІ кат.	ІІ кат.	І кат.	ІІІ кат.	ІІ кат.	І кат.	ІІІ кат.	ІІ кат.	І кат.
	Група А. Житлова зона									
	Група А/1. Житлові номери	240-350			720-1050			2400-3500		
1.1	Багатомісна житлова кімната на 4 місця	16 10%	18 20%	24 40%	16 10%	18 20%	24 40%	16 10%	18 20%	24 40%
1.2	Багатомісна житлова кімната на 6 місць	24 20%	27 20%	36 20%	24 20%	27 20%	36 20%	24 20%	27 20%	36 20%
1.3	Багатомісна житлова кімната на 8 місць	32 55%	36 30%	48 5%	32 55%	36 30%	48 5%	32 55%	36 30%	48 5%
1.4	Приватна двомісна кімната	8 5%	9 20%	12 25%	8 5%	9 20%	12 25%	8 5%	9 20%	12 25%
1.5	Номер для людей з особливими потребами	12- 16 10%	12-16	12-16	12- 16 10%	12- 16	12-16	12- 16 10%	12- 16	12-16
	Група А/2. Приміщення поверхового обслуговування	24-72			40-120			80-190		
2.1	Поверхові салони- холи	15	20	20-30	20	25- 30	20-40	20- 25	25- 35	20-40
2.2	С/вузол для персоналу*	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6
2.3	Комора брудної білизни*	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	6	6	6
2.4	Комора прибирального інвентаря	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4
2.5	Приміщення для прання, сушки та чищення взуття та одягу	10	16	20	16	18	20	18	20	30

Таблиця 3.4.1.

Номенклатура приміщень хостелів. Частина 2

	Група А/3. Санітарно- ~~гігієнічні~~ приміщення для проживаючих	24-72			40-120			80-190		
		15-30	20-30	25-30	20-40	25-50	30-50	30-60	30-80	30-120
2.6	Санвузли, в тому числі									
2.6.1	Умивальники									
	1 об'єкт на кількість місць	6	8	10	6	8	10	6	8	10
2.6.2	Туалетна кабіна	3-4	3-4	3-4	3-5	3-5	3-5	3-6	3-6	3-6
	1 об'єкт на кількість місць	8	10	15	8	10	15	8	10	15
2.6.3	Душова	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	6	6	6
	1 об'єкт на кількість місць	10	15	15	10	15	15	10	15	15
	Окремі санвузли для жінок і чоловіків		так	так		так	так		так	так
	Група Б. Приміщення громадського обслуговування	108-210			154-304			236-780		
	Група Б/1. Приміщення приймально-вестибюльної групи	58-100			84-164			126-200		
3.1	Вестибюль/вітальня	20-30	20-30	20-30	20-40	30-40	30-40	40	40	40
3.2	Бюро (стійка) прийому та реєстрації		10	20		10	20		10	20
3.3	Кімнати чергового персоналу	8	8-10	8-10	8	8-16	8-20	10-16	16-20	16-20
3.4	Службовий санітарно-технічний блок	4	4	4	6-8	6-12	6-16	8-10	10-12	10-16
3.5	Кімната для зберігання багажу	4-6	6-8	6-10	8-10	10-12	10-12	10-32	12-32	12-32
3.6	Приміщення охорони*	4-6	4-8	6-8	8	8-12	8-16	8-12	10-16	12-16
3.7	Санвузли для відвідувачів	6	6	6	6	12	12	6	12	12
3.8	Гардероб*									
3.9	Банкомати, термінали*			так*			так*			так*
3.10	Комора ~~прибирального~~ інвентаря	2	2	2	4	4	4	6	6	6

Таблиця 3.4.1.

Номенклатура приміщень хостелів. Частина 3.

3.11	~~Сейфова~~	4	4	4	6	6	6	8	8	8
3.12	Приміщення для зберігання велосипедів	6	6	6	18	18	18	30	30	30
	Група Б/2. Приміщення для харчування	50-110			70-140			110-580		
4.1	Кафе/їдальня*	10-30*	12-24	12-30	30-50	30-60	30-60	30-80	30-80	30-100
4.2	Кухні загального користування для самостійного приготування їжі*	20-40*	20-40*	20-40*	20-40*	20-40*	20-40*	40-240*	40-240*	40-240*
4.3	Їдальня загального користування для прийому їжі*	20-40*	20-40*	20-40*	20-40*	20-40*	20-40*	40-240*	40-240*	40-240*
	Група Б/4. Спортивно-оздоровча група приміщень	302			445			557		
	Спортивна група приміщень	230			349			425		
6.1	Тренажерний зал*			24			40			60
6.2	Спортивний зал*			30			60			90
6.3	Басейн *			60			90			90
6.4	Зони відпочинку при басейні*			30			45			45
6.5	Роздягальні при басейні*			36			42			48
6.6	Санвузли та душові для відвідувачів*			12			16			20
6.7	Санвузол для персоналу*			4			6			6
6.8	Комори для зберігання спорт. інвентарю*			8			10			12
6.9	Комори для ~~прибирального інвентарю*~~			2			4			6
6.10	Технічні приміщення басейну*			24			36			48
	Оздоровчо-побутова група приміщень	72			96			132		
7.1	Медпункт*			12			24			36
7.2	Перукарня*			24			36			48
7.3	Комплекс сауни*			36			36			48

Таблиця 3.4.1.

Номенклатура приміщень хостелів. Частина 4.

	Група В/1. Адміністративно- службова група приміщень	9-14			9-14			9-14		
8.1	Службове приміщення персоналу	6	8	10	6	8	10	6	8	10
8.2	Службовий санвузол	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4
	Група В/2. Складські та господарсько- виробничі приміщення	10-14			14-18			18-26		
9.1	Побутові приміщення	6	8	10	8	10	12	10	12	18
9.2	Склад ~~прибирального~~ інвентаря	4	4	4	6	6	6	8	8	8
	ЗАГАЛЬНА ПЛОЩА ХОСТЕЛА:	717 - 1034			1422 - 2071			3380 - 5257		

Встановлено, що загальна площа хостелів може коливатися значною мірою, залежно від класу комфортності та загальної місткості закладів. Так, для хостелів малої місткості (на 6-50 місць) загальна площа складає приблизно 700 м² (для I категорії) – 1000 м² (для III категорії); для закладів середньої місткості (50-150 місць) загальна площа складає відповідно – 1400-2000 м²; а для закладів великої місткості (151-500 місць) – 3400-5300 м².

Архітектурно-планувальні рішення будівель хостелів формуються за коридорною, блоковою, капсульною, павільйонною, компактною, апартаментною моделями та комбінованими варіантами.

Як уже зазначалося, найпоширенішою та найраціональнішою є коридорна модель архітектурно-планувальної організації житлових поверхів хостелів. Наведемо приклади авторського експериментального проєктування та студентських концептуальних пропозицій з використанням коридорної моделі архітектурно-планувальної організації хостелів в умовах нового будівництва та реконструкції існуючих будівель (Рис. 3.4.1- 3.4.3)

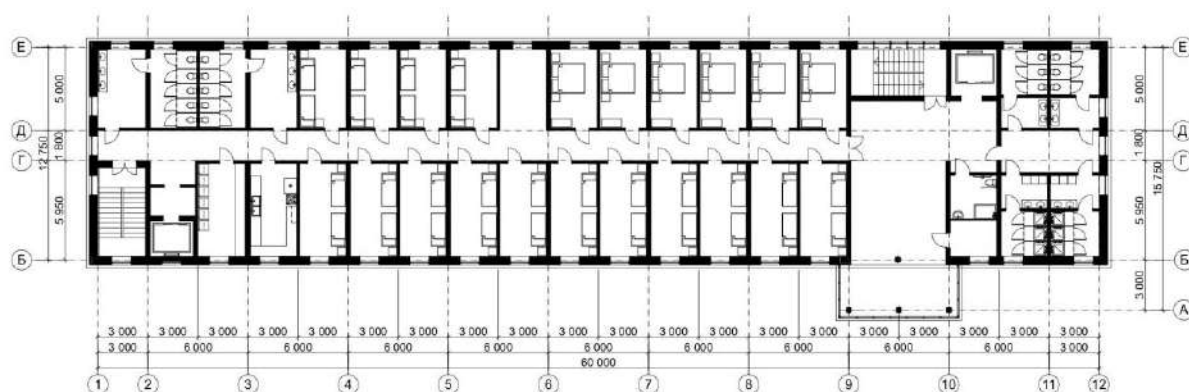

Рис. 3.4.1

Проект реконструкції існуючої будівлі під хостел за адресою Проспект
Повітряних Сил у м. Кисві

На рисунку 3.4.1. наведений авторський ескізний проєкт реконструкції готелю «Жуляни» у Києві, зведеного за типовим проєктом у 1960-х роках під hostel. Враховуючи розташування будівлі у безпосередній близькості від аеропорту «Київ» («Жуляни») та структуру існуючого готелю з дрібночарунковими житловими елементами, розташуванням загальних санітарних вузлів у кінці коридору, кроком несучих стін через 6000 мм та висотою поверху у 2500 мм у чистоті, - переобладнання будівлі під hostel видається раціональним та економічно виваженим рішенням.

До переваг організації у даній будівлі hostelu можна віднести: *близькість*, у межах пішохідної доступності, до *транспортних вузлів* (аеропорт «Київ», залізничний вокзал «Київ-Волинський», автобусні та тролейбусні зупинки); *дрібночарункову об'ємно-планувальну структуру*, наявність *сантехнічних інженерних комунікацій* у торцевих частинах поверхів; наявність *зальної частини*, обслуговуючих приміщень та вентиляційних коробів – для *організації закладу харчування* на першому поверсі; *велика відстань до червоної лінії забудови*, що дозволяє прибудови на рівні першого поверху чи на всю висоту будівлі; *можливість організації* службового входу, *господарського двору* та стоянок у дворовій частині ділянки. Існуюча структура будівлі дозволяє здійснити реновацію даної будівлі під hostel із незначними економічними витратами.

Житлові номери пропонується залишити на місцях існуючих житлових одиниць, модернізувавши їх оснащення. Враховуючи висоту поверху у 2,5 м та спираючись на попередні дослідження та розрахунки щодо раціонального розташування спальних місць, пропонується використовувати одноярусні ліжка (двојарусні ліжка, відповідно до ергономіки та комфортності, було вирішено застосовувати тільки при висоті приміщень 3,0 м та більше). Площа номерів, розташованих по правий бік коридору, складає 13 м² (2,7х4,8 м) – у таких номерах пропонується розташування 2-3-місних номерів. номери з протилежного боку коридору мають площу 15 м² (2,7х5,7м), там пропонується розмістити 3-4-місні номери підвищеного рівня комфортності.

Санітарні вузли та душові (окремо чоловічі та жіночі – розташовуються у кінці коридору житлових поверхів. На першому поверсі розміщується кафе-їдальня, інші приміщення громадського призначення та адміністративні приміщення. Осучаснення зовнішнього вигляду будівлі, покращення енергоефективності показників (за рахунок утеплення фасадів, модернізації інженерно-технічного обладнання, оздоблення та меблювання) – дозволить зробити такий хостел привабливим для відвідувачів, зручним у використанні та економічно вигідним для власників – при невеликих початкових витратах та незначних термінах окупності.

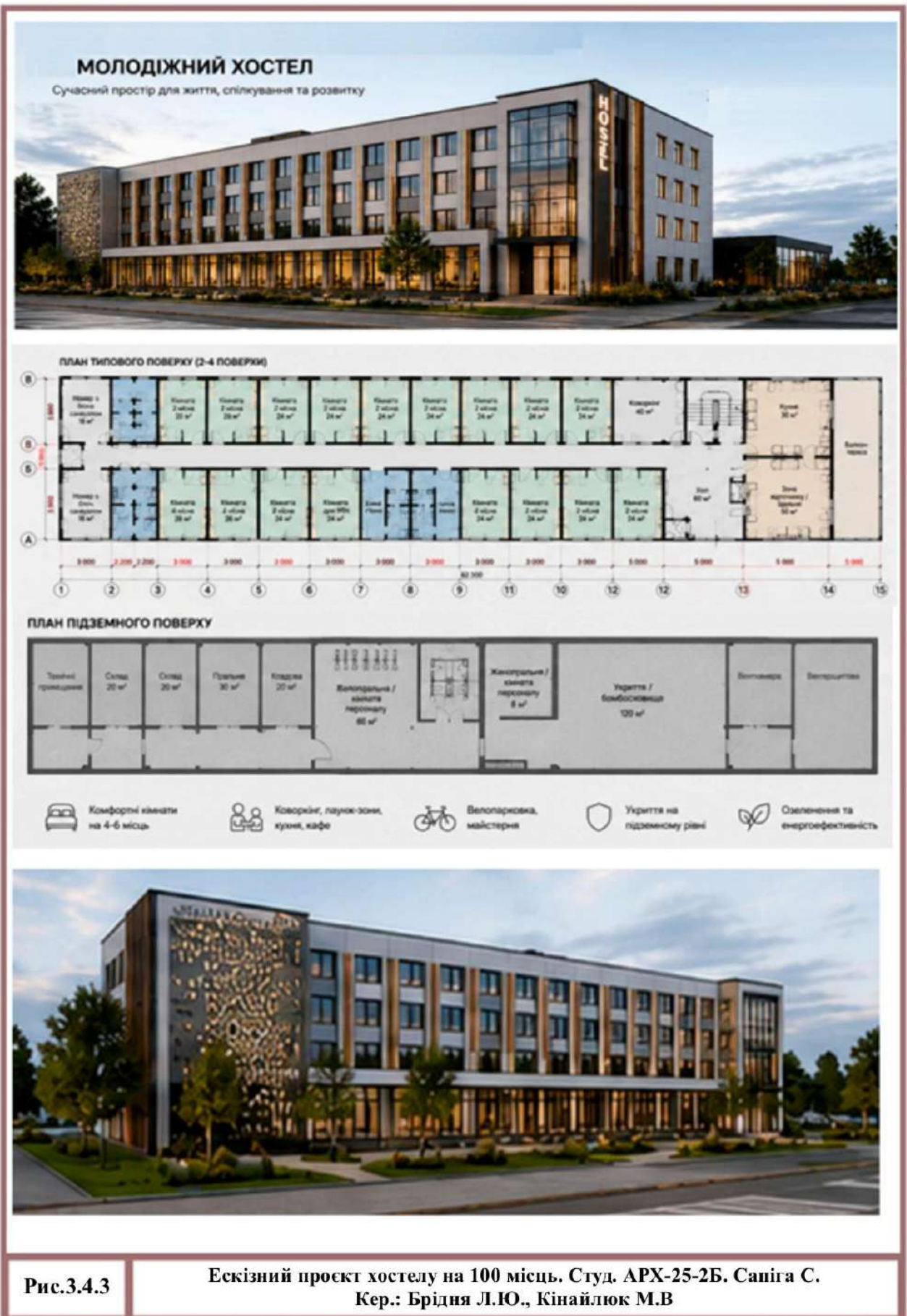
Можемо навести ще декілька прикладів проєктів хостелів, вирішених на основі коридорної моделі організації житлових поверхів (на основі нового будівництва та реконструкції), розроблених у ході експериментального проєктування (Рис. 3.4.2, Рис.3.4.3). У проєктах – у межах житлових поверхів можуть передбачатися зони громадського використання: вітальні, коворкінги, буфети, переговорні, тощо. Житлові номери можуть вирішуватися у межах несучих конструкцій з кроком у 3,0-6,6 м. Рішення хостелів передбачаються із застосуванням енергоефективних матеріалів та обладнання. Обов'язковим є передбачення не менше 10% житлових номерів для людей осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, також має забезпечуватися відповідне сантехнічне обладнання та меблювання.

Коридорна система організації житлових поверхів є однією з найбільш доцільних для будівель хостельного типу, оскільки вона забезпечує чітке функціональне зонування, зручну навігацію та раціональне використання площі поверху. Така планувальна модель дозволяє компактно розміщувати житлові номери вздовж комунікаційного простору, забезпечуючи безпосередній доступ до них із загального коридору. Це особливо важливо для хостелів, де житлові осередки мають порівняно невелику площу, а ефективність використання кожного квадратного метра є одним із ключових чинників економічної доцільності таких об'єктів.

Рис.3.4.2

Ескізний проєкт хостелу на 100 місць. Студ. АРХ-25-2Б. Ковальська В.Т.
Кер.: Брідня Л.Ю., Кінайлюк М.В.

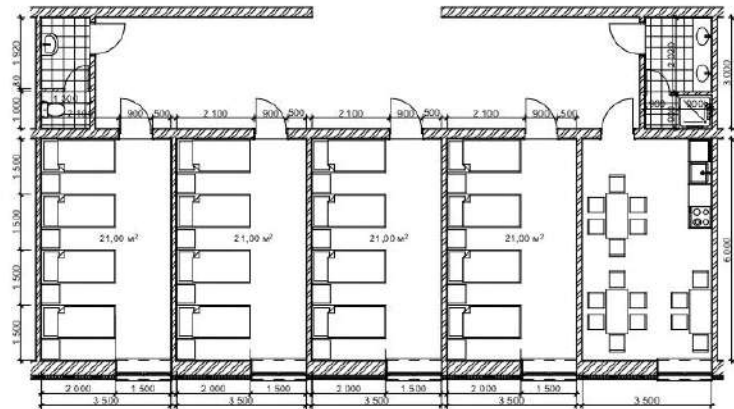
Поряд із коридорною системою організації житлових поверхів, яка передбачає

розміщення житлових номерів уздовж загального комунікаційного коридору, у проєктуванні хостелів доцільним може бути також є застосування блокової планувальної структури. Така модель може розглядатися як один із раціональних варіантів архітектурно-планувальної організації хостелів, особливо у випадках, коли необхідно забезпечити вищий рівень комфорту, зручнішу експлуатацію житлових блоків, кращу функціональну автономність окремих груп приміщень та більш гнучке використання площ.

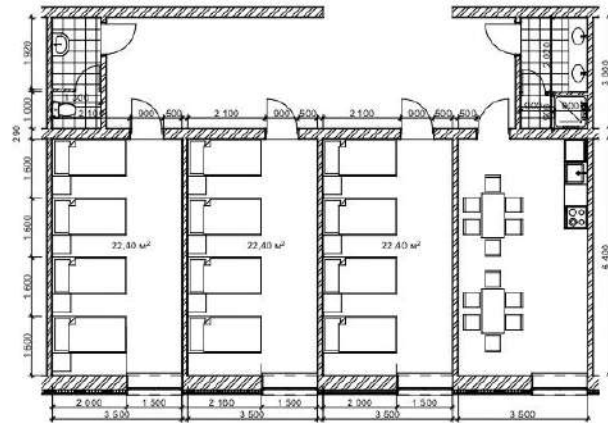
Коридорна система базується на лінійному розміщенні номерів з організацією санітарно-гігієнічних приміщень у торцевих або спеціально виділених частинах поверху, блокова ж структура передбачає формування відносно самостійних житлово-побутових чарунок. До складу такого блоку можуть входити один або кілька житлових номерів, санітарний вузол, душева, а в окремих випадках — невелика зона спільного користування, мінікухня, місце для прийому їжі, відпочинку або короткотривалого спілкування мешканців. Таким чином, блокова модель дозволяє поєднати переваги хостельного формату з елементами підвищеної побутової зручності.

На основі авторського експериментального проєктування пропонуються схеми, що демонструють можливість формування хостелів різного рівня комфортності відповідно до вимог ДСТУ 9106:2021. Зокрема, можуть бути передбачені блоки базового, середнього та підвищеного рівня комфорту. Відмінність між ними полягає у співвідношенні житлової площі, кількості спальних місць, складі допоміжних приміщень, характері санітарно-побутового обслуговування та ступені автономності кожного блоку. Такий підхід дозволяє створювати диференційовані умови проживання для різних категорій користувачів, не змінюючи загальної функціональної логіки будівлі (Рис. 3.4.4).

Модель блокової
планувальної структури
хостелу базового рівня
комфорту (на основі вимог
категорії "Економ" за
ДСТУ 9106:2021)

Модель блокової
планувальної структури
хостелу середнього рівня
комфорту (на основі вимог
категорії "Стандарт" за
ДСТУ 9106:2021)

Модель блокової
планувальної структури
хостелу підвищеного рівня
комфорту (на основі вимог
категорії "Комфорт" за
ДСТУ 9106:2021)

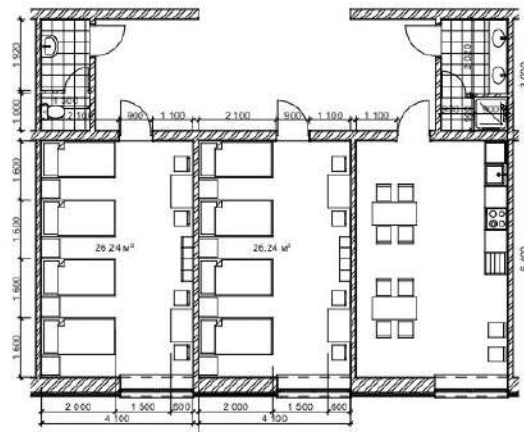

Рис. 3.4.4

БЛОКОВА СТРУКТУРА ХОСТЕЛУ: ВАРІАНТИ ПЛАНУВАЛЬНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ

У проєктуванні нових хостелів блокова структура відкриває ширші можливості для варіативності планувальних рішень. Житлові блоки можуть повторюватися як типові планувальні модулі, утворюючи компакту, зрозумілу та технологічно зручну структуру будівлі. При цьому кожен блок може мати однаковий або різний склад приміщень залежно від рівня комфортності. Наприклад, *блок базового рівня* може включати кілька багатомісних номерів і спільний санітарний вузол; *блок середнього рівня* - меншу кількість місць, зручніше розташовані санітарно-побутові приміщення та спільну зону; *блок підвищеного рівня* комфортності - просторіші номери, розширену побутову зону та більш комфортні умови користування.

Комбінована коридорно-блокова модель є особливо перспективною для хостелів різного рівня комфортності. На одному поверсі можуть розміщуватися як більш економічні багатомісні номери із загальними санітарними приміщеннями, так і окремі блоки підвищеного комфорту для малих груп, родин або користувачів, які потребують більшої приватності. Це дозволяє розширити цільову аудиторію хостелу та зробити об'єкт більш конкурентоспроможним на ринку тимчасового розміщення .

З функціонального погляду блокова структура сприяє більш раціональному розподілу потоків користувачів. Мешканці окремого блоку користуються переважно його внутрішніми приміщеннями, що зменшує навантаження на загальні комунікації та спільні санітарно-побутові зони. Водночас загальні громадські простори хостелу - вітальні, коворкінги, кафе, пральні, кімнати зберігання речей, адміністративні приміщення- можуть розміщуватися окремо та обслуговувати всю будівлю. Таким чином, блокова структура дозволяє впорядкувати співвідношення між приватними, напівприватними та громадськими зонами (Рис. 3.4.5).

З ергономічного погляду блокова система дає змогу краще врахувати потреби мешканців у повсякденному користуванні простором. Скорочення відстаней між спальними приміщеннями, санітарними вузлами та побутовими зонами підвищує зручність експлуатації, особливо у багатомісних номерах.

речей, сушіння одягу, користування індивідуальними шафами, організації короткотривалого відпочинку або самообслуговування. Це сприяє підвищенню якості проживання без обов'язкового значного збільшення площі всієї будівлі.

Можливою є також реновація будівель із застосуванням блокової моделі. Особливо ефективною блокова модель може бути при реконструкції під хостели житлових будівель із секційною або чарунковою планувальною структурою, де окремі групи приміщень можуть бути перетворені на функціональні житлові блоки. У такому випадку немає потреби повністю змінювати планувальну логіку будівлі. Навпаки, існуючі приміщення можуть бути адаптовані до нової функції шляхом об'єднання кількох кімнат із санітарно-побутовими та громадськими зонами. Це зменшує обсяг демонтажних робіт, скорочує терміни реконструкції та підвищує економічну ефективність проєктів.

При новому будівництві блокова структура хостелів може бути навіть більш раціональним та економічно доцільним типом планувальної структури, оскільки може забезпечити ефективне співвідношення між кількістю місць, рівнем комфортності та витратами на будівництво або реконструкцію. Повторюваність блоків спрощує проєктування, будівельно-монтажні роботи, інженерне забезпечення та подальшу експлуатацію. Типізація житлових блоків дозволяє уніфікувати меблювання, сантехнічне обладнання, інженерні рішення та оздоблення, що позитивно впливає на вартість реалізації проєкту. Водночас варіативність блоків за рівнем комфортності дає можливість формувати різні цінові категорії проживання.

У контексті сучасних вимог до хостелів блокова планувальна структура може розглядатися як більш гнучка та адаптивна модель порівняно з традиційною коридорною системою. Вона дозволяє створювати не лише місця для ночівлі, а й повноцінні житлово-побутові осередки, орієнтовані на різні сценарії користування. Така структура відповідає сучасним тенденціям розвитку тимчасового житла, де важливими стають не лише економічність і

місткість, але й комфорт, приватність, функціональна насиченість та можливість соціальної взаємодії.

Отже, блокова планувальна структура є доцільним напрямом розвитку архітектурно-планувальної організації хостелів. Вона може застосовуватися як самостійна модель або у поєднанні з коридорною системою. Її перевагами є функціональна автономність окремих житлових осередків, підвищення комфортності проживання, гнучкість експлуатації, можливість диференціації номерного фонду, зручність інженерного забезпечення та адаптивність до умов нового будівництва і реконструкції. Саме тому блокова система може бути рекомендована для проєктування хостелів базового, середнього та підвищеного рівня комфорту.

Як уже зазначалося, крім коридорної та блокової систем організації житлових поверхів, у сучасній практиці проєктування хостелів дедалі більшого поширення набувають капсульні та змішані планувальні структури. Їх поява пов'язана з необхідністю максимально ефективного використання внутрішнього простору будівель, зростанням попиту на приватність проживання в економічних закладах тимчасового проживання та появою нових сценаріїв тимчасового перебування. Капсульний хостел може розглядатися як особливий тип просторової організації, у якому житлова чарунка формується не як традиційний номер, а як індивідуальний меблевий або конструктивно-меблевий модуль, призначений переважно для сну, короткотривалого відпочинку та зберігання мінімальної кількості особистих речей.

У коридорній або блоковій моделі основною одиницею планувальної структури є житловий номер, тоді як у капсульній моделі такою одиницею стає індивідуальна капсула. Вона може бути розміщена у великому зальному просторі, у спеціально сформованому спальному приміщенні або в межах окремих кімнат існуючої будівлі. Капсули можуть компонуватися в один або два яруси, формуючи компактні ряди житлових чарунок із загальними

проходами, зонами доступу та спільними санітарно-побутовими приміщеннями.

Застосування капсульної структури є особливо доцільним у тих випадках, коли проживання має короткотривалий характер і основною потребою користувача є не повноцінне тривале перебування, а можливість безпечно, зручно та недорого переночувати або відпочити протягом обмеженого часу. Саме тому капсульні гостели можуть бути перспективними для розміщення у структурі транспортних вузлів - аеропортів, залізничних вокзалів, автостанцій, великих пересадкових комплексів, а також поблизу них. У таких об'єктах користувачами можуть бути пасажирів з тривалими пересадками, туристи, учасники короткотривалих поїздок, працівники транспортної сфери, відвідувачі подій або люди, які потребують тимчасового місця для відпочинку між етапами подорожі.

У проєктному прикладі організації капсульного гостелу в структурі міжнародного аеропорту «Бориспіль» (авторська пропозиція) капсульна модель демонструє можливість створення компактного транзитного простору для короткотривалого відпочинку пасажирів (Рис. 3.4.6). У такому випадку планувальна структура формується за принципом розміщення капсул уздовж центрального проходу, що забезпечує чітку навігацію, простоту контролю та раціональне використання площі. Капсули розташовуються у два яруси, а їх ритмічне повторення створює впорядковану та легко зчитувану систему індивідуальних спальних місць. Таке рішення відповідає логіці транзитного гостелу, де важливими є компактність, доступність, швидке заселення, можливість короткого відпочинку та мінімізація зайвих переміщень користувача.

Особливістю капсульної організації є висока щільність розміщення спальних місць. На відміну від звичайного багатомісного номера, де ліжка розміщуються у межах кімнати з урахуванням проходів, меблів, шаф та вільного простору, капсульна система дозволяє інтегрувати спальне місце, освітлення, вентиляційний отвір, полицю, розетку, індивідуальне місце для

зберігання та засоби приватності в межах одного компактного модуля. Це підвищує ефективність використання площі, однак водночас потребує особливої уваги до ергономіки, вентиляції, пожежної безпеки, акустичного комфорту та психологічного сприйняття замкненого простору.

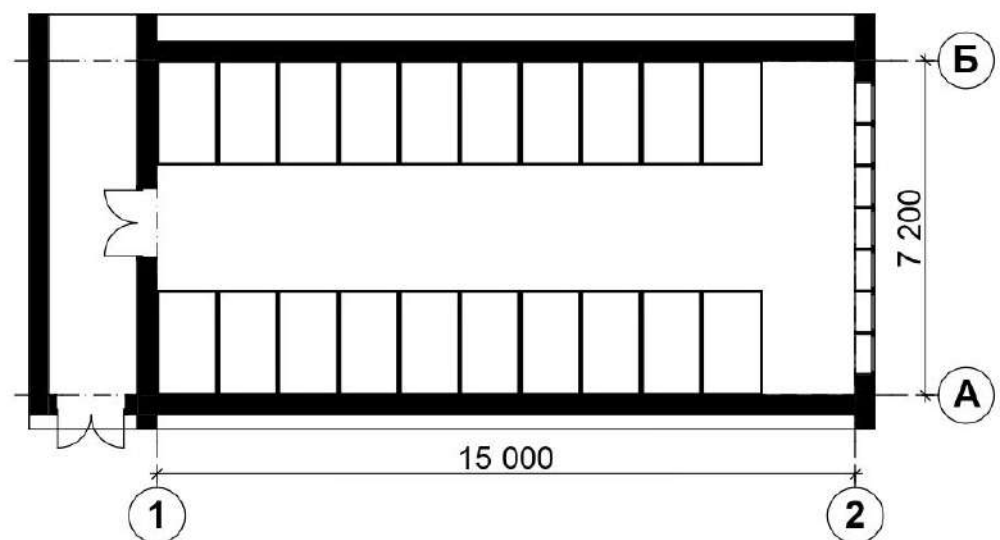
Капсула як житлова чарунка має забезпечувати мінімально необхідний рівень індивідуального комфорту. Вона не може розглядатися лише як місце для сну без урахування потреб користувача у повітрообміні, освітленні, приватності, безпеці та зручності користування. У межах капсули доцільно передбачати індивідуальне локальне освітлення, розетку або USB-підключення, невелику полицю, гачки чи інші елементи для розміщення особистих речей, засоби часткового візуального відокремлення - шторку, розсувну панель або інший легкий елемент закривання. При цьому конструкція капсули не повинна створювати відчуття повної ізоляції або небезпеки, а її розміри мають відповідати ергономічним параметрам людини у положенні лежачи та при вході та виході.

Важливою умовою проектування капсульних хостелів є забезпечення якісного повітрообміну. Оскільки капсула є частково замкненим меблевим або конструктивним об'ємом, у ній не може допускатися застій повітря. Обов'язковим є передбачення ефективної припливно-витяжної вентиляції як у межах загального приміщення, так і з урахуванням повітрообміну в кожній капсулі або групі капсул. Недостатній повітрообмін може призводити до погіршення мікроклімату, підвищення вологості, накопичення вуглекислого газу, дискомфорту користувачів та загального зниження якості середовища. Тому вентиляція в капсульних хостелах має розглядатися не як додатковий технічний елемент, а як одна з ключових умов можливості використання такої планувальної структури.

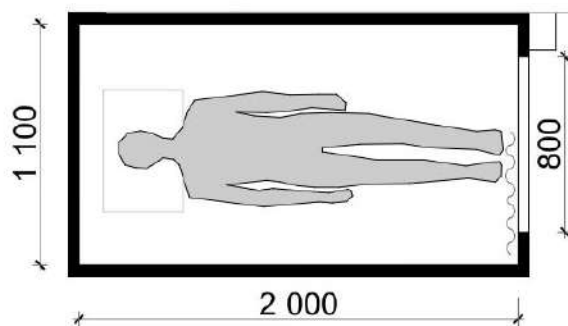
Особливої уваги потребує організація припливно-витяжної вентиляції у великих залах, де капсули розміщуються рядами або ярусами. У таких випадках необхідно забезпечити рівномірний розподіл свіжого повітря по всій площі приміщення та уникати утворення зон із недостатнім повітрообміном.

План капсульного хостелу

План капсули

Розріз капсули

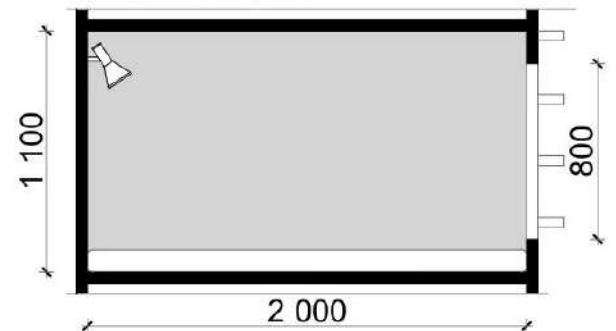

Рис. 3.4.6

Організація капсульного хостелу у будівлю у структурі Міжнародного аеропорту «Бориспіль» у м. Бориспіль Київської області

Розташування вентиляційних решіток, каналів, витяжних елементів та систем кондиціонування повинно узгоджуватися з планувальною схемою розміщення капсул. У разі двоярусного компонування важливо враховувати різницю температур і руху повітря у нижній та верхній зонах приміщення, оскільки верхній ярус може бути більш чутливим до перегріву, погіршеного повітрообміну та недостатньої вентиляції.

Капсульна структура може застосовуватися у приміщеннях різної висоти, однак просторові можливості такої організації значною мірою залежать від вертикальних параметрів будівлі. У великих залах аеропортів, вокзалів або колишніх промислових будівель, де висота приміщень є значною, капсули можуть розміщуватися більш вільно, із формуванням двоярусних систем, галерей, антресолей або комбінованих просторових рішень. Високі приміщення дають можливість краще організувати повітрообмін, освітлення, акустичне зонування та інженерні комунікації. Крім того, вони дозволяють створювати більш виразний інтер'єр, у якому капсули сприймаються не лише як функціональні спальні місця, а і як елемент загальної архітектурно-просторової композиції.

У колишніх промислових будівлях капсульна модель може бути особливо перспективною завдяки наявності великих відкритих просторів, значної висоти поверхів, міцних несучих конструкцій та можливості гнучкого внутрішнього перепланування. Такі об'єкти часто мають виразний архітектурний характер, що може бути використано для створення сучасного образу хостелу. У цьому випадку капсульні модулі можуть поєднуватися з відкритими громадськими просторами, коворкінгами, зонами відпочинку, кафе, виставковими або подієвими майданчиками. Завдяки цьому хостел може функціонувати не лише як місце тимчасового проживання, а як багатофункціональний молодіжний, туристичний або транзитний простір.

Водночас капсульна структура може застосовуватися і в приміщеннях звичайної висоти - приблизно 3,0 м. У таких випадках проєктні рішення мають бути більш стриманими та ергономічно обґрунтованими. Якщо висота

приміщення не дозволяє сформувати повноцінну двоярусну систему, доцільно застосовувати одноярусні або частково комбіновані капсульні рішення. У звичайних приміщеннях капсули можуть встановлюватися вздовж стін, у вигляді меблевих рядів або компактних груп, залишаючи центральну частину для проходу, спільного користування або розміщення допоміжних функцій.

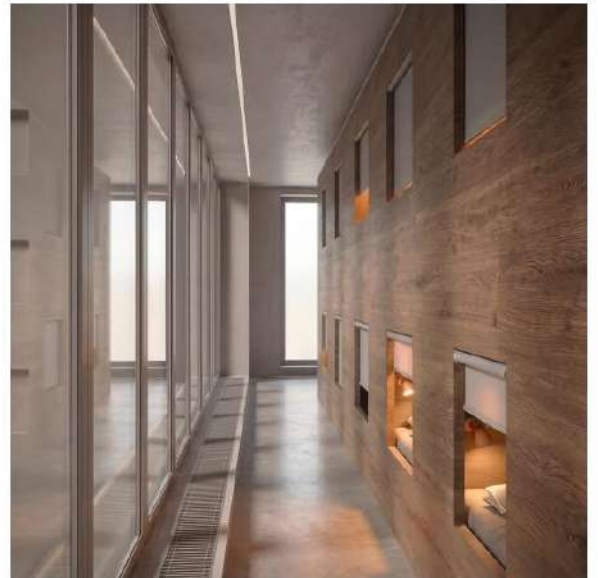
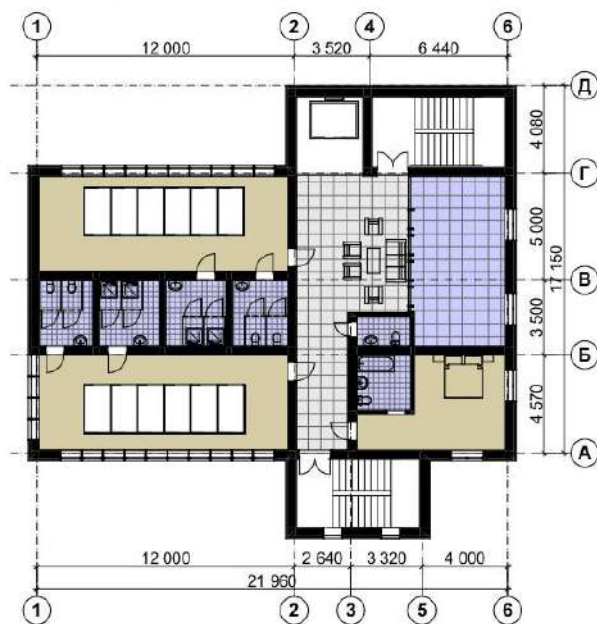
Проектний приклад – пропозиції щодо будівництва хостелу у дворовому просторі будівлі по вул. Паньківській у Києві (авторський ескізний проєкт) (Рис. 3.4.7) - демонструє можливість застосування змішаної структури, у якій капсульні житлові чарунки поєднуються з традиційними приміщеннями та громадськими зонами. У цьому випадку капсули інтегруються не у великий транспортний зал, а в архітектурну структуру окремої будівлі. Такий підхід дозволяє організувати більш складну функціональну систему, де поряд із капсульними зонами можуть розміщуватися санітарно-побутові приміщення, адміністрація, зони відпочинку, комунікаційні простори та інші приміщення спільного користування.

При використанні капсульної структури у звичайних будівлях особливого значення набуває питання співвідношення щільності розміщення та комфортності. Надмірне збільшення кількості капсул у приміщенні може погіршити умови перебування, ускладнити евакуацію, знизити рівень приватності, підвищити шумове навантаження та створити відчуття перенаселеності. Тому капсульна система має застосовуватися не лише як спосіб максимального збільшення кількості місць, а як продумана планувальна модель, у якій компактність поєднується з безпекою, санітарно-гігієнічною якістю середовища та зручністю експлуатації.

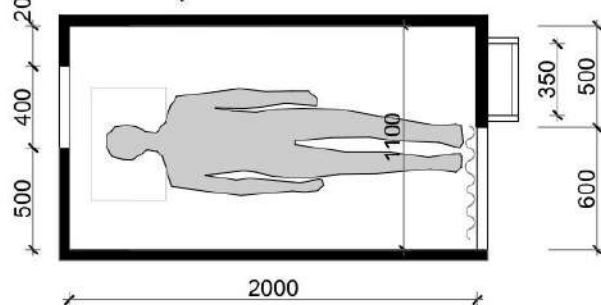
Змішана організація у подібних об'єктах дозволяє урізноманітнити типи проживання. Наприклад, частина будівлі може бути призначена для капсульного розміщення з високою щільністю спальних місць, а інша частина - для більш комфортних номерів або житлових блоків.

План типового поверху

План капсули

Розріз капсули

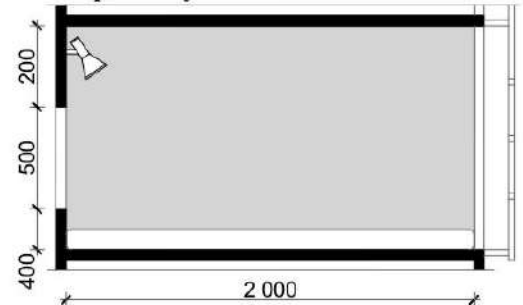

Рис. 3.4.7

Ескізний проєкт реконструкції буд. за вул Паньківською у м. Києві

Це особливо важливо у міському середовищі, де хостел може обслуговувати різні групи користувачів: туристів, студентів, учасників короткотривалих освітніх програм, відвідувачів ділових заходів, молодіжні групи, а також осіб, які потребують недорогого тимчасового проживання.

З архітектурно-просторового погляду капсульна структура відкриває нові можливості для формування інтер'єрів хостелів. Капсули можуть сприйматися як меблеві елементи, вбудовані у стіни, як окремі модулі, як ритмічна система чарунок або як частина багаторівневої просторової композиції. У високих приміщеннях вони можуть формувати складні просторові структури з галереями, сходами, антресолями та різними рівнями доступу. У приміщеннях звичайної висоти доцільніше застосовувати лінійні, компактні або частково вбудовані рішення, які не перевантажують простір і не створюють дискомфорту для користувачів.

Водночас капсульні хостели потребують особливої уваги до пожежної безпеки та евакуації. Компактне розміщення великої кількості спальних місць в одному приміщенні підвищує вимоги до ширини проходів, кількості евакуаційних виходів, матеріалів оздоблення, систем димовидалення, пожежної сигналізації та доступності шляхів евакуації. Капсули не повинні перешкоджати швидкому виходу користувачів із приміщення, а конструктивні та меблеві елементи мають бути виконані з матеріалів, що відповідають вимогам безпеки. Особливо це важливо для двоярусних систем, де користувачі верхніх капсул повинні мати зручний і безпечний шлях спуску.

Не менш важливим є питання акустичного комфорту. У капсульному хостелі велика кількість людей може перебувати в одному приміщенні, тому необхідно передбачати матеріали та прийоми, які знижують поширення шуму. Доцільним є використання звукопоглинальних поверхонь, текстильних елементів, акустичних панелей, м'яких покриттів, а також планувальне розмежування спальних зон і активних громадських просторів. Капсула має забезпечувати хоча б мінімальне відчуття приватності, однак її не варто

розглядати як повністю звукоізований об'єм. Тому акустичне зонування всього приміщення є одним із важливих завдань проєктування.

З погляду інклюзивності капсульна структура має певні обмеження, оскільки не всі користувачі можуть комфортно користуватися компактними або двоярусними капсулами. Тому в хостелах із капсульною організацією необхідно передбачати альтернативні типи житлових місць, доступні для маломобільних груп населення. Це можуть бути одноярусні капсули збільшених розмірів, адаптовані номери або житлові блоки з відповідним санітарним обладнанням. У змішаних структурах таке завдання вирішується більш ефективно, оскільки поряд із капсульними зонами можуть передбачатися традиційні номери або блоки, пристосовані для різних категорій користувачів.

Загалом, як уже зазначалось, архітектурно-планувальна організація хостелів формується на перетині економічних, соціальних, містобудівних, функціональних, ергономічних та експлуатаційних чинників. Сучасний хостел не може розглядатися виключно як максимально дешеве місце для ночівлі. Подальший розвиток цього типу закладів пов'язаний із пошуком балансу між економічністю та якістю середовища. З одного боку, користувач очікує доступної вартості проживання, компактності, простоти сервісу та зручного розташування. З іншого боку, зростають вимоги до приватності, безпеки, акустичного комфорту, санітарно-гігієнічних умов, індивідуального зберігання речей, якісної вентиляції, зручності користування спільними просторами та можливості вибору різного рівня комфортності. Саме тому перспективними є не лише традиційні багатомісні номери, а й блокові, капсульні та змішані планувальні структури, які дають змогу поєднувати економічність розміщення з більш диференційованими умовами проживання.

Важливим напрямом розвитку хостелів є формування різноманітного номерного фонду та гнучкої просторової структури. У межах одного об'єкта можуть поєднуватися економічні багатомісні номери, капсульні житлові чарунки для короткотривалого перебування, блоки підвищеного комфорту,

сімейні або маломісні номери, а також адаптовані приміщення для маломобільних груп населення. Така типологічна варіативність дозволяє розширити коло потенційних користувачів, підвищити завантаженість об'єкта в різні сезони та забезпечити більшу експлуатаційну стійкість хостелів. При цьому особливе значення мають спільні простори — вітальні, кухні-їдальні, коворкінги, зони відпочинку, пральні, камери зберігання, які компенсують компактність індивідуальних житлових чарунок і формують соціальну якість середовища.

Експлуатаційна ефективність хостелів значною мірою залежить від раціональності планувальної структури, зручності інженерного забезпечення, повторюваності житлових модулів, простоти обслуговування та можливості поетапного використання окремих зон. Економічність хостелів повинна досягатися не через надмірне ущільнення, а через оптимізацію просторової структури, уніфікацію рішень, ефективне використання площі та продуману експлуатаційну модель.

Подальші перспективи розвитку хостелів пов'язані також із впровадженням енергоефективних, збірних, модульних і трансформованих рішень. Використання типових житлових чарунок, меблевих модулів, капсульних систем, легких перегородок, збірних санітарних блоків та енергоощадного інженерного обладнання може сприяти скороченню вартості будівництва й реконструкції, зменшенню експлуатаційних витрат та підвищенню адаптивності об'єкта до змін попиту.

Напрями подальших наукових досліджень можуть бути пов'язані з поглибленим вивченням ергономічних параметрів житлових чарунок різного типу, зокрема багатомісних номерів, капсул, блоків та модульних одиниць; визначенням оптимального співвідношення житлових, громадських, санітарно-побутових і адміністративних площ; розробленням критеріїв оцінювання комфортності та економічної ефективності хостелів; дослідженням можливостей реконструкції різних типів існуючих будівель під функцію хостелу. Окремої уваги потребують питання інклюзивності,

безбар'єрності, пожежної безпеки, вентиляції капсульних просторів, акустичного комфорту та психологічного сприйняття компактного житлового середовища.

Перспективним є також дослідження хостелів як елементів міської туристичної, транспортної, освітньої та соціальної інфраструктури. У цьому аспекті важливими залишаються питання розміщення хостелів у структурі міста, їх зв'язку з громадським транспортом, вокзалами, аеропортами, університетськими кампусами, історичними центрами, подієвими та рекреаційними зонами. Подальше наукове опрацювання цих питань дозволить не лише уточнити принципи архітектурно-планувальної організації хостелів, а й сформувати практичні рекомендації для проєктування, реконструкції та нормативного регулювання цього типу закладів тимчасового проживання.

Хостели мають значний потенціал подальшого розвитку як економічний, гнучкий і соціально затребуваний тип тимчасового житла. Їх архітектурно-планувальна організація повинна поєднувати компактність і доступність із належним рівнем комфорту, приватності, безпеки, інклюзивності та експлуатаційної ефективності. Саме комплексний підхід до формування житлових чарунок, спільних просторів, інженерного забезпечення та моделей використання дає змогу розглядати хостел не лише як бюджетний засіб розміщення, а як перспективний тип сучасного міського житлово-громадського середовища.

ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ:

1. Сформульовані основні принципи архітектурної організації хостелів: *містобудівної інтегрованості* (містобудівна цілісність, функціональна інтегрованість, транспортна наближеність); *економічної ефективності* (компактність та економічність планувальної організації, раціональність використання існуючої планувальної структури (при реконструкції), забезпечення експлуатаційної ефективності, використання енергоефективних планувальних рішень, конструкцій, матеріалів та обладнання), *безпеки та контрольованості* (просторова та візуальна передбачуваність, обмеження транзитного доступу, контрольовані та безпечні індивідуальні просторові осередки, забезпечення протипожежної безпеки та інших нормативних вимог); *ергономічності* (ергономічність та обґрунтована щільність житлового середовища та зон громадського користування, компактність планувальної організації) та принцип *інклюзивності й універсальності дизайну* (безбар'єрність доступу, інклюзивність та універсальність організації житлових та громадських зон, інтуїтивно зрозуміла просторова структура, універсальність рішень санітарно-гігієнічних приміщень).

2. Визначені *прийоми архітектурної організації хостелів*, відповідно до сформульованих принципів: інтеграція у туристично-рекреаційну та транспортну мережу; озеленення та ландшафтний дизайн території; організація евакуаційних шляхів; безбар'єрний дизайн; планувальна адаптація санітарно-гігієнічних приміщень; формування контрольованих індивідуальних просторових осередків; ергономічна організація приміщень; мінімізація шляхів пересування; формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури; акустичне та візуальне розмежування в умовах щільного розміщення.

3. Запропоновано узагальнену номенклатуру приміщень хостелів та визначені площі їх основних приміщень, залежно від класу комфортності та загальної місткості закладів. Розроблені *основні моделі* архітектурно-

просторових рішень хостелів, залежно від їх місткості (великі (151-500 місць), середні (51-150 місць), малі (6-50 місць)); містобудівного розміщення; типу будівництва (нове будівництво, реконструкція, інтеграція в існуючі будівлі), способу організації (окрема будівля, частина будівлі, модульні чарунки) та рівня комфортності. Для даних груп розраховані показники площі основних приміщень у складі наступних функціональних груп: житлової, громадської, адміністративно-службової.

4. Визначені *параметри основних зон та приміщень хостелів*: окрема рецепція (площею 20 м² та 10 м² – відповідно для I та II категорії хостелів); приміщення для зберігання багажу; для відпочинку; приміщення для прання та сушіння одягу; сейфи (для всіх категорій хостелів); приміщення їдальні чи кафе у складі хостелу чи безпосередньо біля нього (для I категорії); кухня самообслуговування (1 конфорка на 8 туристів); приміщення для прийому їжі (окремі або об'єднані з кухнею чи вітальнею – для II та III категорії), розраховані на 60% проживаючих (для I категорії), 45% (для II категорії) та 25% (для III категорії); санітарно-гігієнічні приміщення.

5. Встановлено, що мінімальна загальна площа хостелу може становити близько 10 м² на одного проживаючого; мінімальна житлова площа на одне спальне місце — 4 м² при однарусному розміщенні та орієнтовно 3 м² при двоярусному розміщенні з урахуванням спільного простору житлового приміщення. Мінімальна висота житлових приміщень у хостелах становить 2,5 м для номерів з однарусними ліжками та 2,7 м для номерів з двоярусними ліжками; допоміжних приміщень у складі житлових номерів - 2,1 м; загальних коридорів - 2,3 м; приміщень громадського використання - 2,5 м. Мінімальний загальний об'єм на одного проживаючого становить 30 м³, мінімальний житловий об'єм - 5 м³ за умови забезпечення нормативного повітрообміну інженерно-технічними засобами.

6. Розроблені детальні схеми приміщень та їхніх основних елементів з врахуванням антропометричних та ергономічних параметрів, в тому числі - приміщення для людей з особливими потребами. Запропоновані основні

параметри обов'язкового обладнання житлових номерів: односпальні ліжка: 90х190 см (I-II категорія хостелів), 80х190 см (III категорія); двоспальні ліжка: 160х200 см (I-II категорія), 140х190 см (III категорія) (розміри вказані за розмірами матрацу); шафи або ніші для одягу (I категорія), шафи або гачки для одягу (II-III категорії); поличка або тумба для речей біля кожного спального місця (I-II категорії); стіл зі стільцями (I категорія); шафа, що замикається на ключ (I-III категорії). Обов'язкове санітарно-гігієнічне устаткування передбачає: 1 умивальник на 6 спальних місць (I категорія), на 8 місць (II категорія), на 10 місць (III категорія); 1 духова – на 10 місць (I категорія), на 15 місць (II-III категорія); 1 туалетна кабіна – на 8 місць (I категорія), на 10 місць (II категорія); на 15 місць (III категорія). Окремі санітарні вузли для жінок і чоловіків - для хостелів I-II категорій.

7. Виявлені *прийоми забезпечення естетично-образної привабливості* будівель та елементів хостелів: формування виразної об'ємно-просторово композиції; гармонізація пропорційного співвідношення планувальних елементів; пластика фасадів; використання новітніх оздоблювальних матеріалів та конструкцій; сучасне освітлення; благоустрій і озеленення території; синтез мистецтв та архітектури; відповідність національним та регіональним традиціям.

8. Надані рекомендації щодо архітектурно-планувальної організації будівель хостелів за коридорною, блоковою, капсульною, та комбінованими схемами архітектурної організації хостелів.

9. Визначені напрями подальших наукових досліджень пов'язані з поглибленим вивченням ергономічних параметрів житлових чарунок різного типу; питань інженерно-технічного забезпечення; перспективного розвитку моделі хостелів у спеціалізованих (молодіжні, соціальні хостели, хостели для тимчасово переміщених осіб тощо) та гібридних формах, що поєднували б риси різних видів закладів тимчасового проживання.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:

1. Систематизований світовий досвід проєктування та будівництва хостелів. Визначено основні етапи становлення та розвитку даного типу закладів: (1910-1930-ті рр. – виникнення перших молодіжних хостелів у Німеччині, що мали виражену педагогічно-виховну та оздоровчу функцію; 1950-1970-ті рр. – формування туристичних комерційних хостелів та трансформація моделі молодіжних хостелів; з 2000-тих рр. – широкий розвиток туристичних хостелів, їх комерціалізація та глобальне поширення, формування міжнародних мереж).

2. Виявлено основні варіанти містобудівного розташування хостелів: у центральній частині міст (50%), у периферійній частині населених пунктів (33,5%), на околицях (16,5%) та наближеність до транспортних вузлів та комунікацій (1-3 км від залізничних та автовокзалів, 5-8 км від аеропортів, на відстані до 1 км від зупинок громадського транспорту та автомагістралей).

3. Узагальнено та систематизовано наукові дослідження та нормативні документи за темою дисертації. Виявлено відсутність комплексних досліджень, присвячених архітектурним аспектам проєктування хостелів, та необхідність розробки нормативних документів, у зв'язку зі змінами у 2023 року у національному класифікаторі НК018:2023, де хостели відокремлені від готельних будівель (1211) та віднесені до класу 1212 «Інші будівлі для короткострокового проживання» й регламентуються прийнятим у 2021 році ДСТУ 9106:2021 «Хостели».

4. Розроблена *класифікація хостелів* за наступними типологічними ознаками: за *цільовою аудиторією* (молодіжні, туристичні, соціальні, спеціалізовані); *типом будівництва* (нове будівництво, реконструкція, адаптація); *способом розміщення* (окрема будівля, частина будівлі, у прибудованому чи надбудованому об'ємі); *місцем розташування* (у центральній, прилеглій до центру частині міст, на периферії, поблизу транспортних комунікацій, у структурі вокзалів та аеропортів, у місцях

проведення масових заходів); *місткістю* (великої (150-500 місць), середньої (50-150 місць), малої (до 50 місць) місткості); *рівнем комфортності* (I, II, III категорії); *архітектурно-просторовою структурою* (коридорні, галерейні, блочні, атріумні, капсульні та комбіновані); *типом житлових одиниць* (багатомісні та приватні номери, капсульні простори).

5. Визначені *фактори впливу* на формування сучасних хостелів: містобудівні, соціально-економічні, функціонально-планувальні, кліматичні, ергономічні, нормативно-регуляторні, безпеково-експлуатаційні, національно-культурні. Досліджений та систематизований їх вплив на архітектурно-планувальну організацію хостелів. Розроблені функціональні моделі хостелів різного рівня комфортності та місткості.

6. Встановлені основні типи об'ємно-просторових рішень хостелів: окрема будівля (монобудівля, модульна структура, павільйонна структура); окрема будівля, реконструйована під хостел; прибудова чи надбудова до існуючої будівлі; частина існуючої будівлі без формування власного об'єму. Визначені основні вимоги до приміщень різного призначення, їх меблів та устаткування, розроблені схеми та моделі їх організації. Визначена мінімальна загальна площа хостелу на одного проживаючого - 10 м², мінімальна житлова площа - 4 м² при одноярусному розміщенні та 3 м² при двоярусному розміщенні з розрахунку на одне спальне місце, мінімальний житловий об'єм - 5 м³ на одного проживаючого (за умови забезпечення нормативного повітрообміну інженерно-технічними засобами).

7. Удосконалені *розрахунки економічної ефективності* архітектурно-планувальної організації хостелів на основі укрупнених показників (*просторово-планувальних; функціонально-експлуатаційних і фінансово-економічних*). Ключовим фактором, що забезпечує економічну ефективність закладів визначено оптимальне співвідношення частки корисної та загальної площі на 1 проживаючого (комфортності та щільності розміщення).

8. Сформульовані *принципи архітектурної організації хостелів: принцип містобудівної інтегрованості* (містобудівна цілісність,

функціональна інтегрованість, раціональність у вирішенні генеральних планів); *транспортної наближеності* (близькість до транспортних вузлів та комунікацій, інтегрованість у структуру споруд для пасажирів); *економічної ефективності* (компактність та економічність планувальної організації, раціональність використання існуючої планувальної структури (при реконструкції), забезпечення конструктивної та експлуатаційної ефективності); *безпеки та контрольованості* (просторова та візуальна передбачуваність, обмеження транзитного доступу, контрольовані та безпечні індивідуальні просторові осередки, забезпечення протипожежної безпеки та інших нормативних вимог); *ергономічності* (ергономічність та обґрунтована щільність житлового середовища та зон громадського користування); *інклюзивності та універсальності дизайну* (безбар'єрність доступу, інклюзивність та універсальність організації, інтуїтивно зрозуміла просторова структура).

9. Визначені прийоми архітектурної організації хостелів, що забезпечують реалізацію сформульованих принципів: інтеграція у туристично-рекреаційну та транспортну мережу; безбар'єрний дизайн; ергономічна організація приміщень; формування інтуїтивно зрозумілої просторової структури; акустичне та візуальне розмежування в умовах щільного розміщення; естетично-образна привабливість.

10. Розроблені *основні моделі* архітектурно-просторових рішень хостелів, залежно від їх місткості (великі, середні, малі), містобудівного розміщення, типу будівництва (нове будівництво, реконструкція, інтеграція в існуючі будівлі), способу організації (окрема будівля, частина будівлі, модульні чарунки) та рівня комфортності (I, II, III категорії). Запропоновані рекомендації щодо раціональної архітектурної організації хостелів в умовах нового будівництва та реконструкції. Визначено напрямки подальших наукових досліджень - перспективний розвиток моделі хостелів у спеціалізованих (молодіжні, соціальні хостели) та гібридних формах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алдон М. У Хусті для переселенців працює спеціальний соціальний хостел. *Карпатський об'єктив*. 2022. URL: <https://life.ko.net.ua/?p=136129> (дата звернення: 29.10.2025).
2. Алдошина М. В., Бондаренко Н. А. Хостели як колективні засоби розміщення в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 333–339.
3. Андренко І. Б., Дейкун Т. А. Мотелі України: дослідження ринку послуг. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-74>
4. Брідня Л. Ю. Апартамент-готелі. Питання класифікації та термінології. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ. КНУБА, 2007. 18. С. 210-216.
5. Брідня Л. Ю. Житлова башта Накагін в Токіо, Японія: футуристичний архітектурний концепт середини 20 сторіччя і реальність. *Містобудування та територіальне планування*, 2024. Вип. №86. С. 17–26. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2024.86.17-26>
6. Брідня Л. Ю. Класифікація готельних житлових одиниць у сучасних закладах тимчасового проживання. *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ: КНУБА, 2015. Вип. 5. С. 328–335.
7. Брідня Л. Ю. Конструктивні особливості реконструкції готелів, побудованих за типовими проєктами. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ, КНУБА, 2013. Вип. 33. С. 354-361.
8. Брідня Л. Ю. Методичні основи реконструкції типових готелів в Україні. Дисертація канд. архітектури: 18.00.02, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ, 2014. 200 с.
9. Брідня Л. Ю. Містобудівні аспекти реконструкції готелів, побудованих за типовими проєктами у 60–80-х рр. XX ст. *Містобудування та територіальне планування*. Київ: КНУБА, 2013. Вип. 49. С. 82–89.

10. Брідня Л. Ю. Пропозиції щодо реконструкції типових готелів в Україні під заклади тимчасового проживання переселенців. *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ: КНУБА, 2015. Вип. 5. С. 236–240.
11. Брідня Л. Ю. Типологічна еволюція закладів тимчасового проживання. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, 2023. Вип. №67. С. 181–202. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.67.181-202>
12. Брідня Л. Ю., Ковальська О. Є., Яновицький Є. Л. Готель малої місткості (на 50-100 місць). Методичні рекомендації до виконання архітектурного проєкту, атестаційної роботи бакалавра, індивідуальних завдань для студентів спеціальності 191 «Архітектура і містобудування». Київ. КНУБА, 2021. 45 с.
13. Булгакова Т. В., Оніщук І. А. Особливості дизайну інтер'єру молодіжних готелів. *Технології та дизайн*. 2017. № 1 (22). С. 1–10.
14. Вимоги відповідно міжнародних стандартів: Засоби розміщення. Хостели. Київ: Державне підприємство «Український інформаційно-сервісний центр туризму», 2010. 45 с. URL: <https://hostel.band/standarty-ta-dokumenty.html> (Дата звернення: 11.06.2025).
15. Вовчанська О. М., Іванова Л. О. Маркетингове аналізування ролі і значення хостелів на ринку готельних послуг. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2019. № 58. С. 82–92. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2019-58-12>
16. Галасюк С. С. Мотель як основний тип готельних підприємств автотуризму. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 165–170.
17. Галасюк С. С. Хостел як основний тип готельних підприємств молодіжного туризму. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 18 вересня 2015 р. Одеса: Атлант, 2015. С. 27–29. URL: <https://dspace.oneu.edu.ua/items/b8feade7-aab9-462a-9adb-57f4069b6d42> (дата звернення 13.04.2026).

18. Гомон О., Ковальська Г. Методика проєктування освітніх комплексів на основі уніфікованих блок-модулів. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2022. № 63. С. 218–226. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.63.218-226>
19. Грінченко Т. І., Яновицький Є. Л., Брідня К. Т., Галак Л. Ю. Кафе в парку: методичні вказівки до курсового архітектурного проєктування та виконання атестаційної роботи: для студентів спеціальності 191 “Архітектура та містобудування” першого (бакалаврського) рівня. Київ: КНУБА, 2024. 30 с.
20. Давиденко І. В., Єгупова І. М., Бортник Л. В. Можливості розвитку хостелів в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки в контексті глобальних викликів: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 45-річчю факультету міжнародної економіки*, 19–20 вересня 2013 р. Одеса, 2013. С. 266–269. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/davydenko3.htm (дата звернення 31.12.2025).
21. Давиденко І. В. Особливості розвитку хостелів в Україні та світі. *Туристична індустрія: сучасний стан та пріоритети розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. Вип. 8. С. 47–50. URL: <https://dspace.oneu.edu.ua/handle/123456789/2147> (дата звернення 13.04.2025).
22. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. Київ: Мінрегіон України, 2019. 177 с.
23. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об’єктів будівництва. Загальні вимоги. Київ: Мінрегіон України, 2017. 41 с.
24. ДБН В.1.2-7:2021. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека. Київ: Мінрегіон України, 2022. 13 с.
25. ДБН В.2.2-9:2018 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення. Зі Зміною № 1 43 с.

26. ДБН В.2.2-15:2019. Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення. Із Зміною № 1. Київ: Мінрегіон України, 2022. 47 с.
27. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення: із Змінами №1 та №2. Київ: Мінрозвитку, 2025. 94 с.
28. ДБН В.2.5-20:2018. Газопостачання. З урахуванням Зміни № 1. Київ: Мінрегіон України, 2019. 109 с.
29. ДБН В.2.5-23:2010. Інженерне обладнання будинків і споруд. Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення. Київ: Мінрегіон України, 2010. 165 с.
30. ДБН В.2.5-56:2014. Системи протипожежного захисту. Київ: Мінрегіон України, 2015. 127 с.
31. ДБН В.2.5-64:2012. Внутрішній водопровід та каналізація. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво. Київ: Мінрегіон України, 2013. 122 с.
32. ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування. Київ: Мінрегіон України, 2013. 232 с.
33. ДК 018-2000. Державний класифікатор будівель та споруд. Київ: Держстандарт України, 2000. 52 с.
34. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 9 с.
35. ДСТУ 4527:2006. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 10 с.
36. ДСТУ 9106:2021. Туристичні послуги. Хостели. Загальні вимоги та класифікація. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2021. 16 с.
37. Д'яконова А. К., Тітомир Л. А., Жовтяк К. О. Тенденції розвитку і якість обслуговування малих готельних форм в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-103>
38. Жидкова Т., Глеба В., Чепурна С. Методи організації захисту цивільного населення в підземному просторі житлових територій. *Містобудування*

- та територіальне планування, 2023. Вип. №83. 100–109.
<https://doi.org/10.32347/2076-815x.2023.83.100-109>
39. Зенькович Н. Г. Особливості формування дизайну міського середовища. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2014. Вип. 4. С. 149–155.
 40. Інклюзивна ванна кімната Geberit. URL: <https://www.geberit.ua/vyroby-dlia-vannyh-kimnat-geberit/nathnennia/korysna-informaciya/3/> (дата звернення: 20.12.2025)
 41. Кащенко Т. О. Підвищення енергоефективності житлових будинків на основі оптимізації їх форми: дис. ... канд. архітектури: 18.00.02. Київ, 2001.
 42. Кащенко Т. О., Осіпова А. Ю. Особливості функціонально-планувальної організації університетських гуртожитків. *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ: КНУБА, 2018. Вип. 16. С. 494–501.
 43. Кінайлюк М. В. Еволюція розвитку «капсульних готелів» - сучасних закладів тимчасового проживання. Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування. 2024. Вип. 70. С. 222–235. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.70.222-235>
 44. Кінайлюк М. В. Закордонний досвід проєктування енергоефективних будівель хостелів. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*. 2024. Вип. 68. С. 268–279. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.68.268-279>
 45. Кінайлюк М. В. Застосування технологій модульного будівництва при проєктуванні будівель готелів та хостелів. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*. 2023. Вип. 67. С. 252–268. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.67.252-268>
 46. Кінайлюк М. В. Соціально-економічні передумови виникнення молодіжних хостелів у німеччині на початку хх сторіччя. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*. 2025. Вип. 71. С. 525–538. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.71.525-538>

47. Кінайлюк М. В. Становлення та розвиток молодіжних хостелів у німеччині у період 1919–1932-х років. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*. 2025. Вип. 72. С. 378–391. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.72.378-391>
48. Кінайлюк М. В, Брідня Л.Ю. Відмінності у структурній організації гуртожитків та комерційних хостелів (2024) BMC-2024 – International Scientific-Practical Conference of young scientists "Build-Master-Class-2024" November 2024, Kyiv, Ukraine. P.69-70 DOI: 10.59647/978-617-520-936-3/1
49. Кінайлюк М. В, Брідня Л.Ю.. Універсальні санітарно-гігієнічні приміщення в системі архітектурно-планувальної організації хостелів. Conference Proceedings of the International Scientific and Practical Conference «Build Master Class 2025». Chief editor: V.I. Skochko, K.: KNUCA, 2025, с. 43-44. ISBN 978-617-8800-02-4
50. Ковальська Г. Л. Колористика архітектурного середовища: методичні рекомендації до виконання індивідуальної роботи. Київ: КНУБА, 2025. 16 с.
51. Ковальська Г. Л., Васильєв Д. В. Сучасні виклики і підходи до формування будівель з апартаментами. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2025. Вип. 71. С. 539–548. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.71.539-548>
52. Ковальська Г. Л., Дорохіна Г. І., Попов М. В. Формування структури транспортно-пересадочних вузлів мережі високошвидкісної залізниці. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2024. Вип. 29. С. 102–109. DOI: <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2024.29.102-109>
53. Ковальська Г. Л., Смілка В. А. Врегулювання питань охорони культурної спадщини в науково-проектній документації. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2022. Вип. 62. С. 104–112. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.62.104-112>

54. Ковальська О. Є. Архітектурно-планувальна організація готелів (на прикладі крупніших міст України): Дис. канд. наук: 18.00.02. Ковальська Оксана Євгенівна. К.: КиївЗНДІЕП, 2012, 186 с.
55. Ковальська О. Є. Особливості об'ємно-планувальних та конструктивних рішень готелів з компактною формою плану. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ: КНУБА, 2013. Вип. 32. С. 437–444.
56. Ковальська О. Є. Прийоми підвищення архітектурно-планувальної гнучкості готельних будівель. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2014. Вип. 37. С. 358–363.
57. Косяненко К., Куцевич В. Формування інклюзивного простору в історичному середовищі. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2025. № 74. С. 393–404. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.74.393-404>
58. Куцевич В. В. Архітектурна типологія громадських будинків і споруд. Сучасні тенденції розвитку. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2014. Вип. 35. С. 376–384.
59. Куцевич В. В. Архітектурно-планувальна організація та питання нормативного забезпечення проектування сучасних готелів. *Будівництво України*. 2009. № 6. С. 8–13.
60. Куцевич В. В. Соціально-типологічні аспекти проектування житла соціального призначення. *Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель. Збірник наукових праць*. Київ. КиївЗНДІЕП, 2008. С. 22-28.
61. Куцевич В. В. Універсальний дизайн як основа організації архітектурного безбар'єрного середовища. *Українська академія мистецтва: дослідницькі та науково-методичні праці*. Київ: НАОМА, 2017. Вип. 26. С. 72–79.
62. Куцевич В.В., Брідня Л.Ю., Рогожнікова О.Є. Нормативно-методичні основи архітектурного проектування громадських будівель і споруд,

Київ. КНУБА, 2016, 112 с.

63. Кушнірук Г. Пандяк І. Капсульні готелі - сучасний тренд в індустрії гостинності. *Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 140-річчю географії у Львівському університеті "Географічна освіта і наука: виклики і поступ"* Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, 2023. С.215-219
64. Лисенька Ю. В. Методика формування і оцінки функціонально-планувальної організації готельних комплексів на ранніх стадіях проектування : дис... канд. архітектури: 18.00.01/ Лисенька Юлія Володимирівна; КНУБА Київ, 2007. 197 с.
65. Мартинюк У. А., Чумаков К. І., Альбещенко О. С. Молодіжний туризм як драйвер розвитку туристичного бізнесу у малих громадах: міжнародний досвід. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*. 2025. № 7–8. С. 1–9. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.7-8.11>
66. Мержієвська Н. Ю. Архітектурно-планувальна реорганізація готелів 4-5 зірок в історичних будівлях центру міста (на прикладі міста Одеса): дис. ... канд. арх: 18.00.02/ Мержієвська Наталія Юріївна; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. Київ, 2013. 205 с.
67. Москаленко Д. М., Кошшої О. С., Нікітіна Т. А. Інновації як інструмент підвищення конкурентоспроможності готельного підприємства на прикладі капсульного готелю «Monotel Space». *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2019. Issue 10, Part 2. С. 15–19. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2019-10-02-018>
68. Назаренко І. А., Никифоров Р. П., Іващук І. В. Хостел «Український колорит» як складова культурно-історичного туризму України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 6, Т. 1. С. 13–17. DOI: 10.31891/2307-5740-2018-264-6(1)-13-17
69. Назаренко О. М., Щемелєв М. В., Белоусова П. В. Кліматоорієнтовані хостели. *Ресурсоекономні матеріали, конструкції, будівлі та споруди*. 2024. Вип. 45. С. 439–447. DOI: 10.31713/budres.v0i45.50

70. Наконечна А. М., Давидов А. О. Архітектурно-просторова організація сучасних шкільних пансіонів. *Теорія та практика дизайну*. 2025. Т. 2, № 38. С. 177–184. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.38.2.18>
71. НК 018:2023. Класифікатор будівель і споруд. Київ: Мінрегіон України, 2023. 17 с.
72. Омеляненко М., Омеляненко М. Інформаційна модель об'єкта нормування як основа визначення нормативних вимог з застосуванням параметричного метода нормування. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2020. Вип. 58. С. 233–247. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.58.233-247>
73. Орленко О. В. Особливості розвитку хостелів в Україні. *Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 17–18 жовтня 2019 р. Херсон: ФОП Вишемирський В. С., 2019. С. 410–411. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/orlenko2.htm (дата звернення 20.03.2026).
74. Орленко О. Становлення та розвиток студентських хостелів в Україні – важливий напрям молодіжного та дитячого туризму. *Економічний часопис-XXI*. 2004. № 3. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/orlenko.htm (дата звернення 20.03.2026).
75. Пандяк І. Г. Готельне господарство Львова: історичні передумови, сучасний стан, тенденції розвитку. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2014. Вип. 47. С. 209–216.
76. Перевозова І. В., Даляк Н. А. Маркетингове дослідження ринку хостелів на прикладі міста Івано-Франківськ. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2017. Вип. 13, Т. 2. С. 134–151.
77. Петльований Р., Давидов А. Принципи організації комунікаційно-рекреаційних просторів у поселеннях для переселенців. *Українська академія мистецтва*. 2023. № 33. С. 39–49. DOI: 10.32782/2411-3034-2023-33-5

78. Поворознюк І. М., Кирилюк І. М. Перспективи розвитку ринку хостелів в Україні. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. № 4 (95). С. 113–119. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2019-4-14>
79. Приймак В. В. Методологічні аспекти архітектурних досліджень. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2025. Вип. 71. С. 589–604. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.71.589-604>
80. Приймак В. В. Перспективні тенденції архітектурної трансформації житлово-громадських центрів великих міст. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2022. Вип. 64. С. 194–208. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.64.194-208>
81. Приймак В. В. Систематизація методики проєктування громадських центрів. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2024. Вип. 68. С. 149–162. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.68.149-162>
82. Приймак В. В. Формування інтегрованих громадських центрів в урбаністичному середовищі найбільших міст України. *Містобудування та територіальне планування*. 2024. Вип. 85. С. 505–513. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2024.85.505-513>
83. Приймак В. В., Грінченко Т. І., Глонь І. В. Середовищний підхід до проєктування готельних комплексів в умовах історичної забудови і ландшафту. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2025. Вип. 73. С. 335–362. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.73.335-362>
84. Рищенко Т. Д., Смірнова О. В., Вотінов М. А., Фурсов Ю. В., Бушманов С. А. Адаптивна архітектура: нові можливості формування житлових та мультифункціональних будівель. *Комунальне господарство міст*. 2025. Т. 4, № 192. С. 150–158. DOI: <https://doi.org/10.33042/3083-6727-2025-4-192-150-158>

85. Рогожнікова О. Є. Архітектура готелів малої місткості в умовах реконструкції історичних міст України: дис. ... канд.архітектури: 18.00.02/ Рогожнікова Олена Євгенівна, КІБІ. К., 1992. 184 с.
86. Рогожнікова О. Є. Типи архітектурно-просторової композиції готелів. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ: КНУБА, 2012. Вип. 30. С. 344–358.
87. Сафронова О. О., Міщук М. С. Особливості формування інтер'єрного простору хостелів в умовах України. *Теорія та практика дизайну*. 2014. Вип. 5. С. 108–115. DOI: [10.18372/2415-8151.5.9952](https://doi.org/10.18372/2415-8151.5.9952)
88. Скріль І. В., Лукаш А. Ю. Розробка стратегії розвитку хостелів як інноваторів цінності. *Інноваційні технології в підготовці фахівців технологічної, професійної освіти та сфери обслуговування*: збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 19–20 жовтня 2017 р. Херсон: ХДУ, 2017. С. 200–205.
89. Смірнова О. В. Особливості формування будівель з інноваційною капсульною структурою. *Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти та технологій*: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 19 жовтня 2021 р. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 2. С. 43–44.
90. Стандарти International Youth Hostel Federation (IYHF). URL: <https://hostel.band/images/docs/ctandarty-mezhdunarodnoj-federacii-hostelov-iyhf.pdf> (дата звернення: 11.06.2025).
91. Тютіна Л. В., Давидов А. М. Чинники формування пластичної мови сучасної архітектури. *Науковий вісник будівництва*. 2021. Т. 103, № 1.
92. Чугай С. Стан та перспективи розвитку хостелів в Україні. *Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 2024. С. 147–152.

93. Шостак В., Грінберг Т. «Сюди потрапляєш, як до сім'ї». У Кривому Розі для переселенців працює безкоштовний хостел. *Суспільне Дніпро*. 2023. URL: <https://suspilne.media/dnipro/466115-sudi-potraplaes-ak-do-simi-u-krivomu-rozi-dla-pereselenciv-pracue-bezkostovnij-hostel/> (29.11.2025).
94. Яновицький Є. Л. Методичні засади архітектурно-планувальної організації орендного житла в Україні: дис. канд. архітектури: 18.00.02. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2025. 271 с.
95. Яновицький Є.Л., Галак К.Т. Особливості та досвід проектування і будівництва сучасного готельного комплексу Харків-Палас на площі свободи в м. Харків. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, К.: КНУБА, 2015. Вип. 38, с. 490-512.
96. Яновицький Є.Л., Селиванов О.І. Архітектурні рішення та прийоми при реконструкції громадських будівель в Україні на прикладі готелю «Юність» в Одесі. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*. К.: КНУБА, 2022. Вип. 64. С.309–333. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.64.309-333>
97. Astruc S. J. Deterioration of Heritage Shophouses Turned into Hostels in Phuket Old Town, Thailand, during the COVID-19 Pandemic. *WIT Transactions on Ecology and the Environment*. 2022. Vol. 258. P. 405–415. DOI: 10.2495/SDP220341.
98. Babazadeh Asbagh N. Designing a Hostel in the Touristic Complex of Quri-Gol Lake near Tabriz, Iran. *Proceedings of the International Conference of Contemporary Affairs in Architecture and Urbanism-ICCAUA*. 2022. Vol. 5, № 1. P. 134–150. DOI: <https://doi.org/10.38027/ICCAUA2022EN0160>
99. Bahls Á. A. D. S. M., Pereira R. M. F. A. Hostel, uma proposta de revisão conceitual para a abordagem de futuras pesquisas. *Revista Turismo, Visão e Ação*. 2018. Vol. 20, № 2. P. 294–310. DOI: <https://doi.org/10.14210/rtva.v20n2.p294-310>

100. Bates B. M. Designing Hostels: Spaces Promoting Positive Cultural Interaction : master's thesis. University of Maryland, College Park, 2013. 95 p.
101. Bode G. N. „Muster-Jugendherbergen“ - Die Jugendherbergen in Adenau und Altenahr und ihr Architekt Ernst Stahl (1882–1957). 1998. URL: <https://heimatjahrbuch.kreis-ahrweiler.de/muster-jugendherbergen-die-jugendherbergen-in-adenau-und-altenahr-und-ihr-architekt-ernst-stahl-1882-1957/> (дата звернення: 21.04.2025).
102. Bode G. N. Burgenporträt: Burg Stahleck, Stadt Bacharach/Rhein (Kreis Mainz-Bingen). *Burgen und Schlösser – Zeitschrift für Burgenforschung und Denkmalpflege*. 2001. Bd. 42, Nr. 1. DOI: <https://doi.org/10.11588/bus.2001.1.73288>
103. Bulakh I., Timokhin V., Kovalska G., Merylova I., Tretiak Y. The use of various materials in the formation of the urban environment as a phenomenon of architectural aesthetics. *AIP Conference Proceedings*. 2023. Vol. 2490. Article 060007. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0122747>
104. Busch-Geertsema V., Sahlin I. The Role of Hostels and Temporary Accommodation. *European Journal of Homelessness*. 2007. Vol. 1. P. 67–93.
105. Butler G., Hannam K. Contrasting Performances of Tourist and Migrant Mobilities in Norwegian Hostels. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*. 2013. Vol. 13, № 3. P. 175–189. DOI: <https://doi.org/10.1080/15022250.2013.807983>
106. City of Westminster. Guide to Houses in Multiple Occupation: Hostels & Staff Accommodation. London: Westminster City Council, 2018. 18 p.
107. Cohen S. A. Drifter, tourist. In: Jafari J., Xiao H. (eds.). *Encyclopaedia of Tourism*. Springer, 2015. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-01669-6_61-1
108. Cunningham M., Constantine S. Internationalism, Peace, and Reconciliation: Anglo-German Connections in the Youth Hostels Movement, 1930–1950.

Peace & Change. 2020. Vol. 45, № 2. DOI:
<https://doi.org/10.1111/pech.12397>

109. De Miguel Pastor M. Hostels urbanos y arquitecturas recicladas. 2018. P. 1–7.
110. De Miguel Pastor M., Sentieri Omarrementería C. Urban Hostels. Camping in an Indoor Landscape. Barcelona as Case Study. *VLC arquitectura*. 2022. Vol. 9, No. 1. P. 189–218. DOI: 10.4995/vlc.2022.15609.
111. De-Miguel-Pastor M., Sentieri-Omarrementería C. Hacia el edificio de camas: análisis de la evolución de los hostels urbanos de Barcelona. *Revista de Arquitectura (Bogotá)*. 2024. Vol. 26, No. 1. P. 201–218. DOI: 10.14718/RevArq.2024.26.3430
112. Dereznichenko V., Shiozaki T. Concept and physical characteristics of capsule architecture. *Journal of Architecture and Planning (Transactions of AIJ)* 86(784):1783-1791. DOI:[10.3130/aija.86.1783](https://doi.org/10.3130/aija.86.1783)
113. Dereznichenko V., Shiozaki T. Renovation project of one capsule in nakagin capsule tower. *AIJ Journal of Technology and Design* 28(69):1015-1019. DOI:[10.3130/aijt.28.1015](https://doi.org/10.3130/aijt.28.1015)
114. Dereznichenko V., Sugisaki H., Shiozaki T. Concept of changeability of capsule architecture and actual renovation. *Journal of Architecture and Planning (Transactions of AIJ)* 87(798):1576-1583. DOI:[10.3130/aija.87.1576](https://doi.org/10.3130/aija.87.1576)
115. Deutsches Jugendherbergswerk, Landesverband Sachsen-Anhalt e. V. *Chronik 1919 bis 2001: Gestern – Heute – Morgen*. Magdeburg: DJH Landesverband Sachsen-Anhalt e. V., 2002. 56 S.
116. Dubin E. *Preservation for the People: Seventy Years of American Youth Hostels* : master's thesis. University of Pennsylvania, 2003. — 125 p.
117. Duong D. V. *European Hostel Business Model: Grand Tree Hostel Business Model* : bachelor's thesis. Lahti University of Applied Sciences, 2015. 119 p.

118. Fáilte Ireland. Registration and Renewal of Registration Regulations for Holiday Hostels 2007 and Youth Hostels 2007. Dublin: Fáilte Ireland, 2007. 12 p.
119. Firth T., Hing N. Backpacker hostels and their guests: attitudes and behaviours relating to sustainable tourism. *Tourism Management*. 1999. Vol. 20. P. 251–254. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(98\)00076-4](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(98)00076-4)
120. Gong Y., Gong Q., Yu J., Wong P. P. W., Wang L. How negative factors influence youth hostel stay aftermath COVID-19 pandemic. *Acta Psychologica*. 2024. Vol. 243. Article 104162. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2024.104162>
121. Hannam K., Ateljevic I. (eds.). Backpacker Tourism: Concepts and Profiles. Clevedon ; Buffalo ; Toronto : Channel View Publications, 2008. 284 p. ISBN: 978-1-84541-077-3.
122. Hory G., Major Z., Müllner P., Benkő M. Exploration of spatial design issues at backpacker hostels in Budapest's historic center: Informality, density, and adaptability. *Frontiers of Architectural Research*. 2017. Vol. 6, № 2. P. 157–168. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.foar.2017.02.005>
123. Hostel Kriterienkatalog 2025–2030. Schweizer Klassifikation für Hostels. Bern: HotellerieSuisse, 2024. 6 S.
124. Iftikhar A., Ajmal A. A Qualitative Study Investigating the Impact of Hostel Life. *International Journal of Emergency Mental Health and Human Resilience*. 2015. Vol. 17, No. 2. P. 511–515. DOI: [10.4172/1522-4821.1000204](https://doi.org/10.4172/1522-4821.1000204)
125. Khozaei F., Ayub N., Hassan A. S., Khozaei Z. The Factors Predicting Students' Satisfaction with University Hostels: Case Study, Universiti Sains Malaysia. *Asian Culture and History*. 2010. Vol. 2, No. 2. P. 148–158. DOI: [10.5539/ach.v2n2p148](https://doi.org/10.5539/ach.v2n2p148)
126. Kitchen Planning Guidelines with Access Standards. Hackettstown: National Kitchen & Bath Association. 35 p.

127. Kotobuki Seating International. Sleep Capsules Products. URL: <https://kotobuki-international.com/sleep-capsules-products/> (дата звернення: 04.04.2026).
128. Krasić S., Pejić P., Cvetković R. Architectonic Analysis of Common Facilities in European Student Hostels in 21st Century. *Facta Universitatis. Series: Architecture and Civil Engineering*. 2013. Vol. 11, № 2. P. 135–146. DOI: <https://doi.org/10.2298/FUACE1302135K>
129. Kraus E. Das Deutsche Jugendherbergswerk und seine Gleichschaltung durch die Hitlerjugend (1909-1933). Inauguraldissertation, Universität Paderborn, 2011. 352 p.
130. Kraus E. Jugendherbergen. *Historisches Lexikon Bayerns*, 17.06.2013. URL: <https://www.historisches-lexikon-bayerns.de/Lexikon/Jugendherbergen> (дата звернення: 03.03.2025).
131. Kurokawa K. Metabolism in architecture. London: Studio Vista, 1977. 208 p.
132. Liberalesso T., Mutevuie Júnior R., Cruz C. O., Matos Silva C., Manso M. Users' Perceptions of Green Roofs and Green Walls: An Analysis of Youth Hostels in Lisbon, Portugal. *Sustainability*. 2020. Vol. 12, № 23. Article 10136. 25 p. DOI: <https://doi.org/10.3390/su122310136>
133. López Díaz J. A., Peña González J. A., Acosta Melo Y. Hostels: New Spaces of Cultural Interaction : graduation thesis. Bogotá : Escuela Colombiana de Carreras Industriales, 2014. 93 p.
134. Mahood L. Youth Hostels and Hostile Locals: Vancouver's "Battle of Jericho," 1970. *Urban History Review / Revue d'histoire urbaine*. 2020. Vol. 48, № 1. P. 43–65. DOI: <https://doi.org/10.3138/uhr.48.1.004>
135. Martin J. (comp.). Borrowdale Youth Hostels (at Grange and Longthwaite). YHA (England and Wales) Youth Hostel Profile. 2020. 6 p. URL: <https://duncanmsimpsonwriting.com/wp-content/uploads/2021/03/y950001-borrowdale-yhs-reduced-profile-rev2020-01-01.pdf> (дата звернення: 01.11.2025)

136. Martin J. (comp.). Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present. *YHA (England and Wales) Youth Hostel Profile*. 2018. 10 p. URL: <https://duncanmsimpsonwriting.com/wp-content/uploads/2018/11/y950001-holmbury-yh-profile-2018-01-01.pdf> (дата звернення: 01.11.2025)
137. Martin J. (comp.). Malham Youth Hostel 1938 to present. *YHA (England and Wales) Youth Hostel Profile*. 2018. 6 p. URL: <https://duncanmsimpsonwriting.com/wp-content/uploads/2018/02/y950001-malham-yh-profile-2018-01-01-2-copy-1.pdf> (дата звернення: 01.11.2025)
138. Martins M. R., Costa R. A. Backpacker conceptualisation criteria: discussion, clarification and operationalisation proposal. *International Journal of Tourism Cities*. 2023. Vol. 9, № 1. P. 220–243. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJTC-07-2022-0175>
139. Metton B. From the Popular Front to the Eastern Front: Youth Movements, Travel, and Fascism in France (1930–1945): dissertation. University of Michigan, 2015. — 346 p.
140. Nagy G. The evolution of privacy in German youth hostels. *Journal of Hospitality and Tourism Management*. 2016. Vol. 29. P. 184–188. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2016.09.003>
141. Nagy G. The nexus between hiking and youth hostels (1907–1933): A historical analysis of the evolution of the German youth hostel movement. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*. 2018. Vol. 23. P. 59–66. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jort.2018.07.006>
142. Nagy G. Youth hostel parents in Germany. *Annals of Tourism Research*. 2016. Vol. 57. P. 272–274. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annals.2015.11.015>
143. Neufert E. Architects' Data. 2nd International English ed. / general ed. V. Jones ; ed. J. Thackara. Oxford : Blackwell Science, 1980. 447 p.
144. Neufert E., Neufert P. Architects' Data. 3rd ed. / edited by B. Baiche, N. Walliman. Oxford : Blackwell Science, 2000. 648 p.
145. Neufert E., Neufert P. Architects' Data. 4th ed. Oxford: Wiley-Blackwell, 2012. 608 p.

146. Nik Ibrahim N. L. BACKHOME: Transformation of Old Shop Houses into a Contemporary Backpackers' Hostel with Better Indoor Environmental Quality. *Civil Engineering and Architecture*. 2021. Vol. 9, No. 7. P. 2169–2177. DOI: 10.13189/cea.2021.090706.
147. Nurjani N. P. S., Paturusi S. A., Dwijendra N. K. A., Putra I. D. G. A. D. Bed Bunk Accommodation: Convergence of Online Promotion Media with Balinese Traditional Houses in Canggu Village, Bali. *International Journal of Engineering and Emerging Technology*. 2019. Vol. 4, No. 2. P. 29–35.
148. Nurjani N. P. S., Paturusi S. A., Dwijendra N. K. A., Putra I. D. G. A. D. Morphology of Backpacker Dormitory Inside Traditional Balinese House, Canggu Village, Bali, Indonesia. *Journal of Social and Political Sciences*. 2019. Vol. 2, No. 3. P. 489–496. DOI: 10.31014/aior.1991.02.03.89
149. Oliynyk O., Davydov A., Troshkin Arsenii, Troshkina O., Boborykin O. Features of catering facilities allocation in tourist cities of Ukraine and the world. *International Journal of Agricultural Extension*. 2022. Special Issue. P. 27–37. DOI: 10.33687/ijae.010.00.3855
150. O'Regan M. Backpacker Hostels: Place and Performance. In: Hannam K., Diekmann A. (eds.). *Beyond Backpacker Tourism: Mobilities and Experiences*. Bristol: Multilingual Matters; Channel View Publications, 2010. Vol. 21. P. 85–101. DOI: <https://doi.org/10.21832/9781845411329-009>
151. Ostdeutsche Bau-Zeitung. 1928. Jg. 26, Nr. 10, 4 Februar. URL: <https://bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/edition/12479> (дата звернення: 23.03.2026).
152. Papadogiannis N. Keeping with Contemporary Times: Social Tourism and West German Youth Hostel Organizations, 1950s–80s. *Journal of Contemporary History*. 2016. Vol. 51, № 3. P. 660–687. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022009415619688>
153. Papis J. Understanding the workforce: the key to success in a youth hostel in Scotland. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*.

2006. Vol. 18, № 7. P. 593–600. DOI:
<https://doi.org/10.1108/09596110610703020>

154. Park N. B. Reinventing the American Hostel : master's thesis. Washington, DC : Corcoran College of Art and Design, 2010. 60 p.
155. Pereira J. K. C., Gomes C. L. Shared Privacy: Paradoxes and Tensions in the Daily Life of Hostels. *Revista Brasileira de Pesquisa em Turismo*. 2023. Vol. 17. Article e-2730. DOI: 10.7784/rbtur.v17.2730.
156. Ramgade A., Kumar A. Emergence and Development of Hostels as Alternative Accommodation and Their Popularity Amongst the Millennials. *Vidyabharati International Interdisciplinary Research Journal*. 2021. Vol. 13, № 1. P. 642–646.
157. Rashid-Radha J. Z. R. The Influence of Hostel Servicescapes on Social Interaction and Service Experience : PhD dissertation. School of Hospitality and Tourism Management, University of Surrey, 2015. 223 p.
158. Rashid-Radha J. Z. R., Lockwood A., Nolan-Davis E.-M. Examining the Impact of Customer-to-Customer Interaction on Service Experiences: A Pilot Study. *Malaysian Management Journal*. 2015. Vol. 19. P. 77–86.
159. Rashid-Radha J. Z. R., Lockwood A., Nolan-Davis E.-M. The Influence of Guests' Social Interaction on the Hostel Experience: A Conceptual Framework. *Sains Humanika*. 2016. Vol. 8, No. 4-2. P. 73–76.
160. Richards G. Hostels and the Making of New Urban Spaces. In: Russo A. P., Richards G. (eds.). *Reinventing the Local in Tourism: Producing, Consuming and Negotiating Place*. Bristol : Channel View Publications, 2016. P. 171–184. DOI: <https://doi.org/10.21832/9781845415709-013>
161. Richards G., King B. International Youth Travel. *Travel & Tourism Analyst*. 2003. № 6. 30 p.
162. Rodríguez-Guzmán G., Binfield M., Anderson R. What are the characteristics of homeless hostels in the UK? London : Centre for Homelessness Impact, 2024. URL: <https://www.homelessnessimpact.org/publication/what-is-a-hostel-in-21st-century-britain> (дата звернення: 31.12.2025).

163. Rutes W. A., Penner R. H. *Hotel Planning and Design*. New York: Watson-Guptill Publications, 1985; edizione italiana. Milano: Pubblistampa, 1990. 296 p.
164. Šenk P. Capsules. Typology of other architecture. 2018. 196 p.
165. Šenk P. The Concept of Capsule Architecture as Experiment: Origins and Manifestations with Selected Examples from Slovenia and Croatia. *Prostor*. 2013. Vol. 21, No. 2(46). P. 350–361.
166. Simpson D. M. Open to All: How Youth Hostels Changed the World. 2020. 276 p.
167. Simpson D. M. Richard Schirrmann: The Man Who Invented Youth Hostels. 2015. 40 p.
168. Sinclair I. Hostels for Probationers : a Home Office Research Unit report. London : Her Majesty's Stationery Office, 1971. 200 p.
169. Siriwardena G. Backpacker Tourism and Local Community Development: An Analysis of Hostels as Drivers of Poverty Reduction in Sri Lanka : master's thesis. Lund University, 2019. 56 p.
170. Smirnova O., Bushmanov S. Techniques for architectural and design formation of eco-oriented hotel complexes. Modern science: theory, practice, innovative technologies: Scientific monograph. Part 1. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2025. 712 p. / p. 32-57
171. Somlai R. Conceptions and Misconceptions of Hostels Worldwide. APSTRACT: Applied Studies in Agribusiness and Commerce. 2014. Vol. 8, № 2–3. P. 61–67.
172. Szuveges G. The Overland Hippie Trail to India and Nepal in the 1960s and 1970s: A Comparison with Contemporary Backpacking: PhD thesis. Victoria, Australia: La Trobe University, 2020. 304 p.
173. TheHostelHelper. Number Of Hostels Worldwide. URL: <https://thehostelhelper.com/number-of-hostels-worldwide/> (дата звернення: 05.10.2025).

174. Tourism Grading Council of South Africa. Minimum Requirements: Backpackers and Hostelling. Grading Criteria and Minimum Requirements. Pretoria: TGCSA, 2013. 57 p.
175. Tran N. L., Vo N. T. Developing a European Youth Hostel Concept in Vietnam: bachelor's thesis. Lahti University of Applied Sciences, 2014. 119 p.
176. Tuteja J. K., Sharma R. Study of Backpacker Hostel and Their Basic Requirements. *International Research Journal of Engineering and Technology*. 2019. Vol. 6, № 9. P. 1689–1693.
177. VisitEngland. Hostel Accommodation: Quality Standard. London, 2017. 56 p.
178. Visit Wales. A Guide to the Star Grading Scheme: Hostels, Bunkhouses, Group and Activity Accommodation. Cardiff: Visit Wales. 25 p.
179. Vogt A. 4. Juli 1923: Beschluss zur Gründung der Jugendherberge auf dem Meierhof Olderdisen. *Historischer RückKlick Bielefeld*. 2023. URL: <https://historischer-rueckklick-bielefeld.com/2023/07/01/01072023> (дата звернення: 01.05.2025).
180. Zhu J. Research on Rural Youth Hostel Spatial Design Strategies under the Concept of Environmental Education. *Advances in Humanities Research*. 2024. Vol. 4. P. 18–24. DOI: <https://doi.org/10.54254/2753-7080/4/2024028>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Кінайлюк, М. (2024). ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ «КАПСУЛЬНИХ ГОТЕЛІВ» - СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (70), 222–235. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.70.222-235>

(фахове видання України категорії «Б»).

2. Кінайлюк, М. (2024). ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ БУДІВЕЛЬ ХОСТЕЛІВ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (68), 268–279. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.68.268-279>

(фахове видання України категорії «Б»).

3. Кінайлюк, М. (2023). ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МОДУЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА ПРИ ПРОЄКТУВАННІ БУДІВЕЛЬ ГОТЕЛІВ ТА ХОСТЕЛІВ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (67), 252–268. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.67.252-268>

(фахове видання України категорії «Б»).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

4. Кінайлюк, М. (2025). СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МОЛОДІЖНИХ ХОСТЕЛІВ У НІМЕЧЧИНІ У ПЕРІОД 1919–1932-Х РОКІВ. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (72), 378–391. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.72.378-391>

(фахове видання України категорії «Б»).

5. Кінайлюк, М. (2025). СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ МОЛОДІЖНИХ ХОСТЕЛІВ У НІМЕЧЧИНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОРІЧЧЯ. *Сучасні проблеми Архітектури та*

Містобудування, (71), 525–538. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.71.525-538>

(фахове видання України категорії «Б»).

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

1. Кінайлюк М.В. Брідня Л.Ю. Архітектурна організація закладів короткотривалого проживання при аеропортах – капсульні готелі// Сучасна архітектурна освіта. Архітектура – Дизайн -Мистецтво України: відновлення, реконструкція, реставрація: матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції 24 листопада 2022 р. – К.: КНУБА, 2024. – с. 56-57.

(Особистий внесок здобувача: текстова частина про архітектурно-планувальну організацію хостелів у структурі аеропортів).

2. Кінайлюк М.В. Сучасні нормативні основи архітектурно-планувальної організації хостелів// Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «БУД-МАЙСТЕР-КЛАС-2023» - 27-28 с.

3. Михайло Кінайлюк, Лариса Брідня Відмінності у структурній організації гуртожитків та комерційних хостелів (2024) BMC-2024 – International Scientific-Practical Conference of young scientists "Build-Master-Class-2024" November 2024, Kyiv, Ukraine. P.69-70 DOI: 10.59647/978-617-520-936-3/1

(Особистий внесок здобувача: текстова частина про структурну організацію комерційних хостелів).

4. Кінайлюк М.В. Тези доповіді на науковій конференції Кінайлюк М.В. Архітектурні та регуляторні особливості капсульних готелів та хостелів. Тези доповідей на науковій конференції («Архітектура, Будівництво, Дизайн: Технологія, Енергетика, Менеджмент»). Київ. КНУБА.2024. с.34

5. Кінайлюк М.В. (2025) Особливості інноваційних технологій у готелях та хостелах на прикладі капсульного готелю «The Millennials Kyoto».

Сучасна архітектурна освіта. Архітектурна творчість та штучний інтелект: матеріали XVI Всеукраїнської наукової конференції 7 листопада 2024 р. – К.: КНУБА, с.30-31.

6. Кінайлюк М.В ХОСТЕЛИ ЛЬВОВА: АРХИТЕКТУРНИЙ, УРБАНІСТИЧНИЙ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ. The 12 th International scientific and practical conference “Perspectives of contemporary science: theory and practice”(January 13-15, 2025) SPC “Sci-conf. com. ua”, Lviv, Ukraine. 2025. 1429 p.

7. Михайло Кінайлюк, Лариса Брідня (2025). Універсальні санітарно-гігієнічні приміщення в системі архітектурно-планувальної організації хостелів. Conference Proceedings of the International Scientific and Practical Conference «Build Master Class 2025». Chief editor: V.I. Skochko, K.: KNUCA, 2025, с. 43-44. ISBN 978-617-8800-02-4

(Особистий внесок здобувача: текстова частина про архітектурно-планувальну організацію санвузлів у структурі хостелів, схеми, ілюстрації)

8. Кінайлюк М.В. (2025) Соціальні хостели як нова типологія тимчасового житла в умовах воєнного часу. XVII Всеукраїнська наукова конференція "Сучасна архітектурна освіта. Територіальні громади: архітектура у період відновлення" 20 листопада 2025 року. – К.: КНУБА.

ДОДАТОК Б

АКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

МОН

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

просп. Повітряних Сил, 31,

м. Київ, 03037

тел.: +38 (044) 248-32-65,

e-mail: knuba@knuba.edu.ua,

web: knuba.edu.ua

ЄДРПОУ 02070909

АКТ

про впровадження результатів дисертаційної роботи Кінайлюка Михайла Васильовича на тему «Принципи архітектурно-планувальної організації hostelів (на прикладі найкрупніших міст України)»

Акт складено відповідно до подання завідувача кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд, д. арх., проф. Куцевича В.В. та декана архітектурного факультету КНУБА д. т.н., проф. Кащенко О.В. про те, що окремі наукові висновки, результати та рекомендації дисертації **Кінайлюка Михайла Васильовича** на тему «Принципи архітектурно-планувальної організації hostelів (на прикладі найкрупніших міст України)» було впроваджено в освітній процес, зокрема:

- при підготовці лекцій з курсу «Методичні основи архітектурного проектування житла та закладів тимчасового проживання» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» за освітньо-науковою програмою «Архітектура будівель і споруд» другого (магістерського рівня підготовки здобувачів).

- під час курсового архітектурного проектування у рамках обов'язкової освітньої компоненти ОК.06 «Концептуальне архітектурне проектування» для здобувачів другого (магістерського) рівня підготовки за ОНП «Архітектура будівель і споруд» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»;

- під час курсового архітектурного проектування у рамках обов'язкової освітньої компоненти ОК.08 «Архітектурне проектування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня підготовки за ОПП «Архітектура та містобудування» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»;

Дисертаційну роботу виконано у межах наукової теми «Принципи формування сучасних типів цивільних будівель і споруд» (державний реєстраційний номер 0121U13086, зареєстрована 22.09.2021 р. на кафедрі архітектурного проектування цивільних будівель і споруд.

Проректор з НМ

Андрій ШПАКОВ

ІНЖИНІРИНГОВІ ТА
ПРОЕКТНІ ПОСЛУГИ

Товариство з обмеженою відповідальністю

Україна, 03062, м. Київ, вул. Волинська 16, кв. 7.

Тел. (067) 455 01 22;

e-mail: Baranovdm78@gmail.com.

АКТ

про апробацію результатів науково-дослідної роботи

Цим актом підтверджується, що результати дисертаційного дослідження здобувача ступеня доктора філософії Кінайлюка Михайла Васильовича

на тему: «Принципи архітектурно-планувальної організації хостелів (на прикладі найкрупніших міст України)»

були розглянуті та апробовані у розробленні проектних рішень по різних ділянках м. Києва та м. Чернігова.

Окремі положення, наукові висновки та рекомендації дослідження використано під час розроблення проектної документації «Будівництво житлового будинку з вбудованими приміщеннями за адресою: вул. Відпочинку, 25 у Святошинському районі м. Києва»; «Нове будівництво багатоквартирного житлового будинку з вбудовано-прибудованими нежитловими приміщеннями та паркінгом на розі вулиць Київської та Гончої в м. Чернігів», що сприяло удосконаленню підходів до проектних рішень.

Застосування результатів дослідження підтвердило їх практичну доцільність та можливість використання у подальшій проектній роботі.

Директор

ТОВ «КАФЕР ІНЖИНІРИНГ»

Баранов Д.О.

ГАП ДЕРЖАВИЦЬКИЙ А.Ф.

Кваліфікаційний сертифікат серія АА №003115

АКТ

про апробацію результатів науково-дослідної роботи

Цим актом підтверджується, що результати дисертаційного дослідження здобувача ступеня доктора філософії Кінайлюка Михайла Васильовича

на тему: «Принципи архітектурно-планувальної організації хостелів (на прикладі найкрупніших міст України)»

були розглянуті та апробовані у розробленні передпроектних пропозицій по різних ділянках м. Києва та Київської області.

Окремі положення, наукові висновки та рекомендації дослідження використано під час проектних пропозицій таунхауса в мікрорайоні Чапаївка, Голосіївський район, м. Київ, що сприяло удосконаленню підходів до проектних рішень.

Застосування результатів дослідження підтвердило їх практичну доцільність та можливість використання у подальшій проектній роботі.

ГАП (Головний архітектор проекту)

Державицький А.Ф.

ДОДАТОК В

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL UNIVERSITY
OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

CERTIFICATE OF PARTICIPANT

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
PRACTICAL
CONFERENCE
OF YOUNG
SCIENTISTS

**KYIV
UKRAINE
05-07.11
2024**

**BUILD
MASTER
CLASS**

Mykhailo KINAILIUK

(18 hours, 0.6 ECTS credits)

№ 062

Rector
Dr.Sci., Senior Researcher
Oleksii DNIPROV

Vice-Rector for Science and Innovation
Ph.D., Senior Researcher
Oleksandr KOVALCHUK

Ukraine, Kyiv, KNUCA, Povitrianykh Syl Avenue, 31

MINISTRY
OF EDUCATION AND
SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL UNIVERSITY
OF CONSTRUCTION
AND ARCHITECTURE

CERTIFICATE OF PARTICIPANT

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND
PRACTICAL
CONFERENCE

KYIV
UKRAINE
26-28.11
2025

BUILD
MASTER
CLASS

Mykhailo KINAILIUK

(18 hours, 0.6 ECTS credits)

№ 276-2025

Rector

Dr.Sci., Senior Researcher
Oleksii DNIPROV

Vice-Rector for Science and Innovation

Ph.D., Senior Researcher
Oleksandr KOVALCHUK

Ukraine, Kyiv, KNUCA, Povitrianykh Syl Avenue, 31

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ

NATIONAL UNION OF UKRAINIAN ARCHITECTS
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АРХІТЕКТУРИ

UKRAINIAN ACADEMY OF ARCHITECTURE

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

СЕРТИФІКАТ CERTIFICATE

Цей сертифікат виданий про те, що

We certify that

М.В. Кінайлюк

учасник (-ця) XIV Всеукраїнської наукової конференції

took part in the XIV All-Ukrainian scientific conference

**СУЧАСНА АРХІТЕКТУРНА ОСВІТА XIV.
АРХІТЕКТУРА - ДИЗАЙН - МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ:
ВІДНОВЛЕННЯ, РЕКОНСТРУКЦІЯ, РЕСТАВРАЦІЯ**

**MODERN ARCHITECTURAL EDUCATION XIV.
ARCHITECTURE - DESIGN - ART OF UKRAINE:
REBUILDING, RECONSTRUCTION, RESTORATION**

Київ, 24 листопада 2022

Kyiv, 24 November 2022

Ковальчук Олександр Юрійович

професор КНУБА з наукової роботи та інноваційного розвитку

Kovalchuk Oleksandr Yuriiovich

Vice-Rector KNUCA for Scientific Research and Innovative Development

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
 НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ
 NATIONAL UNION OF UKRAINIAN ARCHITECTS
 УКРАЇНЬСЬКА АКАДЕМІЯ АРХІТЕКТУРИ
 UKRAINIAN ACADEMY OF ARCHITECTURE
 КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
 KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

СЕРТИФІКАТ CERTIFICATE

Цей сертифікат виданий про те, що

We certify that

**Кінайлюк
 Михайло Васильович**

учасник (-ця) XVI Всеукраїнської наукової конференції
 took part in the XVI All-Ukrainian scientific conference

**СУЧАСНА АРХІТЕКТУРНА ОСВІТА XVI
 АРХІТЕКТУРНА ТВОРЧІСТЬ
 І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ**

**MODERN ARCHITECTURAL EDUCATION XVI.
 ARCHITECTURAL CREATIVITY
 AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE**

**Київ, 7 листопада 2024
 Kyiv, 7 November 2024**

Ковальчук Олександр Юрійович
 проректор КНУБА з наукової роботи та інноваційного розвитку
Kovalchuk Oleksandr Yuriiiovich
 Vice-Rector KNUCA for Scientific Research and Innovative Development

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ

NATIONAL UNION OF UKRAINIAN ARCHITECTS
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АРХІТЕКТУРИ

UKRAINIAN ACADEMY OF ARCHITECTURE
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

СЕРТИФІКАТ CERTIFICATE

Цей сертифікат виданий про те, що

We certify that

Кінайлюк

Михайло Васильович

учасник (-ця) XVII Всеукраїнської наукової конференції

took part in the XVII All-Ukrainian scientific conference

**СУЧАСНА АРХІТЕКТУРНА ОСВІТА XVII
ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ:
АРХІТЕКТУРА У ПЕРІОД ВІДНОВЛЕННЯ**

**MODERN ARCHITECTURAL EDUCATION XVII
TERRITORIAL COMMUNITIES:
ARCHITECTURE IN THE PERIOD OF REBUILDING**

Київ, 20 листопада 2025

Kyiv, 20 November 2025

Ковальчук Олександр Юрійович

проректор КНУБА з наукової роботи та інноваційного розвитку

Kovalchuk Oleksandr Yuriiovich

Vice-Rector KNUCA for Scientific Research and Innovative Development

Сертифікат

Даним сертифікатом підтверджуємо, що

Кинайлюк Михайло

взяв участь в семінарі:

«Планування санітарних приміщень»

Січень 2025 року
ТОВ «Геберіт Трейдинг»

Anton Shovkovyy
Technical Sales Engineer

ТОВ «Геберіт Трейдинг» · Україна · 04073 · м. Київ · просп. Степана Бандери, 9, корп. 6, вхід 5а, офіс 6-301
Тел. +38 044 492 97 41 · geberit.ua@geberit.com · www.geberit.ua

ДОДАТОК Г

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАЦІЙ ТА ТАБЛИЦЬ

Джерела ілюстрацій та таблиць до першого розділу

Рис. 1.1.1.

Період формування молодіжних хостелів (1909-1919).

- Фото загальної панорами міста та замку Альтени: Джерело: Köster M., Sagurna S., Cantauw C. Wanderwelten: Jugend und Jugendherbergen in Fotografien der Sammlung Richard Schirrmann. Steinfurt : Tecklenborg Verlag, 2024.

- Фото спального приміщення у замку Альтени. Джерело: Köster M., Sagurna S., Cantauw C. Wanderwelten: Jugend und Jugendherbergen in Fotografien der Sammlung Richard Schirrmann. Steinfurt : Tecklenborg Verlag, 2024.

- Фото спального приміщення у замку Альтени. URL: https://de.wikipedia.org/wiki/Jugendherberge#/media/Datei:JH_Altena.jpg

- Фото спільної зали у замку Альтени. Джерело: Köster M., Sagurna S., Cantauw C. Wanderwelten: Jugend und Jugendherbergen in Fotografien der Sammlung Richard Schirrmann. Steinfurt : Tecklenborg Verlag, 2024.

Період інституційного становлення молодіжних хостелів (1919-1933).

- Jugendherberge auf dem Meierhof Olderdissen, 1928. URL: <https://historischer-rueckklick-bielefeld.com/2023/07/01/01072023/>

- Bayerns älteste Jugendherberge. URL: https://de.wikipedia.org/wiki/J%C3%A4gersbrunn#/media/Datei:Perchting_Postkarte_1935.jpg

- Jugendherberge Iserlohn. URL: <https://www.ikz-online.de/staedte/iserlohn/article236087189/Iserlohn-Wie-die-Jugendherberge-zum-Auslaufmodell-wurde.html>

- Jugendherberge "Hohe Eule". URL: <https://www.wuestewaltersdorf.de/graphics/AltePhotos/bauden/jugendherberge.jpg>

Розвиток молодіжних хостелів у період втрати автономності DJH (1933-1945).

- Holmbury St Mary Youth Hostel, 1935. Джерело: Martin J. Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 10 p.
- Malham Youth Hostel 1938. Джерело: Martin J. (comp.). Malham Youth Hostel 1938 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 6 p.
- Longthwaite-in-Borrowdale Youth Hostel. Джерело: Martin J. (comp.). Borrowdale Youth Hostels (at Grange and Longthwaite) / YHA (England and Wales). – 2020. – 6 p.
- Fällanden Youth Hostel. URL: <https://www.youthhostel.ch/en/1930-1938-economic-crisis-spiritual-national-defence-fascism>

Молодіжні хостели у період другої половини ХХ століття.

- Jugendherberge Bremen. URL: https://www.architekturfuehrer-bremen.de/n_anzeigen.php?id=32&big=1
- Zurich Youth Hostel (Цюрих, Швейцарія). URL: <https://www.youthhostel.ch/en/1960-1970-dawn-youth>
- Youth Hostel Wollishofen (Цюрих, Швейцарія). URL: <http://www.archipicture.eu/Architekten/Schweiz/Gisel%20Ernst/Gisel%20Ernst%20-%20Youth%20Hostel%20Zurich%208.html>
- Ungdomsherberget "Haraldsheim", Oslo. URL: https://www.nb.no/maken/item/URN:NBN:no-nb_digifoto_20151117_00023_NB_MIT_FNR_16035

Сучасні молодіжні хостели.

- Saas-Fee Wellnesshostel4000 URL: <https://www.saas-fee.ch/en/accommodations/hotels/accommodations/SAA/e6e8bb5d-7a76-4e8e-9d3a-6a0fab0359ba/wellnesshostel4000?useDetailSearch=false&cHash=4555dcfed4adf7a00cafeec7e129ee79>
- Youth Hostel Gerlos. URL: <https://amazingarchitecture.com/hostel/youthhostel-gerlos-hochkrimml-austria-by-lechner-lechner-architects>
- Bayreuth Youth Hostel. URL: <https://www.e-architect.com/germany/bayreuth-youth-hostel-germany>

- Scuol Youth Hostel. URL: <https://www.newlyswissed.com/wp-content/uploads/2020/10/Scuol-Youth-Hostel-02.jpg>

Рис. 1.1.2.

- Замок Шталек. Загальний вигляд. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stahleck_001.jpg
- План замку Шталек. Джерело: Bode G. N. Burgenporträt: Burg Stahleck, Stadt Bacharach/Rhein (Kreis Mainz-Bingen) // *Burgen und Schlösser – Zeitschrift für Burgenforschung und Denkmalpflege*. 2001. Bd. 42, Nr. 1. DOI: 10.11588/bus.2001.1.73288.
- Фасад замку Шталек. Джерело: Bode G. N. Burgenporträt: Burg Stahleck, Stadt Bacharach/Rhein (Kreis Mainz-Bingen) // *Burgen und Schlösser – Zeitschrift für Burgenforschung und Denkmalpflege*. 2001. Bd. 42, Nr. 1. DOI: 10.11588/bus.2001.1.73288.
- Фото корпусу, де розташовувався молодіжний хостел. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Stahleck_Castle#/media/File:BurgStahleckLanghaus.jpg
- Фото корпусу, де розташовувався молодіжний хостел. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Stahleck_Castle#/media/File:BurgStahleckMaedchenherberge.jpg
- Замок Бланкенхайм (Burg Blankenheim). URL: <https://www.outdooractive.com/en/route/running/blankenheim/blankenheim-origins-sight-running-nrw/800221944/#dmlb=1>
- Замок Моншау (Burg Monschau) URL: https://de.wikipedia.org/wiki/Burg_Monschau#/media/Datei:Monschau_18_ies-cropped.jpg
- Замок Фройсбург (Burg Freusburg) URL: https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:Burg_Freusburg_004b_-_K.jpg

Рис. 1.1.3.

- Фото Молодіжного хостелу Аденау. URL:<https://heimatjahrbuch.kreis-ahrweiler.de/muster-jugendherbergen-die-jugendherbergen-in-adenau-und-altenahr-und-ihr-architekt-ernst-stahl-1882-1957/>
- Фото креслень молодіжного хостелу Аденау. URL: <https://www.deutsche-burgen.org/de/plandb/ergebnis.html?obj=1445>
- Фото молодіжного хостелу Альтенар. URL:<https://kreis-ahrweiler.de/kvar/VT/hjb1958/hjb1958.45.htm>
- Фасади молодіжного хостелу Альтенар. URL:<https://heimatjahrbuch.kreis-ahrweiler.de/muster-jugendherbergen-die-jugendherbergen-in-adenau-und-altenahr-und-ihr-architekt-ernst-stahl-1882-1957/>
- Загальний вигляд молодіжного хостелу "Hohe Eule". URL:<https://www.wuestewaltersdorf.de/graphics/AltePhotos/bauden/jugendherberge-1935.jpg>
- План молодіжного хостелу "Hohe Eule". URL:<https://www.wuestewaltersdorf.de/graphics/AltePhotos/bauden/jugendherberge-grundriss.jpg>

Рис. 1.1.4.

- Загальний вигляд Holmbury St Mary Youth Hostel. Джерело: Martin J. Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 10 р.
- План Holmbury St Mary Youth Hostel. Джерело: Martin J. Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 10 р.
- Інтер'єр спільної кімнати Holmbury St Mary Youth Hostel. Джерело: Martin J. Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 10 р.
- Інтер'єр спальної кімнати Holmbury St Mary Youth Hostel. Джерело: Martin J. Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 10 р.

- Загальний вигляд Ewhurst Green Youth Hostel. Джерело: Martin J. Holmbury St Mary Youth Hostel 1935 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 10 p.
- Загальний вигляд Malham Youth Hostel. URL: <https://duncanmsimpsonwriting.com/wp-content/uploads/2018/02/y050001-malham-601-400-8-psy.jpg>
- План Malham Youth Hostel. Джерело: Martin J. (comp.). Malham Youth Hostel 1938 to present / YHA (England and Wales). – 2018. – 6 p.
- Загальний вигляд Longthwaite-in-Borrowdale Youth Hostel. Джерело: Martin J. (comp.). Borrowdale Youth Hostels (at Grange and Longthwaite) / YHA (England and Wales). – 2020. – 6 p.

Рис. 1.1.5.

- Мапа маршруту Hippie trail. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Hippie_trail.svg
- "Freak Hotels" (1970-Ti), Формування Бекпекерських Хостелів (1980-Ti)
- Inn Eden hotel. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Legal_hashish_shop_in_Kathmandu,_Nepal_in_1973.jpg
- The Pudding shop. Hotel/hostel Gungor. URL: [https://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:The_Pudding_shop_1982_and_2012_-_50449732222_\(cropped\)_1982.jpg](https://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:The_Pudding_shop_1982_and_2012_-_50449732222_(cropped)_1982.jpg)

- "Hostel". URL: <https://hostelruthensteiner.com/our-story/>

Приклади сучасних хостелів:

- URL: <https://flynconstruction.com/wp-content/uploads/2021/03/Hostel-512-exterior2.jpg>
- URL: <https://static2.abitare.it/wp-content/uploads/2022/07/02-Yellow-Square-P.jpg?v=492747>
- URL: <https://www.archdaily.com/527721/yim-huai-khwang-hostel-supermachine-studio/53c4b999c07a80799300004f-yim-huai-khwang-hostel-supermachine-studio-photo>

- URL:<https://www.ulmaarchitectural.com/en/window-sills-copings/projects/a-modern-prefabricated-balcony-for-the-central-house-hostel-in-madrid/@@images/eb8c8b8a-c52e-4287-8983-96c8c47dac06.jpeg>
- URL:<https://www.global-gallivanting.com/wp-content/uploads/2018/08/base-st-kildas.jpg>
- URL:<https://www.tourisme93.com/Local/tourisme93/files/24381/st-christophers-in-villette-hostel.jpg>
- URL:https://aw-d.tripcdn.com/images/220112000000rz5ltCE34_W_1280_853_R5.webp?proc=watermark/image_trip1,1ne,x_16,y_16,w_67,h_16;digimark/t_image,logo_tripbinary;ignoredefaultwm,1A8F
- URL:<https://mldvwwasb8tu.i.optimole.com/w:1024/h:767/q:90/f:best/ig:avif/https://veebrant.com/wp-content/uploads/2014/04/gen-bcn-exterior.jpg>

Рис. 1.1.6. - Історична еволюція hostelів у порівнянні з історичною еволюцією готелів - складено автором.

Рис. 1.2.1.

- Вигляд Hostel CONII до реконструкції. URL:
<https://www.archdaily.com/789909/hostel-conii-estudio-ods/57688160e58ece0a81000028-hostel-conii-estudio-ods-photo>
- Загальний вигляд Hostel CONII (Квартейра, Португалія) URL:
<https://www.archdaily.com/789909/hostel-conii-estudio-ods/57687fbbe58ece734d0000c0-hostel-conii-estudio-ods-photo>
- План Hostel CONII (Квартейра, Португалія) URL:
<https://www.archdaily.com/789909/hostel-conii-estudio-ods/576881abe58ece734d0000cd-hostel-conii-estudio-ods-1st-floor-plan>
- Hostel in Parede (Параде, Португалія).
URL:<https://www.archdaily.com/898748/hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo/5b56029df197cc7674000074-hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo-photo>

- План Hostel in Parede (Параде, Португалія)

URL:<https://www.archdaily.com/898748/hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo/5b55f5b8f197cc7674000023-hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo-ground-floor-plan>

- Native Hostel (Остін, США)

URL:<https://www.archdaily.com/876883/native-hostel-and-bar-and-kitchen-uox-studio/5980a675b22e38988e0001b5-native-hostel-and-bar-and-kitchen-uox-studio-photo>

- План Native Hostel (Остін, США)

URL:<https://www.archdaily.com/876883/native-hostel-and-bar-and-kitchen-uox-studio/5980a60cb22e38b25600049e-native-hostel-and-bar-and-kitchen-uox-studio-ground-floor-plan>

Рис. 1.2.2.

- Загальний вигляд UNPLAN Kagurazaka (Токіо, Японія)

URL:<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2019/10/09/002.1570616510.5204.jpg>

- План UNPLAN Kagurazaka URL:<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2019/10/09/2plan.1570616580.9018.jpg>

- Фото UNPLAN Kagurazaka з освітленням капсульної структури.

URL:<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2019/10/09/009.1570616511.2915.jpg>

- Загальний вигляд LoopINN Hostel Cartagena (Картахена, Іспанія)

URL:https://cdn.archmedia.eu/cache/images/buildings/gallery/picture_7922_14.jpg-1600x1200-loopinn-hostel-cartagena.jpg?algorithm=1&mtime=1660580042

- Загальний вигляд LoopINN Hostel Cartagena

URL:<https://www.visitprovinceofmurcia.com/data/Photos/OriginalPhoto/16512/1651228/1651228071/photo-loop-inn-hostel-cartagena-cartagena-17.JPEG>

- Плани поверхів LoopINN Hostel Cartagena

(URL:https://cdn.archmedia.eu/cache/images/buildings/gallery/picture_7922_22.jpg-1600x1200-loopinn-hostel-cartagena.jpg?algorithm=1&mtime=1660580085)

Рис. 1.2.3.

- Загальний вигляд Pulcinella Youth Hostel (Антверпен, Бельгія)
URL:https://cdn.archmedia.eu/cache/images/buildings/gallery/picture_7971_1.jpg-1600x1200-hostel-pulcinella.jpg?algorithm=1&mtime=1663922751
- Pulcinella Youth Hostel.
URL:<https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/57752435.jpg?k=e276422de09b1d46e35d75678b67deea6292ed4858de3319dc1f3bc37a6226c6&o=>
- План Pulcinella Youth Hostel.
URL:https://vincentvanduysen.com/uploads/projects/VVDA_Youth-Hostel_plans.PNG
- Room00 Lisboa Hostel (Лісабон, Португалія)
URL:https://www.metalocus.es/sites/default/files/metalocus_diaz-diaz_goncalo-byrne_hostel-lisboa_16.jpg
- Фасад Room00 Lisboa Hostel
URL:https://www.metalocus.es/sites/default/files/metalocus_diaz-diaz_goncalo-byrne_hostel-lisboa_27.jpg
- План Room00 Lisboa Hostel
URL:https://www.metalocus.es/sites/default/files/metalocus_diaz-diaz_goncalo-byrne_hostel-lisboa_23.jpg
- Загальний вигляд Generator Amsterdam (Амстердам, Нідерланди)
URL:<https://divisare.com/projects/320770-designagency-nikolas-koenig-generator-amsterdam#lg=1&slide=1>
- Історичне фото будівлі.
URL:<https://www.glenndoherty.work/branding/generatorhostels>
- План Generator Amsterdam URL:<https://divisare.com/projects/320770-designagency-nikolas-koenig-generator-amsterdam#lg=1&slide=27>

Рис. 1.2.4.

- Загальний вигляд A&O hostel in Mestre-Venice (Местре, Італія)
URL:<https://divisare.com/projects/387176-bisa-giulio-boem-new-vempa#lg=1&slide=2>

- A&O hostel in Mestre-Venice. URL:<https://divisare.com/projects/387176-bisa-giulio-boem-new-vempa#lg=1&slide=0>
 - A&O hostel in Mestre-Venice. URL:<https://divisare.com/projects/387176-bisa-giulio-boem-new-vempa#lg=1&slide=5>
 - План A&O hostel in Mestre-Venice. <https://divisare.com/projects/387176-bisa-giulio-boem-new-vempa#lg=1&slide=7>
 - Інтер'єр Long Story Short Hostel (Оломоуц, Чехія)
URL:https://cdn.archmedia.eu/cache/images/buildings/gallery/picture_5478_7.jpg-1600x1200-long-story-short-hostel.jpg?algorithm=1&mtime=1642352360
 - План Long Story Short Hostel
URL:https://cdn.archmedia.eu/cache/images/buildings/gallery/picture_5478_32.jpg-1600x1200-long-story-short-hostel.jpg?algorithm=1&mtime=1642352359
 - Загальний вигляд JO&JOE Paris Gentilly (Жантій, Франція)
URL:<https://www.archdaily.com/951035/jo-and-joe-paris-gentilly-open-house-penson/5fa6034e63c017564c000627-jo-and-joe-paris-gentilly-open-house-penson-photo>
 - План JO&JOE Paris Gentilly. URL:https://www.archdaily.com/951035/jo-and-joe-paris-gentilly-open-house-penson/5fa6032a63c017759b0007c6-jo-and-joe-paris-gentilly-open-house-penson-fourth-floor-plan?next_project=no
- Рис. 1.2.5.
- Об'ємна схема FLOW Hostel (Будапешт, Угорщина)
URL:<https://www.archdaily.com/877956/flow-hostel-prtn-architecture/59968b8db22e3862a800009e-flow-hostel-prtn-architecture-scheme>
 - План поверху FLOW Hostel
URL:https://www.archdaily.com/877956/flow-hostel-prtn-architecture/59968b96b22e3862a800009f-flow-hostel-prtn-architecture-floor-plan-before?next_project=no
 - План поверху FLOW Hostel
URL:https://www.archdaily.com/877956/flow-hostel-prtn-architecture/59968b96b22e3862a800009f-flow-hostel-prtn-architecture-floor-plan-before?next_project=no

[architecture/59968a1bb22e3862a8000090-flow-hostel-prtzn-architecture-floor-plan-after](#)

- Інтер'єр житлового номеру FLOW Hostel

URL:<https://www.archdaily.com/877956/flow-hostel-prtzn-architecture/59968fb0b22e38ced300018b-flow-hostel-prtzn-architecture-photo>

- Інтер'єр житлового номеру FLOW Hostel

URL:<https://www.archdaily.com/877956/flow-hostel-prtzn-architecture/59968fbcb22e3862a80000cb-flow-hostel-prtzn-architecture-photo>

- План Avenue Hostel (Будапешт, Угорщина). Джерело: Hory, G., Major, Z., Müllner, P., & Benkő, M. (2017). Exploration of spatial design issues at backpacker hostels in Budapest's historic center: Informality, density, and adaptability. *Frontiers of Architectural Research*, 6(2).

<https://doi.org/10.1016/j.foar.2017.02.005>

- Об'ємна схема Avenue Hostel URL: <https://divisare.com/projects/383137-prtzn-architecture-balazs-danyi-avenue-hostel#lg=1&slide=14>

- План Avenue Hostel. URL: <https://divisare.com/projects/383137-prtzn-architecture-balazs-danyi-avenue-hostel#lg=1&slide=13>

- Інтер'єр Avenue Hostel. URL: <https://divisare.com/projects/383137-prtzn-architecture-balazs-danyi-avenue-hostel#lg=1&slide=0>

- Інтер'єр Avenue Hostel. URL: <https://divisare.com/projects/383137-prtzn-architecture-balazs-danyi-avenue-hostel#lg=1&slide=3>

- Інтер'єр Avenue Hostel. URL: <https://divisare.com/projects/383137-prtzn-architecture-balazs-danyi-avenue-hostel#lg=1&slide=7>

Рис. 1.2.6.

- Загальний вигляд Ora hostel (Бангкок, Таїланд)

URL:<https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/95941021.jpg?k=0c6761595cf4f14bcf8691703c6a09673c22986b5f1aba2e35b1278ab82e536c&o=>

- Плани поверхів Ora hostel. URL:<https://www.archdaily.com/871480/ora-hostel-sea-architecture/591babaee58eced8ef000323-ora-hostel-sea-architecture-floor-plans>

- Плани поверхів Ora hostel. URL:https://www.archdaily.com/871480/ora-hostel-sea-architecture/591babb8e58ece3e3e0006ed-ora-hostel-sea-architecture-floor-plans?next_project=no
 - Інтер'єр спального приміщення Ora hostel.
URL:<https://www.archdaily.com/871480/ora-hostel-sea-architecture/591bae06e58ece3e3e0006f9-ora-hostel-sea-architecture-photo>
 - Загальний вигляд Bed One Block Hostel (Бангкок, Таїланд).
URL:<https://www.archdaily.com/803997/bed-one-block-hostel-a-millimetre/5886ab23e58ece509100015e-bed-one-block-hostel-a-millimetre-photo>
 - Фасад Bed One Block Hostel.
URL:<https://www.archdaily.com/803997/bed-one-block-hostel-a-millimetre/5886bfa9e58ece62cc00009d-bed-one-block-hostel-a-millimetre-elevation>
 - Плани поверхів Bed One Block Hostel.
URL:https://www.archdaily.com/803997/bed-one-block-hostel-a-millimetre/5886b338e58ece5091000164-bed-one-block-hostel-a-millimetre-plan?next_project=no
 - Плани поверхів Bed One Block Hostel.
URL:<https://www.archdaily.com/803997/bed-one-block-hostel-a-millimetre/5886b343e58ece62cc00008d-bed-one-block-hostel-a-millimetre-plan>
- Рис. 1.2.7.
- Загальний вигляд Dock Inn Hostel in Warnemünde. (Варнемюнде, Німеччина). URL:<https://www.archdaily.com/920874/design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten/5d273882284dd1c1d20000c4-design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten-photo>
 - План Dock Inn Hostel in Warnemünde.
URL:<https://www.archdaily.com/920874/design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten/5d272e96284dd1c1d20000b0-design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten-floor-plan-2>

- Dock Inn Hostel in Warnemünde.

URL:<https://www.archdaily.com/920874/design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten/5d27322e284dd1c1d20000bb-design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten-photo>

- Фрагмент структури Dock Inn Hostel in Warnemünde

URL:<https://www.archdaily.com/920874/design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten/5d2735ff284dd1c1d20000c0-design-hostel-holzer-kobler-architekturen-plus-kinzo-architekten-photo>

- Загальний вигляд Ccasa hostel (Нячанг, В'єтнам)

URL:<https://www.archdaily.com/799222/ccasa-hostel-tak-architects/58257a9ee58ecee7000001a9-ccasa-hostel-tak-architects-photo>

- Ccasa hostel. URL:<https://www.archdaily.com/799222/ccasa-hostel-tak-architects/58257c12e58ecea0580000cf-ccasa-hostel-tak-architects-photo>

- Фасад Ccasa hostel. URL:<https://www.archdaily.com/799222/ccasa-hostel-tak-architects/58257dace58ecea0580000de-ccasa-hostel-tak-architects-section>

- План Ccasa hostel. URL:<https://www.archdaily.com/799222/ccasa-hostel-tak-architects/58257d5be58ecee7000001c8-ccasa-hostel-tak-architects-plan-2>

Рис. 1.2.8.

- Загальний вигляд Hostel in Kyonan (Кьонан, Японія).

URL:<https://www.archdaily.com/370637/hostel-in-kyonan-yasutaka-yoshimura-architects/518b8e3ab3fc4bd917000067-hostel-in-kyonan-yasutaka-yoshimura-architects-image>

- Загальний вигляд Hostel in Kyonan.

URL:<https://www.archdaily.com/370637/hostel-in-kyonan-yasutaka-yoshimura-architects/518b8d5cb3fc4bd917000063-hostel-in-kyonan-yasutaka-yoshimura-architects-image>

- План Hostel in Kyonan. URL:<https://www.archdaily.com/370637/hostel-in-kyonan-yasutaka-yoshimura-architects/518b8e91b3fc4bd91700006b-hostel-in-kyonan-yasutaka-yoshimura-architects-floor-plan>

- Загальний вигляд Zermatt Youth Hostel (Церматт, Швейцарія).
URL:<https://divisare.com/projects/330213-bauart-youth-hostel#lg=1&slide=5>
- План Zermatt Youth Hostel. URL:<https://divisare.com/projects/330213-bauart-youth-hostel#lg=1&slide=3>
- Загальний вигляд Youth Hostel Bern (Берн, Швейцарія)
URL:<https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/137465559.jpg?k=21aabb7cc88adad6b0a927971bcc20ab7adf7eac0a1ed6119d24ca11d8349559&o=>
- План Youth Hostel Bern URL:<https://www.archdaily.com/912031/youth-hostel-bern-aebi-and-vincent-architects/5c6fe3d8284dd1facd000062-youth-hostel-bern-aebi-and-vincent-architects-ground-floor-plan>

Рис. 1.2.9.

- Auberge de Jeunesse HI Cahors (Каор, Франція). Дворова модель.
URL:<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2018/12/13/5CAHORS-097.1544681235.4558.jpg>
- Hostel VietNam (Дананг, В'єтнам). Атріум.
URL:https://media.architonic.com/p-on/20023395/content/the-vietnam-hostel_content_08a2c360.jpeg?width=1080&format=webp&quality=75
- Загальний вигляд Auberge de Jeunesse HI Cahors. URL:
<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2018/12/13/1CAHORS-094-m.1544681229.972.jpg>
- План Auberge de Jeunesse HI Cahors. URL:
https://www.archdaily.com/882222/chai-youth-hostel-antonio-virga-architecte/59eeb842b22e383b6b0000ee-chai-youth-hostel-antonio-virga-architecte-first-floor-plan?next_project=no
- Загальний вигляд Hostel VietNam.
URL:<https://www.archdaily.com/905825/the-vietnam-hostel-85-design/5beb843f08a5e572d5000004-the-vietnam-hostel-85-design-photo>
- План Hostel VietNam. URL:https://media.architonic.com/p-on/20023395/content/the-vietnam-hostel_content_87701ddc.jpeg?width=1080&format=webp&quality=75

- Простір внутрішнього двору Hidden Garden Hostel (Чіангмай, Таїланд).
URL:<https://www.archdaily.com/950718/hidden-garden-hostel-full-scale-studio/5fa130ad63c017b1b400005a-hidden-garden-hostel-full-scale-studio-photo>

- План Hidden Garden Hostel.
URL:<https://www.archdaily.com/950718/hidden-garden-hostel-full-scale-studio/5fa1757e63c0177a730000d1-hidden-garden-hostel-full-scale-studio-first-floor-plan>

Рис. 1.2.13. Архітектурно-планувальна організація хостелів у м. Київ: статистичні дані. Складено автором. Картографічна основа Google My Maps.

Рис. 1.2.14. Архітектурно-планувальна організація хостелів у м. Харків: статистичні дані. Складено автором. Картографічна основа Google My Maps.

Рис. 1.2.15. Архітектурно-планувальна організація хостелів у м. Дніпро: статистичні дані. Складено автором. Картографічна основа Google My Maps.

Рис. 1.2.16. Архітектурно-планувальна організація хостелів у м. Одеса: статистичні дані. Складено автором. Картографічна основа Google My Maps.

Рис. 1.2.17. Архітектурно-планувальна організація хостелів у м. Одеса: статистичні дані. Складено автором. Картографічна основа Google My Maps.

Рис. 1.2.18. Архітектурно-планувальна організація хостелів у м. Одеса: статистичні дані. Складено автором. Картографічна основа Google My Maps.

Рис. 1.3.1. Матеріали статті Hory, G., Major, Z., Müllner, P., & Benkő, M. (2017). Exploration of spatial design issues at backpacker hostels in Budapest's historic center: Informality, density, and adaptability. *Frontiers of Architectural Research*, 6(2). <https://doi.org/10.1016/j.foar.2017.02.005>

Рис. 1.3.2. Нормативні вимоги до проєктування хостелів як об'єкта архітектурного проєктування. Аналітична схема автора. Іконографічні елементи створено із використанням засобів штучного інтелекту.

Рис. 1.4.1. Класифікація хостелів за типологічними ознаками. Аналітична схема автора.

Рис. 1.4.2. Класифікація хостелів за типом будівництва. Аналітична схема автора.

Джерела ілюстрацій та таблиць до другого розділу

Рис. 2.1.1. Методика дослідження архітектурно-планувальної організації хостелів. Аналітична схема автора.

Рис. 2.2.1. Фактори впливу на напрями та прийоми архітектурного проєктування хостелів. Аналітична схема автора.

Рис. 2.3.1. Функціональна схема хостелу базового рівня комфорту. Графоаналітична модель автора. Іконографічні елементи створено із використанням засобів штучного інтелекту.

Рис. 2.3.2. Функціональна схема хостелу підвищеного рівня комфорту. Графоаналітична модель автора. Іконографічні елементи створено із використанням засобів штучного інтелекту.

Рис. 2.4.1. Об'ємно-просторові моделі хостелів за типом будівництва та способом розміщення в будівельній структурі. Графоаналітична модель автора.

Рис. 2.4.2. Об'ємно-планувальні сценарії розміщення хостелів у структурі існуючої будівлі. Графоаналітична модель автора.

Джерела ілюстрацій та таблиць до третього розділу

Рис.3.1.1. Принципи архітектурного проєктування хостелів в Україні. Аналітична схема автора.

Рис.3.1.2. Прийоми архітектурного проєктування хостелів в Україні. Аналітична схема автора.

Рис.3.1.3. Співвідношення принципів і прийомів архітектурного проєктування хостелів в Україні. Аналітична схема автора.

Рис.3.2.1. Антропометричні та ергономічні параметри двоярусного спального місця. Креслення автора; візуалізаційні матеріали оброблено із використанням засобів штучного інтелекту.

Рис.3.2.2. Меблеве обладнання житлових номерів хостелу. Креслення автора, візуалізаційні матеріали оброблено із використанням засобів штучного інтелекту.

Рис.3.2.3. Поздовжнє двобічне розміщення двоярусних ліжок у 8-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Рис.3.2.4. Поздовжнє двобічне розміщення одноярусних ліжок у 4-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Рис.3.2.5. Поперечне однобічне розміщення двоярусних ліжок у 8-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Рис. 3.2.6. Поперечне однобічне розміщення одноярусних ліжок у 4-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Рис.3.2.7. Варіанти однобічного двоярусного розміщення капсул у хостелах. Об'ємно-просторові моделі автора.

Рис.3.2.8. Антропометричні та ергономічні параметри капсульного спального місця при фронтальному розміщенні. Креслення та візуалізація автора.

Рис.3.2.9. Антропометричні та ергономічні параметри капсульного спального місця при поздовжньому розміщенні. Креслення та візуалізація автора.

Рис.3.2.10. Планувальна організація групових санітарно-гігієнічних приміщень у хостелах. Креслення автора.

Рис.3.2.11. Місця для приготування та приймання їжі в хостелах. Креслення автора.

Рис.3.2.12. Варіант стійки рецепції хостелу. Креслення автора; візуалізаційні матеріали оброблено із використанням засобів штучного інтелекту.

Рис.3.3.1. Прийоми формування естетично-образних рішень хостелів.

Аналітична схема автора.

Рис. 3.3.2. Прийоми, що реалізуються в архітектурі хостелів. Аналітична схема автора; фотоілюстрації використано з відкритих джерел, графічні елементи виконано автором. Фотоілюстрації:

- URL:https://www.archdaily.com/573384/lava-reinvents-the-youth-hostel-with-sport-oriented-design-in-bayreuth/547986efe58ece90d800006f-079_140923_youth_hostel_rendering_b_tb_exterior-jpg

- URL:<https://loopinnhostels.com/wp-content/uploads/LoopIn-Julio-2018-3.jpg>

- URL:<https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/56832516.jpg?k=8d1cb93307e939717e47739e03336c0fde1e465829abb7de0ab825ad796899cb&o=>
- URL:<https://www.archdaily.com/898748/hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo/5b55f977f197cc513300009a-hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo-photo>
- URL:https://viguier.com/wp-content/uploads/2024/02/JPVA_Gentilly_JoJoe_1J4A8701_%C2%A9Takuji-Shimmura-1536x1024.jpg
- URL:https://cdn.aubergesdejeunesse.com/upload/image/Image_3602514749083387794.jpg
- URL:<https://www.archdaily.com/950718/hidden-garden-hostel-full-scale-studio/5fa130ad63c017b1b400005a-hidden-garden-hostel-full-scale-studio-photo>
- URL:https://www.archdaily.com/621499/bela-muxia-hostel-extension-creusecarrasco/5506ec68e58ece2fd2000012-28_copy-jpg

Рис. 3.3.3. Прийоми, що реалізуються в інтер'єрах хостелів. Аналітична схема автора; фотоілюстрації використано з відкритих джерел, графічні елементи виконано автором. Фотоілюстрації:

- URL:<https://a-hotel.com.ua/ua/wp-content/uploads/2019/12/odnospalnaya-krovat-v-obshem-nomere-1.jpg>
- URL:<https://www.archdaily.com/898748/hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo/5b560040f197cc51330000de-hostel-in-parede-aurora-arquitectos-plus-furo-photo>
- URL:<https://www.archdaily.com/905825/the-vietnam-hostel-85-design/5beb84b308a5e572d5000008-the-vietnam-hostel-85-design-photo>
- URL:<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2019/03/18/native-X2.1552922638.5037.jpg>
- URL:<https://www.archdaily.com/877956/flow-hostel-prtn-architecture/59968ff4b22e38ced300018d-flow-hostel-prtn-architecture-photo>

- URL:<https://archello.com/thumbs/images/2025/06/23/vma-design-studio-double-b-hostel-hotels-archello.1750667594.3354.jpg?fit=crop&auto=compress>
- URL:<https://www.archdaily.com/935541/memory-hostel-hinzstudio/5e6b9b21b357653dd3000116-memory-hostel-hinzstudio-photo>
- URL:<https://q-xx.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/336395123.jpg?k=9f37596087a3bd72193a1a35dab8b003a3f99bb7ef05e3a91976221f5bd127db&o=&s=1024x>

Рис. 3.4.1. Проектна пропозиція реконструкції існуючої будівлі під хостел. Креслення та 3D-візуалізації розроблені автором; окрема постобробка візуалізацій виконана із застосуванням засобів штучного інтелекту.

Рис. 3.4.2. Студентський навчальний проєкт (під керівництвом Л.Ю.Блідні та М.В.Кінайлюка).

Рис. 3.4.3. Студентський навчальний проєкт (під керівництвом Л.Ю.Блідні та М.В.Кінайлюка).

Рис. 3.4.4. Блокова структура хостелу. Креслення автора.

Рис. 3.4.5. Студентський навчальний проєкт (під керівництвом Л.Ю.Блідні та М.В.Кінайлюка).

Рис. 3.4.6. Організація капсульного хостелу у структурі будівлі міжнародного аеропорту «Бориспіль». Креслення та візуалізації розроблені автором; окрема постобробка візуалізацій виконана із застосуванням засобів штучного інтелекту.

Рис. 3.4.7. Ескізна проектна пропозиція реконструкції існуючої будівлі під хостел у м. Києві. Креслення та візуалізації розроблені автором; окрема постобробка візуалізацій виконана із застосуванням засобів штучного інтелекту.

Додаток Д.1.

- Загальний вигляд Danhostel Copenhagen City (Копенгаген, Данія)
URL:<https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/51ab7a87e4b04de64ca395f2/1455823483487-HCCGG52J0NDVQFEVAVRX/image-asset.jpeg?format=2500w>

- Будівля, де розміщується Danhostel до реконструкції (готель) URL:
<https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/51ab7a87e4b04de64ca395f2/1455824370588-37ZI7IH5210WDT82U7V1/image-asset.jpeg?format=1500w>
- Загальний вигляд Danhostel Copenhagen City URL: <https://danhostel-copenhagen-city.copenhagen-hotel.net/data/Pics/OriginalPhoto/17158/1715855/1715855856/pic-danhostel-copenhagen-city-apartments-copenhagen-31.JPEG>
- Загальний вигляд Next House Copenhagen (Копенгаген, Данія)
 URL: <https://assets.aluflam.com/wp-content/uploads/2022/08/Copenhagen-Next-House-ALUFLAM-01-OK-1.jpg>
- Експлуатована покрівля Next House Copenhagen
 URL: <https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/484764622.jpg?k=26582e75dc442274a47af828b6fd1ba3d1969d3183cb74533af5a5422cc24e02&o=>
- Інтер'єр спільних зон Next House Copenhagen
 URL: <https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/484764507.jpg?k=0126ffbe3d90e8f4d26c19a625ce1850a6f16e64f263f31dcf1dc0b82e90d0f8&o=>
- Спальні місця Next House Copenhagen
 URL: <https://cf.bstatic.com/xdata/images/hotel/max1024x768/335354340.jpg?k=e3b1aaf4e20fcc8bc0a203ee6971555c3b1e97e0603cae35b2d0c1074e31ebe2&o=>
- Додаток Д.2.
- Загальний вигляд Memory Hostel (Дананг, В'єтнам)
 URL: <https://www.archdaily.com/935541/memory-hostel-hinzstudio/5e6b99f7b357653dd3000111-memory-hostel-hinzstudio-photo>
- Загальний вигляд Memory Hostel
 URL: <https://www.archdaily.com/935541/memory-hostel-hinzstudio/5e6b99a7b357653dd300010f-memory-hostel-hinzstudio-photo>
- Плани поверхів Memory Hostel
 URL: <https://www.archdaily.com/935541/memory-hostel-hinzstudio/5e6b99bdb35765c41200025b-memory-hostel-hinzstudio-floor-plans-01>

- Плани поверхів Memory Hostel

URL:<https://www.archdaily.com/935541/memory-hostel-hinzstudio/5e6b99d4b357653dd3000110-memory-hostel-hinzstudio-floor-plans-02>

- Фасади Memory Hostel URL:https://www.archdaily.com/935541/memory-hostel-hinzstudio/5e6b9a27b35765c41200025c-memory-hostel-hinzstudio-north-and-east-elevations?next_project=no

- Загальний вигляд Hostel La Buena Vida (Мехіко, Мексика)

URL:https://www.archdaily.com/271652/hostel-la-buena-vida-arco-arquitectura-contemporanea/5049812928ba0d0c590001b4_hostel-la-buena-vida-arco-arquitectura-contempor-nea_hostal_la_buena_vida_-_jaime_navarro-jpg

- Загальний вигляд Hostel La Buena Vida URL:<https://archello.s3.eu-central-1.amazonaws.com/images/2012/08/31/Hostal-20La-20Buena-20Vida-20-20ARCO-20-20R-20-20-20Jaime-20Navarro.1506585064.0556.jpg>

- Плани поверхів Hostel La Buena Vida

URL:https://www.archdaily.com/271652/hostel-la-buena-vida-arco-arquitectura-contemporanea/5049823f28ba0d0c5f0001c9_hostel-la-buena-vida-arco-arquitectura-contempor-nea_hostal_la_buena_vida_-_arco_arquitectura_contempor-nea_-_plantas_hostal_m-png

Фасад та розріз Hostel La Buena Vida

URL:https://www.archdaily.com/271652/hostel-la-buena-vida-arco-arquitectura-contemporanea/5049823d28ba0d0c5f0001c8_hostel-la-buena-vida-arco-arquitectura-contempor-nea_hostal_la_buena_vida_-_arco_arquitectura_contempor-nea_-_fachada_y_corte-png

Додаток Д.3.

- Загальний вигляд New Shelter in Ruavieja (Логроньо, Іспанія)

URL:<https://www.archdaily.com/485287/new-shelter-in-ruavieja-sergio-rojo/531676d4c07a80f19a00006f-new-shelter-in-ruavieja-sergio-rojo-photo>

- Інтер'єр New Shelter in Ruavieja.

URL:<https://www.archdaily.com/485287/new-shelter-in-ruavieja-sergio-rojo/531677f3c07a80f19a000074-new-shelter-in-ruavieja-sergio-rojo-photo>

- План New Shelter in Ruavieja

URL:<https://www.archdaily.com/485287/new-shelter-in-ruavieja-sergio-rojo/5316787fc07a800fb300008f-new-shelter-in-ruavieja-sergio-rojo-first-level-floor-plan>

- Загальний вигляд Double B Hostel (Бангкок, Таїланд)

URL:https://www.muuuz.com/images/00-ARTICLES/2025/DOUBLE_B/B1STE.jpg

- Інтер'єр Double B Hostel. Критий атриум.

URL:https://www.muuuz.com/images/00-ARTICLES/2025/DOUBLE_B/B5STE.jpg

- Інтер'єр Double B Hostel.

URL:<https://hospitalitysnapshots.com/photos/37737/>

- Інтер'єр житлового номеру Double B Hostel.

URL:<https://hospitalitysnapshots.com/photos/37728/>

- Інтер'єр Double B Hostel. Критий атриум.

URL:<https://architizer.com/idea/4232871/>

- План Double B Hostel. URL:<https://architizer.com/idea/4232881/>

Додаток Е.1. Поздовжнє двобічне розміщення двоярусних ліжок у 6-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.2. Поздовжнє двобічне розміщення одноярусних ліжок у 3-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.3. Поздовжнє однобічне розміщення двоярусних ліжок у 4-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.4. Поздовжнє однобічне розміщення одноярусних ліжок у 2-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.5. Поздовжнє двобічне розміщення двоярусних ліжок у 4-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.6. Поздовжнє двобічне розміщення одноярусних ліжок у 2-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.7. Кутове розміщення двоярусних ліжок у 4-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

Додаток Е.8. Кутове розміщення одноярусних ліжок у 2-місному житловому номері хостелу. Креслення та візуалізація автора.

ДОДАТОК Д

Додаток Д1. Додаткові відомості до розділу 1.

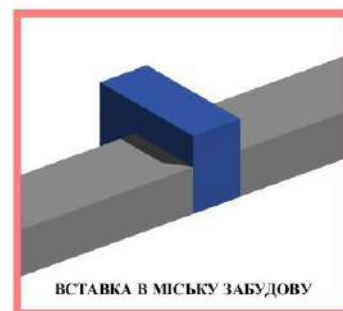
Danhostel Copenhagen City (Копенгаген, Данія)

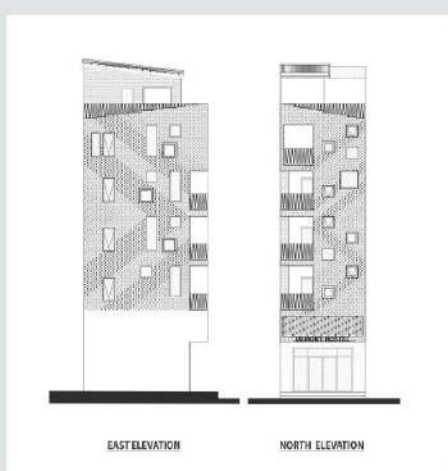
Next House Copenhagen (Копенгаген, Данія)

Додаток Д2. Додаткові відомості до розділу 1.

Memory Hostel (Дананг, В'єтнам)

Hostel La Buena Vida (Мехіко, Мексика)

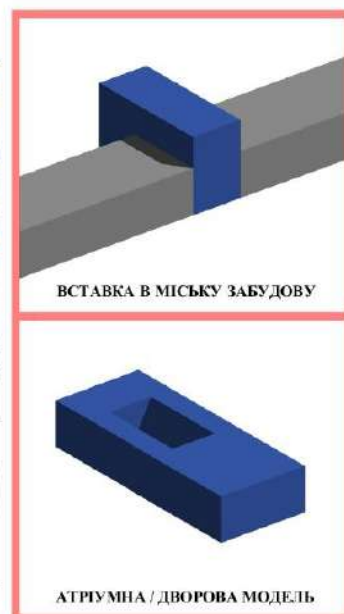
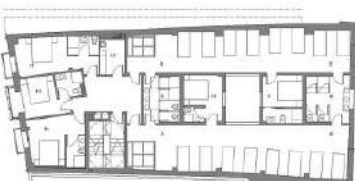

Д.2

ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ-ВСТАВОК У ЩІЛЬНУ МІСЬКУ ЗАБУДОВУ. ТИП.2

Додаток Д3. Додаткові відомості до розділу 1.

New Shelter in Ruavieja (Логроньо, Іспанія)

Double B Hostel (Бангкок, Таїланд)

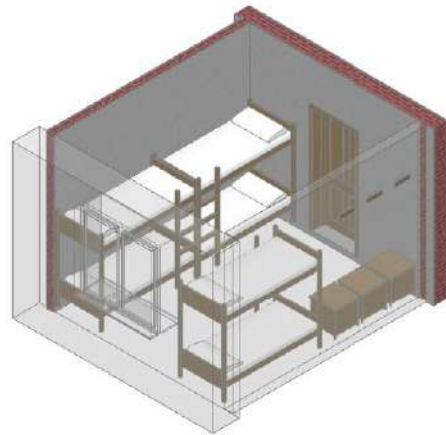
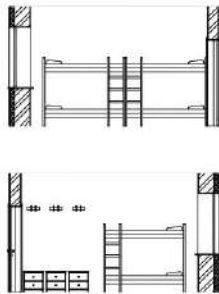
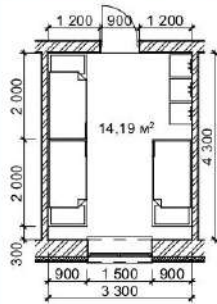
Д.3

**ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ХОСТЕЛІВ-ВСТАВОК З ВКЛЮЧЕННЯМ
ВІДКРИТИХ ПРОСТОРІВ**

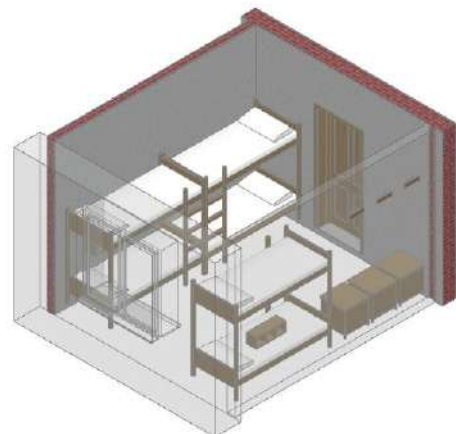
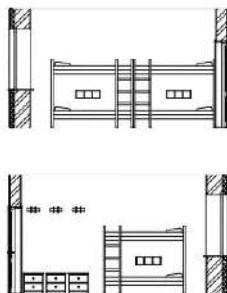
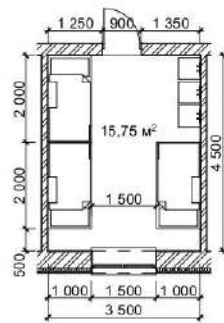
ДОДАТОК Е

Додаток Е.1. Додаткові відомості до розділу 3.

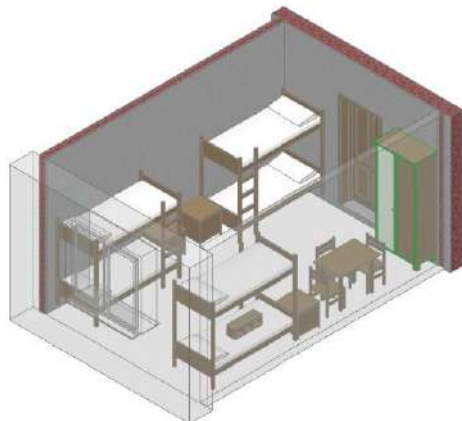
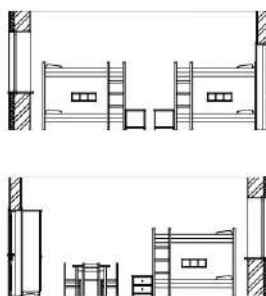
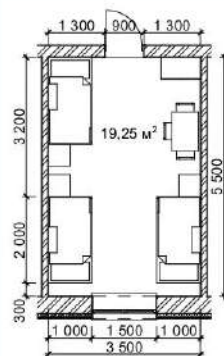
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

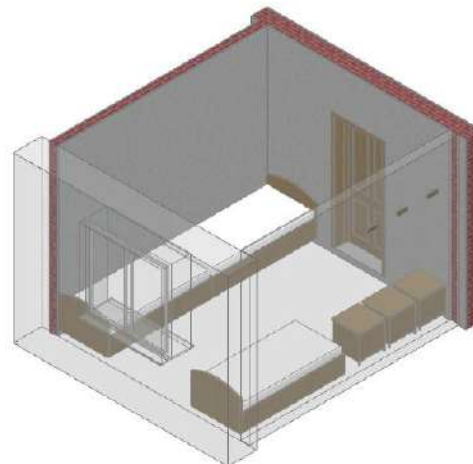
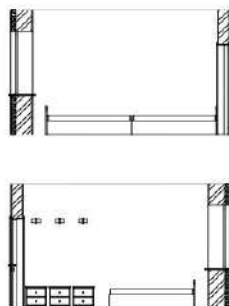
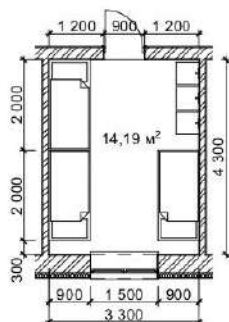

Е.1

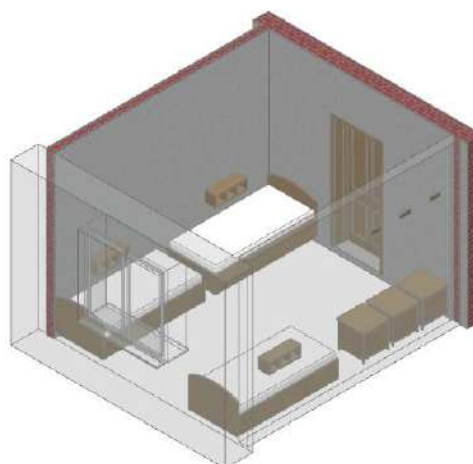
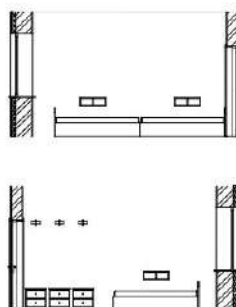
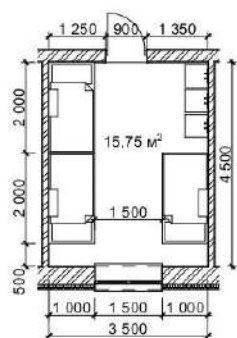
ПОЗДОВЖНЕ ДВОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ДВОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 6 МІСЦЬ

Додаток Е.2. Додаткові відомості до розділу 3.

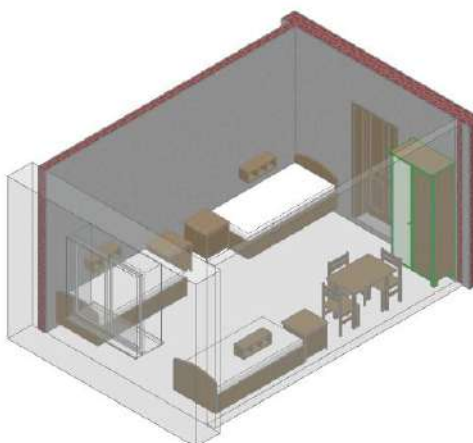
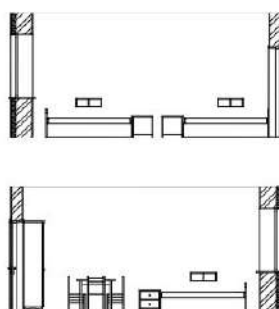
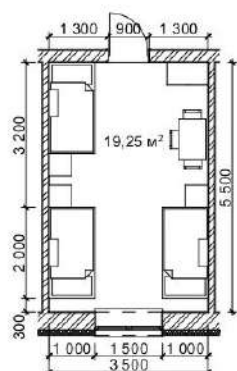
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

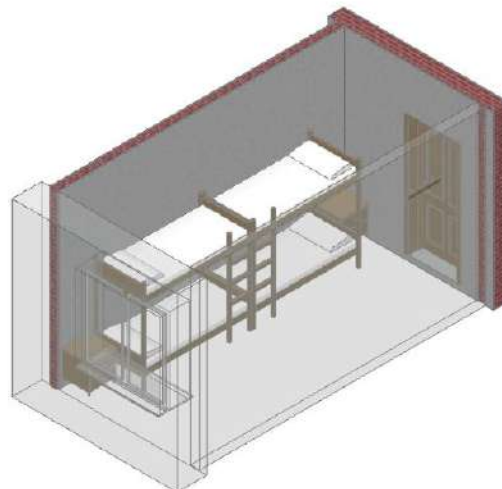
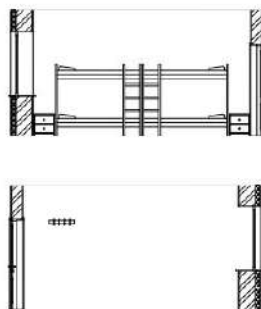
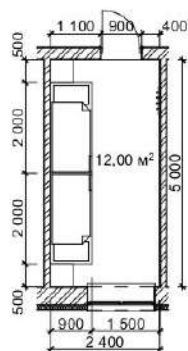

Е.2

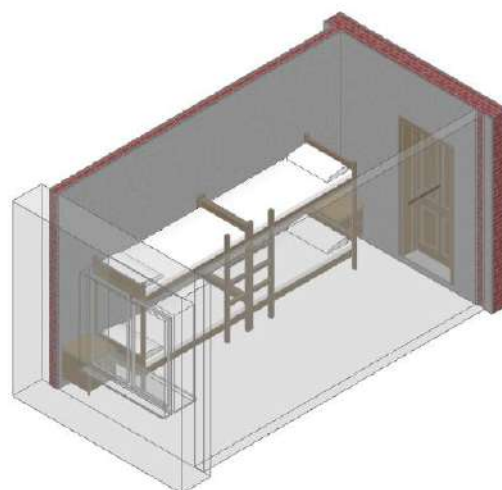
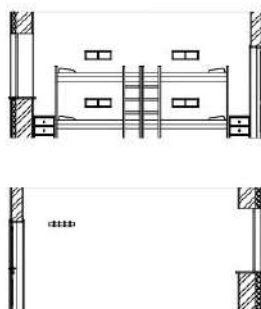
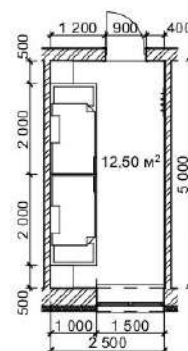
ПОЗДОВЖНЄ ДВОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ОДНОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 3 МІСЦЯ

Додаток Е.3. Додаткові відомості до розділу 3.

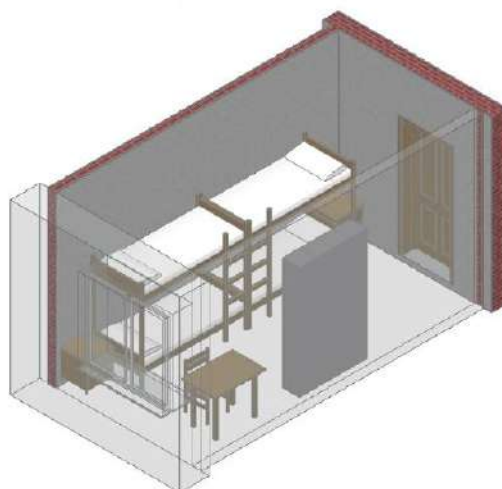
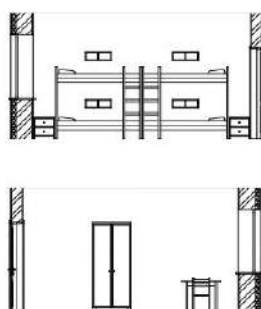
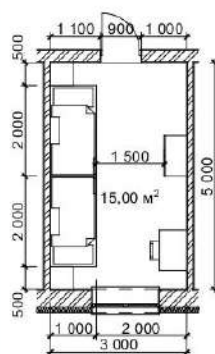
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

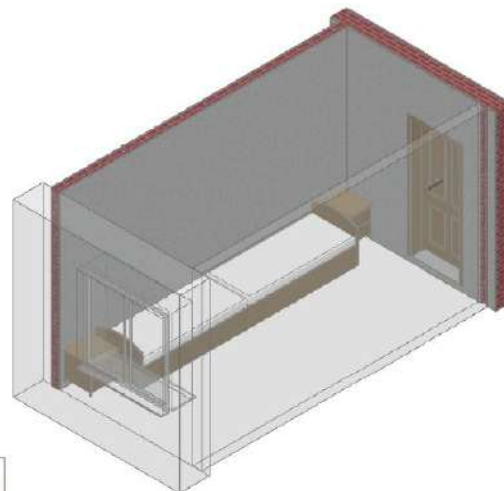
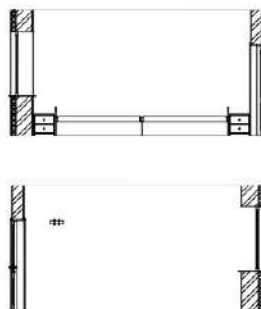
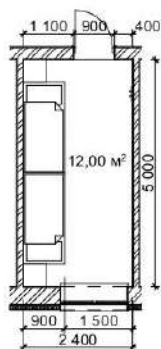

Е.3

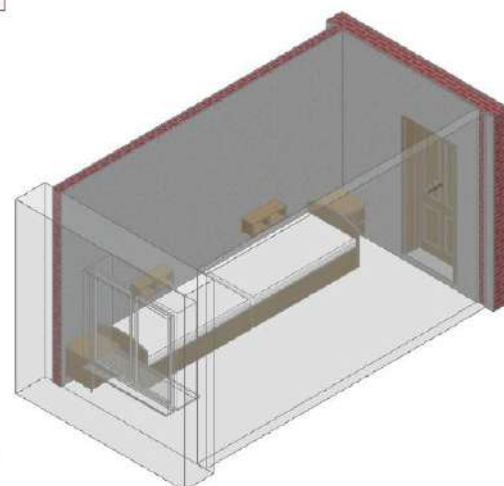
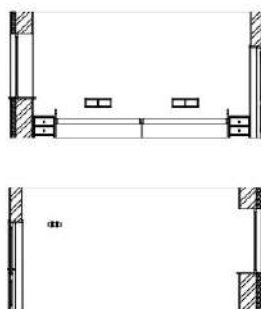
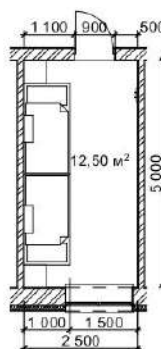
ПОЗДОВЖНЄ ОДНОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ДВОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 4 МІСЦЯ

Додаток Е4. Додаткові відомості до розділу 3.

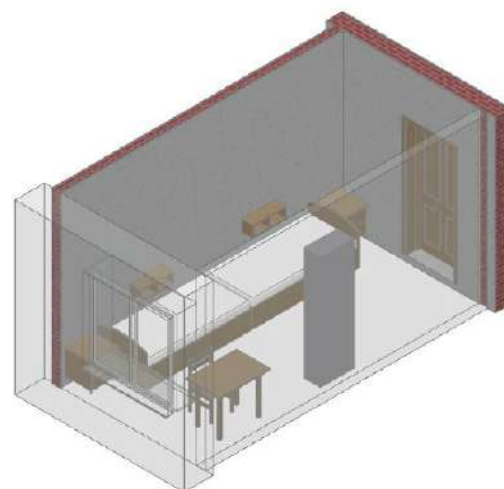
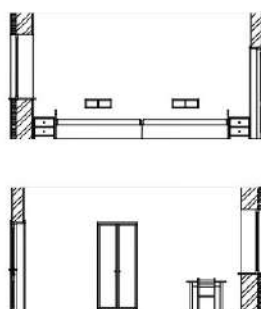
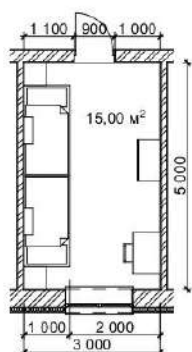
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

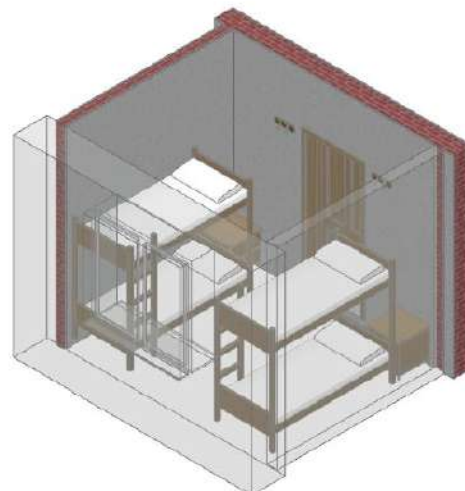
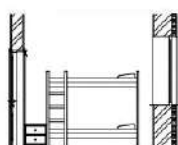
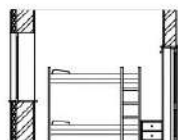
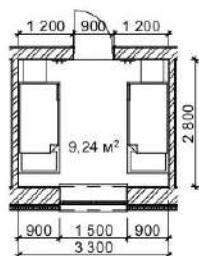

Е.4

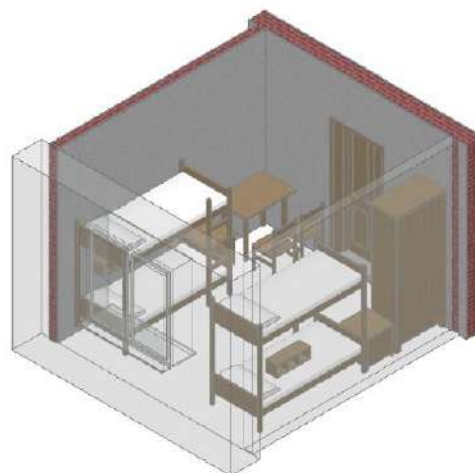
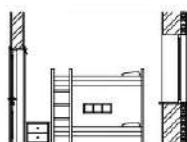
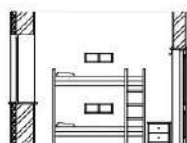
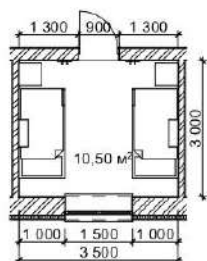
ПОЗДОВЖНЄ ОДНОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ОДНОРУСНИХ ЛІЖОК - 2 МІСЦЯ

Додаток Е.5. Додаткові відомості до розділу 3.

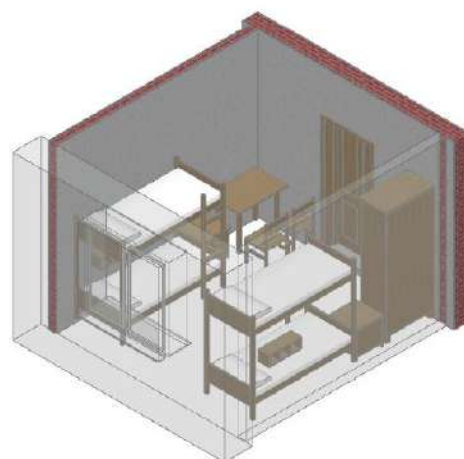
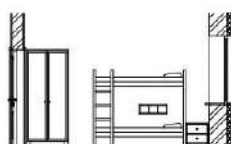
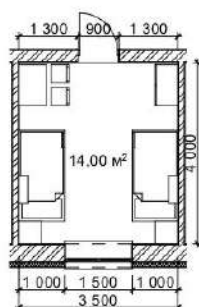
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

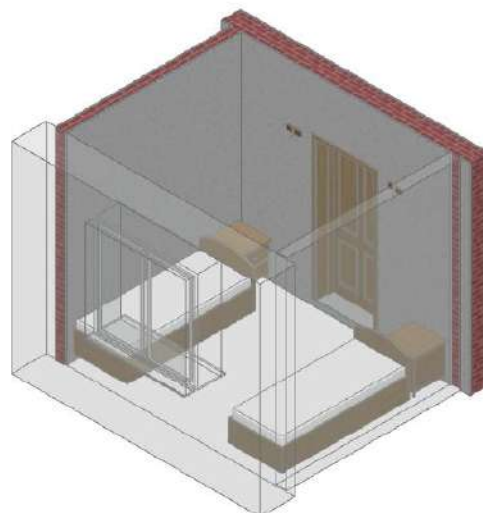
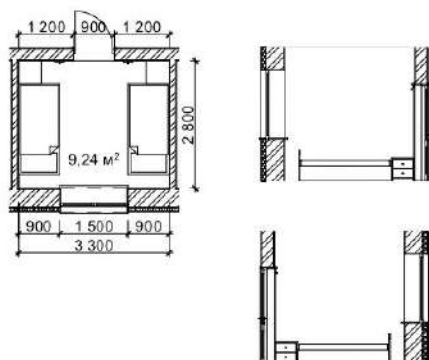

Е.5

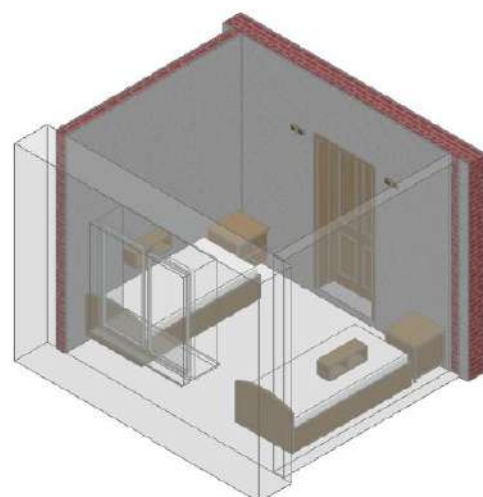
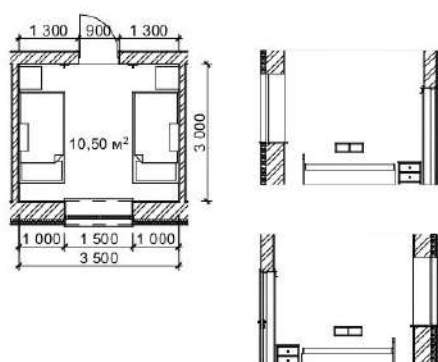
ПОЗДОВЖНЕ ДВОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ДВОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 4 МІСЦЯ

Додаток Е6. Додаткові відомості до розділу 3.

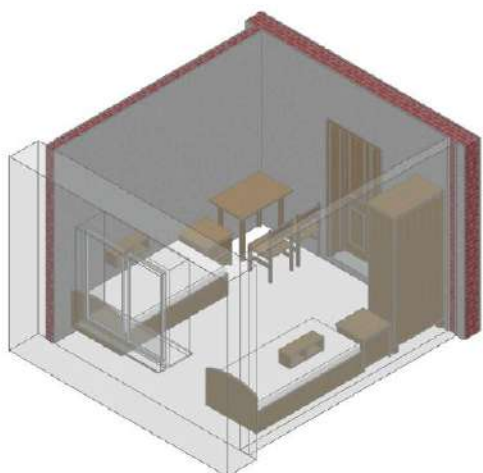
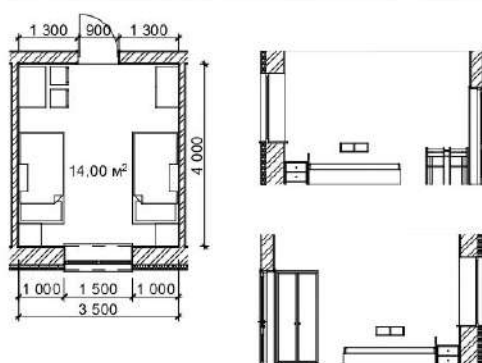
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

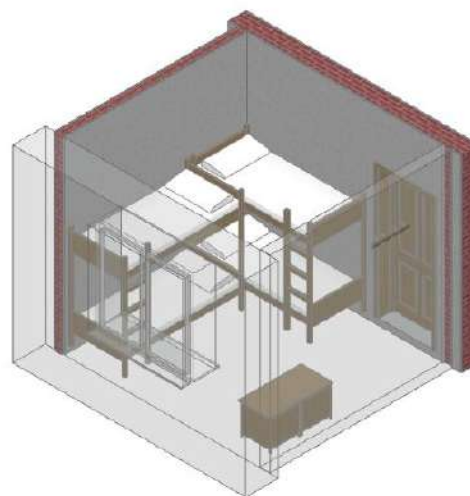
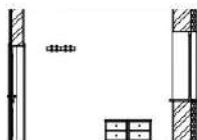
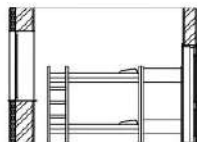
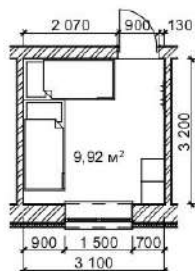

Е.6

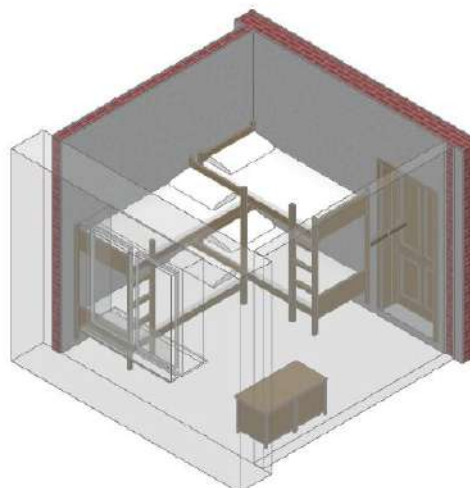
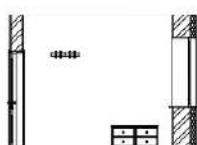
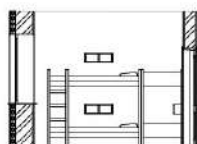
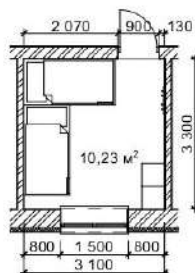
ПОЗДОВЖНЕ ДВОБІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ОДНОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 2 МІСЦЯ

Додаток Е.7. Додаткові відомості до розділу 3.

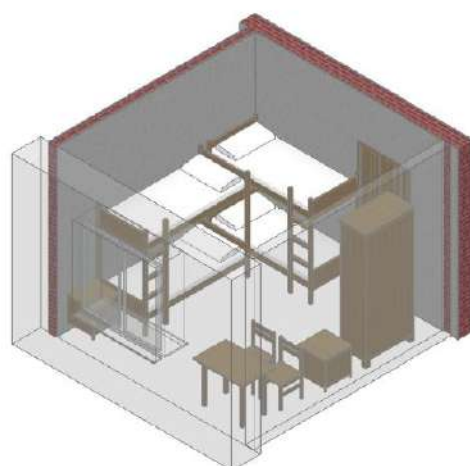
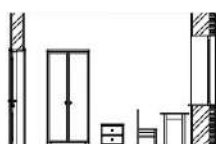
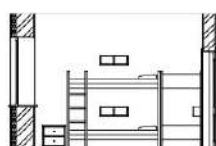
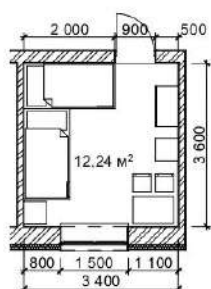
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії III "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії II "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії I "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

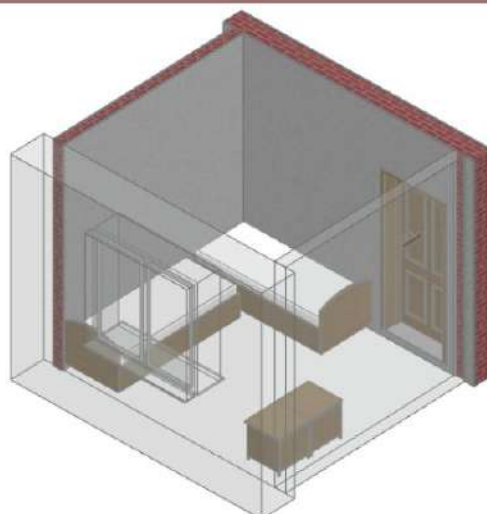
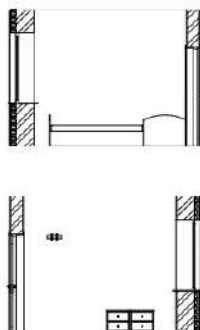
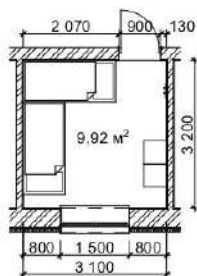

Е.7

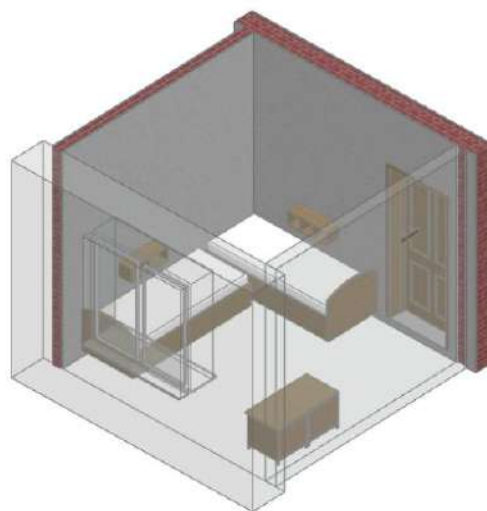
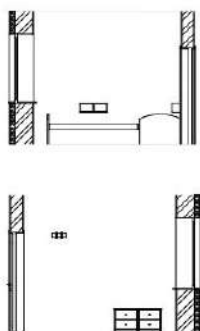
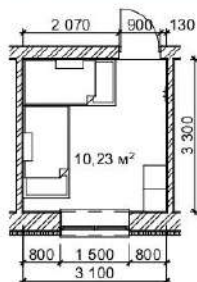
КУТОВЕ РОЗМІЩЕННЯ ДВОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 4 МІСЦЯ

Додаток Е.8. Додаткові відомості до розділу 3.

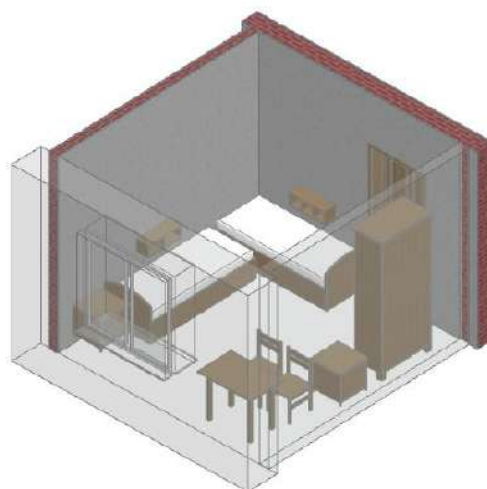
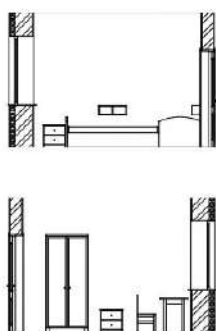
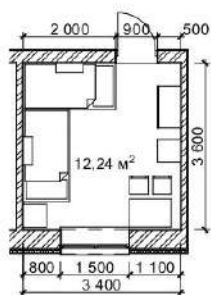
Модель житлового номера базового рівня комфорту
на основі вимог категорії ІІ "Економ" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера середнього рівня комфорту
на основі вимог категорії ІІ "Стандарт" за ДСТУ 9106:2021

Модель житлового номера підвищеного рівня комфорту
на основі вимог категорії І "Комфорт" за ДСТУ 9106:2021

Е.8

КУТОВЕ РОЗМІЩЕННЯ ОДНОЯРУСНИХ ЛІЖОК - 2 МІСЦЯ